



A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE
2022. január 5., szerda

Tartalomjegyzék

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végso előterjesztői indokolás az egyrészt az Európai Unió és tagállamai, és másrészt Ukrajna között a közös légtér létrehozásáról szóló megállapodás kihirdetéséről szóló 2021. évi CXXXVIII. törvényhez	174
Végso előterjesztői indokolás a Magyarország és az Iráni Iszlám Köztársaság között a beruházások ösztönzéséről és kölcsönös védelméről szóló Megállapodás kihirdetéséről szóló 2021. évi CXXXIX. törvényhez	175
Végso előterjesztői indokolás a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2021. évi CXL. törvényhez	178
Végso előterjesztői indokolás az egyes törvények honvédelemmel és rendvédelemmel összefüggő módosításáról szóló 2021. évi CXLI. törvényhez	200
Végso előterjesztői indokolás a határok, a vízumügy, a rendőrségi és igazságügyi együttműködés, valamint a menekültügy és a migráció területén működő uniós információs rendszerek együttműködő képességének megteremtése érdekében egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2021. évi CXLII. törvényhez	216
Végso előterjesztői indokolás az agrárgazdaságok átadásáról szóló 2021. évi CXLIII. törvényhez	222
Végso előterjesztői indokolás a Földmegfigyelési Információs Rendszerről, valamint ezzel összefüggésben egyes törvények módosításáról szóló 2021. évi CXLIV. törvényhez	227
Végso előterjesztői indokolás az egykori Rozmaring Mezőgazdasági Termelőszövetkezet működési területén kárpótlásra váró személyek helyzetének rendezéséről szóló 2021. évi CXLV. törvényhez	230
Végso előterjesztői indokolás az ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti rendelkezésekről, valamint egyes, az ingatlan-nyilvántartással területrendezéssel, településrendezéssel kapcsolatos és kulturális tárgyú törvények módosításáról szóló 2021. évi CXLVI. törvényhez	234
Végso előterjesztői indokolás az egyes képzéseket és a foglalkoztatást érintő törvények módosításáról szóló 2021. évi CXLVII. törvényhez	259
Végso előterjesztői indokolás az egyes kulturális tárgyú és egyéb törvények módosításáról szóló 2021. évi CXLVIII. törvényhez	269
Végso előterjesztői indokolás a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság 2020. évi egységes költségvetésének végrehajtásáról szóló 2021. évi CXLIX. törvényhez	277

III. Kormányrendeletekhez tartozó indokolások

Végso előterjesztői indokolás a felnőttképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 11/2020. (II. 7.) Korm. rendelet módosításáról szóló 738/2021. (XII. 21.) Korm. rendelethez	301
Végso előterjesztői indokolás a nemzeti és történelmi emlékhelyek használatáról és fenntartható használatuk támogatásáról, valamint a Nemzeti Örökség Intézete létrehozásáról szóló 144/2013. (V. 14.) Korm. rendelet módosításáról szóló 740/2021. (XII. 21.) Korm. rendelethez	301

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, és másrészről Ukrajna között a közös légtér létrehozásáról szóló megállapodás kihirdetéséről szóló 2021. évi CXXXVIII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A törvényjavaslat célja az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, és másrészről Ukrajna között a közös légtér létrehozásáról szóló megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) Magyarország részéről történő megerősítésének biztosítása és kihirdetése.

A Megállapodás célja az útvonalakhoz és a kapacitáshoz való hozzáférés tekintetében a viszonyossági alapon történő fokozatos piacnyitás; a szabályozási konvergencia biztosítása és az uniós követelmények és előírások Ukrajna általi hatékony alkalmazása; valamint a megkülönböztetésmentesség és egyenlő feltételek biztosítása a gazdasági szereplők számára.

A tagállamok és Ukrajna között hatályban lévő kétoldalú légiközlekedési megállapodások vonatkozó rendelkezéseivel szemben a Megállapodás rendelkezései lesznek irányadóak. Magyarország 1995. május 19-én, Kijevben kötött kétoldalú légiközlekedés egyezményt Ukrajnával, amelyet a 30/1996. (II. 23.) Korm. rendelet hirdetett ki. Esetleges alkalmazási vita felmerülésekor eseti egyeztetés alapján határozható meg az, hogy a tagállami kétoldalú, vagy az uniós átfogó légiközlekedési megállapodás rendelkezései az irányadóak.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A Megállapodás tartalmát tekintve törvényhozási tárgykört érintő szabályokat tartalmaz, ezért a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 7. § (1) bekezdés a) és (3) bekezdés a) pontjában foglaltakra tekintettel a Megállapodás kötelező hatályának elismerésére az Országgyűlés adhat felhatalmazást.

A 2. §-hoz

Az Nsztv. 7. § (2) bekezdése és 9. § (1) bekezdése szerint a kihirdetés az Országgyűlés hatáskörébe tartozik.

A 3. §-hoz

Az Nsztv. 10. § (1) bekezdés b) pontjának megfelelően a törvény 1. melléklete a Megállapodás hiteles magyar nyelvű szövegét tartalmazza.

A 4. §-hoz

Az Nsztv. 11. § (1) bekezdésének megfelelően a Megállapodás hatálybalépéséig rendelkezik annak ideiglenes alkalmazásáról.

Az 5. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés. A hatálybalépés napját – az Nsztv. 10. § (4) bekezdésének megfelelően – a külpolitikáért felelős miniszter a Magyar Közlönyben közzétett közleményével állapítja meg.

A 6. §-hoz

Az Nsztv. 10. § (1) bekezdés f) pontjának megfelelően tartalmazza a megállapodás végrehajtásáért felelős szerv megjelölését.

Végső előterjesztői indokolás

a Magyarország és az Iráni Iszlám Köztársaság között a beruházások ösztönzéséről és kölcsönös védelméről szóló Megállapodás kihirdetéséről szóló 2021. évi CXXXIX. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Magyarország és az Iráni Iszlám Köztársaság között a beruházások ösztönzéséről és kölcsönös védelméről szóló Megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) létrehozásának célja a két ország közötti gazdasági kapcsolatok fejlesztése, elősegítése, különösen az egymás területén megvalósuló beruházási tevékenység feltételeinek kedvezőbbé, biztonságosabbá tételével és így a beruházások ösztönzésével.

A két ország között létrejött beruházásvédelmi megállapodás jogi kereteket teremt az egymás területén megvalósuló beruházások tekintetében. Meghatározza a beruházás fogalmát, megfogalmazza a kedvező beruházási feltételek megteremtésének szükségességét. A Megállapodás a beruházók beruházási vitáival kapcsolatban az igazságos és méltányos elbánást írja elő. Lényeges rendelkezés a nemzeti elbánás és a legnagyobb kedvezmény elve alkalmazásának előírása, megadva az indokolt kivételeket (pl. integráció keretében nyújtott kedvezmények). Rendelkezik a keletkezett jövedelmek átutalásáról, az esetleges államosítás esetén követendő gyakorlatról. A Megállapodás rendelkezik a Szerződő Felek, valamint a beruházó és az állam között keletkezett viták rendezésének módjairól.

A Megállapodás egyik legfőbb rendeltetése, hogy a két ország beruházói számára biztosítottak legyenek a beruházásaik védelmét jelentő jogi garanciális elemek. Az Iráni Iszlám Köztársaság területén néhány hazai gazdálkodó tájékozódik későbbi beruházási szándékkal. A beruházók számára különösen fontos az esetlegesen – akár az állammal szemben is – felmerülő jogviták korrekt, pártatlan választottbíráskodás mellett történő rendezése. Többek között ennek garanciáit is nyújtja a Megállapodás.

Magyarország és az Iráni Iszlám Köztársaság között a tárgyalások az 53/2008 (XI. 5.) ME határozat alapján történtek. A Megállapodás aláírására a 121/2017. (XII. 1.) ME határozat alapján 2017. december 4-én Teheránban került sor.

*RÉSZLETES INDOKOLÁS***Az 1. és 2. §-hoz**

A Megállapodás a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 2. § a) pontja szerinti nemzetközi szerződésnek minősül, arra ennek megfelelően az Nsztv. előírásai vonatkoznak.

Az Nsztv. 7. § (1) bekezdés a) pontjára és (3) bekezdés b) pontjára való tekintettel a nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerésére akkor kerülhet sor, ha a szerződés szövegének ismeretében az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó nemzetközi szerződés esetében az Országgyűlés erre felhatalmazást ad.

Az aláírást követően a Megállapodás hatálybalépése érdekében annak kötelező hatályát az Országgyűlés – a Megállapodás kihirdetéséről szóló törvénytervezet elfogadása útján – ismeri el. A Kormány így a Megállapodás szövegének végleges megállapítását követően a törvényjavaslatot benyújtotta az Országgyűlésnek a Megállapodás kötelező hatályának elismerésére vonatkozó felhatalmazás megadása céljából.

A 3. §-hoz

A 3. § a Megállapodás hiteles szövegét tartalmazza magyar és angol nyelven.

A Megállapodás 1. cikke a fogalmi meghatározásokat tartalmazza. Lényeges, hogy a „beruházó” fogalmi meghatározása alapján biztosított a Megállapodásban rögzített védelmi és garancia rendszer. A Megállapodás a beruházó által a másik szerződő fél területén létrehozott beruházásai tekintetében alkalmazandó. A beruházás fogalma szélesben definiált, példaként beruházásnak minősül egy külföldi befektető gazdasági társaságban való részesedése, a gazdasági tevékenység megvalósításához vásárolt ingatlan, olyan jog vagy kedvezmény, ami a külföldi befektetőt megilleti.

A 2. cikkben a felek vállalják, hogy a másik fél területén megvalósuló beruházásokat törvényeik és jogszabályaik keretei között ösztönzik, elősegítik. Nem szolgálhat az ösztönzés eszközeként a környezetvédelmi, a munkaügyi, munkaegészségügyi, munkavédelmi előírások lazítása.

A 3. cikk a diszkriminációmentesség, a nemzeti és a legnagyobb kedvezményes elbánás elvét rögzíti. A nemzeti elbánás elve szerint a külföldi beruházót a fogadó állam nem részesítheti hátrányosabb elbánásban, mint amelyet a gazdaság hazai szereplőinek biztosít. A legnagyobb kedvezmény elve alapján a szerződő államok beruházói kölcsönösen jogosultak azokra a kedvezményekre, amelyeket egy harmadik ország beruházója megkapott vagy meg fog kapni a beruházást fogadó országban. A legnagyobb kedvezmény elve alól kivételt képeznek azok a kedvezmények, amelyeket az egyik szerződő fél egy harmadik ország beruházójának vámunióban, szabadkereskedelmi övezetben, pénzügyi unióban, többoldalú beruházásvédelmi megállapodásban való részvétele kapcsán ad. A Megállapodás rögzít más, nemzetközileg elismert kivételeket is kivételes, rendkívüli helyzetekre.

A 4. cikk rendelkezik a Szerződő Felek jogalkotási és egyéb szabályozási intézkedéseinek, valamint a Megállapodás rendelkezéseinek viszonyáról. A Megállapodás biztosítja a Szerződő Felek számára a jogos szakpolitikai céljaik eléréséhez szükséges jogszabályok elfogadását és hatósági döntések meghozatalát. A cikk egyértelművé teszi, hogy a beruházókat hátrányosan érintő szükséges szabályozási intézkedések, jogszabályok elfogadása, módosítása és a hatósági döntések alapvetően nem minősülnek a Megállapodásból fakadó kötelezettségek megsértésének és a Megállapodás sem értelmezendő a jogi és szabályozási keret megváltoztatására vonatkozó tartózkodási kötelezettséggé.

Az 5. cikk rögzíti a kisajátítás szabályait. A külföldi által megvalósított beruházást nem államosíthatják, nem sajátíthatják ki vagy vonhatják olyan intézkedés/ek alá, amelynek hatása egyező az államosítással vagy a kisajátítással. Az előírás alól kivételt képez a közérdekből történő kisajátítás. Ebben az esetben a kisajátítás jogszerűen, hátrányos megkülönböztetéstől mentesen, késedelem nélkül, megfelelő és tényleges kártalanítás mellett történhet. A kisajátítás napjától a tényleges kártalanítás megtörténtének napjáig kereskedelmileg indokolt mértékű kamat jár. A kártalanítás késedelem nélkül teljesítendő, ténylegesen hozzáférhetőnek, szabadon átváltható pénznemben szabadon átutalhatónak kell lennie.

A 6. cikk a beruházók beruházásainak vagy azok hozamainak rendkívüli helyzetben – háború, fegyveres összetűzés, zavargások, országos szükségállapot vagy hasonló események miatt – bekövetkező veszteségeiért történő kártalanításról rendelkezik.

A 7. cikk a beruházásból származó jövedelmek átutalásának szabadságát rögzíti, felsorolva azon fizetéseket, amelyek esetében szabad az átutalás. Az átutalásokat szabadon átváltható pénznemben vagy a beruházás pénznemében kell késedelem nélkül teljesíteni, a beruházást fogadó állam területén teljesítendő közterhek befizetését követően.

A 8. cikk a beruházáshoz kapcsolódó jogátruházás kérdéseit szabályozza. Az átruházott jogok és követelések nem haladhatják meg a beruházó eredeti jogait és követeléseit.

A 9. cikk rögzíti azon feltételeket, melyek fennállása esetén a Szerződő Fél megtagadhatja a másik Szerződő Fél jogi személyiséggel bíró beruházójától és annak beruházásaitól a Megállapodás alapján biztosított előnyöket, amennyiben az adott beruházó harmadik állambéli beruházók tulajdonában vagy irányítása alatt áll.

A 10. cikk a Szerződő Felek intézkedéseinek a Megállapodás alóli általános kivételeit és azok feltételeit határozza meg. Fizetési mérleg problémák alapján rendkívüli intézkedések hozhatóak. Ezen különleges körülmények között hozott intézkedéseknek azonban méltányosnak kell lenniük, nem alkalmazhatóak önkényesen, sem indokolatlan hátrányos megkülönböztetésként és az intézkedésekről, azok mibenlétéről és várható időtartamáról a másik Szerződő Felet értesíteni kell. A Szerződő Felek megállapodtak abban is, hogy a Megállapodás 14. cikke szerinti vitarendezés nem minősül elbánásnak, preferenciának vagy kiváltságnak.

A 11. cikk tartalmazza a Felek alapvető biztonsági érdekeivel kapcsolatos rendelkezéseket. A Szerződő Felek alapvető biztonsági érdekeik védelmében is hozhatnak rendkívüli intézkedéseket (pl. fegyverek, lőszeres kereskedelme, háború vagy egyéb oknál fogva beálló szükségállapot). A biztonsági érdek magában foglalja a vámunióban, gazdasági vagy monetáris unióban vagy szabadkereskedelmi övezetben való tagságból származó érdekeket és intézkedéseket.

A 12. cikk a Megállapodás alkalmazhatóságáról rögzíti, hogy a Megállapodás rendelkezései nem alkalmazhatóak olyan jogviták vagy követelések esetén, amelyek a hatálybalépés előtt merültek fel, vagy amelyeket a hatálybalépés előtt rendeztek.

A 13. cikk az információk átláthatóságáról és közzétételéről szól. E cikk rendelkezik a Szerződő Felek egymás beruházóit és azok beruházásait esetlegesen érintő jogszabályaival, nemzetközi megállapodásaival kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségéről, illetve az e kötelezettség alóli kivételekről.

A 14. cikk az egyik szerződő állam és a másik szerződő állam beruházója között, az egyik szerződő állam területén lévő beruházásával kapcsolatban keletkezett viták rendezésének módját adja meg. A keletkezett vitát a vitában álló feleknek peren kívül, barátságos módon, konzultáció útján kell egymással rendezniük. Az egyik szerződő fél beruházója írásban kéri a másik szerződő felet a konzultációs vitarendezésre megadva a tényállást, a kifogással élő beruházó megállapításait, a bizonyítékokat és a feltételezett jogalapot egyaránt.

Amennyiben a vitát hat hónapon belül nem sikerül rendezni, a beruházó a beruházást fogadó állam bíróságához vagy ad hoc választott bírósághoz fordulhat, amely az ENSZ Nemzetközi Kereskedelmi és Jogi Bizottságának szabályai alapján jött létre. A vitában résztvevő felek megállapodása szerint bármely más vitarendezési forma keretében is történhet a vitarendezés. A fenti vitarendezési módok útján való igényérvényesítés kizárja, hogy a beruházó másik fórumhoz is kérelemmel forduljon az adott ügyben. A választottbírók által meghozott döntés végleges és kötelező érvényű a vitában résztvevő felek számára és azt az érintett szerződő állam jogszabályaival összhangban kell végrehajtani.

A hazai, külföldön beruházást végrehajtó vállalkozások védelmében különösen nagy jelentőségű a választottbíráskodás lehetőségének biztosítása. Az Európai Unió tagországai számára legfontosabb kereskedelmi partnerekkel önálló vagy szabadkereskedelmi megállapodás keretében kitérőberuházási megállapodást a tagországok által adott felhatalmazás alapján az Európai Bizottság tárgyal. Átmeneti időre szólóan a tagországok létrehozhatnak kétoldalú beruházásvédelmi megállapodásokat azon harmadik országokkal, amelyekkel az Európai Bizottság nem rendelkezik tárgyalási felhatalmazással. Így figyelembe kell vennünk azt a tényt, hogy Magyarország kétoldalú keretben beruházásvédelmi megállapodást – megfelelő hazai és az Európai Bizottság által adott felhatalmazás alapján – csak fejlődő, legkevésbé fejlett fejlődő illetve átmeneti gazdaságú országokkal köthet, ahol a jogrend és a jogbiztonság nem minden esetben éri el a fejlett országokban meglévő szintet. Kiemelendő, hogy a beruházásvédelmi megállapodások lényegét, értelmét éppen a beruházó tulajdonának védelmét szolgáló választottbíráskodás lehetősége jelenti. Ezért fontos, hogy a megállapodások tartalmazzák a beruházók védelmét szolgáló legfőbb garanciális elemet.

A Szerződő Felek közötti jogviták rendezésének módját adja meg a Megállapodás 15. cikke. A Szerződő Felek között a Megállapodás értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatban felmerült jogvitákat tárgyalások, konzultációk útján rendezik. Amennyiben hat hónapon belül nem sikerül rendezni a vitás kérdést, úgy azt háromtagú választottbírók elé kell terjeszteni. A cikk rendelkezik a választottbírók létrehozásának módjáról. A választottbírók döntése végleges és kötelező mindkét fél számára.

A 16. cikk a záró rendelkezéseket tartalmazza. Rendelkezik a hatálybalépés, időbeli hatály megszűnés és módosítás kérdéseiről. Magyarországnak az Európai Unió tagságával kapcsolatban rögzíti, hogy a Megállapodás nem érinti az Európai Unió alapjául szolgáló szerződésekből, valamint az elsődleges és másodlagos uniós jogból fakadó kötelezettségeinket, azokat nem érvényteleníti, módosítja vagy érinti más módon. (EU klauzula)

A Megállapodás tíz éves időtartamra szól, ami automatikusan meghosszabbodik, hacsak valamelyik Szerződő Fél a tíz éves időtartam lejárta előtt legalább egy évvel vagy azt követően bármikor írásban fel nem mondja. A beruházások biztonsága érdekében arról is rendelkeztek a Szerződő Felek, hogy a Megállapodás felmondása előtt megvalósult beruházásokra vonatkozóan a Megállapodás rendelkezései a felmondást követő további tíz évig érvényben maradnak.

A Megállapodás a Szerződő Felek közötti írásbeli megegyezéssel módosítható. Bármely módosítás a Megállapodás részét képezi és hatálybaléptetésük módja megegyező a Megállapodás hatálybaléptetésének szabályaival.

A Megállapodás az attól számított hatvan napot követően lép hatályba, hogy a két Szerződő Fél egymásnak diplomáciai csatornákon keresztül megküldte a Megállapodás hatálybalépéséhez szükséges valamennyi jogszabályi követelmény teljesüléséről szóló értesítést és a két értesítés közül a későbbit is kézhez vették.

A 4. §-hoz

A 4. § a törvény hatálybalépéséről rendelkezik.

Az 5. §-hoz

Az 5. § a törvény végrehajtásáért felelős minisztert nevezi meg.

Végső előterjesztői indokolás a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2021. évi CXL. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

1. Magyarország történetében a honvédelem ügye mindvégig a nemzet, az ország, az állam fennmaradásának kulcskérdése volt. A több mint 170 évre visszatekintő szabályozás története az ország szuverenitása szempontjából kiélezett situációk, a haza katonai védelmére hivatott intézményrendszer és az ennek irányításában részt vevő szervek feladatmegosztása, valamint a változó biztonsági kihívások reagálásába bevonható állampolgárok kötelezettség-rendszerének változása szempontjából mutat alapvető töréspontokat. A szabályozás történetét végigkíséri ezen túl a honvédelmi tárgykörök kapcsolata a békétől eltérő szabályozási időszakokkal: a minősített időszakok, majd az Alaptörvény hatályba lépését követően a különleges jogrend alkotmányos szabályainak végrehajtását szolgáló kétharmados/sarkalatos rendelkezések meghatározása a honvédelmi törvények vonatkozásában visszatérően jelentkező, de nem azonos mélységig, vagy az ideiglenesség igényével szerepeltetett kapcsolódó kérdés volt. E vonatkozásban a 102/E/1998. AB határozat 2007-ben rögzítette, hogy a haza katonai védelme és a békétől eltérő időszakok joga tartalmilag kapcsolódó, de együttes és elkülönített szabályozást egyaránt megengedő szabályozás-előkészítési kérdés. Ennek megfelelően az új honvédelmi törvénynek nem szükségszerű tárgyköre a különleges jogrend.
2. A honvédelem modern értelemben vett jogi szabályozásának történetét a nemzeti őrseregről szóló 1848. évi XXI. törvénycikktől számítjuk. E folyamat egyik jelentős alkotása az 1939. évi II. törvénycikk, amely kisebb módosításokkal egészen 1960-ig hatályban volt. Az 1960. évi IV. törvénnyel a hadsereget az MSZMP Politikai Bizottsága, mint legfőbb vezető szerv és a párt első embere, mint főparancsnok alá rendelték anélkül, hogy ezt ténylegesen kodifikálták volna.

Az 1970-es években a haderő fejlesztése, a gazdasági és politikai változások, továbbá a nemzetközi enyhülés folyamatának együttes hatása vezetett az 1976. évi I. törvény megalkotásához. A részletkérdésekben történt – többségükben pozitív irányú – változások azonban nem érintették a legalapvetőbb koncepcionális kérdéseket. Ennélfogva változatlanul fennmaradt a hadsereg közvetlen pártirányítása, továbbá a megszálló szovjet hatalom érdekeit tükröző, s általa vezetett, támadó doktrínájú katonai szövetségi rendszer igényeinek feltétlen kiszolgálása.

A rendszerváltoztatással párhuzamosan a honvédelem intézményrendszerében is – ezen belül elsősorban a hadseregben – alapvető változtatásokra került sor, amelyek többsége a törvény módosítását is igényelte. Az említett változások közül ki kell emelni a rendszerváltozás előtti kormányzat egyik utolsó lépéseként a Magyar Néphadsereg Parancsnokságának létrehozását, amely együtt járt az akkori Honvédelmi Minisztérium átszervezésével és létszámának jelentős csökkenésével.

A Magyar Köztársaság – a szovjet csapatok kivonulása után – visszanyerte függetlenségét; szuverén állammá vált. Ezzel összhangban, valamint a megváltozott társadalmi, politikai és gazdasági viszonyoknak megfelelően kellett kialakítani a honvédelem rendszerét.

3. A szuverén államiság, a plurális demokrácia, a jogállamiság és a piacgazdaság kialakítása igényelte a társadalom és a nemzetgazdaság alapvető viszonyaira vonatkozó szabályozások módosítását, vagy újak megalkotását. Ezek sorába tartozott a honvédelemről szóló – többpárti konszenzussal kialakított – 1993. évi CX. törvény (a továbbiakban: Hvt1.) elfogadása. A Hvt1. állami üggyé kezelve meghatározta többek között a honvédelem célját, a fegyveres erők irányítását, vezetését, a fegyveres erők feladatait, a honvédelmi feladatok ellátásának rendjét, különös tekintettel a hadkötelezettség teljesítésére vonatkozó rendelkezéseket, továbbá külön részben a rendkívüli intézkedésekkel kapcsolatos szabályokat.

A Hvt1. számos alkalommal módosításra került. Ezek közül kiemelendő a szolgálati törvények elfogadásával, a NATO-csatlakozással, a 12-ről 9 hónapos, illetve a 9-ről 6 hónapos sorkatonai szolgálatra történő átállással, a Magyar Honvédség vezetési és irányítási rendszerének korszerűsítésével (a Honvéd Vezérkar integrálása a Honvédelmi Minisztériumba) kapcsolatos módosítások.

2002-ben az akkori Kormány programjában célul tűzte ki a hadkötelezettség béke idején történő megszüntetését és az ehhez kapcsolódó honvédelmi intézményrendszer átalakítását azzal, hogy ha a haza veszélybe kerül, minden arra kötelezett honfitársunknak a honvédelem szolgálatába kell állnia. Elfogadásával a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény (a továbbiakban: Hvt2.) az állampolgárokat terhelő katonai szolgálati és az ehhez kapcsolódó számos részkötelezettséget szüntetett meg béke idejére. Ebben az időszakban az eredeti elképzelés szerint az ország biztonságát és a nemzetközi katonai kötelezettség teljesítését a reguláris haderőt felváltó professzionális honvédség garantálta volna. Az elmúlt közel két évtized alatt a haderő a törvény szerinti követelményeknek megfelelően átalakult, ugyanakkor felszínre kerültek a hadkötelezettség békeidőszaki hiányának problémái is, amelyet elsősorban a Honvédség kiegészítését biztosítandó kiképzett tartalékos erő fogyó aránya jelzett.

A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény (a továbbiakban: Hvt3.) a Hvt1. és Hvt2. rendszerének fenntartható elemeit igazította Magyarországra 2012. január 1-jén hatályba lépett Alaptörvényéhez azzal, hogy a korábbiaknál szűkebb körben tartotta fenn a sarkalatos törvényi szabályozást. Ennek megfelelően különösen a honvédségi adatkezelés, valamint a tényleges állományú honvédek szolgálatteljesítésének tárgyköre külön törvényekben került szabályozásra. Ezen időszak kiemelkedő történése volt 2019. január 1-től a Honvédelmi Minisztérium kiválása a Magyar Honvédség szervezetéből és a Magyar Honvédség Parancsnoksága létrejötte.

4. Az alaptörvényi szabályok időközi felülvizsgálatára tekintettel az Országgyűlés 2021. első félévében elfogadta a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvényt (a továbbiakban: Vbő.), amely 2023. július 1-jei hatálybalépésével egyrészt megteremtí a hon- és rendvédelmi erők, valamint a közigazgatás közötti összehangolt védekezés jogi alapjait, másrészt átemeli a Hvt3-ból a Vbő.-be a jelenlegi hat helyett három új különleges jogrendi eset törvényi szintű szabályozását.

A védelmi és biztonsági intézményrendszer 2023. július 1-i hatálybalépéshez igazodó módon előkészített új, a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló törvényjavaslat (a továbbiakban: javaslat) elsődleges célja így a hatályos honvédelmi szabályozások megváltozott alkotmányos szabályokhoz való illesztése, figyelemmel a Vbő. következtében összehangolt hatásköri és eljárási szabályokra is. E vonatkozásban a Javaslat a Hvt3-hoz képest tartalmilag szűkült.

Tartalmi bővülést eredményez ugyanakkor a honvédelmi kötelezettségekre vonatkozó szabályozás egészének átemelése a Javaslatba, valamint egyes, 2023 júniusáig megszűnő eddigi különleges jogrendi esetek békeidőszaki válságkezelés körébe átkerülő, döntően a Honvédség feladatrendszerét és a fegyverhasználat lehetőségét érintő szabályinak meghatározása.

Tekintettel ugyanakkor arra, hogy a honvédségi adatkezelésről, az egyes honvédelmi kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos katonai igazgatási feladatokról szóló 2013. évi XCVII. törvényt kiváltani hivatott honvédelmi adatkezelési törvény az ágazati adatkezelés egységes rendszerének kialakítására irányul, a Javaslatból az adatkezelési szabályok elhagyása – különösen a Hvt3-mal összevetésben – markáns terjedelem-csökkentést eredményezett.

5. Az Alkotmányt felváltó Alaptörvény a haza védelme tárgykörében a XXXI. cikk szerinti kötelezettségek körében továbbra is fenntartja a békeidőszaki önkéntességen alapuló haderő koncepcióját, azonban kötelező feladatként előírja, hogy ahhoz kapcsolódóan Magyarország önkéntes honvédelmi tartalékos rendszert is köteles fenntartani. A katonai szolgálati kötelezettséget, amely formái szerint fegyveres, vagy lelkiismereti ok miatt fegyver nélküli katonai szolgálat teljesítését jelenti, csak különleges jogrendben, annak kezdeményezéséhez kapcsolódva lehet érvényesíteni az alaptörvényi keretek miatt.

Míg 2023. június 30-ig az érintett különleges jogrendi időszakok közé a megelőző védelmi helyzet fennállta alatti külön döntés, valamint a rendkívüli állapot tartoznak, Magyarország Alaptörvényének kilencedik módosítása következtében a szolgálati kötelezettség hadiállapotra és a hadiállapot kihirdetésének Kormány általi kezdeményezését követő időszakra korlátozódik. Mindez ugyanakkor feltételezi, hogy a szolgálati kötelezettséget már a béke időszakában naprakész nyilvántartásokra kell alapozni, amelyek pontosítása akár az alkotmányos kötelezettség járulékos kötelezettségeinek érvényesítését is eredményezheti a sarkalatos törvényben meghatározott feltételek szerint.

Az Alaptörvény XXXI. cikk (3)–(5) bekezdésében, valamint a 45. cikk (5) bekezdésében kapott felhatalmazások alapján sarkalatos törvényi szabályozási tárgykörbe tartoznak így a hadkötelezettség rendszere és elemei, a Honvédség szervezetére, a 45. cikk (1) bekezdése szerinti rendeltetésén túlmutató feladataira, irányítására és vezetésére vonatkozó alapvető szabályok, illetve a béke időszaki és különleges jogrendi működéshez kapcsolódó egyes – Vbö. tárgykörén kívül eső – szabályok is.

E tárgykörökben – a jogalkotás általános szabályaira tekintettel – a Javaslat mellőzi az Alaptörvény rendelkezéseinek ismétlését, csak az azokhoz kapcsolódó rendelkezéseket tartalmazza. Az önkéntes tartalékos rendszer fenntartásának Alaptörvényből eredő kötelezettsége, a fegyver nélküli katonai szolgálat, mint a hadiállapot időszakához kötött fegyveres szolgálat alternatív formájának engedélyezési rendje, a hadiállapotban elrendelhető honvédelmi munkakötelezettség, valamint a polgári védelmi kötelezettség fegyveres konfliktusok időszakában módosuló hangsúlyainak meghatározása olyan sarkalatos szabályozási feladat, amelyektől a Javaslat – különleges jogrendi végrehajtási szegmensük ellenére – sem tekinthet el. A Vbö. és a Javaslat közötti elhatároló ismérv, hogy a részben azonos igazgatási intézményrendszer védelmi- és biztonsági fókuszú feladatellátása a Vbö, a honvédelmi-katonai feladatellátás elősegítésére pedig a Javaslat tárgyköre.

A Javaslat így a Hvt3. fenttartható elemeit emeli át a kor elvárásaihoz, követelményeihez történő igazítással, illetve az Alaptörvény kilencedik módosítását szem előtt tartva a különleges jogrendi szabályokat pontosítja, béke időszaki feladatokként meghatározva egyes korábbi különleges jogrendi feladatokat. A megváltozott biztonságpolitikai környezet következtében különösen a Honvédség feladatrendszerét érintő részben jelennek meg új szabályok, amelyek közös jellegzetessége a döntés időbeliségének elvárása. Az időben történő reagálás követelményének megfelelés igénye a Javaslat új szabályaiban visszatérő jelleggel kimutatható, visszahatva az irányítási jogkörök szabályozására is.

Mindezekre tekintettel a Javaslat célja a védelmi és biztonsági intézményrendszer reformjához igazodva megújítani a honvédelmi intézményrendszer egészét: ennek során a hadiállapotra vagy szükségállapotra vonatkozó eltérő szabályok megállapítása szükségtelen, figyelemmel az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdésére.

6. Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A javaslat alapvető szerkesztési elve a honvédelem, mint állami tevékenység, valamint a Magyar Honvédség, az ennek megvalósítására elsődlegesen hivatott szervezet elhatárolása. A tagolás során az első rész a Vbő. hatályba lépése mellett is fennmaradó, irányítási és együttműködési feladatok megragadására törekszik, míg a második rész fókuszál a Honvédség intézményére. A rövidítésre tekintettel javaslat a Magyar Honvédség változatot csak a parancsnok és a Parancsnokság vonatkozásában használja, egyébként a Honvédség rövidítésének bevezetését alkalmazza. Az e javaslatban meghatározott honvédelmi feladatok ellátása a Vbő.-ben meghatározottakra figyelemmel, szabályainak érvényesítésével együtt valósul meg.

A javaslat 1. §-a alapelvként rögzíti, hogy a honvédelem nemcsak a Honvédség, hanem az egész nemzet ügye, ahol nemzeten ebben az összefüggésben az ország lakosságát kell érteni. Ennek körében célja, hogy a honvédelemlről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény gyakorlati alkalmazásából eredő tapasztalatoknak, valamint Magyarország szövetségi és nemzetközi katonai vállalásainak a megváltozott biztonságpolitikai és szabályozási környezethez jobban illeszkedő, hatékonyabb és működőképesebb szabályozását alakítsa ki.

Az Észak-atlanti Szerződéshez való csatlakozásunk következményeként az ország egyéni védelmi képességének fenntartása és fejlesztése mellett a javaslat kifejezésre juttatja a Washingtoni Szerződés szerinti kollektív védelmi képesség fenntartását és fejlesztését is. Ezek vonatkozásában a javaslat kifejezi, hogy a Magyarország nemzeti és szövetségi védelmi képességének fenntartásában saját erejére: a nemzetgazdaság erőforrásaira, a Honvédség felkészültségére, valamint az állampolgároknak a haza védelme iránti hazafias elkötelezettségére és áldozatkészségére, továbbá a szövetséges államok és fegyveres erők együttműködésére és segítségnyújtására épít azzal, hogy az Alaptörvény XXXI. cikke szerint egyes szolgáltatási kötelezettségek az állampolgárságtól függetlenül az ország területén tartózkodáshoz kötődnek. Hazák Európai Unió (a továbbiakban: EU) tagságára tekintettel a javaslat szerinti szövetséges terminológia kiterjesztő értelmű, abba az Észak-atlanti szerződés szervezete (a továbbiakban: NATO) intézményrendszere mellett az tagországok és közös katonai intézményrendszer is beletartozik.

Figyelemmel arra, hogy e javaslat alapján valósul meg egyrészt a honvédelemre való felkészülés, másrészt maga a honvédelem, tehát a haza fegyveres védelme, az időbeli hatály mind béke, mind a különleges jogrend időszakaira is kiterjed, így leszűkítő időbeli hatály megállapítása szükségtelen volt. A csak meghatározott időszakokban érvényesülő rendelkezésekre a javaslat esetenként kifejezetten utal. Ennek megfelelően a javaslat a Honvédség megváltozott feladatrendszerével összefüggő tapasztalatokhoz igazodva kívánja elősegíteni a hatékonyabb, gördülékenyebb feladatellátást, szem előtt tartva a jogállami követelményeket, valamint a szövetségesi vállalások prioritásait, a képességfejlesztési törekvéseket, illetve a szervezeti változásokat. Szintén alapvető tétel, hogy a honvédelmi kötelezettség teljesítése az érintettek számára hadiállapoton kívül nem okozhat aránytalan megterhelést vagy hátrányt.

A megváltozott biztonsági környezettel összefüggésben az Országgyűlés az elmúlt időszakban több ponton módosította a honvédelem közjogi szabályrendszerét, aminek következtében a Honvédség feladatrendszere bővült. A tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet kezelésével, a terrorizmus elleni intézkedésekkel, valamint a COVID-19 járványkezeléssel összefüggő tapasztalatok szükségessé teszik, hogy a módosításokkal a Honvédségre vonatkozó jogi környezet hatékonyabban, cizelláltabban szolgálja a kívánt célok elérését. Emellett Magyarország az Észak-atlanti Szerződés Szervezetének tagjaként is jelentős feladatokkal rendelkezik, amelyek további pontosító szabályozást tesznek szükségessé.

A javaslat lehetővé teszi az állampolgárok számára a honvédelmi felkészülésben való önkéntes részvétel lehetőségét. A javaslat célja, hogy pontosítsa – az állampolgárok hadiállapoton kívül való önkéntességének hangsúlyozása mellett – az állam honvédelmi nevelésben betöltött szerepét, kötelezettségét, illetve az állam által ellátandó közfeladatok körét. A honvédelmi felkészítésben a társadalmi komponens kulcsfontosságú és annak meg kell jelennie – állami támogatással – a lehetséges képzési és kutatási paletta egészében, a Vbő.-re is figyelemmel: a javaslat nevesíti a honvédelmi tudatosságot fejlesztő programok körét, figyelemmel arra is, hogy a védelmi és biztonsági tudatosság erősítésének e szegmense önálló sajátosságokkal bír, mivel a honvédelem rendszere az állam

érdekében önálló és önálló képességgel párosuló funkció-rendszer a védelmi és biztonsági feladatrendszeren belül.

2. §

A javaslat e §-ban határozza meg azokat az alapelveket, amelyek a honvédelmi tevékenység ellátása során valamennyi alapjog-korlátozási helyzetben viszonyítási alapként működik a szükségességi és arányossági mérlegelés során. Értékelést nyer a megelőzni, elhárítani kíván sérelem, a védendő honvédelmi érdek, a konkuráló egyidejű célok preferáltsága, a korlátozások alkalmas minimumára törekvés elve, a honvédelmi érdek és a katonai jelleg elsődlegessége a civil kontroll folyamatos érvényesítése mellett, valamint az ellenőrizhetőség és a felelősségi körök elhatárolhatósága.

3. §

A javaslat a korábbi honvédelmi törvények gyakorlatát fenntartva az ágazati jogszabályok összességére kiható hatállyal törekszik a több jogszabályban használt fogalmak egységes használatára. Az e javaslat és a honvédelmi jogszabályok alkalmazásában használt értelmező rendelkezések, bár a honvédelemmel kapcsolódó tárgykörök is kimutathatók, nem vonatkoznak a Vbő.-re, vagy a Büntető Törvénykönyvre.

A javaslat új fogalmi elemként bevezeti a korábbi terminológiával szakítva a kiképzett, illetve a kiképzetlen hadköteles kategóriákat azzal, hogy az Alaptörvény XXXI. cikke szerinti hadkötelezettségi terminológiát a szolgálat megkezdéséhez köti. A hadkötelezett fogalma az Alaptörvény keretei által meghatározott, fenntartva az állampolgársági, nagykorúsági, belföldi lakóhelyhez és férfi nemhez kötődő elhatárolási ismérveket, valamint lelkiismereti okból a fegyver nélküli katonai szolgálat választásának lehetőségét, de kizárólag hadiállapotban érvényesülő szabályként. A kiképzett hadköteles tekintetében a katonai tapasztalat értékelése elsődlegesen a katonai szolgálatot követő 10 évben releváns szempont.

4. §

Az Alaptörvény korlátozza a Honvédség irányítására feljogosítható személyek és szervezetek körét, ilyen szabályozást ugyanakkor a honvédelmi feladat vonatkozásában nem tartalmaz. A javaslat az Alaptörvény 45. cikk (2) bekezdés szerint Honvédség-irányítási rész-jogköröket gyakorló személyek és szervezetek közül elsőként az Országgyűlés feladatait nevesíti, elkülönítve a plenáris ülés és a bizottságok által gyakorolható jogköröket. Tekintettel arra, hogy az Alaptörvény 45. cikk (3) bekezdése alapján a Honvédség működésének irányítása a Kormány jogköre, ehhez képest a honvédelemre, illetve a Honvédségre vonatkozó országgyűlési jogköröket tételesen fel kell sorolni. A javaslat a jelenleg meglévő országgyűlési döntési jogkörök fenntartására törekszik elsődlegesen az ellenőrzési funkció minél hatékonyabb megvalósíthatósága érdekében.

5. §

A javaslat a köztársasági elnök Alaptörvény 9. cikk (2) bekezdésében meghatározott főparancsnoki jogköréhez igazodva – a Kormány működésirányítási hatáskörét alapul véve – egységesíti a köztársasági elnöki döntések előterjesztési rendjét. Ezek közül kiemelkedik a Magyar Honvédség parancsnokára vonatkozó kinevezési és felmentési jogkör.

Garanciális jellegű az a köztársasági elnöki jogosítvány, miszerint a Honvédség működését érintő bármely kérdésben információt kérhet a honvédelemért felelős minisztertől.

A javaslat szerinti döntési jogkörök felsorolása azonban nem teljes: a szolgálati viszonnal összefüggő döntések a jogállási törvény szabályozási körébe tartozó módon nyernek szabályozást.

Szimbolikus jellegű jogosítványa a köztársasági elnöknek, hogy a miniszter előterjesztésére csapatzászlót adományoz.

Az Alaptörvény 9. cikk (5) bekezdése alapján a javaslat az ellenjegyzési kötelezettség alól valamennyi 5. § szerinti döntési jogkört mentesíti.

6. §

A javaslat a Kormány Magyarország honvédelmi felkészültségének biztosításával kapcsolatos feladatait az Alaptörvény 45. cikk (3) bekezdése szerinti szubszidiárius működés-irányítási jogkörre, valamint a szervezet-alapítási szabadságra figyelemmel határozza meg, továbbá érvényesíti az Alaptörvény kilencedik módosításával megszűnő Honvédelmi Tanács korábbi jogköreinek átszállását is.

A javaslat ennek érdekében a Kormány döntési kompetenciáinak felsorolását a honvédelmi felkészültségre, illetve a Honvédség működésére vonatkozó döntési tárgykörök (külső és belső honvédelmi igazgatás) szerinti tagolásban tartalmazza, figyelemmel a Vbő. következtében érvényesülő, tágabb védelmi és biztonsági feladatrendszeri katalógusra is.

A javaslat a Kormány Országgyűlés irányában fennálló jelentéstételi kötelezettségeit összevontan és az érintett bizottságok szerint differenciált módon határozza meg.

7. §

A javaslat nevesíti az autonóm államigazgatási szervek és az önálló szabályozó szervek honvédelmi feladatai meghatározásának követelményét oly módon, hogy a tevékenység összehangolásának garanciája a honvédelemért felelős miniszter szabályozás során érvényesülő egyetértési joga.

8–9. §

A javaslat a honvédelmi miniszteri döntési jogköreit is a honvédelem, illetve Honvédség irányítása dimenzió mentén kategorizálja azzal, hogy a 9. § a honvédelemben részt vevő szervek feladatainak összehangolására irányuló, valamint a Vbő.-ből eredő válságkezelési feladatokért viselt felelősség elemeit is felsorolja.

A honvédelemre vonatkozó irányítási hatáskörök megosztása úgy történik, hogy a honvédelmi miniszter a honvédelmi feladatok végrehajtásáért felelősen gyakorolja mindazokat az irányítási jogokat, amelyeket az Alaptörvény vagy törvény nem utal másnak a hatáskörébe. A Kormány tagjai hatáskörére vonatkozó szabályozási gyakorlathoz közelítve a javaslat a honvédelmi miniszter részletes feladat- és hatáskörét nem határozza meg, mivel az kormányrendeleti szabályozási tárgykör. A honvédelmi miniszternek a honvédelem országos szintű szervezésére, fejlesztésére vonatkozó jogkörei összefüggnek a társtárca honvédelmi feladataival, amelyek alapjait a 10. § határozza meg.

10. §

A javaslat a Kormány tagjai honvédelmi tevékenységgel érintkező döntéshozatali felelősségeit sorolja fel.

A javaslat egyik meghatározó új eleme az ország fegyveres védelmi tervével összefüggő döntéshozatali jogkör újra-alkotása. Az Alaptörvény kilencedik módosításának hatálybalépését megelőzően e dokumentum jóváhagyására a köztársasági elnök jogosult a honvédelmi miniszter felterjesztése alapján. A tervet, amely magában foglalja a fegyveres küzdelem megvívásának, minden oldalú biztosításának és a hadszíntér – amely alatt védelmi hadműveletek esetén az ország területe értendő – előkészítésének kérdéseit, a Magyar Honvédség Parancsnoksága dolgozza ki.

Tekintettel arra, hogy az Alaptörvény 45. cikk (2) bekezdése szerinti irányításra jogosultakat tartalmazó felsorolás a Magyar Honvédségre vonatkozik, az ország fegyveres védelmi terve, mint a honvédelemben közreműködőkre is feladatokat szabó dokumentum jóváhagyása szempontjából e felsorolás sem sarkalatossági szempontból nem bír kötőerővel, sem pedig alanyi szempontból nem zárja ki további irányítási jogkört gyakorló személy törvényi meghatározásának lehetőségét. A javaslat szerinti megoldásban az ország fegyveres védelmi terve az összekormányzati szempontrendszer erősítése, valamint a végrehajthatóság biztosítása érdekében a honvédelmi miniszter útján kerül miniszterelnöki jóváhagyásra felterjesztésre.

A javaslat szerinti megoldásban a honvédelmi miniszter útján kerül miniszterelnöki jóváhagyás érdekében felterjesztésre az ország fegyveres védelmi terve.

Tekintettel arra, hogy a hibrid fenyegetések (támadások) lényege, hogy az ország védelmét oly módon veszélyeztetik, hogy katonai és nem katonai eszközök egyaránt alkalmazásra kerülnek, ezért indokolt, hogy az érintett miniszterek együttműködjenek a honvédelmi miniszterrel.

Az általános szabályok alapján a Kormány tagjai további részletes honvédelmi feladatainak meghatározása a Kormány hatáskörébe tartozik.

A honvédelmi feladatokat ellátó szervezeti egység kijelölése önmagában azonban még nem biztosítja az adott tárca honvédelmi feladatainak eredményes tervezését, szervezését és végrehajtását. A szükséges személyi és tárgyi feltételek megteremtésével biztosítható a nélkülözhetetlen szakmai ismeretek, valamint a feladat-végrehajtáshoz szükséges infrastruktúra és eszközállomány rendelkezésre állása.

11–12. §

A javaslat nevesíti azokat a honvédelmi feladatokat, amelyeket a honvédelemben közreműködő szervek látnak el, részletesen felsorolva az együttműködés területeit. Mivel a Vbö. 49. § (1) bekezdése az érintett szervek felsorolását tartalmazza, külön nevesítésük nélkül elégséges az együttműködési kötelezettségük honvédelmi aspektusának kiemelése.

Emellett a javaslat szerint honvédelemmel foglalkozó szervezeti egységet kell kijelölni a honvédelemért felelős miniszter javaslatára a tulajdonosi joggyakorlónak a Magyar Állam többségi befolyása mellett működő gazdasági társaságban is.

Mindezekon túl a javaslat lehetővé teszi a honvédelmi feladatok ellátásában az önkéntesség alapján történő részvételt, a veszélyeztetettségre tekintette ugyanakkor a javaslat e tevékenység koordinált jellegét szükségesnek ítéli.

Az összkormányzati szemléletmód, valamint az átfogó megközelítés érvényre juttatása érdekében a honvédelmi feladatokban érintett személyzet továbbképzési rendszere alapjainak meghatározására is irányul a 12. §.

13. §

A javaslat 13. §-a a honvédelmi miniszter, valamint munkaszervezete, a Honvédelmi Minisztérium Honvédséghez képest meghatározott feladatait rendezi a dezintegrációra tekintettel. A Honvédelmi Minisztérium olyan közigazgatási szerv, amelynek funkciója a miniszteri irányítási jogkörök gyakorlásának elősegítését szolgálja.

A honvédelmi minisztérium olyan atipikus közigazgatási szerv, amelyben az általános közigazgatási szakmaiságok és a katonai szakismertek összhangját biztosítani kell annak érdekében, hogy az irányítási funkció gyakorlásának feltételei biztosítva maradjanak: a vezetés alkotmányos gyakorlásának ismerve, hogy irányítási kompetencián túl nem terjeszkedhet. Ezzel is összefügg, hogy a Honvédségben általánosan érvényesülő függelmi szabályrendszer a Honvédelmi Minisztériumban a civil kontroll követelményei által módosult formában érvényesül.

14–15. §

A honvédelmi intézményrendszer törvényes működéséért viselt miniszteri felelősség ellenőrzési oldalának eszközeit a javaslat 14. §-a határozza meg a hatályos szabályok felülvizsgálatot követő átvételével.

A honvédelmi tevékenységben betöltött sajátos szerepének biztosítása érdekében a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat (a továbbiakban: KNBSZ) nemzetbiztonsági tevékenységen túlmutató működési szabályai vonatkozásában a javaslat eltérő szabályokat határoz meg.

A javaslat 15. §-a foglalja össze a honvédelmi vagy nemzetbiztonsági érdekből nem nyilvános adatok megismerhetőségéve kapcsolatos szabályokat oly módon, hogy a megismerési igény ellen ható érdekek mérlegelését ügykör szerint differenciált módon, részlegesen eltérő eljárásrendbe sorolja.

16. §

A honvéd-egészségügy országos közegészségügyi hálózatban betöltött sajátos szolgáltatói minőségére tekintettel határoz meg eltérő szabályokat a javaslat a járványkezelési tapasztalatok következtében kialakított irányítási rend hibrid elemeire tekintettel.

17. §

A javaslat fenntartja a készenléti és szolgálati rendszer alapvető szabályait azzal, hogy a Honvédség Alaptörvény szerinti feladatai végrehajtásához szükséges képességek elérése a készenléti rendszer útján történik. A készenléti fokozására a veszélyeztetettséggel arányosan kerül sor. A részletes szabályok végrehajtási rendeletben fejthetők ki.

A javaslat azokat az alapvető szabályokat foglalja össze, amelyek a béke idejű feladatok ellátása felől a válságkezelésen túl a különleges jogrendi feladatok ellátására, végső soron a hadiállapot feladatok ellátására készíti fel a Honvédséget és a feladat ellátásában közreműködő honvédelmi szervezeteket. A cél a hadiszervezet állományának feltöltése, valamint a biztonsági körülmények aktuális kihívásainak megfelelő fokozatosság elérése, amelyben a Honvédség katonai szervezetei mellett a Honvédelmi Minisztérium, valamint a KNBSZ állományát is meghatározott feladatok terhelik a rugalmas reagálás érdekében. E rendszer nemcsak a hagyományos katonai kihívásokra reagálásra szolgál, hanem ide kapcsolódnak a kibernetikai kihívások kezelésére szolgáló reagáló rendszerek is.

A javaslat célja ezért, hogy részint a KNBSZ, mint sajátos honvédelemben közreműködő szerv honvédelmi feladataira, részint pedig a Honvédség felderítő képességeire vonatkozóan megjelenítse a felderítő rendszert a honvédelmi törvényben, ezzel is megalapozva a korszerű fegyveres védelem terén kulcsfontosságú szaktevékenység közjogi kereteit és annak rendszerszerű alkalmazását, valamint megteremtve az összhangot a honvédelmi és a nemzetbiztonsági törvény között, amely használja a felderítő rendszer fogalmát.

18. §

A javaslat alapvetően fenntartja a belső rendelkezések hatályos tipológiáját az intézkedések és a szakutasítások formájában azzal, hogy az intézkedési formához köti a harcszabályzatok kiadását is. A javaslat a belső rendelkezések kiadására jogosultak körét differenciálja a szabályozás hatálya alá vonható személyi állomány szempontjából. Ennek megfelelően – a KNBSZ kivételével, ahol a főigazgató utasítás kiadására jogosult – a honvédelmi szervezethez tartozó egyes szolgálati és szakmai előjárók is e normatív formák alkalmazásával működnek közre az irányítási jogkörök gyakorlásában.

Az intézkedésekhez és szakutasításokhoz kapcsolódó közzétételi szabályok a miniszteri törvényességi felügyeleti jogkörök gyakorlását segítik elő, egyensúlyt teremtve a megismerhetőség és a működési körbe tartozó adatok nem nyilvános elemei között.

Alapvető garanciális szabálya a javaslatnak, hogy a normahierarchiában a belső rendelkezéseket a jogalkotási törvény által szabályozott közjogi szervezetszabályozó eszközök alá helyezi, így azok tartalma a jogszabályokon túl tipikusan a miniszteri utasítások kereteit sem lépheti át. Utóbbi szabállyal kapcsolódik az a rendelkezés, amely a belső rendelkezések utasítással történő hatályon kívül helyezését megengedi, a módosítás ugyanakkor – a további módosíthatóságot érintő viták megelőzése érdekében – kizárólag azonos normaszinthez kötött a jogutódlás figyelembe vételével.

19. §

A honvédelmi kötelezettségek szabályozásának kiemelkedő eleme, hogy e kötelezettségek rendszerét az Alaptörvény XXXI. cikke határozza meg, továbbá a szolgálati kötelezettség békeidőszakban nem terheli az állampolgárokat.

A javaslat a hadkötelezettség részeként nevesíti a járulékos kötelezettséget, melynek tartalmát részletesen meghatározza. Az Alaptörvény szerint a hadkötelezettség teljesítésére 2023. június 30-ig csak a megelőző védelmi helyzet és hadiállapot időszakában kerülhet sor, 2023. július 1-jétől ugyanakkor a behívhatóság a hadiállapot kihirdetési eljárásához kapcsolódik. Bevezetése esetén a hadkötelezettség minden magyar állampolgárságú nagykorú férfire kiterjed, feltéve, hogy a magyarországi lakóhellyel rendelkezik, a behívás előkészítése során ugyanakkor katonai-szakmai szempontok által meghatározott kiválasztási folyamat zajlik.

A szolgálati kötelezettség a hadkötelezettség legfontosabb részkötelezettsége. Az Alaptörvény XXXI. cikke rögzíti, hogy a szolgálati kötelezettség keretében a hadköteles fegyveres katonai szolgálatot teljesít, amelynek helyszíne a Honvédség feladatrendszeréhez kapcsolódik, vagy pedig lelkiismereti okból, engedély alapján fegyver nélküli katonai szolgálatot, amelyhez speciális eskü is járul. A kötelezettség általános jellegén túl a konkrét behívásra

tervezhető létszám meghatározása elsődlegesen katonai szempontok mérlegelését igénylő szakmai kérdés, mivel a hadkötelesek kiképzése, felkészítése, és a feladatok ellátásába bevonható állomány létszámának emelése a konkrét nemzeti és a szövetségi védelmi feladatok végrehajtása érdekében szükséges.

A javaslat rendelkezik a katonai szolgálati kötelezettség járulékos kötelezettségeiről is, melyek az adatszolgáltatási, bejelentési, valamint a megjelenési kötelezettség. A honvédelmi adatkezelési törvényben meghatározott adatok kezelése a szükséges mennyiségi és minőségi követelményeknek megfelelő állomány biztosíthatósága érdekében szükséges. Az adatbázisok naprakészen tartását szolgálják – az információs rendszerek összekapcsolásából kinyerhető adatokon túl – a járulékos kötelezettségek, az adatszolgáltatási, bejelentési és megjelenési kötelezettség, amelyek aktiválása feltételekhez kötött. Alapvető garancia, hogy a járulékos kötelezettségek teljesítésének elrendelése – a hadiállapot kihirdetésének kezdeményezését követő időszak kivételével – szolgálatra való behívást nem eredményezhet.

20–23. §

A járulékos kötelezettségek elemeként a javaslat fenntartja az adatszolgáltatási kötelezettséget, amelynek érvényesítése ugyanakkor a katonai igazgatási szervek felhívásához kötött. A javaslat a katonai igazgatási szervek irányába bevezethető kötelezettség kiterjesztését időben korlátozott módon teszi lehetővé a lakóhely szerinti járási hivatal irányába is azzal, hogy annak aktiválására a hadiállapot kihirdetésének kezdeményezésén túl a honvédelmi válsághelyzetben kerülhet sor.

Az adatszolgáltatási kötelezettség érvényesítéséhez kapcsolódóan a bejelentési kötelezettség körébe kerülnek az annak körébe vont adatok: a módosulásokra vonatkozó bejelentési kötelezettség nélkül nem lenne biztosítható a hadkötelezettséggel kapcsolatos adatbázisok pontosítása és naprakészen tartása. Az adattakarékosság elve megköveteli, hogy csak azokra vonatkozzon a pontosítást célzó bejelentési kötelezettség, akiket a szolgálati kötelezettség terhelhet.

A javaslat a bejelentési kötelezettség vonatkozásában meghatározza annak eljárásrendjét, alapvető tartalmi és formai követelményeit.

A megjelenési kötelezettség, mint további járulékos kötelezettség arra való felhívás esetén az adatok ellenőrzésére és egyeztetésére szolgál. Ennek körében a javaslat garanciális szabálya szerint csak a hadiállapot kihirdetésének kezdeményezését követően kerülhet sor a behívhatósági korhatárt be nem töltött hadkötelesek katonai szolgálatra való egészségi alkalmasságának érdemi elbírálására azzal, hogy a katonai szolgálatteljesítést tervező bizottság tevékenységének előkészítése érdekében az alkalmasság előzetes minősítését az érintettek vonatkozásában rendelkezésre álló adatok alapján valószínűsíteni kell.

Szintén a megjelenési kötelezettség teszi lehetővé egyes katonai okiratok átadását és visszavételét, amelyek esetleges megtagadása honvédelmi bírságot, hadiállapot esetén büntetőjogi szankciót eredményez az elővezetés elrendelésén túl.

A javaslat lehetővé teszi, hogy a hadköteles helyett a 20–22. § szerinti kötelezettség teljesítése során az akadályoztatás igazolása esetén hozzátartozó, törvényes képviselő, vagy meghatalmazott járjon el.

24–25. §

A javaslat fenntartja a katonai szolgálatteljesítés tervezhetősége érdekében az egészségi alkalmasság előzetes besorolásának háromfokozatú rendszerét. E vizsgálat célja a katonai szolgálatra valószínűleg nem tervezhetők adatainak elkülönítése a katonai szolgálatra várhatóan alkalmasak adataitól, előzetesen elősegítve a kiválasztás hatékony megszervezését. Az előzetes besoroláson alapulva ugyanakkor a tényleges behívhatóság elbírálása – a feltételeinek fennállása esetén – az aktuális egészségi állapot elbírálásához kötött.

26–27. §

A katonai szolgálatteljesítés tervezése olyan katonai igazgatási tevékenység, amely magában foglalja a szolgálati kötelezettség teljesítése érdekében – a hadköteles egészségi állapota, képzettsége és személyi adottságai alapján – a behívhatóságra való egészségi alkalmasság megállapítását, valamint a tervezett katonai beosztás, a behívás időpontja és helye meghatározását.

Azon személyek részére, akik a nem alkalmasak katonai szolgálat teljesítésére, a katonai szolgálatteljesítés tervezésére irányuló eljárás alóli mentesítése érdekében a hadiállapot kihirdetésének kezdeményezését követően kell határozatot küldeni. A mentesítettek kivételével a szolgálat teljesíthetőségét befolyásoló egészségi adatokra vonatkozó adatokat a behívást megelőzően pontosítani kell.

28–31. §

A katonai szolgálatteljesítés tervezését első- és másodfokú Bizottság végzi, és az eljárás személyes megjelenés nélkül, illetve – kérelemre – a megjelenési kötelezettség alapján személyes megjelenéssel történik. A katonai szolgálatteljesítés tervezésére irányuló eljárás tervezett időpontjáról az érintettet írásban tájékoztatni kell a 30. § alapján, mivel annak időpontja a fegyver nélküli katonai szolgálat engedélyezésére irányuló kérelem szempontjából jogvesztő határidőt eredményez. Az elsőfokú Bizottság munkáját a katonai szolgálatteljesítés tervezésének helye szerinti település polgármestere által kijelölt kisegítő személyek biztosítják. A javaslat meghatározza a katonai szolgálatteljesítés tervezését folytató Bizottság tevékenységébe első- és másodfokon bevonható személyekkel kapcsolatos szakmai követelményeket és a kijelölés módját.

A Bizottság az egészségi állapot alapján dönt a hadköteles katonai alkalmasságának minősítéséről, a képzettség és egyéb tulajdonságok figyelembevételével a tervezett katonai beosztásról, valamint a behívás idejéről és helyéről. A javaslat szerint az alkalmasság elbírálása a „katonai szolgálatra alkalmas”, „katonai szolgálatra ideiglenesen alkalmatlan”, vagy „katonai szolgálatra alkalmatlan” kategóriák valamelyikébe történő besorolással történik azzal, hogy átmeneti szolgálatteljesítési akadály esetén a gyógyulásig, de legfeljebb két alkalommal a „katonai szolgálatra ideiglenesen alkalmatlan” fokozatba helyezést is lehetővé teszi a javaslat.

A katonai szolgálatteljesítés tervezési eljárása írásban közölt határozattal zárul, amely ellen benyújtott fellebbezés esetén a másodfokú elbírálás végleges határozattal zárul. Katonai szolgálatteljesítésre tervezetté válik az a hadköteles, akinek a katonai szolgálatra való alkalmasságát megállapították és katonai szolgálatra alkalmas fokozatot kapott.

32–34. §

A hadköteles a rá vonatkozó behívhatósági korhatár eléréséig, amely a kiképzett hadkötelesek esetében elérően kerül meghatározásra, kérheti a katonai szolgálatra való egészségi alkalmasságának újbóli megállapítását, ha egészségi állapotában az alkalmasságát érintő változás állt be. A kérelemhez csatolni kell az egészségi állapot megváltozását tanúsító orvosi igazolást. A kérelmet a Honvédség katonai igazgatási és központi adatfeldolgozó szerve bírálja el az alkalmasságot vizsgáló szakfőorvos javaslatának ismeretében.

A korábbi adatok alapján elbírált alkalmasság felülvizsgálatára a katonai szolgálatteljesítés megismételt tervezésére irányuló eljárás szolgál a szolgálat félbeszakítása, illetve az egészségi állapotban beállt érdemi változás alapján engedélyezett esetben. Ugyanez az intézmény szolgál a katonai szolgálat tervezése során elmaradt cselekmények pótlására is.

A katonai szolgálatteljesítés tervezésének technikai biztosítása során a javaslat a települési önkormányzatok együttműködésére épít.

35. §

A javaslat egyaránt rögzíti a fegyveres, valamint a fegyver nélküli katonai szolgálat teljesítésének célját. Míg a fegyveres szolgálat célja a honvédelmi és szövetségi katonai feladatok végrehajtása, valamint az ezekre irányuló felkészülés, a lelkiismereti okból engedélyezett alternatíva a fegyverhasználat nélküli feladatok ellátását, valamint az egyéb feladatok fegyver nélküli (például egészségügyi) biztosítását jelenti.

A katonai szolgálat teljesítésének helyét elsődlegesen a haza katonai védelme szempontjából meghatározott intézményrendszer jelöli ki azzal, hogy a fontosnak minősített szervezetek körét időről időre indokolt felülvizsgálni.

A fegyver nélküli katonai szolgálat további garanciális szabálya, hogy az e feladatokba bevont személyek felkészítése csak ilyen minőségű tevékenységre irányulhat, a fegyverhasználatához kötött tevékenység ellátása így fogalmilag kizárt.

Ezzel is összefüggésben azonban a fegyver nélküli tevékenységre történő célirányos felkészítés ellenére sem zárható ki annak lehetősége, hogy a fegyver nélküli katonai szolgálatot teljesítő személy egy fegyveres konfliktus áldozatává váljon.

36. §

A javaslat meghatározza azokat a végrehajtási jellegű szabályozási, és belső rendelkezések körébe tartozó szabályozási tárgyköröket, amelyek közvetlenül kötődnek – alkotmányos feltételeinek fennállta esetén – a behíváshoz.

A javaslat meghatározza a behívás okmányrendszerének és eljárási rendjének alapjait.

37. §

A javaslat a behívhatóság alsó és felső időbeli korlátját tartalmazza, elkülönítve a kiképzett és a kiképzetlen hadköteleseket azzal, hogy a kormányrendeletben meghatározott további feltételek is a behívhatósági akadályt jelentenek. Mivel a behívás célja közvetlenül kapcsolódik a hadiállapot körülményekhez, azok változékonysága miatt előzetes felsorolás-szerű lista a behívási akadályok köréről nem lenne indokolt. A kormányrendelet szerinti mentességi szabályok kialakítása szempontjából az alkotmányos szervek működésével és konkuráló alkotmányos érdekek, a társadalom tagjaitól elvárható arányos teherviseléssel, végső esetben szociális szempontok mérlegeléséből adódó, valamint egyes eljárási jellegű, ideiglenes szempontok nyerhetnek jelentőséget azzal, hogy a szolgálat teljesíthetősége szempontjából a büntetett előélet figyelembe vétele is indokolt lehet.

Aki más jogcím alapján katonai szolgálatot teljesít, értelemszerűen nem kerülhet behívásra a hadkötelezettség alapján: az önkéntes szolgálatteljesítési forma előzi a kötelezettséget.

38. §, 1. melléklet

A javaslat szerinti meghagyás intézménye biztosítja, hogy az ország működésének biztosítása szempontjából alapvető tisztségeket betöltő személyek, illetve szervezetek működésének folyamatossága biztosított legyen. A meghagyásban érintettek esetében nem merülhet fel az eredeti szerveken és szervezeteken kívüli katonai szolgálatteljesítés. A javaslat 1. melléklete ennek során részint normatív módon sorolja be az I. kategóriába sorolt tisztségeket és szervezeteket, részint pedig a II–III. kategória vonatkozásában a meghagyási névjegyzék összeállításának eljárásrendjét határozza meg. Utóbbi folyamat ellenőrzése a II. kategória esetében a Magyar Honvédség Parancsnoksága által központosított módon, a III. kategóriába tartozók esetében a területi védelmi bizottságok által megyei szinten valósul meg.

39. §

A javaslat rögzíti a bevonulás elrendelésének módjait, valamint az ahhoz kötődő eljárási cselekményeket, illetve okmány-átadási kötelezettséget ír elő. Ennek során rögzíti, hogy a bevonulásra kötelezett megjelenését ellehetetlenítő körülmények milyen módon jelenthetők be és igazolhatók. A hadköteles és hadkötelezett jogállás közötti választóvonal az érintett katonai igazgatási szervtől a honvédelmi szervezet részére történő átadásának pillanata.

40–41. §

A katonai szolgálatteljesítés során megvalósulhatnak olyan feltételek, amelyek a szolgálatteljesítés akadályát képezik. Ezek átmeneti, vagy tartós körülmények lehetnek. A javaslat a katonai szolgálat félbeszakításával kezeli az átmeneti jellegű akadályokat, a végleges lehetetlenülés kezelésére pedig a katonai szolgálatból történő leszerelés szolgál. A javaslat rendezi a félbeszakítás okafogyottá válása esetén követendő eljárásrendet is.

42–43. §

A fegyver nélküli katonai szolgálat, mint az Alaptörvény XXXI. cikk (3) bekezdése alapján, az okok mérlegelésével visszaigazolt lelkiismereti konfliktus miatt engedélyezett alternatív szolgálatteljesítési forma eljárási szabályait a javaslat jogvesztő határidőhöz köti. A lelkiismereti ok alapossága esetén a fegyver nélküli katonai szolgálat engedélyezése alkotmányossági követelmény.

Az elbírálás során lelkiismereti oknak kell tekinteni minden olyan indokot, amely összefügg a kérelmező személyiségét meghatározó valamely lényeges vallási, erkölcsi vagy egyéb természetű meggyőződésével. Komolytalan indokból fegyver nélküli szolgálat nem engedélyezhető.

A kérelem elutasítása esetén közigazgatási per útján biztosított a – behívásra felfüggesztő hatályú – jogorvoslat.

44. §

Az Alaptörvény XXXI. cikk (4) bekezdése hadiállapot időszakára alkotmányos lehetőségként írja elő a honvédelmi munkakötelezettség előírását: hadiállapoton kívül annak elrendelése kizárt, azonban elvben elképzelhető hadiállapot kihirdetése honvédelmi munkakötelezettség nélkül is.

A honvédelmi munkakötelezettségre vonatkozó alaptörvényi szabályozás nem tesz nők és férfiak között különbséget – eltérően a hadkötelezettségtől –, az elrendelés alkotmányos korlátja így a szükségesség elvén túl a nagykorúság, magyar állampolgárság, valamint a magyarországi lakóhely.

A honvédelmi munkakötelezettség alapvető feltételei közül a javaslat az elrendelés céljait, a szolgálat alóli mentesség eseteit, valamint a honvédelmi munkakötelezettség alapvető típusait határozza meg azzal, hogy a részletes szabályok megállapítását kormányrendeleti tárgykörbe utalja. A javaslat törekszik a nők és férfiak közötti arányos teher-megosztás, mint szabályozási alapelv érvényesítésére a kötelezettséggel szemben értékelt sajátosságok mérlegelése során.

Az ország működőképességének fenntartása és helyreállítása érdekében a javaslat szerint az adott személy képességeinek és egészségi állapotának megfelelő fizikai vagy szellemi munkavégzésre vehető igénybe. A javaslat tartalmazza a munkakötelezettség alóli mentesülés eseteit is.

45. §

A Vb. 8. § (4) bekezdése a fegyveres összeütközések idején a polgári védelmi kötelezettséghez kapcsolódó béke időszaki feladatokkal szemben elsőbbséget biztosít a honvédelmi feladatok ellátásának. A Javaslat az elsőbbséget élvező feladatok felsorolását tartalmazza azzal, hogy e feladatok ellátására a bevonható állományt már békében fel kell készíteni.

46. §

A javaslat a honvédelmi bírság esetköreit és kiszabásának alapvető szabályait határozza meg, ezzel is a jogkövető magatartásra kívánja sarkallni a honvédelmi adatkezelésben érintetteket. A honvédelmi bírság kiszabására a fővárosi és a megyei kormányhivatal jogosult, nevesített honvédelmi feladatok végrehajtásának elmulasztásával, késedelmes teljesítésével, dokumentumok elvesztésével stb. összefüggésben. A kormányhivatal az eljárását a nevesített kezdeményezésre jogosítottak kezdeményezésére folytatja le, a meghatározott szubjektív és objektív határidőkön belül.

47. §

A honvédelmi érdekekhez kapcsolódó tevékenységet folytató gazdasági társaságnak minősülő gazdasági társaságok esetén meghatározott jogkörök gyakorlására vonatkozóan indokolt a honvédelmi törvényben is a rendelkezés meghatározása.

Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvénybe 2020. január 1-jei hatállyal került be a 3. § (2) bekezdés c) pontja, amely konkrétan nevesített négy gazdasági társaságot, amelyek ugyan nem a honvédelemért felelős miniszter tulajdonosi joggyakorló jogkörébe tartoznak, azonban a külön törvényekben meghatározott ágazati hatósági jogköröket mégis a honvédelemért felelős miniszter gyakorolja.

A 2007. évi CVI. törvény 2021. július 1-jén hatályba lépett módosításának eredményeként a honvédelemért felelős miniszter tulajdonosi joggyakorló jogkörébe tartozó gazdasági társaságokon kívül kizárólag a HM Elektronikai, Logisztikai és Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság maradt e körben.

Figyelemmel arra, hogy a honvédelmi érdekekhez kapcsolódó tevékenységet folytató gazdasági társaságok tekintetében az elmúlt másfél évben jelentős változások mentek végbe, tekintettel a tulajdonosi joggyakorló jogkörökre, továbbá a nemzetbiztonsági szempontokra, egy olyan megoldási alternatíva került kidolgozása, amely az érintett gazdasági társaságok vonatkozásában a törvényi szintű szabályozás helyett, egy rugalmasabb alacsonyabb szintű szabályozási lehetőséget biztosít. A gazdasági társaságok felsorolását a honvédelemért felelős miniszter által kiadott rendelet határozza meg.

48. §

A javaslat fenntartja a NATO Biztonsági Beruházási Programja keretében kiírásra kerülő pályázatokkal kapcsolatos hatályos szabályokat.

49. §

A javaslat a foglalkoztatási viszonyoktól függetlenül a honvédelmi szervezetek mindegyike vonatkozásában egységesen fenntartja május 21-e, a Magyar Honvédelem Napja munkaszüneti nappá minősítését.

50. §

A honvédelmi szervezet kormánytisztviselője vagy honvédelmi alkalmazottja vonatkozásában a javaslat képzési és továbbképzési részvételi kötelezettséget ír elő.

51. §

A javaslat fenntartja a közszolgálat halottjává minősített személlyel vagy a honvédelmi szervezet saját halottjává minősített honvédelmi alkalmazottal kapcsolatos minősítési és mérlegelési szabályokat. Az államháztartási törvény lehetőségével élve a javaslat célja, hogy a honvédelmi szervezet saját halottjává nyilvánított honvédelmi alkalmazott és a közszolgálat halottjává minősített személy családjáról való gondoskodás keretében az elhunytal szemben fennálló honvédségi követelések miniszteri mérlegelés alapján, részben vagy egészben elengedésre kerülhessenek továbbra is.

52. §

A kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény honvédségi gépjárművekre vonatkozó mentesítő szabályára tekintettel a javaslat jogviszonytól függetlenül, tételesen rögzíti a megtérítési kötelezettség eseteit.

53–54. §

A javaslat fenntartja a honvédelmi szervezetek állami ingatlan-tulajdon használatával összefüggő sajátos szabályait, ide értve a szövetségi kötelezettségek biztosítására irányuló nemzetközi katonai együttműködéshez szükséges szolgálat, vezetékgjog, használati jog, valamint osztott tulajdon szabályait is.

A javaslat szerinti, ezekhez kapcsolódó katonai hatósági eljárási szabályok az általános közigazgatási hatósági működés hatásköri és illetékességi szabályaitól eltérő, a honvédelmi érdek teljes körű érvényesítését lehetővé tévő sajátos szabályok.

55–57. §

A javaslat az országvédelmi és a szövetségi kötelezettségek hatékony ellátása érdekében biztosítja az ingatlanokra az állam javára közérdekű használati jog alapítását, annak megvalósítását a honvédelmi válsághelyzethez és különleges jogrendhez kötve.

A közérdekű használati jog alapításának alkalmazhatóságát megelőzi a gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettség igénybevétele.

A javaslat az az ingatlantulajdon korlátozásával összefüggésben járó kártalanítás vonatkozásában a Vbő. szabályait terjeszti ki, ide értve a kisajátítási szabály alkalmazhatóságát is.

58. §

A javaslat meghatározza a Honvédség jogállását, jellegét. E szerint a Honvédség polgári irányítás alatt álló, függelmi rendszerben működő és centrális vezetésű fegyveres erő. Békében az önkéntességen, hadiállapotban pedig az önkéntesség mellett a hadkötelezettségen alapul. A Honvédség szervezetrendszerét tekintve a Magyar Honvédség Parancsnokságából és az alárendeltségébe tartozó honvédségi szervezetekből áll.

Mivel a honvédelem nemzeti ügy, a Honvédség feladatait a honvédségi szervezetnek nem minősülő honvédelmi szervezetekkel és a honvédelemben közreműködő más szervekkel együttműködve hajtja végre.

59. §

A javaslat a fegyverhasználati jog terjedelme szerint – fegyverhasználati joggal és anélkül – elkülönítve fogalmazza meg a Honvédség feladatait. Minden fegyverhasználatot megengedő feladatba sorolt cselekmény – indokolt esetben – fegyverhasználati jog nélkül is elrendelhető. A Honvédség által ellátott feladatok két kategóriában sorolhatók a fegyverhasználati jog terjedelmén túl, ezek a saját jogon végzett feladatok és a közreműködői feladatok. A fegyverhasználatot megengedő közreműködési feladatok köre a Vbő. szerinti összehangolt védelmi tevékenységre, a szükségállapot feladatokban való részvételre, az egészségügyi válságkezelésre, egyes államhatárral összefüggő migrációs feladatokra, valamint a külföldről menekítésre korlátozódik.

A javaslat azt is meghatározza, hogy a Honvédség egyes feladatokat – egyéb tűzszerészeti feladatok és a katonai szakértelmet és speciális eszközöket igénylő feladatokban történő közreműködés – térítés ellenében végzi.

A javaslat egy többlépcsős rendszert alakít így ki a Honvédség által ellátott feladatok viszonyrendszere tekintetében. Kiemelésre kerül, hogy az 59. §-ban foglalt feladatok az Alaptörvény 45. cikk (1) bekezdése szerinti alapfeladatok ellátását nem veszélyeztethetik. Második lépcsőben szerepelnek azon nevesített feladatok, amelyeket a Honvédség az alapfeladatain túl lát el (pl. közreműködői feladatok). A harmadik lépcsőben a javaslat biztosítja továbbá a Honvédség számára, hogy a korábban felsorolt feladatok maradéktalan ellátását követően, a honvédségi szervezet rendelkezésre álló kapacitásai terhére a Kormány rendeletében meghatározottak szerint együttműködési megállapodást köthet közérdekű célból.

60. §

A garanciális szabályok között kiemelt jelentősége van annak, hogy a Honvédség a közreműködői feladatok ellátásban saját katonai függelmi rendszerében, katonai parancsnokok vezetésével vesz részt, és a feladatellátással összefüggésben pontosan meg kell határozni a részt vevő honvédségi erők feladatait, létszámát, eszközeit, fegyverzetét és a feladatellátást földrajzilag körülírt területét, továbbá a létszámtól függően a kirendelésre jogosult katonai, illetve állami vezetői hatáskört.

A korábbi szabályozáshoz igazodva a javaslat az árvizekre való gyors reagálás érdekében biztosítja, hogy a Honvédség katonai szervezetei a Magyar Honvédség parancsnoka döntésének bevétele nélkül rövid időn belül segítséget tudjanak nyújtani a katasztrófavédelemben résztvevő szervek számára helyi szinten.

A közreműködési feladatok vonatkozásában a javaslat garanciális szabályként megállapítja, hogy más szervek hatáskörébe tartozó hatásköröket a Honvédség nem vonhatja el, csupán a törvényben meghatározottak szerint segítheti a feladatellátást.

E közreműködői feladatok körébe tartoznak:

- fegyverhasználatot megengedő módon a tömeges bevándorlással összefüggő válsághelyzethez, a bajba jutott állampolgárok hazatelepítésével, kimentésével, a szükségállapot vagy összehangolt védelmi tevékenység során megvalósított közrendet és közbiztonságot elősegítő feladatok, valamint az egészségügyi válságkezeléssel kapcsolatos feladatok,
- fegyverhasználatot meg nem engedő feladatokként ezen túl a további katasztrófavédelmi, speciális szakértelmet és eszközöket igénylő feladatok, egyes létfontosságú rendszerelemek működtetésének elősegítése, egyes nemzetközi kezeleti tevékenységek, valamint a fegyveres összeütközésekkel összefüggő polgári védelmi feladatok ellátása során történő együttműködés.

61. §

A Honvédség szállítóeszközei és műszaki munkagépei – a rendszeresített harcjárművek és a fegyverzet kivételével – kérelemre, a Magyar Honvédség parancsnokának engedélyével, megállapodás alapján, térítés ellenében, ideiglenesen átengedhetők.

A KNBSZ nem része a Honvédség hadrendjének, ezért a haditechnika (fegyver, harcjármű, stb.) átengedésének lehetőségét kivételes szabállyal fenn kell tartani. A javaslat kimondja, hogy a honvédelemért felelős miniszter engedélyével, a Magyar Honvédség parancsnoka és a KNBSZ főigazgatója által meghatározottak szerint kerülnek biztosításra a KNBSZ számára a szükséges eszközök és felszerelések.

62. §

A javaslat több olyan feladatot határoz meg a Honvédség számára, amelyben más szervek mellett fegyverhasználati joggal működik közre. A javaslat egységesen határozza meg a közreműködés szabályait.

63. §

A Honvédség szervezeti felépítése az Alaptörvény 45. cikk (5) bekezdésére tekintettel sarkalatos törvényi szinten nyer szabályozást. A javaslat meghatározza a Honvédség szervezetei kialakításának általános követelményeit. E szerint e szervezeteket a béke és háborús működési rendnek megfelelően kell létrehozni úgy, hogy a Honvédség egésze, vagy annak egyes elemei legyenek képesek a meghatározott feladatok végrehajtására.

64. §

A Magyar Honvédség Parancsnokságát, amely a Magyar Honvédség felső szintű vezető szerve a Magyar Honvédség parancsnoka vezeti. A javaslat meghatározza vezetési jogköreit, egyben kimondja, hogy a parancsnok szolgálati előljárója, hivatali felettese a Honvédségnél szolgálatot teljesítő, illetve foglalkoztatott személyi állománynak.

A javaslat kimondja, hogy a parancsnok vezetési jogkörét, úgy gyakorolja, hogy az a honvédelemért felelős miniszter irányítói jogkörében foglaltakat nem érintheti, figyelemmel arra, hogy az Alaptörvény 45. cikk (2) bekezdése szerint az irányítási jogkört gyakorlók köre zárt taxációt alkot. A Honvédség irányítására – ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik – az Alaptörvényben és sarkalatos törvényben meghatározott keretek között csak az Országgyűlés, a köztársasági elnök, a Kormány, valamint a feladat- és hatáskörrel rendelkező miniszter jogosult, az irányítói aktusok pedig a vezetési jogkör korlátját jelentik.

65. §

A javaslat általános élel kimondja, hogy honvédségi szervezet megszűnését vagy feladatrendszerének változását nem eredményező átszervezését a parancsnok is elrendelheti. A parancsnok ezen jogkörét azonban nem gyakorolhatja azon honvédelmi szervezetek tekintetében, amelyeknek az alapító okiratában foglaltak szerint a honvédelemért felelős miniszter által meghatározott jogkört gyakorolnak.

A Honvédség szervezeteinek létrehozása, átszervezése, megszüntetése költségvetési tényező is. Ezért az alapítással, megváltoztatással vagy megszüntetéssel kapcsolatos szabályokat a költségvetési szervekre vonatkozó szabályok figyelembevételével kell megállapítani. Garanciális szempontok alapján a javaslat rögzíti, hogy a honvédségi szervezetek felépítését, a béke- és hadiszervezetekben rendszeresíthető beosztások számát, rendszeresített technikai eszközeit az állománytáblában kell meghatározni.

66. §

A javaslat meghatározza a katonai igazgatási szervezet felépítését, amely központi katonai igazgatási szervből és az annak alárendeltségében működő területi katonai igazgatási szervekből áll, melyek a hadkiegészítő és toborzó központok és a hadkiegészítő és toborzó irodák. Az egyes tevékenységi elemek változó jelentőségére tekintettel hadiállapot esetén a toborzás helyett a hadkiegészítés válik a meghatározó fókusszá.

67–69. §

A javaslat a Honvédség katonai igazgatási és központi adatfeldolgozó szerve és a területi katonai igazgatás szervei vonatkozásában behatárolja a békeidőszakban és a hadkötelezettség fennállása idején a hadkiegészítés módját, az adatszolgáltatási kötelezettséget és a nyilvántartható adatok körét a nyilvántartás és adatszolgáltatás céljának meghatározásával.

A Honvédség katonai igazgatási és központi adatfeldolgozó szerve részére meghatározza a nyilvántartási és adatszolgáltatási feladatain túl az országos személyügyi nyilvántartási rendszerekkel való kapcsolattartásra és azoktól való adatátvitelre vonatkozó szabályokat, valamint feljogosítja a szervezetet a Honvédség által biztosított igazolványok, és az 1949. augusztus 12-én kötött Genfi Egyezmények hatálya alá tartozó egyéb igazolásokkal történő ellátásra.

A katonai igazgatás feladatrendszerének felsorolása a honvédelmi adatkezelésről szóló törvény szabályaival együtt válik teljessé.

70. §, 2. melléklet

A javaslat kimondja, hogy békében a honvédek önkéntes jelentkezés alapján teljesítenek szolgálatot, utánpótlásukra irányul a toborzás. Hadiállapot idején a fentiekén túl hadkötelesek behívása útján, valamint törvény alapján hadkötelezettség időszakára katonai szolgálatot vállaló honvédelmi alkalmazottak katonai állományba vételével is megvalósul a Honvédség kiegészítése.

A Honvédség személyi állományát a katonákon túl honvédelmi alkalmazottak és a Munka Törvénykönyve szerinti munkavállalók alkotják.

71. §

A Honvédség tartalékos rendszere önkéntesség és jogszabályi kötelezettség alapján szervezett tartalék elemekből áll. A tartalékos állományba az önkéntes tartalékos, a hadkötelezettség időszakára katonai szolgálatot önkéntesen vállalt honvédelmi alkalmazott, a kiképzett hadköteles, valamint a kiképzetlen hadköteles tartozik.

Az önkéntes tartalékos önként vállalja, hogy törvényben meghatározott feltételrendszer szerint rendelkezésre áll, és aktivizálását vagy behívását követően tényleges szolgálata teljesítésével közreműködik a honvédelmi szervezet feladatai ellátásában. Különleges jogrend idejére ugyanakkor a javaslat lehetővé teszi olyan személyek önkéntes szolgálatteljesítésre jelentkezését is, akik egyébként nem lennének behívhatók.

72–73. §

A Honvédség jogállásából következően a katonai szolgálat teljesítése függelmi rendszerben történik. E függelmi viszonyok alanyai az előjáró vagy felettes, illetve az alárendelt. A javaslat tisztázza a szolgálati előjáró, hivatali felettes, illetve szakmai előjáró, szakmai felettes fogalmát, és meghatározza jogosultságait, valamint azok korlátjait.

A Honvédségnél fennálló függelmi rendszer sajátossága, hogy a függelmi jogviszonyokban az egyszemélyi felelős vezetés (parancsnoklás) elve alapján a szolgálati és a szakmai előjárói, valamint a hivatali és a szakmai felettesi irányítás és vezetés érvényesül. Ezekre tekintettel a szabályozás a Honvédség irányítására, vezetésére a szolgálati út betartását írja elő, amelytől csak jogszabályban meghatározott esetekben lehet eltérni.

74. §

A javaslat meghatározza a Magyar Honvédség Parancsnoksága fogalmát, valamint részletezi a Magyar Honvédség parancsnokának felelősségi köreit a vezetési és irányítási rendszer elhatárolhatósága érdekében.

A Magyar Honvédség parancsnokának feladatkörében a vezetési és irányítási szegmens szervezetenként eltérő módon érvényesül: míg munkaszervezetét, a Magyar Honvédség Parancsnokságát vezeti, az alárendelt katonai szervezetek vonatkozásában maga is irányítási jogköröket gyakorol, a szervezetre meghatározó hatást gyakorló, de fölötté álló döntéshozóként. E szabályozási megoldás az irányítás és vezetés általános közigazgatás-tudományi

megkülönböztetésén alapuló alkotmánybíróági elvárásán alapul, hasonlóan a legfőbb ügyész Alaptörvény 29. cikk (3) bekezdés szerinti jogköreihez.

A javaslat lehetőséget teremt a parancsnok számára hatáskörének átruházására.

75–79. §

A javaslat a Honvédség jogállására és a szervezetrendszerében fennálló függelmi viszonyokra figyelemmel az egyszemélyi felelős vezetés (parancsnoklás) elvéből kiindulva szabályozza a katonai szervezetek vezetését, a katonai szervezet élén álló parancsnok feladat- és hatáskörét, helyettesítésének rendjét, és meghatározza a rangidős fogalmát. Garanciális szabályként rögzíti, hogy a parancsnoklás gyakorlása, a vezetés csak a jogszabályok és az előjárók által meghatározott keretek között történhet.

A sajátos felelősségi alakzatokat eredményező vezetési eszköz, a parancs jellemzői közül a javaslat a parancs kiadására feljogosító helyzeteket, a végrehajtás rendjét és a tiltott tárgyköröket nevesíti.

80. §

A honvédelmi szervezetek irányítási és vezetési feladatai ellátása érdekében állandó és tábori telepítésű zártcélú hírközlő hálózat üzemel, melynek működtetéséről és fejlesztéséről a honvédelemért felelős miniszter gondoskodik és melyet a Honvédség üzemeltet. E hálózat – célja szerint – redundáns rendszer, amelynek elsődleges célja a vezethetőség technikai feltételeinek folyamatos biztosítása.

81. §

Az őrzés-védelem olyan tevékenység, amely a katonai objektumok, létesítmények, szállítmányok, javak őrzését, a személyi állomány védelmét szolgálja. Fontosságára figyelemmel szükséges törvényi szinten rendelkezni azokról a főbb követelményekről, amelyekre e tevékenység részletes szabályozása épülhet. A javaslat szabályozza a feladat ellátásának alapvető feltételeit, módjait és eszközeit. A javaslat a honvédelmi szervezet működésére szolgáló objektum területére történő beléptetés szabályait is tartalmazza. Eszerint az őrzés-védelmi feladatot ellátó katona, fegyveres biztonsági őr az ellenőrzött területre belépő vagy onnan kilépő személy ruházatát, valamint a magával hozott tárgyakat, táskákat, csomagokat és a belépéshez igénybe vett gépjárművet átvizsgálja, ha részére ezt az objektumparancsnok elrendelte. Ha az érintett ezt megtagadja, akkor megtiltható a belépése az érintett objektumba.

82–83. §

A javaslat részletesen ismerteti a katonai rendészeti feladatokat, a szolgálatban lévő rendész jogosítványait. Új elemként jelenik meg, hogy a katonai fegyelem megtartása érdekében a rendész jogosult bárkivel szemben eljárni, aki honvédelmi szervezet által használt objektum területén tartózkodik.

84–87. §

A javaslat a könnyebb jogalkalmazás érdekében pontosan meghatározza a rendészeti jogkörök három legfontosabb intézkedés típusát, azok tartalmát, alkalmazásának rendjét. Elkülönítést nyer így a visszatartás, az előállítás és az elfogás.

A javaslat az elfogás valamint előállítás eljárásrendjét szabályozza a jogbiztonság, valamint az egységes alkalmazás érdekében.

A javaslat nevesíti a katonai rendész feladatvégrehajtás során az együttműködés eseteit, valamint a kirendelés speciális szabályait.

A speciális feladatköréhez kapcsolódóan nevesíti a javaslat a katonai rendész kiterjesztett személyazonosság-megállapítási jogosítványát. Ennek értelmében az alkalmazási körzetén belül azt az ott tartózkodása jogszerűségének tisztázása céljából kell megállapítani.

A javaslat tartalmazza a katonai rendész intézkedésével szembeni panaszjog eljárásrendjét és alapvető szabályait.

88–89. §

A kor kihívásainak megfelelően a javaslat lefekteti a Honvédség katonai kibertér műveleti erői feladatrendszerét, eljárási szabályait. A javaslat az alkalmazás során kötelezően betartandó garanciális szabályokkal korlátozza e tevékenység végrehajtását.

A rendelkezés törekszik a NATO elvárásaival és fejlesztési irányjaival összehangolt módon, a nemzeti érdekek érvényesítését szavatolva, az egyes kibertér műveleti feladatok körében a fokozatosság, szükségesség és arányosság elvét érvényesítve sajátos szabályozást megfogalmazni a katonai kibertér műveleti képességek igénybevételéhez.

Ennek részeként a szabályozás a katonai és szövetségi érdekek, valamint az országvédelem szempontjából közelíti meg a kibertérből érkező fenyegetéseket és támadásokat, és ezekre mint katonai tevékenységekre tekint. A jelzett szabályozás a kibertérben megvalósuló műveletek váratlanságára és valós idejű megvalósulására kíván törvényileg szabályozott reagálási rendszert kiépíteni, amelynek részletszabályait alacsonyabb szinten szükséges kidolgozni.

Az azonnali reagálás és a fokozatosság elvének összehangolása érdekében a szabályozás a kibertér műveleti tevékenységek keretében előforduló, legsúlyosabb intézkedések elrendelését a Kormány döntéshozatali jogkörébe utalja, ami mind a fellépés hatásainak összetettségére, mind az azokkal kapcsolatos politikai vonatkozásokra tekintettel megkerülhetetlen.

A kibertérben megvalósuló katonai cselekmények tekintetében a rendelkezés a katonai műveletek vonatkozásában ismert főbb alapelvekre épít, ezzel biztosítva azokat a törvényi kereteket a Honvédség katonai kibertér műveleti képességei számára, amelyekkel a transzatlanti térség jogi alapvetéseihez igazodó módon tudja ellátni a nemzeti és szövetségi szintű feladatait.

A feladatok eredményességének növelése érdekében az azok tervezése és végrehajtása során az állami szervek és a honvédelemben közreműködő szervek együttműködnek, a kapcsolódó szolgáltatási tevékenységet folytató gazdasági társaságok együttműködhetnek katonai kibertér műveleti erőikkel.

A javaslat előírja, hogy a katonai kibertér műveleti erők ügyelnek arra, hogy eljárásuk vagy intézkedésük lehetőség szerint minél kisebb zavarkeltéssel és károkozással járjon. Az eljárásuk során bekövetkező kárfelelősségi szabályokat is rögzíti a javaslat.

90. §

A javaslat megteremti a Honvédség aktív elektromágneses műveletek végzésére létrehozott erői szakfeladat végrehajtásának jogi alapját, illetve szabályozza mind a tájékoztatás, mind a külföldi szolgálat alatti alárendeltség esetköreit, továbbá a műveletek során szem előtt tartandó alapelveket.

91. §

A javaslat a honvédségi szervezetek fegyverhasználati joghoz kötött feladataik végrehajtása során történő, megengedett fegyverhasználatának alapvető szabályait rögzíti. Alkotmányos garanciaként az arányosság és a szükségesség elvét is kimondja a javaslat, kiterjesztve azt a más kényszerítő eszközök alkalmazására is.

Mivel az Alaptörvény kilencedik módosításával megszűnt a váratlan támadás jogintézménye, az azt kiváltó eseményekre való reagálás képességét fenn kell tartani. A javaslat erre az esetre is szabályozza a hadiállapot elrendelése nélküli, azonban az ahhoz közelítő szabályozású fegyverhasználat lehetőségét a speciálisan felkészített erőknek.

92. §

A haditechnikai eszközök fejlődésére tekintettel szükséges az újgenerációs fegyverrendszerek használatára vonatkozó általános jellegű szabályozás kialakítása. A javaslat ennek a kötelezettségnek tesz eleget. Az autonóm fegyver- és védelmi rendszer honvédségi rendszeresítése, telepítése és alkalmazása során mind a rendszerek kialakítása, mind pedig azok üzemeltetése során törekedni kell arra, hogy a célpontot megsemmisítő tűz csak a más módon el nem hárítható fenyegetések esetén és lehetőleg emberi beavatkozás lehetőségét biztosítva valósuljon meg.

93–94. §

A Honvédség fegyveres erő jellege indokolja, hogy – az alaptevékenysége lényegével összefüggő – fegyverhasználatát sarkalatos törvény szabályozza. A javaslat kimondja, hogy a katonai szervezetek a harci feladataik végrehajtására rendszeresített fegyverzeteiket törvényben, nemzetközi szerződésekben, valamint jogszabályoknak megfelelő előjárói parancsokban meghatározottak szerint használják. A fegyverzet működtetése, használata a törvényben meghatározott feladatok végrehajtására való felkészülés során is elengedhetetlen, ezért a tervezet ennek lehetőségét fenntartja.

A javaslat garanciális szabályként meghatározza, hogy a Honvédség esetében mi minősül fegyvernek (fegyverzetnek), rendelkezik – törvényben meghatározott feltételek teljesülése esetén – más kényszerítő eszközök alkalmazásának a lehetőségéről. Részletezi az egyes honvéd lőfegyver-használatára és az egyéb kényszerítő eszközök alkalmazására vonatkozó szabályokat.

A lőfegyver használata az élethez és a testi épséghez való jog sérelme szempontjából a legsúlyosabb kényszerítő eszköz, ezért alkalmazására törvényi szabályozás szükséges, igénybevételét pedig különleges garanciákhoz kell kötni. Fegyverhasználatnak minősíti a javaslat azt az esetet, ha fegyveresen teljesített szolgálati feladat ellátása során – saját elhatározásból vagy parancsra – a honvéd szándékosan személyre irányított (célzott) lövést ad le.

A fegyverhasználat alapvetően védelmi jellegű (pl. ór-, ügyeleti, futár-, fogoly őrzésére rendelt) szolgálatokban bárkit, tehát honvédet és polgári személyt egyaránt érinthet. Külön szabályozza a javaslat azokat az eseteket, amikor csak katonával szemben kerülhet sor a fegyverhasználatra. Ezek döntően meghatározott bűncselekmények megakadályozására szolgálnak.

A javaslat rendelkezik a fegyverhasználat szabályairól béke időszakban, valamint a külföldi szolgálatot teljesítők tekintetében.

95. §

Garanciális szabályként rögzíti a javaslat a fegyverhasználat módjára és tilalmára vonatkozó rendelkezéseket. A fegyverhasználatot megelőző intézkedések célja egyrészt az, hogy az intézkedéssel érintett személy számára felismerhető legyen, hogy vele szemben milyen intézkedés történik, az intézkedés foganatosítása tőle milyen magatartást kíván, és ezáltal a lőfegyver használata megelőzhető vagy elkerülhető legyen. Az előzetes figyelmeztetés annak tudatosítására irányul, hogy a felszólítottal szemben – további engedetlensége esetén – lőfegyvert fognak alkalmazni. A javaslat tételesen felsorolja azokat az eseteket, amikor tilos fegyvert használni, valamint rendelkezik a tömegben lévő személlyel szembeni fegyverhasználat esetköréről.

96–97. §

A javaslat az egyéb kényszerítő eszközök között szabályozza a testi kényszer, könnygázzóró készülék, gumibot, bilincs, vagy szolgálati kutya alkalmazásának feltételeit. A szabályozás – a Honvédség feladataira figyelemmel – különbséget tesz a polgári személlyel és a katonával szembeni alkalmazhatóság esetei között.

A testi kényszer a támadás elhárításának, valamely cselekvés kikényszerítésére vagy abbahagyására irányuló intézkedésnek, valamint jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülés leküzdésének a legenyhébb, valamint legegyszerűbb módja, amelynek során a fizikai erőfölényben lévő honvéd testi kényszerítést alkalmaz.

A bilincs a további támadás, az ellenszegülés, a szökés, valamint az önkárosítás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz. Alkalmazásának törvényi feltétele, hogy kizárólag személyi szabadságában korlátozott vagy korlátozni szükséges személlyel szemben alkalmazható.

A könnygázzóró készülék, valamint a gumibot használatára csak abban az esetben kerülhet sor, ha a testi kényszer nem érte el célját vagy alkalmazására nincs lehetőség.

A szolgálati kutya kényszerítő eszközként való alkalmazása szintén törvényi szintű szabályozást igényel. A szolgálati kutya az előzőekben részletezetteknél súlyosabb kényszerítő eszköznek minősül, így alkalmazásának módjait és feltételeit a törvény részletesen szabályozza.

98. §

A rendelkezés célja, hogy egyfelől a fegyver és egyéb kényszerítő eszköz alkalmazása során megsérült személy részére a segítségnyújtás és az orvosi ellátás biztosításának kötelezettségét rögzítse, továbbá abban az esetben, ha a kényszerítő eszköz alkalmazása utasításra valósul meg, a felelősség vizsgálatának szabályai is meghatározottak legyenek.

99. §

A Honvédség feladatai közé tartozik a nemzetközi szerződésekből fakadó katonai kötelezettségek teljesítése is. A kötelezettségek teljesítése során a honvédelmi miniszter által kijelölt katonai szervezetek fegyverhasználati joggal, fegyveresen teljesítik feladataikat. E műveletek sajátosságaira figyelemmel a javaslat a fegyverhasználat eltérő, a béke időszaki szabályokhoz képest megengedőbb speciális rendelkezéseit is tartalmazza.

100–101. §

A javaslat az e fejezet szerinti intézkedések fogantatása esetén az azt elszenvető fél részére biztosítja a panaszjogot. A rendelkezés a hatósági jogkörben – és nem katonai ügyész általi eljárásban – elbírálandó jogorvoslati szabályokat emeli be a törvénybe, különös tekintettel arra, hogy azok alapvető jogállami igényként merülnek fel mindazon tevékenységek vonatkozásában, amelyeknél az Honvédségnek az intézkedésekre és kényszerítő eszköz alkalmazásra vonatkozó szabályozása a polgári lakossággal szemben is érvényesülhet. Ezen szabályozási igény a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet kezelésében való közreműködés kapcsán nyert kiemelt jelentőséggel, tekintettel arra, hogy azzal a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény szerinti intézkedési jogköröket kapott a Honvédség kijelölt állománya, melyekkel kapcsolatban a katonai ügyészi kontrollon túli, hatósági természetű jogorvoslati rendszer megteremtése is szükséges.

A javaslat a rendőrségi törvényben rögzített eljárásrenddel azonos módon szabályozza az igénybe vehető panaszjogot, melyet a rendészeti panasztestület helyébe lépett ombudsmani eljárás hivatott biztosítani. A javaslat megteremti az alapvető jogok biztosa által folytatott vizsgálat időtartamára a Honvédség belső vizsgálati határidejének illeszkedő szabályozását.

102. §

A Honvédség légvédelmi erőire az általánostól eltérő fegyverhasználati szabályok megállapítása indokolt, amelyet a légierő alkalmazása körülményeinek sajátosságai határoznak meg (jelentős pusztító erő, illetve annak elhárítására való képesség, az ellentevékenységre rendelkezésre álló rendkívül rövid idő, összetett – a NATO-ban egységes kialakítású – vezetési és együttműködési rendszer, a lakosság és az ország anyagi javainak védelméhez fűződő kiemelt érdek stb.).

Az Észak-atlanti Tanács által jóváhagyott alkalmazási követelményekkel összhangban meghatározásra kerül a légvédelmi készenléti erők feladatköre, azok alárendeltsége.

A fegyverhasználat szabályai megfelelnek a NATO Integrált Légvédelmi Rendszere kialakítása során a szövetségben elfogadott elveknek, biztosítják az ellenséges tevékenységnek minősülő – a fegyverhasználat alapjául szolgáló – cselekmények, helyzetek pontos, a jogállami követelményeknek megfelelő meghatározását és a rendelkezésre álló időn belüli döntéshozatal garanciális elemeit.

A fegyverhasználatra kizárólag az MH légierő ügyeletes parancsnoka megerősítésével illetve kifejezett parancsára kerülhet sor, amely alól csak az elfogást végrehajtó légi jármű önvédelmi célú fegyverhasználatát jelent kivételt. Ez a megoldás a szövetségi rendszeren belül is biztosítja az állami felségjog érvényesítését.

A javaslat lehetővé teszi az ellentevékenység végrehajtását a NATO alárendeltségébe tartozó, légvédelmi feladatokat ellátó erők mellett a nemzeti alárendeltségbe tartozó erők részére is, amely a nemzetek nemzetközi jog által elismert önvédelemhez való jogának érvényesítését is jelenti.

Figyelemmel a légierő fegyverhasználata esetleges hazai, szövetségi, egyéb nemzetközi következményeire, indokolt a megjelölt állami vezetők tájékoztatásának előírása is.

103–104. §

A külföldi szolgálat során számos, a hazai viszonyoktól eltérő körülmény között kell a feladatot végrehajtani, így indokolt a hazai szabályozást kiegészítő, azonban attól valamelyest eltérő, a feladatot ellátó honvédek biztonságát preferáló szabályrendszert alkotni.

A külföldi feladatvégzés során a kialakult harcászati helyzet a műveleti tevékenység eredményes végrehajtása érdekében a megsérült személy részére történő segítségnyújtásra vonatkozó általános előírások korlátozott érvényesülését eredményezheti.

A kényszerítő eszközök alkalmazását követő jelentési folyamat, valamint a panaszjog érvényesítésének eljárásrend kiegészítése a parancsnoki lánc missziós szerepvállalás miatti bővülése indokolja. Ezáltal a Magyar Honvédség parancsnokának állásfoglalása kellően megalapozott lehet.

105. §

A gyakorlatok törvényi szabályozását a megváltozott harcászati eljárások, követelmények teszik indokolttá. Az alapgyakorlatokon túl a speciális képességek megszerzése, elsajátítása, továbbfejlesztése megkövetelheti a honvédelemért felelős miniszter által vezetett minisztérium vagyonkezelésében lévő ingatlanon kívüli feladatvégrehajtást is. Garanciális szabályként indokolt az ehhez szükséges engedélyt kormányshoz kötni.

Tekintettel a szövetségi harcjelzések hasonlóságára indokolt ezen szabályok alkalmazása a nemzetközi kiképzések során is.

A honvédelmi szervezetek állománya a feladatai végrehajtására való felkészülés érdekében a kiképzés során is működteti fegyverzetét.

106. §

A Honvédség fegyveres erő jellegét, egységbe tartozását és eltérő külső megjelenését a különböző katonai jelképek és jelzések szimbolizálják. Jelentőségük indokolja, hogy a rájuk vonatkozó főbb szabályokat a törvény állapítsa meg.

A jelképek közül kiemelkedik a csapatszázló, amely a hazához, a nemzethez, az eskühöz és a csapathoz való kitartó hűség, valamint a bátorság, a katonai becsület és a bajtársiasság jelképe. Hasonló jelentőségű a történelmi zászlósor. E rendelkezések között nyert elhelyezést az állami felségjog jelzésére szolgáló hadilobogó használatára vonatkozó szabály is. A Honvédség szárazföldi, légi és vízi járműveit a hadviselés nemzetközi szabályainak megfelelően felségjellel kell ellátni.

A katonai jelzések a személyi állomány, a csapatok és a járművek megkülönböztetésére szolgálnak.

A javaslat biztosítja a Honvédséghez köthető megjelölések közjogi védelmét a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 183/A. § (2a) bekezdésében foglalt szabálysértési tényállással párhuzamosan.

107. §

Az elmúlt években jelentősen megváltozott biztonsági környezetben az új típusú biztonsági kihívások szükségessé tették az államok védelmi szabályozásának újragondolását. Elmosódnak a határok a békeidejű és különleges jogrendi szabályok között.

A hibrid hadviselés sok egyéb terület mellett az államok védelmi szabályozásának gyengeségeit, illetve a korábbi biztonsági környezethez igazított kööttségeit is igyekszik kihasználni. Erre figyelemmel szükségesnek mutatkozik, hogy úgy Magyarország önálló és nemzeti szintű védelme, mint az Észak-atlanti Szerződés Szervezetében vállalt szövetségi kötelezettségeink hatékonyabb teljesíthetősége érdekében felkészüljünk az új típusú „szürke zónás” kihívások hatékony kezelésére a szabályozás terén is.

Ezt a célt szolgálja a honvédelmi válsághelyzetre vonatkozó javaslat, amely békeidejű, de az új típusú kihívásokhoz alkalmazkodó rugalmasabb felhatalmazást kíván biztosítani a Kormány számára a válságok kezelésére való felkészülés, illetve az eskaláció elleni fellépés hatékonyságának növelése érdekében.

Honvédelmi válsághelyzet elődje a honvédelmi veszélyhelyzet 2019. január 1-je óta létezik. A javaslat a hatályos szabályozáshoz képest a következő főbb változtatásokat tartalmazza:

- a) szükséges egy új esetkörrel bővítés, amely lehetővé teszi, hogy külső fegyveres támadás vagy hatásában külső fegyveres támadással egyenértékű cselekménnyel történő fenyegetés esetén, valamint az Európai Unió válságkezelési tevékenységébe tartozó katonai kihívások esetében sor kerülhessen honvédelmi válsághelyzet miatt összehangolt védelmi tevékenység elrendelésére, így különleges jogrend kihirdetése nélkül hatékony intézkedések vezethetők be,
- b) bővül a Vbő. szerint elrendelhető intézkedések köre a 76. § (1) bekezdés i) pontjához kapcsolódva.

108. §

A Kormány külső fegyveres csoportoknak Magyarország területére történő váratlan betörése esetén a támadás elhárítására, Magyarország területének oltalmazására, a törvényes rend, az élet- és vagyonbiztonság, a közrend és a közbiztonság védelme érdekében – az ország fegyveres védelmi terve szerint – a szükségállapot vagy a hadiállapot kihirdetésének kezdeményezését megelőzően is a támadással arányos és arra felkészített erőkkel azonnal intézkedni köteles.

A javaslat ehhez kapcsolódva meghatározza a honvéd fegyverhasználati köteleességét az ország területén jogellenesen tartózkodó mindazon külső fegyveres csoport tagjával szemben, aki fegyverét alkalmazza, más módon fegyverrel vagy eszközzel az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető súlyos, erőszakos cselekményt követ el, illetve katasztrófát idéz elő, vagy egyértelműen arra lehet következtetni, hogy fenti cselekmények valamelyikének elkövetésére törekszik, és a honvéd felszólításának szándékosan nem tesz eleget.

109. §

A hadkötelezettség alapján katonai szolgálat teljesítésére, illetve honvédelmi munkakötelezettség elrendelésére kizárólag hadiállapotban van lehetőség, és a szolgálatteljesítés részletes szabályai előkészíthetők, de esetleges hatályba léptetés nélküli kihirdetésük a folyamatos korrekció igényét eredményezné. A javaslat e probléma áthidalása érdekében a hadkötelezett jogállásáról és a honvédelmi munkakötelezettség részletes szabályairól szóló törvények elfogadását az eskaláció viszonylag késői időszakához köti, a tervezetek rendszeres aktualizálásának kötelezettségét előírva.

110. §

A javaslat meghatározza a kormányrendeleti és miniszteri rendeleti felhatalmazások terjedelmét.

111. §

A hatálybalépés az Alaptörvény kilencedik módosításához és a Vbő. 2023. július 1-jei hatálybalépéshez igazodva került megállapításra.

112. §

A kártalanításhoz kapcsolódó átmeneti rendelkezést tartalmaz.

113. §

Sarkalatossági záradékot tartalmaz.

114–117. §

Az új Hvt-vel összefüggésben hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmaz.

118. §

A Vbö. 91. §-a a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény módosítását tartalmazza, amely a javaslat szerinti új honvédelmi törvény következtében okafogyottá vált, így nem lép hatályba.

**Végső előterjesztői indokolás
az egyes törvények honvédelemmel és rendvédelemmel összefüggő módosításáról szóló
2021. évi CXLI. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A javaslat célja a honvédelemmel, illetve a rendvédelemmel összefüggő egyes kérdések szabályozása 13 törvény módosításával.

A javaslat célja a jogalkalmazás során feltárt hiányosságok, a jogszabályváltozások, valamint a tapasztalatok alapján a honvédelmi szervezeteket érintő egyes honvédelmi kérdések szabályozása a következő törvények módosításával:

1. az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló 1991. évi XI. törvény,
2. a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény,
3. az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény,
4. a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény,
5. a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Mavtv.),
6. a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény (a továbbiakban: Hvt.),
7. a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.),
8. a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény,
9. a honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény (a továbbiakban: Hjt.),
10. a honvédségi adatkezelésről, az egyes honvédelmi kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos katonai igazgatási feladatokról szóló 2013. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Haktv.),
11. a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.),
12. a védelmi és biztonsági célú beszerzésekről szóló 2016. évi XXX. törvény (a továbbiakban: Vbt.),
13. a honvédelmi alkalmazottak jogállásáról szóló 2018. évi CXIV. törvény (a továbbiakban: Hajtv.).

I. Az 1–4. pontban meghatározott törvények módosítása:

Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvénybe (a továbbiakban: 2007. évi CVI. törvény) 2020. január 1-jei hatállyal került be a 3. § (2) bekezdés c) pontja, amely konkrétan nevesített négy gazdasági társaságot, amelyek ugyan nem a honvédelemért felelős miniszter tulajdonosi joggyakorló jogkörébe tartoznak, azonban a külön törvényben meghatározott ágazati hatósági jogköröket mégis a honvédelemért felelős miniszter gyakorolja.

A 2007. évi CVI. törvény 2021. július 1-jén hatályba lépett módosításának eredményeként a honvédelemért felelős miniszter tulajdonosi joggyakorló jogkörébe tartozó gazdasági társaságokon kívül kizárólag a HM Elektronikai, Logisztikai és Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság maradt, azon gazdasági társaságok közül, amelyek tekintetében a külön törvényekben meghatározott hatósági jogköröket gyakorolja.

Figyelemmel arra, hogy a honvédelmi érdekhez kapcsolódó tevékenységet folytató gazdasági társaságok tekintetében az elmúlt másfél évben jelentős változások mentek végbe, tekintettel a tulajdonosi joggyakorló jogkörökre, valamint az államot megillető tulajdonosi jogok és kötelezettséget gyakorló személyek kijelöléséről szóló 1/2018. (VI. 25.) NVTNM rendelet módosítására, egy olyan megoldási alternatíva kidolgozása szükséges, amely az érintett gazdasági társaságok vonatkozásában a törvényi szintű szabályozás helyett, egy rugalmasabb alacsonyabb szintű szabályozási lehetőséget biztosít.

II. A Mavtv. módosítása:

A haderőfejlesztés keretében beszerzésre kerülő modern haditechnikai eszközök, komplexumok alkalmazása, üzembiztonságának fenntartása, továbbá a honvédelmi szervezetek szövetséges keretekben történő műveleti alkalmazása és gyakorlatozása megköveteli a külföldön történő feladatvégrehajtást és az ezen tevékenységekhez kapcsolódó gyors döntéshozatalt is. A minősített adatnak e sajátos körülmények közötti felhasználása szükségessé teszi a Mavtv. minősített adat felhasználására vonatkozó rendelkezéseinek egy új §-sal történő kiegészítését, amellyel a Mavtv.-ben meghatározásra kerülne e sajátos katonai minősített adatkezelés. Ehhez kapcsolódóan szükséges a minősített adatra vonatkozó rendelkezési jogosultságok meghatározásánál egy új bekezdés beiktatása is, amely a honvédelmi szervezet külföldi tevékenységéhez szükséges minősített adat külföldön, saját maga által történő felhasználásának engedélyezési rendjét szabályozná.

A módosítás erősítené a honvédelem reagáló képességét (az érintett honvédelmi szervezet birtokában lévő minősített adatok külföldön, az alaprendeltetési feladatok végrehajtása során történő felhasználásához kapcsolódó leggyorsabb engedélyezési eljárást biztosítva), jogszerű és szakszerű irányba terelné a külföldön végrehajtandó katonai tevékenység gyakorlati megvalósítását.

III. A Hvt. módosításának főbb területei

- a) a Hvt. felhatalmazó rendelkezéseinek kiegészítése a honvédelmi érdekhez kapcsolódó tevékenységet folytató gazdasági társaságnak minősülő gazdasági társaságok esetén meghatározott jogkörök gyakorlására vonatkozóan,
- b) egységes és hatékony transzformációs rendszer és annak jogi irányítási eszköze törvényi háttérnek megteremtése,
- c) a kibertér műveleti erők folyamatban lévő jogi szabályozása.

IV. Az Mmtv. módosítása a jogszabályi környezet változásaira figyelemmel a hivatkozások pontosítására irányul.

V. A közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény módosítása a jogviszony áthelyezéssel történő megszüntetésére vonatkozó esetről az egyes jogviszonyok felsorolását kiegészíti a honvédelmi alkalmazotti jogviszonnyal.

VI. A Hjt. módosításának főbb területei:

- a) a honvédelmi egészségkárosodási ellátás összegének megállapításához két újabb sáv bevezetése,
- b) a külföldi szolgálattal kapcsolatos illetmény-megállapítási rendelkezések egyszerűsítése,
- c) az elektronikus ügyintézés, illetve az ún. E-HR tekintetében a megfelelő jogszabályi környezet kialakítása,
- d) a katonai ügyész és katonai bíró esetében alkalmazandó egyes szabályok módosítása,
- e) a gondatlanságból okozott, meghatározott összeget meg nem haladó kár leírással történő rendezhetősége,
- f) a szülési szabadság időtartamra járó illetmény összegének a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény szerinti csecsemőgondozási díj összegével történő összehangba hozatala,
- g) a honvédtiszt alapképzésben résztvevő állomány jogállásának átalakításával kapcsolatos szabályok megjelenítése 2022. augusztus 20-ai hatálybalépéssel.

VII. A Haktv. módosításának főbb területei:

- a) a Magyar Honvédség érdekvédelmi nyilvántartása céljának kiegészítése,
- b) a honvédelmi ágazatban használt igazolványokkal kapcsolatos adatkezelés szabályainak pontosítása,
- c) a Veterán Program végrehajtásához szükséges adatkezelés biztosítása,
- d) az ösztöndíj pályázatokkal kapcsolatos nyilvántartással kapcsolatos törvényi szabályok megteremtése,
- e) a Honvédelmi Tanács és a Kormány speciális működési feltételeinek biztosításával összefüggő adatkezelések.

VIII. A Hszt. módosításának főbb területei:

- a) a rendvédelmi tisztjelölti szolgálati jogviszonnyal kapcsolatos szabályok megállapítása érdekében,
- b) a szülési szabadság időtartamra járó távolléti díj összegének a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény szerinti csecsemőgondozási díj összegével történő összehangba hozatala érdekében.

IX. A Vbt. módosításának indoka a törvény szövegponosító jellegű módosítása.

X. A Haj.tv. módosításának főbb területei:

- a) a kollektív szerződések kivezetését követően szükségessé vált pontosítások átvezetése,
- b) az elektronikus ügyintézés jogi alapjának bevezetése,
- c) tartós külszolgálat idejére határozott idejű honvédelmi alkalmazotti jogviszony létesítése lehetőségének megteremtése,
- d) a honvédelmi alkalmazottak tekintetében a pszichikai alkalmassággal kapcsolatos többletkövetelmények megállapítása törvényi alapjának megteremtése.

*RÉSZLETES INDOKOLÁS***1–10. §**

Az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló 1991. évi XI. törvény, a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény, az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény és a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény módosítása az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (a továbbiakban: 2007. évi CVI. törvény) módosítására figyelemmel az egyes ágazati hatósági jogkörök rendezése miatt indokolt.

A 2007. évi CVI. törvénybe 2020. január 1-jei hatállyal került be a 3. § (2) bekezdés c) pontja, amely konkrétan nevesített négy gazdasági társaságot, amelyek ugyan nem a honvédelemért felelős miniszter tulajdonosi joggyakorló jogkörébe tartoznak, azonban a külön törvényben meghatározott ágazati hatósági jogköröket mégis a honvédelemért felelős miniszter gyakorolja.

A 2007. évi CVI. törvény 2021. július 1-jén hatályba lépett módosításának eredményeként a honvédelemért felelős miniszter tulajdonosi joggyakorló jogkörébe tartozó gazdasági társaságokon kívül kizárólag a HM Elektronikai, Logisztikai és Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság maradt, azon gazdasági társaságok közül, amelyek tekintetében a külön törvényekben meghatározott hatósági jogköröket gyakorolja.

Figyelemmel arra, hogy a honvédelmi érdekekhez kapcsolódó tevékenységet folytató gazdasági társaságok tekintetében az elmúlt másfél évben jelentős változások mentek végbe, tekintettel a tulajdonosi joggyakorló jogkörökre, valamint az államot megillető tulajdonosi jogok és kötelezettséget gyakorló személyek kijelöléséről szóló 1/2018. (VI. 25.) NVTNM rendelet módosítására, továbbá a nemzetbiztonsági szempontokra, egy olyan megoldási alternatíva került kidolgozása, amely az érintett gazdasági társaságok vonatkozásában a törvényi szintű szabályozás helyett, egy rugalmasabb alacsonyabb szintű szabályozási lehetőséget biztosít.

11–12. §

A Mavtv. módosításának célja, hogy – a különböző, külföldön végrehajtandó haditechnikai eszköz szervizelésén-javításán, haditechnikai bemutaton, műveleti feladatban, törzsvezetési vagy hadgyakorlaton történő részvételhez – a magyarországi minősített adatkezelő honvédelmi szervezet a birtokában lévő (bárki által) minősített adatot külföldi feladatvégrehajtása során magával vigye és ott felhasználja, majd a hazai települési helyére a feladat végeztével visszahozza.

E tevékenység a minősített adatvédelmi jogszabályok szerint nem minősül sem a Nemzeti Biztonsági Felügyelet működésének, valamint a minősített adat kezelésének rendjéről szóló 90/2010. (III. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. §-a szerinti továbbításnak, sem szállításnak és nem is történik hozzáférés biztosítás külföldi személy vagy szerv részére, ugyanakkor a jogszabály csak ezen tevékenységeket határozza meg a külföldön történő minősített adat felhasználás eseteiként. A hatályos szabályozás alapján a minősített adat külföldre vitelének és hazahozatalának engedélyezési rendje kifejezetten bonyolult és hosszadalmas egy tipikus honvédelmi szervezet esetében, mert a működéséhez szükséges és a birtokában lévő minősített adatoknak jellemzően csak részben ő a minősítője, vagyis be kellene szereznie több, más minősítő szervezet írásos engedélyét, amelyek között gyakran lehet külföldi vagy NATO szervezet is.

A Mavtv. ezt a kifejezetten katonai tevékenységhez kapcsolódó sajátos minősített adatfelhasználási módot (a Magyarországi minősített adatkezelő szervezet birtokában lévő minősített adatnak a minősített adatkezelő szervezet által külföldön történő felhasználása) nem ismeri, és a Korm. rendelet 59. § (3) bekezdése szerinti katonai műveletbe sem kifejezetten tartozik bele a minősített adatot tartalmazó haditechnikai eszköz nemzetközi haditechnikai bemutatón való részvétele vagy külföldön történő alkalmazása, karbantartása és javítása. Ugyanakkor a jelenlegi haderőfejlesztési feladatokban kifejezetten jellemző a minősített adatokat tartalmazó haditechnikai eszközök beszerzése, rendszerbe állítása, ezáltal számolni kell az eszközök rendszeres, külföldön történő igénybevitelével és külföldi szervizelésével is.

A fentiekre figyelemmel indokolttá vált a Mavtv. módosítása, annak érdekében, hogy az elismerje a honvédelmi szervezetek nemzetközi együttműködés keretében végrehajtott katonai művelet, kiképzési feladat, haditechnikai bemutató és haditechnikai eszköz, hadfelszerelés karbantartása, javítása során az érintett honvédelmi szervezet birtokában lévő és ezen tevékenységhez feltétlenül szükséges minősített adata külföldön történő felhasználását. Ha e külföldön történő minősített adatfelhasználáshoz – annak ellenére, hogy nem klasszikus szállítási feladatról van szó – a minősített adat külföldre szállításához kapcsolódó engedélyezési eljárást kellene alkalmazni, úgy ez a gyors döntéshozatalt ellehetetlenítené, mert a feladathoz szükséges minden egyes minősített adat minősítőjétől kellene írásos engedélyt beszerezni. Itt jellemzően nem a hagyományos, papír alapú minősített adatokról van szó, hanem az adott haditechnikai eszköz egy-egy berendezéséről, szerkezeti eleméről, illetve elektronikus minősített adatkezelő rendszerekről (amelyek gyakran az adott haditechnikai eszköz integráns részét képezik) és az azokban tárolt elektronikus adatokról. A jövőre vonatkozóan prognosztizálható a honvédelmi szervezetek birtokában lévő minősített adatok minősítői körének további szélesedése, hiszen az érintett minősítő szervezetek és országok köre folyamatosan bővül a haderőfejlesztés előre haladtával.

Az ilyen jellegű minősített adatfelhasználás alapvetően a Magyarországon települő honvédelmi szervezetekre jellemző. Esetükben minősített adat felhasználási sajátosság, hogy a minősített adatkezelő szervezet mindvégig birtokában tartja a minősített adatot, azt a működéséhez szükséges mértékben használja fel külföldön, akár több ország területét is érintve, úgy hogy nem kerül átadásra más szervezet vagy személy számára.

13. §

A honvédelmi érdekhez kapcsolódó tevékenységet folytató gazdasági társaságnak minősülő gazdasági társaságok esetén meghatározott jogkörök gyakorlására vonatkozóan indokolt a Hvt.-ben is rendelkezés meghatározása.

14. §

A rendelkezés a biztonsági környezet kezelésének változásaira és a szövetségi szintű törekvésekre figyelemmel önállóan jeleníti meg az információs műveletek végrehajtásának feladatát a már meghatározott honvédségi feladatokhoz kapcsolódó jelleggel.

15. §

A javaslat a szakirányítás rendszerére vonatkozó, szervezeti változásokra figyelemmel indokolt pontosítását tartalmazza.

16. §

A rendelkezés a haderőfejlesztéssel összefüggésben pontosítja a felderítő rendszerre vonatkozó szabályokat, valamint a Magyar Honvédség és a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálatnál (a továbbiakban: KNBSZ) közötti feladatmegosztást a kibertér műveleti feladatok tekintetében.

17. §, 21. §

A módosítás célja, hogy megteremtse az összhangot a nemzeti szintű kiberbiztonsági és kibertér műveleti képességek működési szabályai, illetve a feladatellátásra vonatkozó sajátos döntéshozatali szabályok tekintetében. A rendelkezések révén a nemzeti szintű kibertér műveletekre vonatkozó szabályozás koherenssé válik a Hvt. szabályainak megalkotása után a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvényben kialakított polgári kibertér műveleti szabályozás megközelítésével, az elektronikus információbiztonsági feladatrendszer ágazati sajátosságaival. Ezen felül a módosítással pontosításra kerül a korábbi szabályozás, különösen a döntéshozatal és annak formai vonatkozásai tekintetében.

18. §

A kibertér műveletek vonatkozásában a rendelkezés egy sajátos kárfelelősségi keretszabályt alkot meg azon esetekre nézve, amikor a kibertér műveleti fellépés esetlegesen kárt okoz, de annak oka a fellépéssel elhárítandó cselekménnyel okozható nagyobb kár megelőzése volt.

19. §

A rendelkezés a Hvt. 36. § (2) bekezdés h) pontjában meghatározottakkal összhangban meghatározza az információs műveletek fogalmát az értelmező rendelkezések között.

20. §

Felhatalmazó rendelkezés a kibertér műveleti feladatokkal összefüggő részletszabályok kialakítása, valamint a honvédelmi érdekhez kapcsolódó tevékenységet folytató gazdasági társaságok felett egyes jogkörök gyakorlása tekintetében.

22. §

A honvédelmi tárca nem kötelezett rehabilitációs hozzájárulás megfizetésére, azonban az Mmtv.-ben a vonatkozó mentességet biztosító hivatkozások nem követték le az időközben megváltozott jogszabályi környezetet, illetve a megváltozott szervezeti felépítést sem. A rehabilitációs hozzájárulás fizetésének kötelezettsége alóli mentesség egyértelmű meghatározhatósága érdekében szükséges a pontos – mind a személyi állományra, mind a honvédelmi szervezetekre vonatkozó, a jelenlegi jogszabályi környezetnek egyértelműen megfelelő – hivatkozások megjelenítése a törvényben.

23. §

A közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény módosítása a jogviszony áthelyezéssel történő megszüntetésére vonatkozó esetről az egyes jogviszonyok felsorolását kiegészíti a honvédelmi alkalmazotti jogviszonnyal.

24. §

A tisztképzés rendszerének fejlesztése, a tiszt pálya vonzóná tétele és a beáramlás fokozása érdekében szükségesé vált a honvédtiszt alapképzésben résztvevők, vagyis a tisztjelöltek jogállásának szerződéses szolgálati viszonyra történő átalakítása. A javaslat ennek megfelelően határozza meg a honvéd tisztjelölt új fogalmát.

25. §

A javaslat révén lehetővé válik a Hjt.-ben meghatározott bejelentési kötelezettséggel járó nyilatkozatok elektronikus úton történő benyújtása. A módosítás a humán informatikai rendszerek fejlesztése érdekében is indokolt.

26. §

A javaslat bevezeti a Hjt.-be a beosztás ellátása mellett történő megbízás jogintézményét. A hatályos szabályok szerinti, beosztás alóli mentesítéssel történő megbízás gyakorlatilag megbízási láncok sorát vonta maga után, ezért a szabályozás csak részben érte el eredetileg tervezett célját. Ezen megbízási láncok sorozatának csökkentése, illetve megszüntetése érdekében szükségessé vált a Hjt.-ben az eredeti beosztás melletti megbízás bevezetése.

27. §

A Hjt. 38. § (9) bekezdése értelmében az alapkiképzés teljesítésére – ha azt az állomány tagja miniszteri rendeletben meghatározott, önhibáján kívüli okból a próbaidő alatt nem teljesíti – legfeljebb a szerződéskötés napjától számított egy évig terjedő határidő-halasztás engedélyezhető. Ha az állomány tagja ezidő alatt az alapkiképzést nem teljesíti, akkor a szolgálati viszonya a törvény erejénél fogva megszűnik. A Hjt. 237/D. §-a kimondja ugyanakkor a Hvt. 36. § (1) bekezdés k) pontja szerinti feladatban részt vevő állományra vonatkozó különös szabályok között, hogy a szolgálati viszony – a Hjt. 38. § (8) bekezdésétől, a 68. § (1) bekezdés b) pontjától, valamint a 78. § (2) bekezdés f) pontjától eltérően – nem szűnik meg a törvény erejénél fogva az ott meghatározott kiképzési, képzési és vizsgakötelezettség teljesítésének elmulasztása esetén. E rendelkezés alapján a veszélyhelyzet alatt a szolgálati viszony ezen okokból nem szűnik ugyan meg, azonban a veszélyhelyzet megszűnését követő napon igen. A javaslat lehetőséget kíván biztosítani az állomány tagjának, hogy ebben az esetben a veszélyhelyzet megszűnését követő hat hónapon belül a kiképzési, képzési és vizsgakötelezettséget teljesítse.

28. §

Katonai bírók és katonai szolgálati jogviszonyban álló ügyészségi alkalmazottak esetén a katonai szolgálati jogviszony csak akkor szüntethető meg, ha a bírói, ügyészi szolgálati viszony is megszűnik. Ebből következően az egészségi állapota miatt katonai szolgálatra alkalmatlan katonai bíró, ügyész felmentésére, valamint a hozzá kapcsolódó, honvédelmi egészségkárosodási ellátással kapcsolatos eljárásra csak akkor kerülhet sor, ha a bírói, ügyészi szolgálati viszonya megszűnt, amely utóbbinak a katonai szolgálati viszonyban a katonai bírói tisztségre vagy katonai ügyészi munkakörre szóló vezénylés megszűnése a vetülete. A katonai szolgálatra egészségi állapota miatt alkalmatlan katonai ügyész, bíró esetében tehát a honvédelmi egészségkárosodási ellátással kapcsolatos eljárás az alkalmatlanságnak a vezénylés utáni ismételt megállapítását követően, vagy ha ez utóbbi nem volt kötelező, a vezénylés megszűnését követően kezdődik. A javaslat ennek megfelelően állapítja meg az eljárási határidő kezdetét.

29. §, 39. §

A Hjt. egészségkárosodási ellátás számítási alapját megállapító 68/G. § (2) bekezdése jelenleg 25 évet elérő szolgálati viszonyig sávosan, ötévenként növekvő százalékos mérték meghatározásával rendeli számítani az ellátás összegét, ezt meghaladóan azonban nem növekszik. A javaslat kiegészíti két újabb sávval a rendelkezést 30 év szolgálati viszony esetén (távolléti díj 85%-a), és 35 év szolgálati viszony esetén (távolléti díj 90%-a). E javaslat összhangban van a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény 2021. augusztus 1-jén hatályba lépett azonos tartalmú módosításával.

30. §

A katonai szolgálati viszony fennállása alatt egyéb foglalkoztatási jogviszonyt létesíteni nem lehet. Ez alól csak konkrétan meghatározott, szűk körben vannak kivételek. A párhuzamos foglalkoztatások esetén alapelvnek tekintendő, hogy a katonai szolgálat ellátásának elsődlegessége van az egyéb jogviszonyokkal szemben. Ha az elsődleges, katonai szolgálati viszony fennáll és az amelletti párhuzamos foglalkoztatás is biztosítja a jubileumi jutalmat, nem indokolt a másodlagos jogviszony szerinti jogosultság önálló juttatásként való kezelése, mivel a juttatást a katonai viszony is biztosítja. Az egységes és egyértelmű jogalkalmazás érdekében a Hjt. javaslat szerinti kiegészítése a párhuzamosan fennálló jogviszonyok duplikált beszámításának kizárására irányul.

31. §

A Javaslat a szülési szabadság idejére járó illetményre vonatkozó szabályokat egészíti ki a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény rendelkezéseivel összhangban.

32. §

Az (1) bekezdéshez:

A katonai bírók és a katonai szolgálati viszonyban álló ügyészégi alkalmazottak törvény szerinti katonai illetményét a más szervhez történő vezénylés ideje alatt a Hjt. 2. § 16. pontjának, a 122. § (1) bekezdésének, a 122. § (4) és (7) bekezdésének együttes értelmezése alapján is folyamatosan karban kell tartani, ugyanakkor annak összege a mindenkor megállapítás mellett nem kerül folyósításra. A bírósági vagy az ügyészégi szervezetnél, vagy a bíróságok igazgatási feladatait ellátó szervezetnél határozatlan idejű kinevezéssel történő szolgálatteljesítés a más szervhez vezénylés egyéb formáitól eltérően általában huzamos időn (jellemzően évtizedeken) keresztül tart, így ezen állomány vonatkozásában indokolt figyelembe venni a beazonosítható szervezeti hierarchia szintjeit, és a rendfokozati előmenetelt. Az új illetmény-megállapítási szabály indoka alapvetően a honvédelmi egészségkárosodási ellátásnál jelentkezett, ugyanakkor mivel más, nem rendszeres illetményjellegű juttatásnak (pl.: Hjt. szerinti jubileumi jutalomnak, stb.) is az illetmény az alapja, az új szabályozás ezeket is érinti. Az illetmény ilyen megállapítása adott esetben alapilletménycsökkenést is eredményezhet, ezért annak elkerülése érdekében feltételes szabályozás kialakítása szükséges, hogy a más szervhez történő vezénylés első napjával ne történjen a katonai Hjt. szerinti katonai alapilletményében csökkenés.

A (2) bekezdéshez:

A javaslat a Hjt. 123. § (4) bekezdés d) és e) pontja szerinti alapilletményre jogosult állomány tagjának külföldi szolgálatával kapcsolatos illetmény-megállapítási rendelkezések egyszerűsítésére irányul. A módosítással a külszolgálati beosztásban az illetmény a külszolgálat megkezdését megelőzően érvényes szorzószámmal kerül megállapításra azzal, hogy a korábbi szolgálati beosztáshoz tartozó szorzószám esetleges változása nem generálja automatikusan a külszolgálati beosztásban megállapított illetmény változását.

33. §

A főszabálytól eltérően indokolt a gyakorlaton, tábori körülmények között részt vevők tekintetében – a tábori körülményekre figyelemmel – eltérő szabályok megállapítása.

34. §

A javaslat célja, hogy a gondatlanságból okozott, meghatározott összeget meg nem haladó kár leírással rendezhető legyen, mert a ráfordítási költség, illetve a kárügy rendezéséhez kapcsolódó munkaidő-ráfordítás meghaladja a kárösszeget. Jelenleg is vannak olyan kis értékű eszközök, anyagok, illetve a hadtáp szabályzatok által előírt avulási mértékek, amelyekből kifolyólag esetenként alacsony kárérték keletkezik. Ezekben az esetekben a káreljárás lefolytatása, a minimálisan 3-4 (esetenként 5-6) példányban kiállított kötelezvény elkészítésére fordított idő, posta-, papírköltség, ráfordított energia sokkal nagyobb, mint maga a kár értéke. Mindezekre tekintettel az ilyen károk rendezésére tett ráfordítások sokszor nincsenek arányban az okozott kár értékével.

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 3. § (4) bekezdésének 10. pont e) alpontja követelések esetén behajthatatlan követelésnek minősíti azt a követelést, amelynél a fizetési meghagyásos eljárással, végrehajtással kapcsolatos költségek nincsenek arányban a követelés behajtható összegével.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 97. § (3) bekezdése alapján „Az önkéntes teljesítésre történő felhíváson kívül a központi költségvetésről szóló törvényben megállapított értékhatárt el nem érő kis összegű követelést behajtásra előírni nem kell.”

Fenti rendelkezések analógiájára, a költségek figyelembevételével indokolt, hogy alacsony összegű, gondatlan károkozás körébe tartozó esetekben a kár bekövetkeztének, értékének megállapítását követően egyszerűen rendezésre kerülhessen a kárügy.

35. §

A javaslat a honvéd tisztjelöltek jogállásának szerződéses szolgálati viszonyra történő átalakítására figyelemmel pontosítja az önkéntes tartalékos szolgálati viszony megszűnésének más szolgálati viszony létesítése esetére vonatkozó szabályait.

36. §

A javaslat megtermetti a speciális [214. § (1a) bekezdése szerinti] önkéntes tartalékos katona számára a laktanyai elhelyezés biztosításának lehetőségét.

37. §

A Javaslat a honvéd tisztképzés teljes átalakításának új szabályait tartalmazza.

Általános rendelkezések:

A honvéd tisztjelöltekkel (sajátos) szerződéses szolgálati viszony létesül, azonban a Hjt. általános szabályaitól eltérően (azaz nem 5 évre kötött szerződéses szolgálati viszony létesül). A szerződéses szolgálati viszony kezdőnapja az I. évfolyam bevonulásának napja, a befejező napja a jogszabályban meghatározott képzési idő (8 félév) befejezése évének augusztus 19. napja.

A honvéd tisztjelöltek sajátos szerződéses szolgálati viszonyban állnak a Magyar Honvédséggel és hallgatói jogviszonyban az Nemzeti Közsolgálati Egyetemmel. A honvéd tisztjelöltek elsődleges szolgálati kötelezettsége továbbra is a választott tiszti katonai életpályára történő felkészülés.

Szolgálati viszony létesítése

A honvédtiszti alapképzésre felvételt nyert személy a Magyar Honvédséggel a képzés időtartamára speciális szerződéses szolgálati viszonyt létesít. A képzés befejezését követően a szerződése további 10 évvel meghosszabbodik, és innentől rá a szerződéses szolgálati viszonyra vonatkozó általános szabályok vonatkoznak.

A honvéd tisztjelölt próbaideje 6 hónap.

Ha a honvédtiszti alapképzésre jelentkező már hivatásos/szerződéses altiszt, vagy szerződéses legénységi állomány tagja, akkor – amennyiben felvételt nyer – a hivatásos/szerződéses szolgálati viszonya a honvédtiszti alapképzés kezdőnapja előtti nappal a törvény erejénél fogva megszűnik, és a fentiekben leírtak szerint új, sajátos, a tisztképzésben való részvételnek megfelelő szerződéses szolgálati viszonyt kell létesíteni vele (annak érdekében, hogy a tisztképzésben résztvevők egységes jogok és kötelezettségek alá eshessenek). Jogviszonyukat folyamatosnak kell tekinteni.

A honvéd tisztjelöltet az állományba vételi szerződésben első hallgatói rendfokozatába kell kinevezni. Rendfokozat az I. évfolyamon őrmester, a II. évfolyamon törzsőrmester, a III. évfolyamon főtörzsőrmester, a IV. évfolyamon zászlós rendfokozat.

Szolgálati viszony megszűnése, megszüntetése

Ha a honvéd tisztjelölt megszünteti a tanulmányait, vagy ha a honvéd tisztjelöltnek a tanulmányai nem megfelelő végzése miatt – a próbaidő leteltét követően – ki kell lépnie a tisztképzésből (azaz a hallgatói jogviszonya önhibából megszűnik), akkor lehetőséget kell biztosítani, hogy kérelmére továbbfoglalkoztatásra kerülhessen valamely honvédelmi szervezetnél. Amennyiben – a próbaidő leteltét követően – az I. vagy a II. évfolyam során válik ki a tisztképzésből, akkor őrzetű rendfokozattal, ha a III. vagy IV. évfolyam során válik ki a tisztképzésből (vagy a II. évfolyamot sikeresen befejezte, de nem kezdi el a III.-at), akkor őrmester rendfokozattal foglalkoztatható tovább.

Ebben az esetben módosítani kell a honvéd tisztjelölt honvéd tisztképzés miatt megkötött szerződéses szolgálati viszonyát, valamint – a megtérítési kötelezettségből adódóan – kötelezően szolgálati viszonyban töltendő időt kell kikötni részére (10 év), valamint ki kell nevezni az új rendfokozatába.

Ha a szolgálati viszony a honvéd tisztjelöltnek a képzés időtartama alatt, illetve az állomány tagjának a 10 éves határozott idejű szolgálata alatt miniszteri rendeletben meghatározott okból szűnik meg, a honvéd tisztjelöltnek, illetve az állomány tagjának miniszteri rendeletben meghatározott visszafizetési kötelezettsége keletkezik.

A visszafizetési kötelezettség a szolgálati viszony megszűnését követő naptól esedékes.

Illetmény

A honvéd tisztjelöltek az eddigi ösztöndíj helyett illetményben részesülnek. Illetményként legalább a garantált bérminimumot elérő összegre jogosultak, melynek részletszabályait miniszteri rendelet határozza meg. A tanulmányi átlag szerinti tanulmányi díjat is kapnak.

Az egyéb juttatásaikat miniszteri rendelet határozza meg.

38. §

A Javaslat felhatalmazó rendelkezéseket határoz meg.

39. §

A Javaslat átmeneti rendelkezéseket tartalmaz, melyek értelmében a honvéd tisztképzésben már részt vevő hallgatók jogviszonya – a 2021/2022. tanévben képzésüket befejező honvéd tisztjelöltek kivételével – 2022. augusztus 20-án átalakul a speciális szerződéses katonai szolgálati viszonyrá. Erről a honvéd tisztjelöltet legkésőbb az átalakulást megelőző 120 nappal írásban kell tájékoztatni. A honvéd tisztjelölt – a 2021/2022. tanévben képzésüket befejező honvéd tisztjelöltek kivételével – legkésőbb 2022. július 15-ig írásban nyilatkozik, hogy a tisztjelölti jogviszonyának átalakulásához hozzájárul-e. Ha a honvéd tisztjelölt az előírt határidőben nem nyilatkozik, úgy kell tekinteni, hogy az átalakulásához hozzájárul. Ha a honvéd tisztjelölt a jogviszonyának átalakulásához nem járul hozzá, a honvéd tisztjelölti jogviszonya 2022. július 16-ával megszűnik. A szolgálati viszony átalakulásával összefüggésben a honvéd tisztjelöltnak próbaidő nem köthető ki, egészségi, pszichikai és fizikai alkalmasság-vizsgálatokat nem kell elvégezni.

40. §

A javaslat szövegcsérés rendelkezéseket határoz meg.

41. §

A javaslat hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmaz.

42. §

A javaslat a Veterán Program végrehajtása érdekében szükséges adatkezelése érdekében meghatározza a honvéd veteránfogalmat.

43. §

A rendelkezés a Honvédelmi Tanács és a Kormány speciális működési feltételeinek biztosításával összefüggő egészségügyi adatkezelés lényeges elemeit tartalmazza.

Az adatkezelés jogszerűségének biztosításához, jogalapjának megteremtéséhez törvényi szabályozás szükséges, az érintetti hozzájárulása jogalként történő alkalmazása a feladatok jellegéből adódóan nem lehetséges.

A Magyar Honvédség Egészségügyi Központ felelősségi körébe tartozó feladatok végrehajtásához egészségügyi adatok kezelése szükséges. Az egészségügyi adat az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 3. § 3. pontja alapján különleges adatnak minősül. A tervezett törvényi szabályozás megfelelő jogalként szolgál a különleges adatok kezeléséhez is.

A tervezett törvényi szabályozás megfelel az ún. kötelező adatkezelésekre vonatkozó, Infotv. 5. § (3) bekezdésében megfogalmazott előírásnak, azaz meghatározza a kezelendő adatok fajtáit, az adatkezelés célját és feltételeit, az adatok megismerhetőségét, az adatkezelő személyét, valamint az adatkezelés időtartamát vagy szükségessége időszakos felülvizsgálatát.

Az (1) bekezdés rögzíti az adatkezelő személyét és megjelöli az adatkezelés érintettjeit. Az egészségügyi, kifejezetten érzékeny adatok kezelője az egészségügyi adatkezelést végző honvédelmi szervezet, azaz a Magyar Honvédség Egészségügyi Központ. Az önálló adatkezelőként való kijelölés arra figyelemmel indokolt, hogy az adatkezelés céljainak és eszközeinek meghatározása az egészségügyi tevékenységhez kapcsolódik, az egészségügyi szakállomány – elsősorban orvosi – döntéseit igényli.

A (2) bekezdés rögzíti az adatkezelés céljait.

A (3) bekezdés meghatározza a kezelendő adatok fajtáit.

A (4) bekezdésben rögzítésre került, hogy mely adatfajtákat szolgáltatja az érintett. A (3) bekezdés felsorolásában szereplő további adatfajták az egészségügyi szakállomány megállapításaiból, az általuk esetlegesen elvégzett vizsgálatokból származnak. Az érintett kötelezettségeként került szabályozásra az egészségi állapotban bekövetkező változás jelzése az adatkezelő részére.

Az (5) bekezdés szabályozza az adatok megismerhetőségét, adattovábbításra (adatközlésre) vonatkozó rendelkezés formájában. A címzett a honvédelemért felelős miniszter által vezetett minisztérium.

A (6) bekezdés rögzíti az adatkezelés időtartamát, illetve szükségessége időszakos felülvizsgálatát.

A (7) bekezdés előírja, hogy a felülvizsgálatot egyeztetés előzi meg, melynek célja az adatpontosítás az érintett személyi állomány körét illetően.

44–46. §, 49. §

A Haktv. ösztöndíjakkal kapcsolatos adatkezelésre vonatkozó szabályokkal történő kiegészítésének célja a honvédelmi tárca ösztöndíjas rendszeréhez kapcsolódó adatnyilvántartás megvalósítása. A javaslat meghatározza az ösztöndíj pályázaton részvevő személy a pályázat elbírálásához szükséges természetes személyazonosító adatainak körét. Adatkezelési cél az érintett személyek ösztöndíj jogosultság megállapításához a kiértékeléshez és ösztöndíj szerződés megkötéséhez szükséges feladatok megszervezése és végrehajtása.

A büntetlen előéletre vonatkozó adat kezelését indokolja, hogy az Ösztöndíj szerződés célja a Magyar Honvédség állományának utánpótlásának biztosítása, így a büntetlen előélet e tekintetben elengedhetetlen.

A pályáalkalmassági vizsgálat eredményéről szóló igazolás célja a katonai szolgálatra való alkalmasság megállapítása az ösztöndíjszerződés megkötését megelőzően azon személyek tekintetében, akik a pályázaton kiválasztásra kerültek.

A javaslat tartalmazza a honvédelmi szervezet gondoskodási körébe tartozó, az elhunyt honvédek és nyugállományú katonák árvák részére nyújtható tanulmányi ösztöndíj adatnyilvántartása megvalósításához szükséges szabályokat is.

Az ösztöndíj pályázaton részvevő személy a pályázat elbírálásához szükséges természetes személyazonosító adatainak körét, illetve a pályázat elbírálásához szükséges hatósági igazolások körét is meghatározza a javaslat.

47. §

A módosítással a Magyar Honvédség érdekvédelmi nyilvántartása céljának kiegészítése valósul meg. Az érdekvédelmi gondoskodás része az érintettek hiteles tájékoztatása arról, hogy milyen jogosultságokkal rendelkeznek és ezen jogosultságokat hogyan vehetik igénybe. Az érdekvédelmi szakterület feladatainak hatékony ellátásához szükséges az érintettek véleményének megismerése, javaslataik figyelembevétele a jövőbeni feladatok megszervezése szempontjából, valamint az Obsitos című kiadvány postai úton történő megküldése az érdekvédelmi nyilvántartásban szereplő érintettek részére, azonban a jelenlegi szabályozásban meghatározott adatkezelési célok nem minden esetben teszik lehetővé ezen feladatok végrehajtását.

48. §

A javaslat a veterán nyilvántartás vonatkozásában az adatkezelés lényeges elemeit határozza meg. A tervezett törvényi szabályozás megfelel az ún. kötelező adatkezelésekre vonatkozó, Infotv. 5. § (3) bekezdésében megfogalmazott előírásnak, azaz meghatározza a kezelendő adatok fajtáit, az adatkezelés célját és feltételeit,

az adatok megismerhetőségét, az adatkezelő személyét, valamint az adatkezelés időtartamát vagy szükségessége időszakos felülvizsgálatát.

50. §

A Nemzeti Biztonsági Felügyelet működésének, valamint a minősített adat kezelésének rendjéről szóló 90/2010. (III. 26.) Korm. rendelet szerinti biztonsági területekre történő belépés a meghatározott személyi biztonsági feltételek megléte esetén teljesülhet, amelynek alapja a korlátozott időtartamra kiadott személyi biztonsági tanúsítvány érvényességi ideje. Ezek alapján elengedhetetlen az érvényességi idő kezelése, ezért a Haktv. javaslat szerinti pontosítása indokolt.

51. §

A tervezett törvényi szabályozás megfelel az ún. kötelező adatkezelésekre vonatkozó, Infotv. 5. § (3) bekezdésében megfogalmazott előírásnak, azaz meghatározza a kezelendő adatok fajtáit, az adatkezelés célját és feltételeit, az adatok megismerhetőségét, az adatkezelő személyét, valamint az adatkezelés időtartamát vagy szükségessége időszakos felülvizsgálatát.

A 24/U. § rögzíti az adatkezelő személyét és megjelöli az adatkezelés érintettjeit.

A 24/V. § rögzíti az érintett személyi állomány személyes adatainak kötelezettségen alapuló adatszolgáltatását, adatkezelő részére, továbbá ez az adatszolgáltatási kötelezettség kiterjesztésre került az érintett személy munkáltatójára, melynél az egyén kijelölésre került.

52. §

A Haktv. Honvédelmi ágazatban használt igazolványokkal kapcsolatos adatkezelés fejezetének módosítását az okmányellátás alapjául szolgáló törvényi szintű szabályozás pontosítása, a rendszeresítésre került új igazolványok kibocsátása és ezzel összefüggően az eljárási és adatkezelési műveletek törvényi szintű szabályozásának megteremtése indokolja.

53. §, 1–3. melléklet

A javaslat a Haktv. mellékleteinek pontosításra irányul.

54. §

A javaslat szövegcsérés rendelkezéseket tartalmaz.

55–56. §

A Hszt. értelmező rendelkezései kiegészülnek a rendvédelmi tisztjelölt fogalmával.

57. §, 60. §

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény jelenleg hatályos szabályai szerint a szülési szabadság időtartamra járó csecsemőgondozási díj összege a hivatkozott törvényben meghatározott ún. naptári napi alap vagy ún. naptári napi jövedelem 100 százaléka. Ezt az összeget a munkavállaló oldalán a 15 százalékos személyi jövedelemadó megfizetésének kötelezettsége terheli ugyan (a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvénynek megfelelően), ugyanakkor a társadalombiztosítási ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény szerinti 18,5 százalékos mértékű társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettség megfizetésének kötelezettsége nem. A rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szülési szabadsága esetén a Hszt. azt rögzíti, hogy annak időtartamára távolléti díj jár, míg a Hszt. 258. § (3) bekezdésében rögzített rendelkezés értelmében ebben az esetben a Hszt. szerinti ellátásra jogosult a hivatásos állomány tagja a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény szerinti ellátás – a csecsemőgondozási díj – helyett. A javaslat biztosítja, hogy a hivatásos állomány tagja a szülési szabadság idejére legalább olyan összegű távolléti díjban részesülhessen, mint amennyi a csecsemőgondozási díja lenne. A módosításban a távolléti díj és csecsemőgondozási

meghatározott mértékű összehasonlítása során a külön jogszabályi rendelkezések szerinti adó- és járulékkedvezményeket nem kell figyelembe venni. Az összehasonlításra a két „normál” nettó összeg között kerül sor. A magasabb összeg megállapítását követően, a bérszámfejtés során kell érvényesíteni az adó- és járulékkedvezményeket.

58. §

A Hszt. 284. §-hoz

Az érintett paragrafus a rendvédelmi tisztjelölt rendvédelmi tisztjelölti szolgálati jogviszonyát (a továbbiakban: tisztjelölti jogviszony) határozza meg, mely szerint a tisztjelöltet és a vele tisztjelölti jogviszonyt létesítő rendvédelmi szervet jogszabályban meghatározott kötelezettségek terhelik, és jogosultságok illetik meg. A korábbi ösztöndíjas tisztjelölti jogviszonytól eltérően, a rendvédelmi tisztjelölti jogviszony kinevezéssel jön létre, és a felek jogait és kötelezettségeit minden tartalmi elem vonatkozásában jogszabály határozza meg.

A rendvédelmi tisztjelölt elsődleges szolgálati kötelezettsége a rendvédelmi szervnél a tiszti besorolási osztályba tartozó szolgálati beosztásban történő szolgálatteljesítésre való felkészülés.

A rendvédelmi tisztjelöltre a Hszt. rendelkezéseit az e Fejezetben foglalt eltérésekkel, megfelelően kell alkalmazni.

A Hszt. a 285.–285/D. §-hoz

A hatályos Hszt. alapján a rendészeti alapképzésre, nappali tagozatra felvételt nyert személy az ösztöndíj szerződés megkötésével a rendvédelmi szerv tisztjelölti állományába kerül. A tervezet szerinti módosítás egyik lényeges eleme, hogy a felvételt nyert személyt az országos parancsnok, illetve az idegenrendészeti szerv esetében az országos főigazgató a rendvédelmi szerv rendvédelmi tisztjelölti állományába nevezi ki.

A munkáltatói jogkör gyakorlója a rendvédelmi tisztjelölti jogviszonyt létesítő rendvédelmi szerv országos parancsnoka, illetve országos főigazgatója.

A tervezet meghatározza a rendvédelmi tisztjelölti jogviszony létesítésének feltételét, illetve a kizáró körülményeket. Lényeges változás, hogy a rendvédelmi tisztjelölt köteles a rendészeti tanulmányait legjobb képességei szerint folytatni, és hivatásos állományba vételét követően legalább 10 év időtartamban az őt kinevező rendvédelmi szervnél szolgálatot teljesíteni, a korábbi, a rendészeti alapképzés kétszeresének megfelelő időtartam helyett.

A rendvédelmi tisztjelölt a képzési követelményt az adott szakra vonatkozó, jogszabályban közzétett Képzési és Kimeneti Követelményben meghatározott képzési idő alatt köteles teljesíteni. A hallgatói jogviszony szünetelésének időtartama a képzési időbe nem számít bele.

A rendvédelmi tisztjelölt részére a kinevezést legkésőbb a rendészeti alapfelkészítést megelőző 15 nappal át kell adni.

A rendvédelmi tisztjelölt a beiratkozást követő hat hónapig rendészeti alapfelkészítésen vesz részt. A rendvédelmi tisztjelölt a rendészeti alapfelkészítés befejezésekor „Tisztjelölt” vizsgát, ezt követően a hivatásos állomány tagja számára előírt esküt tesz.

Az érintett jogszabályhely tartalmazza továbbá a rendvédelmi tisztjelölt részére próbaidő kikötését, a próbaidő azonnali hatályú, illetve egyéb okból történő megszüntetésének eseteit.

A paragrafus részletesen meghatározza a rendvédelmi tisztjelölti jogviszony megszűnésének, valamint megszüntetésének eseteit.

Kiemelendő, hogy az a rendvédelmi tisztjelölt, aki tanulmányi és vizsgaszabályzatban, illetve a tantervben rögzített, a tanulmányokban való előrehaladással kapcsolatos kötelezettségeit nem teljesíti, vagy a hallgatói jogviszonyát megszünteti – amennyiben rendelkezik „Tisztjelölt” vizsgával – annak rendvédelmi tisztjelölti jogviszonya törvény erejénél fogva megszűnik, az addig megszerzett rendfokozatát a törvény erejénél fogva elveszti és őt a munkáltatói jogkör gyakorlója szolgálati viszonyba történő kinevezésével egyidejűleg a rendvédelmi szervnél tiszthelyettesi besorolási kategóriába tartozó beosztásba helyezi.

A jogszabályhely kitér a rendvédelmi tisztjelölt kérelmére történő, rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszonyban történő továbbfoglalkoztatás feltételeire, lehetőségeire.

Amennyiben a rendvédelmi tisztjelölt tisztjelölti jogviszonya próbaidő alatt, vagy az érvénytelen jognyilatkozat, a kizárás fenyítés jogerőre emelkedése, a hallgatói jogviszony megszűnésének napján, vagy a 285/C. § (2) bekezdés pontja alapján szűnik meg, a rendvédelmi tisztjelölt a képzés költségeit miniszteri rendeletben meghatározottaknak megfelelően köteles megtéríteni. A megtérítési kötelezettség a tisztjelölti szolgálati viszony megszűnését követő naptól esedékes. A miniszternek a visszafizetési kötelezettséget méltányossági jogkörben eljárva jogosult csökkenteni, vagy eltekinteni attól. Ez az eset különösen a az egészségi, pszichológiai alkalmatlanság miatti jogviszony megszüntetés esetében indokolt hatáskör.

A Hszt. a 286. §-hoz

Az ösztöndíjszerződés kivezetésével és a Hjt. vonatkozó módosításaival összhangban a Hszt. rendvédelmi tisztjelölteket érintő rendelkezései is módosulnak: a rendvédelmi tisztjelölt a vele tisztjelölti jogviszonyt létesítő rendvédelmi szerv tisztjelölti állományában, a hallgatói előmenetelének megfelelő tisztjelölti rendfokozati jelzéssel teljesít szolgálatot (a hatályos szabályozás szerint a tisztjelölt a vele ösztöndíjszerződést kötő rendvédelmi szerv állományában, az előmenetelének megfelelő tisztjelölti rendfokozati jelzéssel teljesít szolgálatot). Az új rendfokozatok a tiszthelyettesi állománycsoport rendfokozati jelzéseihez igazodik, viselésük azonban kizárólag a tanulmányok idejére szól.

A fentiek alapján a rendvédelmi tisztjelölt rendfokozata

az állományba vétel napjától hallgató őrmester,

a második évfolyam megkezdésétől hallgató törzsőrmester,

a harmadik évfolyamban hallgató főtörzsőrmester,

a negyedik évfolyamosoké 1. napjától hallgató zászlós.

A szolgálatteljesítési helye a Nemzeti Közsolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Rendvédelmi Tagozata.

A rendőrség rendvédelmi tisztjelöltje a vele tisztjelölti jogviszonyt létesítő rendvédelmi szerv szervén kívül más rendőrségi szervnél is teljesítheti a szakmai gyakorlatát. Ebben az esetben a szakmai gyakorlat során a tisztjelölt szolgálati fegyvert, felszerelést a szakmai gyakorlatot biztosító rendvédelmi szerv számára meghatározott szabályok szerint viselhet és a jogszabályok előírásainak megfelelően használhat.

A paragrafus szabályozza a rendvédelmi tisztjelölt vezénylésére, a Rendvédelmi Tagozat állományában rajparancsnoki vagy szakaszparancsnoki gyakorló feladatok ellátásának kijelölésére, az oktatási szünet időtartamára – a kötelező gyakorlat kivételével – a szolgálatteljesítési és rendelkezésre állási kötelezettség alóli mentesülésére, a szabadságra vonatkozó rendelkezéseket.

a 287. §-hoz

A rendvédelmi tisztjelöltek az eddigi ösztöndíj helyett illetményben részesülnek. Illetményként legalább a garantált bérminimumot elérő összegre jogosultak, melynek részletszabályait miniszteri rendelet határozza meg (az illetmény alapilletményből, tanulmányi díjból, valamint illetménypótlékból áll). Nem jogosult illetményre a rendvédelmi tisztjelölt, ha a tisztjelölti jogviszonya szünetel, valamint ha jogellenesen távol van.

A tisztjelöltek tanulmányi átlag szerinti tanulmányi díjat is kapnak. Az egyéb juttatásaikat miniszteri rendelet határozza meg.

A rendvédelmi tisztjelölt miniszteri rendeletben meghatározottak szerint továbbra is kollégiumi elhelyezésre, térítésmentes ételmezési, ruházati ellátásra, tanszertámogatásra, ezen túlmenően egyes költségtérítésre és szociális juttatásokra jogosult.

A Hszt. a 287/A. §-hoz

Az érintett paragrafus a tisztjelölt fegyelmi és kártérítési felelősségére vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza, mely szerint ha a rendvédelmi tisztjelölt a tisztjelölti jogviszonyából vagy a hallgatói jogviszonyából eredő kötelezettségét vétkesen megszegi, fegyelemsértést követ el. A jogszabályhely tartalmazza a tisztjelölttel szemben alkalmazható fenyítéseket, a rendvédelmi tisztjelölt beosztásából történő felfüggesztés eseteit.

A rendvédelmi tisztjelölt kártérítési felelőssége kiterjed a tisztjelölti jogviszonyából és a hallgatói jogviszonyából eredő kötelezettségének vétkes megszegésével okozott kár megtérítésére is.

A fegyelmi és a kártérítési eljárás jogszabályban nem szabályozott kérdéseiben a Nemzeti Közszerológati Egyetem fegyelmi és kártérítési szabályzatának rendelkezéseit kell alkalmazni.

59. §

Felhatalmazó rendelkezések.

61. §

Átmeneti rendelkezés tartalmazza, hogy a jelenlegi tisztjelölti jogviszony 2022. augusztus 1-jei hatállyal, a törvény erejénél fogva alakul át rendvédelmi tisztjelölti jogviszonnyá. Az átalakulást megelőzően a jelenlegi tisztjelöltek lehetőséget teremt a rendelkezés, hogy az előzetes tájékoztatás alapján meghatározott határidejéig nyilatkozzanak, hogy elfogadják-e az új szabályozás szerinti rendvédelmi jogviszonyt.

62–63. §

A javaslat a védelmi és biztonsági célú beszerzésekről szóló 2016. évi XXX. törvény szövegpontosító módosítását tartalmazza.

64. §

Az elektronikus dokumentumokra vonatkozó szabályozás minden esetben a jogállási törvényben kerül rendezésre, így indokolt a Haj.tv. szerinti jognyilatkozatok (a munkáltatói döntések, kérelmek és bejelentések) vonatkozásában az elektronikus ügyintézés jogi alapjának bevezetése a Haj.tv.-be is.

65. §

A gyakorlatban problémát jelent az, amikor tartós külszerológat miatt a Honvédelmi Minisztérium, vagy más minisztérium állományából úgy kerül átvételre az érintett személy, hogy a kormányzati szerológati jogviszonya megszűnik – és tekintettel arra, hogy a tartós külszerológat időtartamára a Haj.tv. szerint nem lehet határozott idejű honvédelmi alkalmazotti jogviszonyt létesíteni – határozatlan időre kerül kinevezésre honvédelmi alkalmazottként az érintett személy az adott szervezethez. A külszerológat időtartama után, a váltását követően – tekintettel arra, hogy határozatlan időre szóló kinevezéssel rendelkezik – másik munkakört kell neki biztosítani, ha nem járul hozzá a jogviszony közös megegyezéssel történő megszüntetéséhez, mert a korábbi munkáltatója nem kívánja újból foglalkoztatni.

A javaslat a honvédelmi alkalmazotti jogviszony határozott időre történő létesítése eseteinek kiterjesztésére irányul. Hátrány nem érné ebben az esetben sem a kormánytisztviselőt, tekintettel arra, hogy a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 104. (1) bekezdés a) pontja, illetve (10) bekezdése alapján, ha a kormányzati szerológati jogviszonyt létesítő személy a kormányzati szerológati jogviszony létesítését megelőzően honvédelmi alkalmazotti jogviszonyban állt és e jogviszonyának megszűnését követő 30 napon belül első jogviszonyként kormányzati szerológati jogviszonyt létesít, akkor a jogviszonyát folyamatosnak kell tekinteni. Viszont a Magyar Honvédség vonatkozásában nem keletkezne továbbfoglalkoztatási kényszer a külszerológat lejártával.

66. §, 75. §

A munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló 2003/88/EK irányelv kollektív szerződés hiányában nem tesz lehetővé 4, illetve 6 hónaposnál hosszabb referencia-időszakot a maximális heti munkaidőre vonatkozóan. Ezt a korlátot kell tartani akkor is, ha a munkaidőkeret tartama ennél hosszabb, ezért indokolt a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 99. § (7) bekezdésének az alkalmazása.

Amíg a kollektív szerződések alkalmazhatók voltak a Honvédségnél, addig azokban – az Mt. 93. § (3) bekezdése alapján – elvileg kiköthető volt a törvényinél hosszabb 36 hónapos maximális munkaidőkeret-tartam is. A kollektív szerződések kivezetésével e rendelkezés kiesett, pótlását a Haj.tv. 19/A. § (2) bekezdése szolgálta, amely a megállapodást közvetlenül a felekre bízta. Ugyanakkor a Honvédség működése 12 hónapnál hosszabb tartamú munkaidőkeretet nem indokol, és a Hjt. sem alkalmaz 12 hónapnál hosszabb tartamú szolgálatteljesítési időkeretet. Mindebből következően kerülne sor a 19/A. § (2) bekezdésének módosítására.

A 19/A. § (3) bekezdésének módosítása az időszakonkénti munkateherre (a rendes és rendkívüli munkaidőre együttesen) vonatkozik. A rendelkezés a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló 2003/88/EK irányelvhez kapcsolódik; eszerint 4 hónapos, egyes munkakörökben 6 hónapos átlagban legfeljebb heti 48 óra munkavégzés lehetséges, ettől pedig kollektív szerződés hiányában eltérni nem lehet. A rendelkezéshez kapcsolódóan szükséges átmeneti rendelkezés meghatározása is, a Haj.tv. 97. § módosításával.

67. §

Egyes, korábban a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) hatálya alá tartozó munkáltatók az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvény (a továbbiakban: Eszjtv.) hatálya alá kerültek, de ezt a változást a törvény nem követte teljes körűen. A javaslat ezt pótolja.

68. §

A szövegpontosítás azért szükséges, mert a rendelkezés szerinti esetben nem a honvédelmi szervezet személye változik, hanem tőle egy, az Mt. hatálya alá tartozó munkáltató vesz át szervezeti egységet vagy tevékenységet.

69. §

Szövegpontosító jellegű javaslat.

70. §

Egyes, korábban a Kjt. hatálya alá tartozó munkáltatók az Eszjtv. hatálya alá kerültek, de ezt a változást a törvény nem követte teljes körűen. A javaslat ezt pótolja.

71. §

Ha a honvédelmi alkalmazott úgy kerül külszolgálatra, hogy az elsődlegesen fennálló jogviszonya a közszféra egyéb jogviszonyában van, a párhuzamos szolgálati idő beszámítását a Haj.tv. 83. § (4) bekezdése egyértelműen kizárja. Indokolt azonban annak egyértelműsítése, hogy ilyen esetben melyik jogviszony alapján kell megállapítani és kifizetni az egyszeres jogosultsági idővel számított jubileumi jutalmat. Ennek érdekében indokolt a Haj.tv. 78. §-ának javaslat szerinti kiegészítése úgy, hogy az egyéb foglalkoztatási jogviszonya alapján illetmény vagy fizetés nélküli szabadságon lévő és ezalatt határozott idejű honvédelmi alkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott személy a honvédelmi alkalmazotti jogviszonya alapján jubileumi jutalomra nem jogosult.

72. §

Az (1) és (2) bekezdéshez:

Ha a honvédelmi alkalmazott olyan gazdasági társaságnál állt munkaviszonyban, amelynek állami tulajdonú részesedése felett az államot megillető tulajdonosi jogokat és kötelezettségeket a honvédelemért felelős miniszter gyakorolja vagy gyakorolta, akkor annak idejét – a honvédelmi tárcához való kötődése okán – indokolt figyelembe venni a honvédelmi alkalmazotti jogviszonyban töltött időnek minősülő időszakok között.

A (3) bekezdéshez:

A Haj.tv. 83. § (2) bekezdése a) pontja alapján, a honvédelmi alkalmazott fizetési fokozatának megállapításakor, mely az illetményen kívül a pótszabadságot is meghatározza, honvédelmi alkalmazotti jogviszonyban töltött időnek kell tekinteni a munkaviszonynak azt az időtartamát, amely alatt a honvédelmi alkalmazott a honvédelmi alkalmazotti jogviszonyban betöltendő munkaköréhez szükséges iskolai végzettséggel, vagy képesítéssel rendelkezett, a b) pont alapján pedig az 1992. július 1-jét megelőzően fennállt munkaviszony teljes időtartamát.

Annak érdekében, hogy egy könnyebben áttekinthető, rugalmasabb, jól ellenőrizhető rendszert tudjon a személyügyi szakterület kialakítani és alkalmazni, szükséges az, hogy ne csak az 1992. július 1-jét megelőzően fennállt munkaviszony esetében kerülhessen a teljes idő beszámításra a fizetési fokozat szempontjából, hanem az azt követő időszakban is, a betöltött munkakörhöz előírt szükséges iskolai végzettség, képesítés vizsgálata nélkül. Ezt az is indokolja, hogy a Haj.tv. 83. § (1) bekezdése alapján sem a Kjt.-s, sem a Kttv.-s, sem egyéb közszférás korábbi jogviszony esetében nem kell vizsgálni a fent említett kritériumot. Ennek az ellenőrzése és pontos meghatározása hatalmas feladatot ró a személyügyi szervekre. Másrészt, ha más szakterületen képezi magát tovább a honvédelmi alkalmazott és munkakört vált, akkor újra meg kell vizsgálni a fizetési fokozat szempontjából figyelembe vett időket, és adott esetben fizetési osztályt ugorhat a magasabb végzettség megszerzését követően az új munkakör betöltése során, viszont a fizetési fokozatát csökkenteni kellene, mely egy elavult szabályozás.

73. §, 76. §

A javaslat az új egészségügyi illetményrendszerben érintett személyi kör (orvosok és egyéb nem egészségügyi egyetemi végzettségűek) tekintetében a többletkötelezettségvállalás kizárásához kapcsolódóan a korábban tett ilyen tartalmú nyilatkozatok hatálytalanításáról rendelkezik.

74. §

A Hjt. 197/A. §-ára figyelemmel – amely szerint a KNBSZ az egészségi, pszichikai és fizikai alkalmasságra vonatkozó szabályokat a miniszter eltérően is meghatározhatja – a KNBSZ-nél a feladatrendszer sokrétűsége és az egyes feladatkörök eltérő pszichikai követelményeire figyelemmel az itt foglalkoztatott honvédelmi alkalmazotti állomány tekintetében is indokolt a felvételi eljáráshoz kapcsolódó speciális pszichikai alkalmassági követelmények – így különösen nemzetbiztonsági kompetenciatartományok – minősített miniszteri utasításban történő meghatározása.

77. §

A javaslat jogharmonizációs záradékot tartalmaz.

78. §

A javaslat szövegcsérés rendelkezéseket határoz meg.

79. §

A javaslat hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmaz.

80. §

A javaslat hatályba léptető rendelkezést tartalmaz.

81. §

A javaslat sarkalatoszági záradékot tartalmaz.

Végső előterjesztői indokolás

a határok, a vízumügy, a rendőrségi és igazságügyi együttműködés, valamint a menekültügy és a migráció területén működő uniós információs rendszerek együttműködő képességének megteremtése érdekében egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2021. évi CXLII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján kerül közzétételre.

A törvényjavaslat célja az uniós információs rendszerek közötti interoperabilitás kereteinek megállapításáról a határok és a vízumügy területén, továbbá a 767/2008/EK, az (EU) 2016/399, az (EU) 2017/2226, az (EU) 2018/1240, az (EU) 2018/1726 és az (EU) 2018/1861 európai parlamenti és tanácsi rendelet, valamint a 2004/512/EK és a 2008/633/IB tanácsi határozat módosításáról szóló, 2019. május 20-i (EU) 2019/817 európai parlamenti és tanácsi rendelet és az uniós információs rendszerek közötti interoperabilitás kereteinek megállapításáról a rendőrségi és igazságügyi együttműködés, a menekültügy és a migráció területén, valamint az (EU) 2018/1726, az (EU) 2018/1862 és az (EU) 2019/816 rendelet módosításáról szóló, 2019. május 20-i (EU) 2019/818 európai parlamenti és tanácsi rendelet hazai végrehajtásához szükséges módosítások elvégzése.

Az interoperabilitási rendeletek szerint a tagállami rendőri szerv felhatalmazható bizonyos feltételek fennállása esetén arra, hogy az ellenőrzött személy biometrikus adataival lekérdezést hajtson végre uniós információs rendszerekben, ezért a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény módosítása az igazoltatás és a kiemelt biztonsági intézkedés körében e szabályok megalkotását tartalmazza. Bizonyos esetekben a tagállami hatóságoknak manuálisan is ellenőrizniük kell az információs rendszerekben tárolt adatokat, adatkapcsolatokat, erre tekintettel további törvények kisebb mértékű módosítását tartalmazza a javaslat.

A törvény emellett a rendőrség szervezetében létrehozott fegyveres biztonsági őrség egyes határrendészettel összefüggő feladatokba történő bevonásának szabályait, az online terrorista tartalom terjesztésével szembeni fellépést övező európai uniós jogi szabályozás végrehajtásához szükséges jogintézményi kereteket teremti meg, és az Alaptörvény kilencedik módosításának 2023. július 1-jén hatályba lépő, a különleges jogrendi fejezetre vonatkozó rendelkezéseinek következményeként, valamint a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvényben meghatározott új rendszerének megfelelő szükséges szövegszerű módosításokat jeleníti meg az érintett sarkalatos törvényekben.

*RÉSZLETES INDOKOLÁS***1. §**

Az (EU) 2019/817 európai parlamenti és tanácsi rendelet, valamint az (EU) 2019/818 európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. cikk (1) bekezdés f) pontja szerint az interoperabilitás révén a rendeletek célkitűzése a terrorista bűncselekmények és egyéb súlyos bűncselekmények megelőzéséhez, felderítéséhez és nyomozásához való hozzájárulás. A hivatkozott európai uniós jogi normák 22. cikke rendelkezik a terrorista bűncselekmények vagy egyéb súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése vagy kivizsgálása céljából a Közös Személyazonosítóadat-tárba (CIR) való betekintés szabályairól.

A terrorizmust elhárító szerv a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 7/E. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja alapján megelőzi, felderíti és elhárítja azokat a törekvéseket, amelyek Magyarország területén terrorcselekmény elkövetésére irányulnak, továbbá részt vesz az aa) alpontban foglalt bűncselekmények közvetlen következményeinek elhárításához szükséges, e törvényben meghatározott intézkedések végrehajtásában, ezért – e feladata ellátása érdekében – a módosítás révén lekérdezheti a CIR adatait.

2-3. §

Ezen rendelkezés a személyazonosítás pontos céljainak meghatározására, az ellenőrzésre irányadó feltételek és kritériumok megállapítására jön létre. Célja a biometrikus adatok kezelése jogalapjának a megteremtése. Jelenleg az Rtv. csak a személyazonosság igazolásának megtagadása esetére, illetve a VIS-ben történő ellenőrzés esetére teszi lehetővé az ujjnyomat adatok kezelését igazoltatás esetén.

Az interoperabilitási rendeletek 20. cikk (2) bekezdése – kizárólag valamely személy azonosítása céljából és a 20. cikk (1) bekezdésében meghatározott körülmények valamelyikének fennállása esetén – lehetővé teszi az eljáró rendőr részére, hogy a közös személyazonosítóadat-tárhoz (a továbbiakban: CIR) hozzáférjen az ellenőrzött személytől a helyszínen nyert biometrikus adatok közvetlen felhasználása útján. Ehhez tagállami jogalkotás szükséges.

A fentiek alapján az igazoltatás során az Rtv. felhatalmazza az igazoltatás során eljáró rendőrt a biometrikus adat levételére és annak felhasználására a CIR-ben történő kereséshez.

Emellett az interoperabilitási rendeletek 20. cikk (4) bekezdése szerint tagállami hatáskör annak szabályozása is, hogy az eljáró rendőri szerv – kizárólag a személyazonosságát igazolni nem tudó személy vagy az azonosítatlan emberi maradvány azonosítása céljából – e személyek biometrikus adataival lekérdezést hajtson végre a CIR-ben. Ennek további feltétele a természeti katasztrófa vagy baleset bekövetkezése (ennek szabályai kerültek az igazoltatás intézkedés szabályai közé), vagy a terrortámadás esete (ennek szabályai kerültek a kiemelt biztonsági intézkedés szabályozásába).

4. §

[Rtv. 91/K. § új (2) bekezdés]

Az (EU) 2019/817 és (EU) 2019/818 európai parlamenti és tanácsi rendeletekben meghatározott biometrikus azonosításhoz, figyelemmel az Európai Határregisztrációs Rendszerrel kapcsolatos feladatokra is, szükséges a rendőrséget felhatalmazni az utasok biometrikus adatainak ellenőrzésére. Továbbá a határforgalom ellenőrzéshez kapcsolódó feladatok végrehajtása érdekében nemzeti szinten is rögzíteni kell, hogy az utasok adatainak összevetéséhez az interoperabilitási rendeletekben meghatározott elemek [az európai keresőportál (ESP); a közös biometrikus megfeleltetési szolgáltatás (közös BMS); a közös személyazonosítóadat-tár (CIR); a többszörös személyazonosságot észlelő rendszer (MID)] is felhasználhatók.

[Rtv. 91/K. § új (4) bekezdés]

A határforgalom ellenőrzés során – amennyiben az szükséges – a biometrikus adatok elemzéséhez szakértői szerv igénybevétele lehet indokolt. A javaslat az adatátadás jogalapját teremti meg.

5. §

Az (EU) 2019/817 és (EU) 2019/818 európai parlamenti és tanácsi rendeletek feladatokat határoznak meg a határforgalom ellenőrzésért felelős hatóságok – Magyarországon tehát a rendőrség – számára. Ennek megfelelően a módosítás a rendőrség számára lehetővé teszi az interoperabilitási rendeletekben meghatározott feladatok ellátását, illetve a kapcsolódó adatok kezelését.

6. §

Jogharmonizációs záradék.

7. §

Az (EU) 2019/817 és (EU) 2019/818 európai parlamenti és tanácsi rendeletekben meghatározott biometrikus azonosításhoz, figyelemmel az Európai Határregisztrációs Rendszerrel kapcsolatos feladatokra is, szükséges a rendőrséget felhatalmazni az utasok biometrikus adatainak ellenőrzésére. Továbbá a határforgalom ellenőrzéshez kapcsolódó feladatok végrehajtása érdekében nemzeti szinten is rögzíteni kell, hogy az utasok adatainak összevetéséhez az interoperabilitási rendeletekben meghatározott elemek [az európai keresőportál (ESP); a közös biometrikus megfeleltetési szolgáltatás (közös BMS); a közös személyazonosítóadat-tár (CIR); a többszörös személyazonosságot észlelő rendszer (MID)] is felhasználhatók.

8. §

A Terrorelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központ (a továbbiakban: TIBEK) – mint az ETIAS nemzeti egység – számára az (EU) 2019/817 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: interoperabilitási rendelet) számos feladatot, kötelezettséget és jogosultságot határoz meg.

Az interoperabilitási rendelet szerint a különböző személyazonosságok manuális ellenőrzését annak a hatóságnak kell biztosítania, amely létrehozta vagy aktualizálta azokat az adatokat, amelyek más uniós információs rendszerben tárolt adatokkal kapcsolatot létrehozva egyezést eredményeztek.

Az interoperabilitási rendelet 29. cikk (1) bekezdés c) pontja szerint az ETIAS kérelemfájljának a létrehozása vagy frissítése nyomán a különböző személyazonosságok manuális ellenőrzéséért felelős hatóságként az ETIAS központi egységének vagy az ETIAS nemzeti egységeinek kell eljárnia. Amennyiben nincs elegendő információ a manuális ellenőrzés megfelelő végrehajtásához, úgy külső adatforrás igénybevételének lehetősége szükségessé is válhat, ideértve – a célhoz kötött – adatkérés eseteit is.

9. §

Felhatalmazó rendelkezés.

10. §

Jogharmonizációs záradék.

11. §

A fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény (a továbbiakban: Fbő. tv.) 1. § (6) bekezdése a Magyar Honvédség, a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló törvény szerinti rendvédelmi szervek, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, az idegenrendészeti hatóság, illetve a menekültügyi hatóság szervezetében létrehozott fegyveres biztonsági őrség esetén lehetővé teszi az adott szerv tevékenységi körébe tartozó objektum-, illetve személyőrzési vagy kíséresi feladatok ellátását.

Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv szervezetében létrehozott és működtetett fegyveres biztonsági őrség által ellátandó határrendészeti és határőrizeti feladatok nemcsak objektum-, illetve személyőrzési vagy kíséresi feladatok lehetnek, ezért szükséges a rendőrség határrendészeti és határőrizeti feladatainak egyéb módon történő támogatása is.

12. §

A határrendészeti és határőrizeti feladatot a fegyveres biztonsági őr csak e feladatra teljeskörűen kiképzett és a rendőrt megillető jogosultságok teljes körével rendelkező rendőrrel közösen, annak közvetlen felügyelete és irányítása alatt végezheti, tekintettel arra, hogy a fegyveres biztonsági őr által elvégzett feladat csak kiegészítő, támogató jellegű.

E támogató, biztosító tevékenység nem korlátozódik a fegyveres biztonsági őr jelenlétére, hanem aktív magatartást is jelent. Ennél fogva a fegyveres biztonsági őr közreműködik a visszatartott személy szökése esetén annak felkutatásában és elfogásában, a rendőr ellen irányuló támadás esetén a rendőr védelme érdekében fellép, és mindezekhez az Fbő. tv.-ben szabályozott módon kényszerítő eszközt is igénybe vehet.

13–16. §

Az Európai Unió Hivatalos Lapjában megjelent az online terrorista tartalom terjesztésével szembeni fellépésről szóló, 2021. április 29-i (EU) 2021/784 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: EU Rendelet), amely uniós norma a hatálya alá tartozó jogsértő digitális tartalmakkal szembeni tagállami hatósági fellépés egységes eljárási szabályait hivatott megállapítani.

Jóllehet saját jogforrási természetéből következően az EU Rendelet a többi tagállamhoz hasonlóan Magyarországon is teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó, a szóban forgó hatósági eljárásokat övező szabályrendszert az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény önálló alcímeként szükséges jogszabályba iktatni annak érdekében, hogy az alapul fekvő európai uniós jogi előírások végrehajthatósága a hazai jogrendszerben is maradéktalanul biztosított legyen.

17–18. §

Az interoperabilitási rendeletek végrehajtása érdekében a módosítási javaslat célja a biometrikus adatok (ujjnyomat és arcképmás) kezelése jogalapjának megteremtése, valamint az adatkezelési szabályok meghatározása, tekintettel arra, hogy a különböző személyazonosságok manuális ellenőrzését annak a hatóságnak kell biztosítania, amely létrehozta vagy aktualizálta azokat az adatokat, amelyek más uniós információs rendszerben tárolt adatokkal kapcsolatot létrehozva egyezést eredményeztek.

19. §, 23. §

Felhatalmazó rendelkezés, mely alapján az idegenrendészeti és a menekültügyi hatóság interoperabilitásból fakadó feladatok részletes szabályait alkotja meg a Kormány.

20. §, 24. §, 27. §

Jogharmonizációs záradék.

21–22. §

Az interoperabilitási rendeletek végrehajtása érdekében a módosítási javaslat célja a biometrikus adatok (ujjnyomat és arcképmás) kezelése jogalapjának megteremtése, valamint az adatkezelési szabályok meghatározása, tekintettel arra, hogy a különböző személyazonosságok manuális ellenőrzését annak a hatóságnak kell biztosítania, amely létrehozta vagy aktualizálta azokat az adatokat, amelyek más uniós információs rendszerben tárolt adatokkal kapcsolatot létrehozva egyezést eredményeztek.

25. §

A jelenlegi szabályozás a mostani súlyos munkaerőhiány idején felesleges korlátot szab a diákok munkavállalásának, illetve a cégek munkaerő igényeinek kielégítésének. Tekintettel arra, hogy lehetnek olyan hetek, amikor a diák többet is tudna dolgozni, mert a tanulmányai átmenetileg megengednek, a munkavégzéssel tölthető órák száma megemelésre kerül.

A harmadik országbeli állampolgárok kutatás, tanulmányok folytatása, gyakorlat, önkéntes szolgálat, diákcseraprogramok vagy oktatási projektek, és az a pair tevékenység céljából történő beutazásának és tartózkodásának feltételeiről (átdolgozás) szóló, 2016. május 11-i (EU) 2016/801 európai parlamenti és tanácsi irányelv 24. cikk (3) bekezdése szerint minden tagállam meghatározza, hogy hetente legfeljebb hány óra, illetve évente legfeljebb hány nap vagy hónap engedélyezett a hallgató számára ilyen tevékenység folytatására, amely pedig nem lehet kevesebb, mint heti 15 óra, illetve az éves szinten ennek megfelelő számú nap vagy hónap. Az érintett tagállamon belüli munkaerő-piaci helyzet figyelembe vehető.

A jelenlegi heti 24 óra időtartam heti 30 órára történő emelése megfelel az Irányelv rendelkezéseinek, mivel a külföldi idejének nagyobb részét a tanulmányok folytatása teszi ki.

26. §

Az (EU) 2019/818 európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. cikk (1) bekezdés e) pontja szerint az interoperabilitás biztosítása révén a rendelet egyik célkitűzése a nemzetközi védelem iránti kérelmek vizsgálatához történő segítségnyújtás. A 2. cikk (2) bekezdés a) és b) pontja szerint e cél a személyek helyes azonosításának biztosítása és a személyazonossággal való visszaélés elleni küzdelemhez való hozzájárulás révén kell megvalósítani. Ennek érdekében a módosítás megteremti az ujjnyomat-adat rögzítésének és tárolásának jogalapját az interoperabilitással kapcsolatban.

28. §, 30. §

A rendőrség a határforgalom ellenőrzés során harmadik országbeli állampolgárok ujjnyomat adatait rögzíti, mely kötelezettség az Európai Határregisztrációs Rendszer (EES) működéséhez kapcsolódik. Az interoperabilitás keretében a biometrikus adatok automatikus azonosítását az EES végzi el. Abban az esetben, ha manuális ellenőrzést kell végrehajtani, szükségessé válhat a kijelölt szakértői szerv bevonása az elemzésbe. Ennek érdekében a javasolt módosítás révén a rendőrség jogosulttá válik az összehasonlítás kezdeményezésére és az adatátvitelre.

29. §

Az interoperabilitási rendeletek szerint a különböző személyazonosságok manuális ellenőrzését annak a hatóságnak kell biztosítani, amely létrehozta vagy aktualizálta azokat az adatokat, amelyek más uniós információs rendszerben tárolt adatokkal kapcsolatot létrehozva egyezést eredményeztek. Az (EU) 2019/817 európai parlamenti és tanácsi rendelet 29. cikk (1) bekezdés c) pontja szerint az ETIAS kérelemfájljának a létrehozása vagy frissítése nyomán a különböző személyazonosságok manuális ellenőrzéséért felelős hatóságként az ETIAS központi egységének vagy az ETIAS nemzeti egységeinek kell eljárnia.

Az interoperabilitás eredményeképpen bevezetésre kerülő működési mechanizmus alapján az érintett uniós adatbázisok között ún. sárga kapcsolat keletkezik, amely hivatkozást tartalmaz azokra a rendszerekre, amelyekben az összekapcsolt adatok találhatóak. A különböző személyazonosságok manuális ellenőrzéséért felelős hatóságnak az ellentmondásokat kell feloldania és ennek keretében azt kell értékelnie, hogy indokoltan vagy indokolatlanul áll-e fenn az ugyanarra a személyre vonatkozó többszörös személyazonosság. A vizsgálat keretében hozzáféréssel rendelkezik a releváns, összekapcsolt információkhoz és késedelem nélkül meg kell vizsgálnia a különböző személyazonosságokat, és a vizsgálat végeztével frissítenie kell a kapcsolatokat.

Ebbe a folyamatba szükségszerűen beletartozik a nemzeti bünyügyi nyilvántartásban szereplő adatok ellenőrzésének folyamata is, ezért indokolt a Bnyt. közvetlen hozzáféréssel történő adatátvitelre vonatkozó rendelkezései között a Terrorelhárítási Információs és Bünyügyi Elemző Központ utasadat-információs egysége mellett az ETIAS Nemzeti Egységet is szerepeltetni.

31. §

A módosítás a szabályozás hatályos logikáját fenntartva az Alaptörvény kilencedik módosításából következő terminológia- és szakmai változásokat átvezeti, arra figyelemmel, hogy 2023. július 1-jétől a Honvédelmi Tanács megszűnik, a köztársasági elnök szükségállapot jogosítványai módosulnak. A rendelkezés a különleges jogrendre vonatkozó, valamint a váratlan támadás kezelésével összefüggő szabályokat rögzíti annak érdekében, hogy az állampolgárok biztonságát szolgáló tájékoztatás megvalósulhasson.

32. §

A módosítás az Alaptörvény kilencedik módosításából és a Vb. kihirdetett szövegéből következő terminológia-változásokat vezeti át.

33. §

Az (1) bekezdéshez

A módosítás az Alaptörvény kilencedik módosításából és a Vb. kihirdetett szövegéből következő terminológia-változásokat vezeti át.

A (2) bekezdéshez

A módosítás a hatályos szabályozás logikáját és szakmai tartalmát fenntartva biztosítja, hogy különleges jogrend idején és a Hvt. szerinti váratlan támadás esetén az irányítási feladatot ellátó szervek a központi médiaszolgáltató meghatározott tartalmakat tegyen közzé az általa kezelt csatornákon, ezzel segítve a válsághelyzetekben a lakosság tényszerű tájékoztatását, a biztonság fokozását.

34. §

A Médiatörvény módosuló 15. §-ával és ahhoz tartozó címével való koherenciát szolgáló rendelkezés.

35. §

Az Alaptörvény kilencedik módosítása alapján a rendkívüli állapot különleges jogrendi kategória megszűnik, szabályozási szempontból a hadiállapot kategóriájába olvad be. Szükséges ezért az ügyészek jogállását meghatározó törvényi rendelkezések technikai módosítása munkavégzésre való beosztás kivételes eseteinek meghatározása körében.

36. §

Értelmező rendelkezések a SIRENE Iroda új feladatköréhez kapcsolódóan.

37. §

Az (EU) 2019/817 európai parlamenti és tanácsi rendelet és az (EU) 2019/818 európai parlamenti és tanácsi rendelet feladatokat határoz meg a SIRENE Iroda számára, ezért a SIRENE Iroda számára lehetővé kell tenni a rendeletekben meghatározott feladatok ellátását.

38. §

Felhatalmazó rendelkezés.

39. §

Jogharmonizációs záradék.

40. §

Hatályba léptető rendelkezés.

41. §

Az interoperabilitási rendeletekkel létrehozott interoperabilitási elemek – vagyis az Európai Keresőportál (European Search Portal, ESP), a Közös biometrikus megfeleltetési szolgáltatás (Shared Biometric Matching Service, BMS), a Közös Személyazonosítóadat-tár (Common Identity Repository, CIR) és a Többszörös-személyazonosság Észlelő (Multiple-Identity Detector, MID) működésüket az Európai Bizottság által meghatározott időpontban kezdik meg.

Az (EU) 2019/817 európai parlamenti és tanácsi rendelet 72. cikk (8) bekezdése, illetve az (EU) 2019/818 európai parlamenti és tanácsi rendelet 68. cikk (8) bekezdése szerint a tagállamok az (1), a (2), a (3), illetve a (4) bekezdéssel összhangban a Bizottság által meghatározott időponttól kezdik meg az egyes interoperabilitási elemek alkalmazását. Ebből következik, hogy a tagállamoknak folyamatosan együtt kell működniük az Európai Bizottsággal a nemzeti hatáskörbe tartozó fejlesztési feladatok elvégzése során, és az uniós szinten meghatározott ütemben kell haladniuk ahhoz, hogy az interoperabilitási elemek uniós szinten egységesen működésbe lépjenek. Emiatt átmeneti rendelkezés szól arról a legutolsó időpontról, ameddig a fejlesztéseket el kell végezniük a magyar hatóságoknak, az interoperabilitási elemek magyarországi beindításának időpontjáról pedig külön rendelkezés megalkotása nem indokolt, ahogy az sem, hogy a törvény hatályba lépését az egyes elemek beindításához kössük.

E körben fontos hangsúlyozni azt is, hogy az interoperabilitással érintett egyes uniós szakrendszerek – például az EES, az ETIAS, vagy az új SIS – még nem kezdték meg a működésüket, azok fejlesztése folyamatban van. A hazai végrehajtásukról rendelkező jogszabályokat az Országgyűlés már elfogadta, de jelenleg még nem léptek hatályba, mivel a beindításukra vonatkozó bizottsági végrehajtási határozatok még nem születtek meg.

42. §

Sarkalatossági záradék.

43. §

Jogharmonizációs záradék.

**Végső előterjesztői indokolás
az agrárgazdaság átadásáról szóló 2021. évi CXLIII. törvényhez***ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS*

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A generációs ügyek – ágazati kereteken túlmutató – kezelése, az agrár nemzedékváltás gördülékenyebbé tétele a magyar mezőgazdaság jövője szempontjából alapvető fontosságú. Hazánk biztonságos élelmiszertermelését veszélyeztetheti, ha a gazdaságok utódlása nem, vagy nem megfelelően megy végbe, ezért elengedhetetlen az agrárgazdaság generációs megújulásának segítése. A generációváltás problémája nagyon összetett, mivel rengeteg tényező nehezíti a sikeres váltást.

Új jogintézményként kerül bevezetésre a gazdaságátadási szerződést. A mezőgazdasági őstermelők által végzett mező-, erdőgazdasági tevékenység folytatása érdekében és annak eredményeképpen egy egyedi vagyon jön létre, amely ebben a formában nagyobb értékkel bír, mint az egyes vagyonelemek összessége, és amely elkülönül a gazdálkodó magánvagyonától. Az agrárgazdaságot mint vagyont egyrészt a mező- és erdőgazdasági hasznosítású földek átruházásának sajátos szabályai miatt, másrészt a gazdaságot alkotó elemek összetettsége miatt egyedi szabályok jellemzik. A sajátos rendelkezések indokolják, hogy az agrárgazdaság önálló szerződésben kerüljön átadásra. E vagyon átadása történhet ingyenesen vagy visszerhesen vagy tartás vagy járadék fejében, illetve e formák kombinációjaként.

*RÉSZLETES INDOKOLÁS***1. §**

A törvény hatálya a mezőgazdasági őstermelők, valamint a mező- és erdőgazdasági, valamint kiegészítő tevékenységet végző egyéni vállalkozók gazdaságának átadására terjed ki.

2. §

Fogalom-meghatározások.

Gazdaságnak minősül gazdaságátadó mező-, erdőgazdasági tevékenységéhez kapcsolódó vagyon, amely kiterjed a mező-, erdőgazdasági célú földekre, a mező-, erdőgazdasági tevékenység folytatásához szükséges ingatlanokra és ingóságokra, a mező-, erdőgazdasági tevékenységhez kapcsolódó vagyoni értékű jogokra, a mező-, erdőgazdasági tevékenységhez kapcsolódó gazdasági társaságok vagyonából való részesedésre, valamint mindezekhez kapcsolódó jogokra és kötelezettségekre.

A gazdaság részét képezi a gazdaságátadó tulajdonában vagy használatában álló mező-, erdőgazdasági hasznosítású föld. A 3. § (3) bekezdése alapján a gazdaságátadó tulajdonában álló mező-, erdőgazdasági hasznosítású föld tekintetében megállapodhatnak a felek oly módon is, hogy a gazdaságátadó mező-, erdőgazdasági hasznosítású földek vagy azok egy részének tulajdonjogát megtartva csak azok használatát engedi át.

A gazdaságátadó személyének feltételeknek való megfelelés által történő szűkítése annak érdekében szükséges, hogy a gazdaságátadási szerződést a céljának megfelelően, a generációváltás érdekében használják. Az átadói oldalon több személy is állhat.

A gazdaságátvevő tekintetében meghatározzuk, hogy meg kell felelnie gazdaság működtetésére vonatkozó jogszabályban meghatározott feltételeknek. A gazdaságátvevő körének szűkítését jelenti, hogy a gazdaságátadónál legalább 10 évvel fiatalabbnak kell lennie, a gazdaságátadóval hozzátartozói láncolatban vagy legalább hét éve munkavégzésre irányuló jogviszonyban kell állnia.

3. §

A gazdaságátadási szerződés 4 szerződéstípus rendelkezései alapján köthető, ezek az adásvételi szerződés, az ajándékozási szerződés, a tartási szerződés és az életjáradéki szerződés. E négy szerződéstípus kiegészíthető a mező-, erdőgazdasági célú földek használatával, ha a felek megállapodása alapján a gazdaságátadó a mező és erdőgazdasági hasznosítású földek tulajdonjogát megtartja. Az egyes szerződéstípusok vegyesen is alkalmazhatóak a felek döntése szerint. Ebben az esetben pontosan meg kell határozni, hogy a gazdaság egyes elemei milyen szerződéstípus szerint kerülnek átruházásra.

4. §

A gazdaságátadó vállalja, hogy az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszerben nyilvántartott, a gazdaságátadási szerződésben meghatározott gazdaságban végzett tevékenységéhez képest új tevékenységet nem folytat, a gazdaság tulajdonjogának átruházása után a gazdasághoz kapcsolódó tevékenységeit megszünteti. A gazdaságátadás célja ugyanis, hogy a gazdaságátadó befejezze tevékenységét, és ne kezdjen új mező- és erdőgazdasági tevékenységbe. A törvény csak egy újabb lehetőséget kínál a gazdaságok átadására, így más, a már ismert szerződésekkel is átadható a gazdaság e kötelezettség nélkül. Mentessül a gazdaságátadó a kötelezettség alól, ha az átvevő halála esetén az átadó az örökös. Nem alkalmazhatóak gazdaságátadás esetén a gazdaság egységének és működőképességének megőrzése érdekében a gazdaság egyes elemeihez kapcsolódó elővásárlási jogok.

5. §

A gazdaságátadási szerződés bíróság által történő megszüntetése esetére vonatkozó elszámolási szabályok. A felek kötelesek helyreállítani az eredeti állapotot, és ahol ez nem lehetséges, azokban az esetekben elszámolni egymással. A gazdaságátvevő az általa létesített berendezési és felszerelési tárgyakat állagromlás nélkül elviheti, a gazdaság fejlesztése esetén a gazdaságátadónak meg kell fizetni a gazdaságátvevő számára a gazdaság eredményéből meg nem térült részét.

6. §

A Földforgalmi törvénynek megfelelően (az abban meghatározott időtartamnak, az átengedés és a más célú hasznosításra vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően) a gazdaságátvevő a földet maga használja, más célra nem hasznosítja és teljesíti a hasznosítási kötelezettségét. A gazdaságátvevőt a törvény alapján terheli a mező-, erdőgazdasági célú földek meghatározott célú használati kötelezettsége, ha a gazdaságátvevő a föld tulajdonjogának vagy használati jogának megszerzése érdekében ilyen vállalatot tett.

A gazdaságátadót törölni kell a földművesekről, a mezőgazdasági termelőszervezetekről, valamint a mezőgazdasági üzemezőpontokról vezetett nyilvántartásból. Gazdaságátadó csak akkor kérheti újra a nyilvántartásba vételét, ha az átvevő halála esetén az átadó az örökös.

Ha a gazdaságátadó nem adja át a mező-, erdőgazdasági célú földek, vagy azok egy része használatának jogát adja át a gazdaságátvevőnek, akkor a felek az erre irányuló használati szerződést a Földforgalmi törvényben vagy a Fétv.-ben meghatározott leghosszabb időtartamra kötik.

A gazdaságátadási szerződés lehetetlenül, ha az abban szereplő földek tulajdonjogának, illetve használati jogosultságának megszerzésével a gazdaságátvevő túllépné a Földforgalmi törvény szerinti földszerzési, illetve birtokmaximumot.

7. §

A törvény meghatározza a gazdaságátadási szerződés kötelező tartalmi elemeit: a szerződéstípusnak megfelelően a felek illető jogokat és kötelezettségeket, a gazdaság egyes elemeit, a gazdasághoz kapcsolódó polgári jogi szerződéseket, a mező- és erdőgazdasági tevékenység folytatásához szükséges hatósági engedélyeket, az egyes európai uniós támogatásokat, az együttműködésre vonatkozó rendelkezéseket és azokat a rendelkezéseket, amelyeket egyéb jogszabály előír.

8. §

A gazdaságátadási adásvételi szerződésre vonatkozó rendelkezések. Meg kell határozni a gazdaság egyes elemeinek vételárát.

Kizárásra kerül a visszavásárlási jog, az elővásárlási jog, a vételi jog, az eladási jog, a megtekintésre vétel és a próbára vétel.

9. §

A gazdaságátadási ajándékozási, tartási és életjáradéki szerződésre vonatkozó rendelkezések. Gazdaságátadási ajándékozási, tartási vagy életjáradéki szerződést csak közeli hozzátartozók köthetnek a Földforgalmi törvény rendelkezéseinek alkalmazásával abban az esetben, ha a gazdaságátadási szerződés mező-, erdőgazdasági célú föld tulajdonjogának átruházását tartalmazza.

Ha a gazdaságátadási ajándékozási szerződés megkötését követően a gazdaságátadó létfenntartásának körülményeiben olyan változások következtek be, amelyek miatt a létfenntartása veszélybe kerül, akkor a gazdaságátvevő járadék teljesítésére köteles, amelynek összegét a bíróság állapítja meg, ha a felek nem tudnak róla megállapodni.

Ha a felek között viszony megromlása vagy egyéb körülmények miatt a természetbeni tartás ellehetetlenül, akkor a gazdaságátvevő járadék teljesítésére köteles.

A Ptk. szabályának megfelelően ha a tartási vagy életjáradéki szerződéssel átadott gazdaság átvevője előbb hal meg, mint a gazdaságátadó, akkor a gazdaságátvevő örököseit annyiban terheli a szerződésben rögzített teljesítési kötelezettség, amennyiben a gazdaságátvevő haláláig nyújtott tartás nem fedezi a gazdaságnak a gazdaságátadási szerződés megkötésekor meghatározott ellenértékét.

10. §

Egy gazdaság értékét nemcsak az egyes vagyonelemek adják, hanem a gazdálkodó tudása, kapcsolatrendszere. Annak érdekében, hogy a generációváltás sikeresen valósuljon meg, a törvény megteremti a gazdaságátadó és a gazdaságátvevő közötti hosszabb, a gazdaságátadó ismereteinek átadását lehetővé tevő együttműködés feltételeit. A felek közös döntésük alapján legfeljebb öt évre vállalhatnak együttműködést oly módon, hogy a gazdaságátvevő személyesen közreműködik a gazdaságátadó gazdaságának működtetésében. A gazdaságátadási szerződésben meg kell határozni a gazdaság működtetése költségeinek megosztásáról, ami alapján az eredményből is részesülnek. Ha a gazdaságátadó ennél nagyobb mértékben részesül a gazdaság eredményéből, akkor a különbözetet vételárrészletként kell elszámolni kivéve, ha a felek másként állapodnak meg.

A felek az ügyek vitelére együttesen jogosultak, és döntéseiket együttesen hozzák. Az ügyvitel a gazdaság működtetése érdekében való döntéshozatal. A gazdaságátadási szerződésben vállalt együttműködés a gazdaságátadó és a gazdaságátvevő jövőbeni együttműködésének biztosít keretet, egy olyan együttműködésnek, amelynek a részletei nem határozhatóak meg a szerződéskötéskor, következésképpen a lehetséges konfliktusok, döntési helyzetek megoldása sem várható el a szerződéstől. Ehelyett azzal kell számolni, hogy az együttműködés folyamatos döntéseket igényel, és e döntéseket a gazdaságátadónak és a gazdaságátvevőnek egyhangúlag kell meghoznia.

Ha a gazdaságátvevő gazdaságátadási adásvételi szerződés esetén a vételárat részletekben fizeti meg, – a felek eltérő rendelkezése hiányában – a gazdaság vagyontárgyain a megfizetett vételár részletek erejéig zálogjog illeti meg. A gazdaság vagyontárgyai tulajdonjogának gazdaságátvevő általi megszerzését követően a gazdaságátadót a meg nem fizetett vételár részletek erejéig a gazdaság vagyontárgyain – a felek eltérő rendelkezése hiányában – zálogjog illeti meg.

11. §

A gazdaságátadási szerződés az együttműködés időtartama alatt azonnali felmondással megszüntethető a felek bármelyike lényeges kötelezettségének felróható megszegése esetén, vagy a gazdaságátvevőnek a kötelezettségei teljesítését megakadályozó egészségromlása esetén. A gazdaságátadó halála esetén a gazdaságátadó örökösei nem kötelesek teljesíteni a gazdaságátadó által vállalt személyes közreműködést.

12. §

A gazdaságátadási szerződést a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló törvényben meghatározott eljárással azonos módon a mezőgazdasági igazgatási szerv hagyja jóvá. A jóváhagyás érdekében vizsgálni kell, hogy a felek és a megállapodásuk megfelel-e a törvényben foglalt feltételeknek.

A gazdaságátadónak a gazdaságátadási szerződéssel aláírásával egyidejűleg a teljes gazdaság tulajdonjoga átruházásának időpontjára kell benyújtania az élelmiszerlánc-felügyeleti szervnek a gazdasághoz kapcsolódó mező- és erdőgazdasági tevékenységének törlésére irányuló kérelmét.

A mezőgazdasági igazgatási szerv 30 napon belül döntést hoz. A jóváhagyás megtagadható, ha felek és a megállapodásuk nem felel meg az e törvényben foglalt feltételeknek, vagy a gazdaságátadó nem kezdeményezte a mező- és erdőgazdasági tevékenységének törlését.

13. §

A gazdaságátvevő a gazdaságátadási szerződéssel minden, a gazdasághoz kapcsolódó polgári jogi kötelemben a gazdaságátvevő helyébe lép a szerződésben maradó harmadik fél hozzájárulása nélkül a Ptk. szerződés-átruházásra vonatkozó szabályai alapján jogutódlással. Ehhez szükséges, hogy a felek a gazdaságátadási szerződésben rögzítsék, hogy egyes szerződések alapján a gazdaságátadót az átadás előtt milyen kötelezettségek terhelik, és hogy ezeket a kötelezettségeket a gazdaságátvevő az egyes szerződéseknek megfelelően vállalja, ami különösen a szóbeli szerződések esetében fontos.

A jogutódlás során a szerződésből kilépő gazdaságátadó jogai és kötelezettségei a szerződésbe belépő gazdaságátvevőre szállnak át úgy, hogy a szerződésben maradó féllel szemben a jogviszony folytonossága fennmarad. Ennek következtében a szerződésben maradó fél és a szerződésbe belépő gazdaságátvevő között a jogviszony a szerződésben maradó fél és a szerződésből kilépő gazdaságátadó közötti jogviszony folytatásának tekinthető, a gazdaságátvevőt ugyanazok a jogok és kötelezettségek illetik meg, mint a gazdaságátadót. Így a szerződés időtartama nem kezdődik újra, az elévülés nem szakad meg, egyéb határidők sem indulnak újra. A szerződésbe belépő gazdaságátvevő lesz felelős a gazdaságátadó által okozott károkért és a gazdaságátvevővel szemben lehet érvényesíteni a gazdaságátadó szerződésszegéséből eredő egyéb igényeket is.

14. §

A gazdaságátvevő a gazdaságátadási szerződéssel minden, a gazdasághoz kapcsolódó mező- és erdőgazdasági tevékenység végzéséhez szükséges hatósági engedélyben a gazdaságátvevő helyébe lép, ha azt kérelmezi és megfelel a jogszabályban foglalt feltételeknek. A hatóság az engedélyeket akkor módosítja, ha a gazdaságátvevő igazolja, hogy minden, jogszabályban előírt képzettséggel rendelkezik. A jóváhagyott szerződés a benne meghatározott szerződések tekintetében engedélymódosítási kérelemnek minősül, amelyet a mezőgazdasági igazgatási szerv továbbít a hatáskörrel rendelkező hatóságnak, ha nincs rá hatásköre. Az engedélyek módosításának megtagadása az engedélyben meghatározott tevékenység folytatását megakadályozza, a gazdaságátadási szerződést azonban nem szünteti meg. Az engedélyek módosítása iránti kérelmet a közokiratba foglalt gazdaságátadási szerződések esetében.

15. §

Az átadással érintett mezőgazdasági gazdaságok jogokat (pl.: támogatásra való jogosultság) illetve kötelezettségeket (pl.: fenntartási kötelezettség) megalapozó agrártámogatások esetében is a jogutódlással a gazdaságátvevő a gazdaságátadó helyére lép a gazdaság tulajdonjogának átruházást követő napon. E rendelkezések megteremtik gazdaságátadási szerződés és a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény és a 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet közötti összhangot. Ha a gazdaságátvevő nem felel meg a támogatás jogosultsági és tartalmi feltételeinek, akkor a támogatási jogviszonyt meg kell szüntetni és a gazdaságátadó mentesül a támogatás visszafizetésének kötelezettsége alól.

16. §

Felhatalmazó rendelkezések.

17. §

Hatályba léptető rendelkezés.

18. §

Sarkalatosági záradék.

19. §

A módosítás célja folyamatban levő gazdaságátadás tényének ingatlan-nyilvántartási feljegyezhetőségének előírása, valamint egy jogalkotási hiba orvoslása.

20. §

A FELIR-ből való törlés szabályai.

21–22. §, 24–28. §

A gazdaságátadási szerződés kapcsán a Földforgalmi törvényt érintő módosítások.

29. §

A földeken fennálló osztatlan közös tulajdonnak öröklés útján történő keletkezése megakadályozására a hagyatéki eljárás során alkalmazandó olyan szabályok megállapítása szükséges, amely kellő szabadságot biztosít az örökösök számára, ugyanakkor hatékonyan képes megakadályozni további osztatlan közös tulajdon létrejöttét. Ennek érdekében ha az örökhagyó kizárólagos tulajdonában álló ingatlant a törvényes öröklés szabályai szerint több örököstárs közösen öröklő, az örököstársak a következő lehetőségek közül választhatnak:

- a) osztályos egyezség útján az egyes vagyonelemekről akként rendelkeznek, hogy a földnek minősülő ingatlan tulajdonjogát egy örökös szerzi meg,
- b) megosztják a hagyatéki eljárás során az ingatlant,
- c) közösen értékesítik a hagyatéki eljárás keretei között az ingatlant és a kapott ellenérték válik a hagyatéknak részévé,
- d) az állam javára felajánlják az ingatlant.

Ha a területi minimumra vonatkozó szabályok miatt az ingatlan megosztása nem lehetséges, akkor megállapodhatnak úgy is, hogy azt az egyikük veszi tulajdonba. Több örököstárs ilyen irányú igénye esetén a mezőgazdasági termeléssel hivatásszerűen foglalkozó örököstárs, ennek hiányában vagy e feltételnek megfelelő több örököstárs esetén a hagyatéki tárgy értékének a rá eső örökrész számítása során magasabb összeggel történő figyelembe vételét vállaló, azonos vállalási összeg esetén az idősebb örököstárs örökölheti. Természetesen ha az örököstárs által így megörökölt ingatlan értéke meghaladja az örökrészének az osztályra bocsátott értékek figyelembevételével kiszámított értékét, a különbözetet a többi örököstárs részére meg kell térítenie.

Ha a hagyatéki tárgy osztatlan közös tulajdonban álló ingatlanban fennálló tulajdoni hányad és a törvényes öröklés szabályai szerint több örökös közösen örököl, az örökösök a következő lehetőségek közül választhatnak:

- a) osztályos egyezség útján az egyes vagyonelemekről akként rendelkeznek, hogy a földnek minősülő ingatlanban fennálló tulajdoni hányadot egy örökös szerzi meg,
- b) megkísérik az ingatlan megosztását vagy egy személy általi tulajdonba vételét,
- c) az ingatlanban fennálló tulajdoni hányadot egyben értékesítik,
- d) az ingatlanban fennálló tulajdoni hányadot egyben felajánlják az állam javára.

Ha az ingatlan megosztására irányuló eljárás nem vezet eredményre, az ingatlanban fennálló tulajdoni hányadot a törvényes öröklés szabályai szerint öröklék meg azzal, hogy azt öt éven belül értékesíteniük kell vagy egyikük tulajdonába kell adni.

Végső előterjesztői indokolás

a Földmegfigyelési Információs Rendszerről, valamint ezzel összefüggésben egyes törvények módosításáról szóló 2021. évi CXLIV. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvényjavaslat célja, hogy a Földmegfigyelési Információs Rendszer (a továbbiakban: FIR) földmegfigyelési adatinfrastruktúra és szolgáltatások kialakítása elnevezésű projekt megvalósítását követően létrejött FIR működésének a törvényi kereteit lefedtesse. A FIR olyan átfogó központi kormányzati rendszer, amely a közigazgatást, a szakigazgatási rendszereket, a privát szférát, továbbá a teljes magyar társadalmat releváns, részletes, könnyen hozzáférhető és naprakész földmegfigyelési adatokkal látja el.

A FIR elsődleges jogi háttérét a Kopernicus-program létrehozásáról és a 911/2010/EU rendelet hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2014. április 3-i 377/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: EU rendelet) adja. 2005-ben az Európai Unió stratégiai döntést hozott arról, hogy az Európai Űrügynökséggel (European Space Agency, a továbbiakban: ESA) közösen a környezetvédelmi és biztonsági szolgáltatások nyújtására szolgáló független európai földmegfigyelési kapacitást fejleszt ki. Az így létrehozott Földmegfigyelési program (Copernicus-program) alapját az Európai Unió, az ESA és a tagállamok közötti partnerség képezi, amelynek a meglévő európai és nemzeti kapacitásokra kell épülnie közösen kidolgozott új eszközökkel kiegészülve. Az EU rendelet értelmében a Copernicus-programnak olyan, a felhasználók sajátos igényeinek megfelelő, pontos és megbízható információkat kell nyújtania a környezetvédelem és a biztonság területén, amelyek támogatnak más, különösen a belső piacra, a közlekedésre, a környezetvédelemre, az energiára, a polgári védelemre és a polgári biztonságra, a harmadik országokkal folytatott együttműködésre és a humanitárius segítségnyújtásra vonatkozó uniós szakpolitikákat.

Az EU rendelettel összhangban a FIR elsősorban a földművelésügyi, az erdőgazdálkodási, a honvédelmi, a vízügyi, valamint a katasztrófavédelmi, elsősorban közigazgatási hatósági ügyek vonatkozásában olyan új adatbázist biztosít, amely az űrtávérzékelési adatok és a földi megfigyelési adatok hosszú távú felhasználását teszi lehetővé. A FIR adatbázis alapját képező űrtávérzékelési adatok a Sentinel műholdak segítségével érkeznek. Az űrtávérzékelési adatok gyűjtése és feldolgozása állami feladat, ezért a törvényjavaslat az állami feladatok ellátásához szükséges eszközrendszert és intézményi kereteket határozza meg.

A fenti eljárásokhoz az ESA által a Sentinel műholdakról szolgáltatott (jelenleg optikai úton, illetve radar technológiával előállított) nyersadatokból, informatikai úton, automatikusan olyan téradatok állnak elő, melyeket hatósági eljárásokban bizonyítási eszközként lehet felhasználni. Fontos megjegyezni, hogy a rendszer és az ESA-tól kapott nyersadatok kapacitása minimális fejlesztéssel bővíthető annak érdekében, hogy más hatóságok is használhassák eljárásaikhoz. A FIR indulásakor többek között a következő hatósági eljárásokhoz nyújt támogatást: fa- és erdőhasználatok térbeli lehatárolása, erdő művelési ágból való kivonása, erdő más földhasználati kategóriába

kerülése és faállomány megszűnése, erdő-, fásítás-, szabadrendelkezésű erdő nyilvántartása, a légi távérzékelés engedélyezési eljárása, a távérzékelési adatok használatának szakfelügyelete, a területalapú támogatások távérzékelés ellenőrzéséhez kapcsolódó változásvezetési növényterkép előállítás, kiemelt jelentőségű vízáteresztőmennyek műszaki megfigyelése.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A törvény hatályát annak tárgyától közelíti meg, konkrétan meghatározva a kivételeket is. A kivételek tekintetében külön jogszabályok rendelkeznek az adott rendszerekről, adatbázisokról.

2. §

A törvény értelmező rendelkezéseit meghatározó §, amely bevezeti a törvényi normaszövegben előforduló szakmai fogalmak jelentését. Az értelmező rendelkezések alapvetően az EU rendeletben meghatározott fogalmakra épülnek, figyelembe véve a hazai sajátosságokat.

A FIR alapelve a felhasználó-központúság, ami szükségessé teszi a felhasználók folyamatos, tényleges bevonását, különös tekintettel a szolgáltatási követelmények meghatározására és validálására.

A törvényben használt fogalmak egymásra épülő adatsorokat jelentenek.

Az első szint a földmegfigyelési alapadat a célzott programokból származó adat EU rendeletbeli definíciójára épül, amely az űrtechnológián alapuló Föld-megfigyelés során a Copernicusban való felhasználás céljára nyújtott adatok közül a FIR-ben felhasználni kívánt Sentinel-1, Sentinel-2, Sentinel-3 műholdas missziók által nyújtott adatot jelenti.

A földmegfigyelési alapadatokból kerül sor a földmegfigyelési előfeldolgozott adatnak a FIR-ben való előállítására. A földmegfigyelési előfeldolgozott adat feldolgozásához és minőségbiztosításához szárazföldön, tengeren vagy levegőben telepített érzékelőkből származó megfigyelési adatok – a törvénybeli definíció szerint helyi adatok – használhatók fel.

A földmegfigyelési alapadat és a földmegfigyelési előfeldolgozott adat bárki számára elérhető a FIR publikus felületén, az eFöld-ön keresztül, egy egyszeri regisztrációt követően, amelynek részletes szabályozását a törvény végrehajtási rendelete tartalmazza. A FIR-ben kifejlesztett eFöld modul feladata a projekt alapját adó Sentinel műholdakból érkező távérzékelési adatok egységes megjelenítése és rendelkezésre bocsátása a felhasználók számára.

A FIR rendeltetése többek között a földmegfigyelési tematikus adat előállítása, amely a földmegfigyelési előfeldolgozott adatból a FIR által előállított földmegfigyelési adat. A földmegfigyelési tematikus adat elsősorban a csatlakozó szervezet által a feladata ellátásához megrendelt adat, melyet a földmegfigyelési előfeldolgozott adatból állít elő a FIR teljesen automatizált eljárásban. Csatlakozó szervezetként jönnek számításba többek között a mezőgazdasági támogatással, víz-, erdőgazdálkodással, katasztrófavédelemmel kapcsolatos feladatokat ellátó költségvetési szervek. A csatlakozó szervezetek fogalmát és a csatlakozás feltételeit a törvény végrehajtási rendelete szabályozza.

A helyi adat a földmegfigyelési előfeldolgozott adat feldolgozásához és minőségbiztosításához szükséges referencia és kiegészítő adatokat jelenti, mely a csatlakozó szervezet által meghatározott paraméterek szerint előállított, és feldolgozásra alkalmas formátumban a FOK rendelkezésére áll.

A FIR egyik alkotóeleme az Űrfelvétel Megrendelő és Érkeztető Rendszer (a továbbiakban: ÜMÉR), amely a kereskedelmi űrfelvételek, azaz a nyilvános kereskedelmi forgalomban beszerezhető űrfelvételek központosított közbeszerzés útján megvalósuló beszerzését támogatja.

3. §

A rendelkezés a FIR pontos meghatározását adja, az állami feladatok deklarálásával. A FIR alapvető célja, hogy átfogó nemzeti földmegfigyelési képesség kerüljön kialakításra, amelynek eredményeként a kormányzati igazgatási szervek, közfeladatot ellátó szervezetek, a privát szféra és a teljes társadalom a műholdakról származó földmegfigyelési adatokhoz hozzáférhessen. A FIR működtetését a térképészetért felelős miniszter felügyeli.

A FIR működésének részletes szabályait a Kormány rendeletben állapítja meg.

4. §

A rendelkezés a törvényben meghatározott állami feladatok ellátására a FOK-ot jelöli ki. A rendelkezés rögzíti, hogy a FOK által ellátott állami feladatok közfeladatnak minősülnek. A javaslat rendelkezik arról, hogy a FIR meghatározott rendszeréhez csatlakozó szervezetekkel a FOK megállapodást köt, ami szabályozza a csatlakozással együtt járó jogokat, kötelezettségeket, a FIR-en keresztül történő szolgáltatás igénylés és nyújtás rendjét. A törvényjavaslat szerint a csatlakozás részletes szabályait, valamint a FOK feladatait, azok ellátásának részletes szabályait a Kormány rendeletben állapítja meg.

A kereskedelmi ürfelvételek beszerzéséhez szükséges keretmegállapodásokat az a szervezet köti meg, látja el a kapcsolódó feladatokat, amelyet a végrehajtási kormányrendelet erre kijelöl, és ehhez az ŰMÉR-t használja fel.

A javaslat rendelkezik a FOK hazai és nemzetközi szakmai szervezetekkel való kapcsolattartásáról is.

5. §

A rendelkezés meghatározza a földmegfigyelési adatbázis adatainak pontos körét.

6. §

A rendelkezés meghatározza a FIR adataihoz való hozzáférés szabályait, kiemelve a FIR adatbázishoz történő ingyenes hozzáférést. Az ingyenes hozzáférés biztosítása nem jár releváns kiadásokkal, mivel az adatok előállítása már megtörtént, a hozzáférés mindössze egy adminisztrációs eljárást igényel, amelynek szabályait a végrehajtási kormányrendelet állapítja meg.

Arra tekintettel, hogy a FIR adatai csak monitoron értelmezhetőek, papír alapon nem, ezért szükséges előírni az elektronikus ügyintézés kizárólagosságát a természetes személyek számára is. Annak érdekében, hogy az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény közérdekű adatokra, közérdekből nyilvános adatokra, illetve személyes adatkezelésre vonatkozó szabályozása biztosított legyen, az elektronikus ügyintézés nem jár személyazonosító adatok megadásával járó ügyfél-azonosítással, illetve a technológia-semlegesség elvének figyelembevétele érdekében a FOK biztosítja, hogy az elektronikus hozzáféréssel nem rendelkező ügyfelek is a FOK saját számítástechnikai eszközén megismerhessék, letölthessék az adatokat. Az adatok nyilvánossága csak a földmegfigyelési tematikus adat esetében korlátozható, ez csak akkor hozzáférhető a nyilvánosság számára, ha az a szervezet, amelynek a FOK azt előállította, ahhoz hozzájárult. Ez a rendelkezés azzal van összefüggésben, hogy a földmegfigyelési tematikus adat szerzői műnek számít, szerzői jogvédelem alá esik, az adat feletti szerzői vagyoni jogokat az azt megrendelő szervezet gyakorolja.

A javaslat alapján, ha a FIR adatok megismerése Magyarország honvédelmi, bűnüldözési, bűnmegelőzési vagy nemzetbiztonsági érdekeit sérti, az adatok megismerése iránti igény teljesítését az igény alapjául szolgáló adat keletkezésétől számított 30 évig meg kell tagadni. A javaslat kitér arra is, hogy az adatigény teljesíthetőségéről a FOK a Kormány rendeletében meghatározott szerv véleménye alapján dönt. Emellett indokolt megjegyezni, hogy speciális jogorvoslati lehetőséget nem indokolt biztosítani tekintettel arra, hogy az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 31. §-a jelen esetben is alkalmazható. A javaslat rögzíti, hogy a FOK a nemzetbiztonsági szolgálatok részére köteles adatot szolgáltatni a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló törvényben foglaltak szerint.

7. §

A rendelkezés biztosítja a FOK közfeladatainak ellátásához szükséges központi költségvetési forrást.

8. §

A § a Kormány részére adott felhatalmazó rendelkezéseket tartalmazza. Ennek alapján felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben jelölje ki a FOK feladatait ellátó szervezetet és megállapítsa feladatait. A Kormány továbbá rendeletben határozza meg a FIR működésének, üzemeltetésének, a FIR-hez való csatlakozás, továbbá FIR adatbázisok adataihoz való hozzáférés részletes szabályait.

9. §

Hatályba léptető rendelkezés.

10. §

Jogharmonizációs záradék.

11–12. §

A törvény végrehajtásával kapcsolatos rendelkezések módosítása a földmérési és térképészeti tevékenységről szóló 2012. évi XLVI. törvényben.

Végső előterjesztői indokolás

az egykori Rozmaring Mezőgazdasági Termelőszövetkezet működési területén kárpótlásra váró személyek helyzetének rendezéséről szóló 2021. évi CXLV. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A törvényjavaslat célja a Rozmaring Mezőgazdasági Termelőszövetkezet (a továbbiakban: Szövetkezet) működési területén érintett kárpótlásra jogosultak helyzetének jogi rendezése, tekintettel arra, hogy a Szövetkezet esetében – az országban egyedülként – nem került sor a földalapok megképzésére. A részarány kiadási eljárások lezárása érdekében elfogadott, a termelőszövetkezeti földhasználati jog alatt álló földrészek tulajdonjogának rendezéséről és egyes földügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi XL. törvény (a továbbiakban: 2020. évi XL. törvény) alapján a szövetkezeti földhasználati joggal érintett földek 2021. január 1-jével állami tulajdonba kerültek, ezáltal pedig a Szövetkezet esetében a földalap kijelölés ellehetetlenült.

A Szövetkezet működési területén érintett kárpótlásra jogosultak 30 éve lezártan kárpótlási eljárásának lezárása, rendezetlen helyzetének jogi rendezése érdekében egyedi törvényi szabályozás kialakítása vált szükségessé.

A fentiekben túl a törvényjavaslat a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény (a továbbiakban: Nfatv.) és a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Földforgalmi tv.) módosítását tartalmazza, amelyek szükségképpen összefüggenek az új törvény tervezett rendelkezéseivel.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A rendszerváltást követően a kárpótlási és részarány-kiadási törvények rendelkezései szerint a mezőgazdasági szövetkezeteknek a közös használatában álló, továbbá a bármilyen címen tulajdonába került földekből – helyrajzi szám szerint meghatározva – kimutatásokat, úgynevezett földalapokat kellett készíteni. Ezekben a földalapokban el kellett különíteni a részarány-földtulajdonosok tulajdonában levő földet, a szövetkezetben a szövetkezeti tagok és alkalmazottak földhöz juttatása céljából meghatározott földalapot, a Magyar Állam tulajdonában lévő földeket és a kárpótlás termőföldben történő biztosítása érdekében árverés céljára meghatározott aranykorona értékű földterületet.

A földalap kijelölés a szövetkezetekről szóló 1992. évi I. törvény hatálybalépéséről és az átmeneti szabályokról szóló 1992. évi II. törvény alapján olyan előzetes lépés volt, amely a további folyamatok előfeltételét képezte. Ennek nyomán vált lehetővé, hogy a fent meghatározott jogosultsági körökbe tartozó személyek számára a vonatkozó eljárásokkal a földek kiadhatók legyenek.

A Szövetkezet esetében – az országban egyedülként – ezen földalapkijelölésre 2020. december 31. napjáig sem került sor.

A termelőszövetkezeti földhasználati joggal érintett ingatlanok jogi helyzetének rendezése illetve a részarány jogosultak kártalanítása tekintetében az Országgyűlés – a részaránykiadási eljárások lezárása érdekében – 2020. évben elfogadta 2020. évi XL. törvényt, amely – az egész országra nézve – az eljárásokat úgy rendelte lezárni, hogy a még ki nem osztott – szövetkezeti különlapon nyilvántartott – részarány jogosultságok fejében aranykorona jogosultságonként ötvenezer forint mértékű kártalanítást tett lehetővé, és a szövetkezeti földhasználati joggal érintett földek állami tulajdonba kerülését írta elő 2021. január 1-jével. Egyidejűleg a részarány jogosultak által korábban birtokba vett földek tekintetében lehetőséget biztosított arra, hogy vételi joggal élve tulajdonba kaphassák az ingatlant, ha lemondanak a pénzbeli kompenzációról. Ez a megoldás a Szövetkezet vonatkozásában a még ki nem adott részarány jogosultságok esetében is alkalmazandó, és a rendezésre megoldást biztosított.

Rendezetlen maradt ugyanakkor a kárpótlásra jogosultak helyzete. A kárpótlási jeggyel rendelkezők számos módon használhatták fel kárpótlási jegyüket, amelynek egyike volt a földszerzés lehetősége. A Szövetkezet solymári működési területén a kárpótlásra jogosultak esetében azonban a kárpótlási jegyük földvásárlásra irányuló hasznosítására a földalap elkülönítés hiányában – az országban egyedülként – soha nem nyílt lehetőség.

A részarány kiadási eljárások lezárása érdekében elfogadott 2020. évi XL. törvény alapján a szövetkezeti földhasználati joggal érintett földek 2021. január 1-jével állami tulajdonba kerültek, ezáltal pedig a Szövetkezet esetében a földalap kijelölés ellehetetlenült.

Tekintettel arra, hogy a Szövetkezet érdekeltségébe tartozó kárpótlásra jogosultak részére az elmúlt harminc évben nem nyílt reális lehetőség a kárpótlási jogosultságukért cserébe föld tulajdonjogát megszerezni, ezért a törvény alapján kompenzációra jogosultak körének meghatározása szűken értelmezendő, megakadályozva ezen kompenzációs lehetőség spekulatív célú felhasználását, és a „solymáriak” igényérvényesítési lehetőségének csorbulását.

2. §

A törvény célja egy olyan eljárás kialakítása, amely a Szövetkezet földalap kijelölésének elmaradása miatt kompenzációt jelent a tulajdonviszonyok rendezése érdekében, az állam által az állampolgárok tulajdonában igazságtalanul okozott károk részleges kárpótlásáról szóló 1991. évi XXV. törvény (a továbbiakban: Kpt1.), a tulajdonviszonyok rendezése érdekében, az állam által az állampolgárok tulajdonában az 1939. május 1-jétől 1949. június 8-ig terjedő időben alkotott jogszabályok alkalmazásával igazságtalanul okozott károk részleges kárpótlásáról szóló 1992. évi XXIV. törvény (a továbbiakban: Kpt2.) vagy az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló 1992. évi XXXII. törvény szerinti kárpótlási ügyben hozott jogerős közigazgatási határozat alapján kárpótlásra jogosult és meghatározott múltbeli időpontban solymári vagy pilisszentiváni kötődéssel rendelkezők részére – azaz akiktől a Kpt1. mellékleteiben meghatározott jogszabályok alapján elvett földek a Szövetkezet használatába vagy tulajdonába kerültek, vagy a kárpótlással érintett ingatlan a Kpt2. hatálya alá tartozik és Solymár vagy Pilisszentiván településen feküdt, vagy 1991. június 1-jén Solymáron

vagy Pilisszentivánon volt az állandó lakóhelyük, továbbá ezen személyek meghatározott jogutódaik (örökösök) – akik eddig ténylegesen kárpótlásban nem részesültek (a továbbiakban: kompenzációra jogosultak). Biztosítja továbbá a törvény azok kompenzációra való jogosultságát is, akik a kárpótlásnak nem eredeti jogosultjai voltak, hanem azt hozzátartozójuktól átruházással vagy öröklés útján szerezték, de 1991. június 1. napján Solymár vagy Pilisszentiván településen bejelentett állandó lakcímmel rendelkeztek, hiszen a földalapkielölés elmaradásából eredően esetükben sem volt lehetőség kárpótlási földárverésen való részvételre.

3. §

A kompenzációra jogosultak részére a kompenzáció megfizetése nem történik automatikusan, hivatalból, mivel a kompenzációra való jogosultsági feltételeket első körben több helyen is ellenőrizni szükséges, majd meg kell állapítani a kárpótlási jegyekben, illetve kárpótlási utalványban nevesített jogosultság valorizált aranykorona értékét, majd ezt követően kerülhet sor a tényleges kompenzációra.

Erre tekintettel a kompenzációs eljárást szükséges két szakaszra osztani, ahol első lépésként 2022. január 1. napjától – annak érdekében, hogy a harminc éve húzódó folyamat gördülékenyen és hatékonyan lezárható legyen, és a kompenzációra jogosultak egy belátható időszakon belül érvényesíteni tudják igényeiket – három hónapon belül van lehetőség a kompenzációs jogosultság fennállásának megállapítását és a kárpótlási jogosultság aranykorona értékének meghatározását kérni az illetékes, ingatlanügyi hatósági jogkörben eljáró Pest Megyei Kormányhivaltól.

A kompenzációra jogosultak esetében – a jogosultságuk igazolását követően – személyenként szükséges összesíteni valamennyi jogcímen fennálló, kárpótlási jegyben, kárpótlási utalványban, illetve maradványérték bizonylaton meghatározott, forintban kifejezett kárpótlási jogosultságot, majd meghatározni a kárpótlási összegnek megfelelő aranykorona jogosultság mértékét. Az átváltás során alkalmazandó számítási mód: 1000 forint értékű kárpótlási jegy vagy utalvány felel meg 1 aranykorona értéknek. Ez a számítási metódus a valorizáció, illetve a méltányos eljárás követelményének is megfelel.

Ha a megállapítási eljárás során a kompenzációra jogosultság megállapításra, és a jogosultság mértéke meghatározásra kerül, akkor az erről szóló határozat alapján nyílik lehetősége a kompenzációra jogosultnak a pénzbeli kompenzáció megfizetésének igénylésére vagy természetbeni kompenzáció igénylésére.

Az eljárás során az érintett kárpótlási jegyek további felhasználhatóságának megakadályozása érdekében az érintett kárpótlási jegyek bevonásra kerülnek. Korábban a Kpt1. rendelkezései alapján a kárpótlási jegyeket a kárrendezési hivatalhoz kellett eljuttatni, azonban jelenleg a kárrendezési hivatal már nem működik, így a kárpótlási jegyeket az igazságügyi miniszter részére szükséges megküldenie a megállapítási eljárásban határozatot hozó ingatlanügyi hatóságnak.

A kompenzációs jogosultság nem ruházható át más személyre, azonban természetesen öröklhető.

4. §

A kompenzációs jogosultság fennállásának és a jogosultság mértékének aranykoronában történő megállapítását követően a kompenzáció juttatása nem történik meg automatikusan, mivel a jogosultak választhatnak a föld tulajdonjogának megszerzésére irányuló, továbbá a pénzbeli megváltással való kompenzáció, vagy ezek kombinációja között. Az eljárás hatékonyabbá tétele érdekében a választás jogának gyakorlása a kompenzációra jogosultat egyszer illeti meg az eljárás során, és az legkésőbb 2022. június 30-ig gyakorolható.

5. §

Pénzbeli kompenzáció igénylése esetén a megállapított aranykorona jogosultságonként 50.000 Ft kifizetése igényelhető. Ez az összeg megegyezik a 2020. évi XL. törvény alapján a részarány-tulajdonosok által igényelhető kártalanítás összegével, illetve a kárpótlási árveréseken hasonló területek esetében átlagosan kialakult árakkal.

A kompenzációs jogosultság megállapítására a 2022. év elején kerül sor. Ezt követően nyújthatóak be a pénzbeli kompenzációs igények a megállapító határozatot hozó ingatlanügyi hatóságnál, igényérvényesítés véghatárideje 2022. június 30. napja.

A kompenzációs összeg megfizetéséről az ingatlanügyi hatóság határozattal dönt, azonban ennek elbírálása során a korábbi megállapító határozatban foglaltak irányadóak.

A kifizetésekre kompenzáció megfizetése iránti kérelmek beérkezésének sorrendjében kerül sor.

6–7. §

Azok a jogosultak, akik földterületben kérik a kompenzációt, igényüket legkésőbb 2022. június 30-ig az ingatlanügyi hatósághoz kell bejelenteniük. A kompenzációra jogosultak részére kiadásra kerülő földterületeket a Nemzeti Földügyi Központ alakítja és jelöli ki az állami tulajdonú és a tulajdonosi joggyakorlása alatt álló földek közül. A föld juttatására irányuló eljárás során a kompenzációra jogosultak által a kompenzáció tárgyát képező ingatlan meghatározására tett bármilyen javaslat vagy igény – például annak elhelyezkedése, helyrajzi száma, művelési ága – nem kerül figyelembevételre.

A kompenzációként juttatandó földterületeket a jogosultságok mértékének megfelelően kell csoportosítani, amelynek során figyelemmel kell lenni a településrendezési eszközökre (a kis jogosultsággal rendelkezők számára ott kerüljenek kialakításra a kis parcellák, ahol a településen a környéken most is ilyen telkek vannak).

A kompenzációs eljárásban is cél, hogy érvényesüljenek a gazdaságosan művelhető birtokok kialakításának elvei, erre tekintettel a földterületjuttatást azok a kompenzációra jogosultak kérhetik, akinek a kompenzációs jogosultság aranykorona értékét megállapító határozata alapján legalább 15 aranykorona értékű jogosultsága van. Abban az esetben, ha a kompenzációs jogosultság aranykorona értéke a 15 aranykoronát nem éri el, kizárólag pénzbeli kompenzáció igénylésére van lehetőség, kivéve, ha több jogosult kifejezetten közösen kéri osztatlan közös tulajdonú ingatlan felajánlását, és az aranykorona jogosultságuk együttes mértéke eléri a 15 aranykoronát.

Az ingatlanok kompenzációra jogosultak részére történő felajánlását, majd az ajánlat határidőben történő elfogadását követően az ingatlanok tulajdonba adása tárgyában a Nemzeti Földügyi Központ köt szerződést a jogosultakkal.

A földterületjuttatással történő kompenzáció keretében kizárólag szántó, szőlő, kert, rét, legelő (gyep), nádas és fásított terület művelési ágú, védett természeti területeken kívül eső, bejegyzett földhasználatról és terhektől (kivéve a telki szolgalmi jogokat) mentes, – kifejezetten az osztatlan közös tulajdonba kialakítása iránti kérelem hiányában – 1/1 tulajdoni hányadú ingatlan adható a kompenzációra jogosult tulajdonába.

A kompenzációs eljárás során szerzett föld esetében a jövőbeli mezőgazdasági művelés biztosítása érdekében a tulajdonjog átruházási szerződés keretében biztosítani szükséges a föld hasznosítási kötelezettségének és a szerző fél általi művelésének teljesülését, továbbá 5 éves időtartamra kizárt a föld más célú hasznosítása, és – a tulajdonviszonyok rendezése érdekében, az állam által az állampolgárok tulajdonában igazságtalanul okozott károk részleges kárpótlásáról szóló 1991. évi XXV. törvénynek a kárpótlási árverés útján történő földszerzésre vonatkozó szabályaival [24. § (3) bekezdés] azonos módon – az ingatlanokat 5 éves elidegenítési tilalom terheli.

8. §

A Rozmaring Mezőgazdasági Termelőszövetkezet vonatkozásában a földalapkijelölés 1994. december 20. és 1996. augusztus 9. között jogerős volt, ami alapján birtokbaadások is történtek, ahol azonban az utóbb megsemmisített földalapkijelölés miatt a tulajdonjog bejegyzésére már nem került sor. Figyelemmel arra, hogy ezen jogosultak tekintetében az ingatlan de facto megszerzésére sor került, indokolt annak feltételeit megteremteni, hogy az azóta szakadatlan birtokos vagy az ő jogutódja de iure is tulajdonba kerülhessen.

9. §

Hatályba léptető rendelkezés.

10. §

Sarkalatosági záradék.

11. §

A törvény szerinti föld juttatásával történő kompenzáció érdekében módosításra kerül az Nfatv.

Ezáltal kibővülnek a Magyar Állam tulajdonában álló és a Nemzeti Földalap kezeléséért felelős szervezet tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó ingatlanok hasznosításának az Nfatv. 18. § (1) bekezdésében meghatározott jogcímei.

12. §

A törvény szerinti föld juttatásával történő kompenzáció érdekében a Földforgalmi tv. rendelkezéseitől való eltérés lehetőségét biztosítja a módosítás.

Végső előterjesztői indokolás

az ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti rendelkezésekről, valamint egyes, az ingatlan-nyilvántartással területrendezéssel, településrendezéssel kapcsolatos és kulturális tárgyú törvények módosításáról szóló 2021. évi CXLVI. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Közigazgatás- és Köszolgáltatás-fejlesztés Operatív Program 1. prioritásához („Az adminisztrációs terhek csökkentése”) illeszkedve az „E-ingatlan-nyilvántartás” című projekt keretében megvalósul az ingatlan-nyilvántartás elektronizálása, a műszaki fejlesztéssel párhuzamosan azonban az ehhez igazodó jogi szabályozási alapok megteremtése is szükséges. Első lépésként az Országgyűlés már elfogadta az ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvényt (a továbbiakban: Inytv.), melynek az elektronikus ingatlan-nyilvántartás működéséhez elengedhetetlen rendelkezései 2023. február 1-jén lépnek hatályba. Tekintettel arra, hogy az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXL. törvény és az Inytv. egyes anyagi jogi és eljárásjogi rendelkezései jelentősen eltérnek egymástól, rendelkezni szükséges arról, hogy az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXL. törvény hatálya alatt induló és az Inytv. hatálybalépésekor folyamatban lévő eljárásokat mely szabályok alkalmazásával kell lefolytatni, valamint az ágazati jogszabályok és az Inytv. összhangját is szükséges megteremteni.

A törvényjavaslat célja a fentiekben túl a köziratok védelmének erősítése, az egyes eljárások és illetékességi szabályok jogértelmezésének egyszerűsítéséhez szükséges pontosítás, valamint a köziratokról vezetett nyilvántartások adatkörének és a nyilvántartásba veendő iratok körének egyértelmű törvényi meghatározása. A törvényjavaslat ezért a köziratok védelmének elősegítése mellett implementálja a jogrendszerbe a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Ltv.) alkalmazása során összegyűlt tapasztalatokat, amelyek iratkezelési, adatkezelési, fogalmi és levéltári illetékességi kérdéseket érintenek. A törvényjavaslat a nemzetiségi önkormányzati levéltár alapítására vonatkozóan is tartalmaz rendelkezéseket, és kiegészíti a megszűnő közlevéltár levéltári anyagának elhelyezésére vonatkozó szabályokat.

A törvényjavaslat harmadik nagy tárgyköre a területrendezéssel, településrendezéssel és a kulturális örökség védelmével összefüggő törvények módosítása. Ennek eredményeként erősödik a termőföldvédelmi követelmények érvényesítése a területrendezési hatósági eljárásokban, a rendelkezések elősegítik az új településtervek hatékony elkészítését és eredményes alkalmazását, továbbá a kulturális javak vonatkozásában a gyakorlati tapasztalatokból fakadó kisebb módosítások, szövegpontosítások is történnek. A törvényjavaslat emellett kitér a világörökségekkel kapcsolatosan 2022 januárjában létrejövő új javaslattevő, véleményező és döntés-előkészítő testülethez kapcsolódó szabályokra is, továbbá módosítja a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: Tktv.) településkép-érvényesítési eszközök készítésére, elfogadására vonatkozó szabályait. A törvényjavaslat az egyre terjedő naperóművek területfoglalásának anomáliáira válaszolva szabályozza a telepítés területi feltételeit a jó minőségű termőföldek, kertek, szőlők, továbbá az ökológiai értékes területek védelme érdekében.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

Az 1. § meghatározza az Inytv. időbeli hatályát, kimondva, hogy az első, második, harmadik és negyedik részének rendelkezéseit a 2023. február 1-jén és az azt követően indult ingatlan-nyilvántartási eljárásokban kell alkalmazni. A már folyamatban lévő eljárásokat – főszabály szerint – a megindulásukkor hatályban lévő jogszabályi rendelkezések szerint kell lefolytatni. A törvény meghatározza az Inytv. hatálybalépésekor folyamatban lévő eljárásokra vonatkozó kivételszabályokat is, amikor úgy rendelkezik, hogy a megismételt eljárásban az Inytv. első és második részének rendelkezéseit, a hatálybalépésüket követően, az ingatlanügyi hatóság eljárási cselekményeire kell alkalmazni, valamint a 2023. február 1-jén folyamatban lévő, 2023. február 1-jét megelőzően több fővárosi és megyei kormányhivatal illetékességébe tartozó eljárásokat a 2023. február 1-jén hatályos illetékességi szabályok szerint kell lefolytatni. Az előbbi kivételszabály alapján a megismételt eljárásokban az ingatlanügyi hatóság már az elektronikus ingatlan-nyilvántartási rendszer használatával folytatja le az eljárást, azonban a beadványok alaki és tartalmi elemeire, valamint az ügyfelek eljárási kötelezettségeire még a 2023. február 1-jét megelőzően hatályos jogszabályi rendelkezéseket kell alkalmazni. A 2023. február 1-jét megelőzően több fővárosi és megyei kormányhivatal illetékességébe tartozó még lezáratlan ügyeket – tekintettel arra, hogy az ingatlanügyi hatóságok 2023. február 1-től országos illetékességgel járnak el –, már a 2023. február 1-jétől hatályos illetékességi szabály szerint kell lefolytatni.

2. §

Az Inytv. fogalomhasználatában bekövetkező változások miatt indokolt rendelkezés.

3. §

Átmeneti rendelkezést tartalmaz azokra a mező- és erdőhasznosítású föld ingatlanokra megkötött jóváhagyás-köteles szerződésekre, amelyek 2023. február 1-jét megelőzően kifüggesztésre kerülnek, vagy amelyeket 2023. február 1-jét megelőzően jóváhagyás céljából megküldenek a mezőgazdasági igazgatási szerv számára, ingatlan-nyilvántartási bejegyzés céljából viszont csak 2023. január 31-ét követően nyújtanak be az ingatlanügyi hatósághoz.

4. §

Hatályba léptető rendelkezések.

5. §

Sarkalatossági záradék.

6–7. §

A magánút közforgalom elől történő elzárásának bejegyzését a hatályos szabályozás alapján az ingatlan tulajdonosának (kezelőjének) kell kezdeményeznie. E feladatnak az ügyben egyébként is eljáró közlekedési hatósághoz telepítése csökkenti az ingatlanulajdonosok bürokratikus terheit, valamint biztosítja, hogy a bejegyzés valóban megtörténjen.

Az Inyvtv. új földkönyvi adatszolgáltatás lehetősége kifejezetten hasznos lehet a közlekedési beruházások előkészítéséhez, így szükséges az építetési adatkezelésre a felhatalmazást a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvényben megadni.

Az Inyvtv. fogalomhasználatában bekövetkező változások miatt indokolt módosítások.

8. §

Ingatlan-nyilvántartást érintő ügyben az ingatlan-nyilvántartási bejegyzéshez arra is szükség van, hogy a jog vagy tény bejegyzésével közvetlenül érintett valamennyi személy az ingatlan-nyilvántartásról szóló törvény végrehajtási rendeletében meghatározott tartalommal és módon az ingatlanügyi hatóság informatikai rendszerében rögzített egybehangzó nyilatkozattal felhatalmazza a közjegyzőt a bejegyzés iránti kérelem benyújtására. A felhatalmazás alapján a közokiratot szerkesztő közjegyző kérelmet nyújt be az ingatlanügyi hatósághoz, amelyhez a közokiratot csatolja.

9. §

A most hatályos szabályozás szerint a felszámolás jogerős elrendelését követően a bíróság a felszámoló által beszerzett tulajdoni lapok adatai alapján megkeresi az illetékes ingatlanügyi hatóságokat a felszámolás tényének az ingatlan-nyilvántartásba történő feljegyzése, továbbá az adós nevére vonatkozó adatváltozás átvezetése iránt. A megkeresést a Kormány által kijelölt ingatlanügyi hatóság útján kell megküldeni, és a megkereséshez mellékelni kell az érintett ingatlanok pontos megjelölését (település neve, helyrajzi szám) és a bejegyzéssel érintett tulajdoni hányadot, valamint a felszámolási eljárásra vonatkozó tény megjelölését.

Az Inyvtv. hatálybalépését követően a bekezdés úgy változik, hogy a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 38. § (1) bekezdéséből ide kerül át az a rendelkezés, hogy az adós ingatlanán és egyéb vagyontárgyain fennálló elidegenítési és terhelési tilalom és végrehajtási jog a felszámolás kezdő időpontjában megszűnik. Az Inyvtv. alapjául szolgáló informatikai fejlesztés eredményeképpen ez a nyilvántartás összekapcsolhatóvá válik az állam más közhiteles nyilvántartásaival, tehát a bíróságnak nem kell az illetékes ingatlanügyi hatóságot megkeresnie. A bíróság a felszámolási eljárásra vonatkozó adat bejegyzése iránt úgy intézkedik, hogy ennek az adatnak az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzését végzéssel elrendeli.

Az új ingatlan-nyilvántartás és a más állami közhiteles nyilvántartások elektronikus adatcseréje lehetővé teszi, hogy az ingatlan-nyilvántartásnak azok az adatai, amelyeket elsődlegesen más állami nyilvántartásba jegyeztek be, onnan automatikusan frissüljenek. A civil szervezetek nyilvántartásának informatikai rendszere tekintetében technikailag még nem valósítható meg az ingatlan-nyilvántartással az összekapcsolódás, ezért a civil szervezet esetén az adós nevében az „f. a.” toldat átvezetéséről a bíróság végzésének külön rendelkeznie kell.

A jelenleg hatályos szabályozás szerint a felszámolás jogerős elrendelését követően a bíróság a felszámoló által beszerzett tulajdoni lapok adatai alapján megkeresi az illetékes ingatlanügyi hatóságokat a felszámolás tényének az ingatlan-nyilvántartásba történő feljegyzése, továbbá az adós nevére vonatkozó adatváltozás átvezetése iránt. Az ingatlanügyi hatósághoz címzett megkeresést a bíróság a Kormány által kijelölt ingatlanügyi hatóság útján küldi meg minden érintett illetékes ingatlanügyi hatósághoz, és a megkereséséhez mellékelnie kell az érintett ingatlanok pontos megjelölését (település neve, helyrajzi szám) és a bejegyzéssel érintett tulajdoni hányadot, valamint közölnie kell a felszámolási eljárásra vonatkozó tény megjelölését.

Az Inyvtv. hatálybalépését követően a bekezdés úgy változik, hogy a Cstv. 38. § (1) bekezdéséből ide kerül át az a rendelkezés, hogy az adós ingatlanán és egyéb vagyontárgyain fennálló elidegenítési és terhelési tilalom és végrehajtási jog a felszámolás kezdő időpontjában megszűnik.

Az Inyvtv. hatálybalépését követően a felszámolási eljárást megindító bíróság rendeli el végzésben, hogy az ingatlanügyi hatóság a felszámolási eljárásra vonatkozó adatot az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezze, az ingatlanra vonatkozó elidegenítési és terhelési tilalmat és végrehajtási jogot pedig törölje.

Az Inyvtv. alapjául szolgáló informatikai fejlesztés eredményeképpen az ingatlan-nyilvántartás összekapcsolhatóvá válik az állam más közhiteles nyilvántartásaival, ezáltal az ingatlan-nyilvántartásnak azok az adatai, amelyek elsődlegesen más állami nyilvántartásban vannak bejegyezve, onnan automatikusan frissülni tudnak. A civil szervezetek nyilvántartásának informatikai rendszere tekintetében azonban technikailag még nem valósítható

meg az ingatlan-nyilvántartással az összekapcsolódás, ezért a civil szervezet esetén az adós nevében az „f. a.” toldat átvezetéséről a bíróság végzésének külön rendelkeznie kell.

A Cstv. 38. § (4) bekezdéséből a Cstv. 29. §-ába kerül át az a rendelkezés, hogy az adós ingatlanán és egyéb vagyontárgyain fennálló elidegenítési és terhelési tilalom a felszámolás kezdő időpontjában megszűnik.

Az Inyvt. hatálybalépését követően a felszámolási eljárást egyezséggel befejezetté nyilvánító bíróság rendeli el végzésben, hogy az ingatlanügyi hatóság a felszámolási eljárásra vonatkozó adatot az ingatlan-nyilvántartásból törölje.

Az Inyvt. alapjául szolgáló informatikai fejlesztés eredményeképpen az ingatlan-nyilvántartás összekapcsolódhatóvá válik az állam más közhiteles nyilvántartásaival, ezáltal az ingatlan-nyilvántartásnak azok az adatai, amelyek elsődlegesen más állami nyilvántartásban vannak bejegyezve, onnan automatikusan frissülni tudnak. A civil szervezetek nyilvántartásának informatikai rendszere tekintetében azonban technikailag még nem valósítható meg az ingatlan-nyilvántartással az informatikai rendszerek együttműködését biztosító összekapcsolódás, ezért a civil szervezet esetén az adós nevében az „f. a.” toldat törléséről a bíróság végzésének külön rendelkeznie kell.

Az Inyvt. hatálybalépését követően a felszámolási eljárás megszüntetéséről döntést hozó bíróság rendeli el végzésben, hogy az ingatlanügyi hatóság a felszámolási eljárásra vonatkozó adatot az ingatlan-nyilvántartásból törölje.

Az Inyvt. alapjául szolgáló informatikai fejlesztés eredményeképpen az ingatlan-nyilvántartás összekapcsolódhatóvá válik az állam más közhiteles nyilvántartásaival, ezáltal az ingatlan-nyilvántartásnak azok az adatai, amelyek elsődlegesen más állami nyilvántartásban vannak bejegyezve, onnan automatikusan frissülni tudnak. A civil szervezetek nyilvántartásának informatikai rendszere tekintetében azonban technikailag még nem valósítható meg az ingatlan-nyilvántartással az informatikai rendszerek együttműködését biztosító összekapcsolódás, ezért a civil szervezet esetén az adós nevében az „f. a.” toldat törléséről a bíróság végzésének külön rendelkeznie kell.

Az Inyvt. hatálybalépését követően a felszámolási eljárást – az adós jogutód nélküli megszüntetésével – lezáró döntést hozó bíróság rendeli el végzésben, hogy az ingatlanügyi hatóság az ingatlan-nyilvántartásból törölje azokat a jogokat és tényeket az egyes ingatlanoknál, ahol az adós jogosultként van bejegyezve.

A Cstv. 60. § (3) bekezdésében kimondásra kerül, hogy a bíróság a felszámolási eljárásban az általa jóváhagyott vagyonfelosztásnak megfelelően rendeli el az ingatlan-nyilvántartásba jog vagy adat keletkezésének, változásának vagy megszűnésének bejegyzését, ezek kérelmezése iránt tehát nem a felszámolónak kell intézkednie.

A felszámolónak csak a közhiteles jármű-nyilvántartásoknál kell eljárnia a felszámolással jogutód nélkül megszüntetett adósra vonatkozó adatok törlésének kérelmezése érdekében. Ingatlan-nyilvántartás esetén minderről a bíróság rendelkezik, a Cstv.-nek a jelen tervezet által beiktatott 60. § új (1a) bekezdése, illetve egyszerűsített felszámolás esetén a Cstv. 63/B. § új (5a) bekezdése szerint.

Ha az adós felszámolási eljárással történt jogutód nélküli megszüntetését követően derül ki, hogy a felszámolást lefolytató bíróság nem rendelkezett a jogutód nélkül megszünt gazdálkodó szervezetet megillető jog vagy őt érintő adat más javára történő átengedéséről vagy a jog vagy adat megszűnéséről, akkor ennek megállapítása iránt egy sajátos bírósági nemperes eljárás lefolytatásának van helye. A jelen törvény szerinti módosítás kiegészíti a szabályozást, azt is kimondja, hogy ha ezen eljárás során nem nyert bizonyítást, hogy felszámolással megszünt szervezetet megillető jog vagy az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett adat más javára bejegyezhető lehetne, akkor a bíróság elrendeli annak törlését is.

10–15. §, 31–33. §, 52. §, 56. §, 60–65. §, 69–71. §, 73. §, 75–76. §, 78. §, 86. §, 94. §, 110. §, 121–122. §

A fenti szakaszokkal érintett ágazati jogszabályok módosítását leginkább az Inyvt. által bevezetett, a jelenleg hatályban lévő, az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvénytől részben eltérő fogalomhasználat indokolja. Az új rendelkezések hatályba lépését követően ugyanis megszűnik a jog bejegyzése, tény feljegyzése és adat átvezetése közötti különbségtétel, az egységes fogalom a bejegyzés lesz, akár jogról, akár tényről, akár adatról beszélünk. Bejegyzés alatt a módosítást, törlést is érteni kell.

Fontos különbség továbbá, hogy jelenleg az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvényben főszabály, hogy az ingatlan-nyilvántartási eljárás ügyfél kérelmére vagy hatóság megkeresésére indul, hivatalból csak a törvényben meghatározott viszonylag szűk körben indul ingatlan-nyilvántartási eljárás. Az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény (a továbbiakban: Ákr.) a megkeresés fogalmát azonban nem abban az értelemben használja, ahogy azt az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény. Ezt a kettősséget az egyértelműség érdekében meg kellett szüntetni. A jövőben az ingatlan-nyilvántartási eljárás – az Ákr.-nek megfelelően – vagy kérelemre, vagy hivatalból indul. Mivel a bíróság vagy valamely hatóság nem lehet kérelmező, a jövőben hivatalból indul az eljárás akkor is, ha az ingatlanügyi hatóság bíróság vagy valamely hatóság beadványa alapján jár el. A megkeresés fogalom megszűnik, azt csak az Ákr. szerinti értelemben használja az Inyvt. A bíróság elrendeli a bejegyzést, a különböző hatóságok pedig felhívják az ingatlanügyi hatóságot a bejegyzés teljesítésére.

16. §

A törvényjavaslat kiegészíti, és a jogértelmezés elősegítése érdekében pontosítja a közfeladatot ellátó szerv fogalmát.

A közfeladatot ellátó szervnél vagy személynél maradó iratok kiemelt védelmet élveznek, mivel azok ügyviteli célú használatának biztosítása, és a maradandó értékkel bírók levéltári megőrzése kiemelten közérdeknek tekinthető. Az Alaptörvény P) cikke alapján ezek az iratok kiemelt védelmet élveznek. A köziratok védelme – a Nemzeti Hitvallásban foglaltak szerint Magyarország alkotmányos folytonosságából adódóan – a közfeladat ellátás fogalma kiterjesztőleg értelmezendő. A közirat fogalma vonatkozik a Magyarország története során az állami vagy önkormányzati feladatellátás, vagy általában véve közhatalom gyakorlására, illetve ennek keretében keletkezett iratokra.

A közfeladatot ellátó szerv hatályos fogalma a közfeladatot részben a közfeladat kataszterben történő szerepeltetéshez köti, amely ugyanakkor deklaratív, normatív módon az államháztartási törvényre vezethető vissza. A Magyarország történelme során keletkezett, a mindenkori államszervezet működését tanúsító iratok teljes körére történő egyértelmű alkalmazása és azzal való azonosítása érdekében indokolt a közfeladat ellátó szerv fogalmának pontosítása.

Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy a közfeladatot ellátó szerv fogalmának módosítása nem eredményez abban változást, hogy a közfeladatot ellátó szerv fogalma nem terjed ki a közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítványokra, de kiterjed a közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítványok által fenntartott felsőoktatási intézményekre.

A törvényjavaslat rendelkezik továbbá a metaadat fogalmának a meghatározásáról a közfeladatot ellátó szervnek a szerv működése szempontjából lényeges iratairól vezetett nyilvántartás adattartalmához kapcsolódóan. A metaadat az adatokra vonatkozó adat, iratkezelési megközelítésben, az egyes iratokra, ügyiratokra vonatkozóan nyilvántartott információk teljes köre, ide értve a nyilvántartásba vételre, az irat tartalmára, annak átvételére, továbbítására, az ügyintéző szervezeti egységre, vagy személyre, irattárazásra, megőrzésre stb. vonatkozó információkat, amely az iratkezelési szoftverben, papír alapú iktatókönyvben, mutatókönyvben, kézbesítőkönyvben, vagy más iratkezelési segédletben kerülnek rögzítésre.

A törvényjavaslat a „közlevéltár illetékessége” fogalom helyett bevezeti az „illetékes közlevéltár” fogalmát az egységes fogalomhasználat megteremtése érdekében, összefüggésben a közlevéltári illetékességre vonatkozó szabályoknak a jogértelmezés elősegítése miatti pontosításával.

17. §

A köziratok esetében az ügyviteli érdek érvényesítése megköveteli az egyes iratok nyomon követhetőségét és folyamatos rendelkezésre állását. Természetes személyekkel történő kapcsolattartás esetén ez megköveteli egyes személyes adatok rögzítését is. Az iratokról rögzített metaadatok között, tehát személyes adatnak minősülő információk rögzítése is szükséges. A nyilvántartásba vétel – érkeztetés, illetve iktatás – során rögzítendő adattartalmat a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről szóló 335/2005. (XII. 29.) Korm. rendelet tartalmazza, az Ltv. hatályos szövegében foglalt általános rendelkezés alapján. Az információ önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvénnyel való összhang

megteremtéséhez indokolt a személyes adatok nyilvántartására vonatkozó felhatalmazás törvényben történő pontos meghatározása. A rendelkezés nem jelent új adatkezelési kötelezettséget.

Az irat tárgyának rögzítése a nyilvántartó rendszeren belül azért szükséges, hogy az egyedi ügy beazonosítható legyen. Ez alapfeltétele az irat későbbi használatának, mivel elsődlegesen ez teszi lehetővé annak utólagos visszakeresését. Tekintettel arra, hogy az azonosított vagy azonosítható természetes személyre vonatkozó bármely információ személyes adatnak minősül, a közfeladatok ellátása során ez az adatkör rendkívül széles, ugyanakkor az ügyirat azonosításához szükséges minimális információ rögzítése elengedhetetlen.

A törvényjavaslat lehetővé teszi, hogy a konkrét ügyek beazonosításához szükséges adatokat rögzítsék, ugyanakkor előírja, hogy csak az ehhez feltétlenül szükséges adatkört szabad az irat tárgyaként a nyilvántartásban rögzíteni, a kiemelten védendő különleges adatok körébe tartozó személyes adat ilyen célú rögzítésére ugyanakkor nem ad lehetőséget.

A módosítás az Ltv. hatályos előírásaihoz illeszkedően továbbra is érvényre juttatja a személyes adatok megfelelő szintű védelmét, az ügyviteli érdek és a maradandó értékű iratok közérdekű archiválásának biztosításával. Az Ltv. előírásaiból következően a maradandó értékű iratok megőrzése érdekében eltérő szabályok következnek egyes törlési kötelezettségek, például a közérdekű adatok igénylők személyes adatai tekintetében. Ezen iratok esetében a szerv ugyanakkor az irattári terve megalkotásánál köteles figyelembe venni ezen előírásokat. Abban az esetben, ha törlési kötelezettség alá eső irat maradandó értékű irattá minősítésre kerül, akkor a szerv azt köteles megőrizni, azt a szerv működésével kapcsolatosan semmilyen módon nem szabad felhasználni. Az anyag levéltárba kerülését követően annak megismerése az Ltv.-ben a személyes adatok védelmére vonatkozó garanciák szerint történhet, vagyis az érintett halálát követően 30 évvel válnak megismerhetővé.

A közfeladatot ellátó szervnek iratairól vezetett nyilvántartásából (iktatókönyvből) egyes adatok nem törölhetők. Egy adott évre vonatkozó iktatókönyv mint adategyüttes önmagában is iratnak minősül az Ltv. fogalom meghatározása alapján. A köziratok védelmére vonatkozó szabályok alapján az abban szereplő adatok egy részének törlése is tilos. Az iktatókönyvhöz történő hozzáférést a szerv ugyanakkor köteles iratkezelési szabályzatában olyan módon meghatározni, hogy az abban szereplő adatokhoz ellenőrizhető módon, az ügyviteli érdek kiszolgálása mellett a személyes adatok védelme is érvényesüljön. Az iktatókönyvben rögzített személyes adatokra is kiterjednek az Ltv. megismerésési szabályiból fakadó garanciái.

18. §

Jogtechnikai, koherenciát biztosító rendelkezés.

19. §

A levéltárak a közfeladatot ellátó szervek ellenőrzése során találkozhatnak a köziratok fennmaradását súlyosan veszélyeztető körülményekkel. Ez nem csupán a maradandó értékű iratok fennmaradását, de az ügyviteli értékű iratok rövidtávú megőrzését is veszélyeztetheti. A Magyar Nemzeti Levéltár (a továbbiakban: MNL) hatósági feladatkörre történő kijelölésével országos hatáskörű hatósági eljárási jogkör jöhet létre, amellyel a köziratok megőrzését súlyosan veszélyeztető esetben elrendelhetővé válik azok kijelölt központi szolgáltatónál történő elhelyezése.

A hatósági eljárás szabályaira figyelemmel indokolt a hatósági eljárásra vonatkozó utalás beemelése a köziratok kezelésének levéltári ellenőrzésére vonatkozó rendelkezések közé, amely alapján az Ltv. 11. § b) pontja szerinti határidő lejárta után az MNL hatósági eljárást indít.

20. §

A törvényjavaslat a köziratok védelmében rögzíti a köziratok védelmére irányuló hatósági eljárás szabályait, valamint kijelöli közigazgatási hatósági hatáskör gyakorlására az MNL-t. A hatósági eljárással biztosítható a közfeladatot ellátó szervek irattárában őrzött köziratok biztonságos, szakszerű megőrzése, amely a maradandó értékű köziratok fennmaradása szempontjából kiemelkedően fontos.

A levéltárak, a közfeladatot ellátó szervek ellenőrzése során, számos esetben találkozunk a köziratok fennmaradását súlyosan veszélyeztető körülményekkel. Ezek nem csupán a maradandó értékű iratok fennmaradását, de az ügyviteli értékű iratok rövidtávú megőrzését is veszélyeztetik, amely súlyos kockázatot jelent mind a közigazgatás hatékony működtetése, mind az állampolgári jogok érvényesítése szempontjából. A hatályos szabályok szerint az észlelt hiányosságokat az illetékes közlevéltár jegyzőkönyvbe foglalja, megszüntetésükre határidőt állapít meg, de további szankcionálási jogköre nincs. Az MNL hatósági feladatkörre történő kijelölésével, országos hatáskörű hatósági eljárási jogkör alakítható ki, amellyel a köziratok megőrzését súlyosan veszélyeztető esetben elrendelhetővé válik azok kijelölt, központi szolgáltatónál történő elhelyezése, a köziratok megőrzését veszélyeztető szerv költségére. Az új hatósági feladatkör az MNL már meglévő a közirati minőségének megállapításával összefüggő hatósági eljárással kapcsolatosan meglévő kapacitásokon alapul.

21. §

A közfeladatot ellátó szerv fogalmának módosításának átvezetése. Az Ltv. a közlevéltárak feladatai között jelenleg a különösen jelentős levéltári anyagáról történő biztonsági másolatot készítéséről rendelkezik. Az iratanyag minél könnyebb – lehetőleg online – elérésére vonatkozó társadalmi elvárások és a levéltárak tényleges gyakorlata révén jelentős mennyiségű használati célú digitális másolat készül. Ezen használati célú digitalizálási tevékenység közlevéltári alapfeladatként történő meghatározása indokolt.

22. §

A törvényjavaslat az Ltv. 3. § r) pontja szerinti, a közlevéltár illetékességét meghatározó rendelkezést, tekintettel annak normatív tartalmára, a törvény normatív rendelkezései között szabályozza újra, egyúttal pontosítja annak érdekében, hogy jogértelmezés egyértelmű legyen.

23. §

A törvényjavaslat pontosítja az MNL illetékességi körét. Magyarországon jelenleg négy települési önkormányzati levéltár működik, Vácott, Tatabányán, Győrben és Székesfehérváron, amelyek illetékessége a fenntartó önkormányzatra, illetve annak testületére, hivatalára és intézményeire terjed ki.

24. §

A rendelkezés a felsőoktatási levéltárak illetékességére vonatkozó szabályok jogtechnikai pontosítását tartalmazza.

25. §

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 2. § 5. pontja a nemzetiségi feladatot ellátó közgyűjtemények között ismeri el a levéltárat. A törvényjavaslat rögzíti a nemzetiségi önkormányzati levéltár alapításának feltételeit.

26. §

A törvényjavaslat lehetővé teszi a levéltári anyagot kiállítási célból – az iratanyag épségét nem veszélyeztető – kikölcsönözését nem közgyűjteménynek minősülő kölcsönvevő esetében is. Emellett a törvényjavaslat rögzíti az állományvédelmi célú és ügyviteli célú kölcsönzés lehetőségét, és meghatározza a felügyeleti szervekre vonatkozó szabályokat is.

27. §

A törvényjavaslat egyértelműsíti, hogy ha egy vallási közösség által fenntartott nyilvános magánlevéltár át kívánja venni a vallási közösség által fenntartott közfeladatot ellátó szerv iratait, akkor egyúttal a szervre vonatkozóan a közlevéltár illetékességébe tartozó feladatokat, így a szervnyilvántartás vezetését, az iratkezelés ellenőrzését, az iratkezelési szabályzatok és iratselejtezések jóváhagyását is gyakorolja. Az átláthatóság és nyomon követhetőség érdekében erről a szerv szempontjából illetékes közlevéltárat értesíteni kell, amely az átvett feladatokat nyilvántartja.

28. §

A törvényjavaslat iratkezelési, fogalmi és levéltári illetékességi vonatkozású szövegcsere módosításokat tartalmaz a jogalkalmazás tapasztalatai alapján.

A levéltári anyag csereszereződés útján történő átadása nem csak múzeumok, hanem más muzeális intézmények esetében is indokolt. Szükséges továbbá a nemzetiségekről szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 2. § 5. pont b) alpontja szerinti nemzetiségi önkormányzati levéltárra, különösen annak alapítására vonatkozó rendelkezések pontosítása is. Emellett a nemzeti történelmünk szempontjából kiemelt fontossággal bíró eseményekkel kapcsolatos levéltári iratok kutathatóságát biztosító rendelkezést tartalmaz a javaslat. A törvényjavaslat pontosítja az általános levéltárak illetékességi körét, mivel a levéltárral nem rendelkező közfeladatot ellátó szerv tartozhat más közlevéltár illetékességébe, így e szervek esetében nem az általános levéltárak az illetékesek. A törvényjavaslat egységes fogalomhasználatot vezet be a közlevéltárak illetékességi körére vonatkozóan.

29. §

Hatályvesztésről szóló, jogtechnikai rendelkezéseket tartalmaz.

30. §

Az utóbbi időben fokozott igény mutatkozik naperőművek telepítésére illetve a térségi jelentőségű egyedi építmény megyei területrendezési tervbe történő beillesztésére irányuló területrendezési hatósági eljárás lefolytatására, amennyiben a megvalósítani kívánt erőművet a területrendezési terv nem tartalmazza. A megújuló energiaforrások elterjedését messzemenőig támogatjuk. Ugyanakkor a környezet elért védettségi szintjének fennmaradását is garantálni szükséges.

A területrendezési hatósági eljárás során indokolt szakkérdésként vizsgálni a termőföld minőségi védelmére vonatkozó kérdéskört is, amely a tapasztalatok szerint nem egységes módon valósul meg a gyakorlatban. A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 23/D. § (4) bekezdésének pontosítása az Alaptörvény P) cikkében foglalt termőföldvédelmi követelménynek és a termőföld védelméről szóló törvényi előírásoknak a területrendezési hatósági eljárásokban való markánsabb képviselését szolgálja.

34. §

A nagyobb települések esetében a tervezési jogosultsággal rendelkező településmérnök szakemberek nem tudják elkészíteni a fejlesztési terveket, abba be kell vonniuk közgazdasági és szociológiai végzettségű személyeket is, akik nem rendelkeznek tervezői jogosultsággal. Mivel az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 16. § (2) bekezdése szerint településfejlesztési – és ennek részeként fejlesztési – tervet csak tervezési jogosultsággal rendelkező személy készíthet és az egyes munkarészek tekintetében való bevonásról az Étv. nem rendelkezik, így a gyakorlatban nehézséget jelent a nem tervező szakértők bevonása a fejlesztési tervek előkészítésébe.

Az Étv. 16. §-ának kiegészítése ezt kívánja orvosolni azzal, hogy lehetőséget biztosít más szakirányú végzettségűek tervekészítésbe történő bevonására. A fejlesztési tervet tehát tervezési jogosultsággal rendelkező és tervezési jogosultsággal nem rendelkező, minden esetben szakirányú végzettséggel bíró személyek készítik elő, akik saját munkarészükről vállalnak felelősséget.

A településrendezési tervek vonatkozásában is ismert a tervekészítésbe történő bevonás, azonban a rendezési terv jellege alapján ott olyan egyéb személyek vesznek részt a tervekészítésben, akik maguk is rendelkeznek tervezési jogosultsággal, azaz ott a fenti problémakör nem jelentkezik.

35. §

A módosítást a településrendezési illeszkedés fogalmának 2021. július 1-jétől bevezetett definíciója és az azzal kapcsolatos normaszöveg-változás teszi szükségessé.

Az egyedi ügyben, jellemzően egy határozat részeként megjelenő településrendezési illeszkedési követelményekhez (például a telektömbben lévő többi épülethez akkor illeszkedik, ha az előkert 5 méter, az épületmagasság maximum 6 méter és csak lakó rendeltetést tartalmaz) nem társulnak eljárásjogi garanciák és a tervkészítésnél különben véleményezésre jogosult állami főépítész szerepe sem érvényesül az önkormányzat határozatának meghozatalánál. A törvényjavaslatban ezért rögzítésre kerül, hogy a helyi építési szabályzat egyértelmű előírásai nem helyezhetők hatályon kívül, hiszen ezáltal minden ügyben egyedileg lenne szükséges az irányadó beépítési szabályt megállapítani (mikor illeszkedik az épület a környezetéhez).

Összességében a településrendezési illeszkedés követelménye egy kisegítő eszköz arra az időszakra, amikor még nincs helyi építési szabályzat, vagy az egyes kérdésekről nem rendelkezik. A helyi építési szabályzattól független településrendezési illeszkedési követelmény meghatározásával egyidejűleg az önkormányzatnak meg kell kezdenie a helyi építési szabályzat vagy a szabályzatból hiányzó kötelező szabályozási elem megalkotását. A településrendezési illeszkedés követelménye a helyi építési szabályzat hatálybalépésével hatályát veszti.

Amennyiben a helyi építési szabályzat – jellemzően annak szabályozási tervi melléklete – mondja ki, hogy az építkezéseknél az illeszkedés szabályai az irányadók, akkor azzal egyidejűleg konkretizálni szükséges azt is, hogy minek mihez kell illeszkednie, mi az illeszkedési szabály területi hatálya. A szomszéd épületekhez, a telektömbhöz, az adott építési övezet egészéhez kell illeszkedni – ezt egyértelműen meg kell határozni, különben az építési tevékenységet végző számára bizonytalan jogi helyzet alakul ki. Szintén rögzíteni kell az önkormányzatnak a helyi építési szabályzatában, hogy az illeszkedés a beépítési szabályokra (például a beépítési magasságra) vonatkozik-e, vagy magában foglalja a rendeltetési illeszkedést is, és így például kizárja a lakóövezetben a kereskedelmi, szolgáltató rendeltetésű építmények elhelyezését. Összességében tehát fel kell számolni azt a szabályozási gyakorlatot, amely olyan követelményt („illeszkedés”) támaszt, amelynek konkrét tartalma ismeretlen, vagy más-más személy számára mást-mást jelent.

Az Étv. 18. § (6) bekezdése azon gyakorlatot kívánja jogszabályi szinten kezelni, amikor a helyi építési szabályzat folyamatos módosítás alatt áll és az egyes, – sokszor egymáshoz kapcsolódó módosításokat – külön-külön eljárásban indítja meg az önkormányzat. Ez ugyanis ahhoz vezet, hogy a rendelet elfogadásakor már előkészítés alatt állnak a rendeletek újabb módosításai, amely a jogalkalmazók számára nem biztosít kiszámítható és követhető szabályozási környezetet. Ezért törvényi szinten indokolt kimondani, hogy a rendeleti módosítások elaprózása helyett törekedni kell – több igény felmerülése esetén – az átfogó módosításokra.

36. §

A telekalakítási eljárást érintően indokolt az Alaptörvény P) cikkének rendelkezéseiből fakadóan egyes – a telekalakítási eljárás során a szakkérdések vizsgálatával összefüggő, valamint természetvédelemmel kapcsolatos jogi jelleg továbbvezetésére vonatkozó – kormányrendeleti szabályok törvényi szintre történő emelése.

37. §

Szövegpontosítás az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárások eljárási szabályaival kapcsolatban.

38. §

Az építésügyi hatósági eljárások kapcsán indokolt az Alaptörvény P) cikkének rendelkezéseiből fakadóan egyes – az építésügyi hatósági eljárások során a szakkérdések vizsgálatával összefüggő – kormányrendeleti szabályok törvényi szintre történő emelése.

39. §

Az Étv. 47. §-ának kiegészítése tartalmazza, hogy az építésügyi, építésfelügyeleti hatóság hivatalból intézkedik az általa az ingatlan-nyilvántartásba bejegyeztetett, már teljesített kötelezettség törlése céljából. Ezzel az ügyfelek terhei csökkennek, az ingatlan-nyilvántartás adatai pedig naprakészebbek lesznek.

40. §

Az Étv. 53/G. §-ának kiegészítése kizárja a fennmaradási engedélyezési eljárás szünetelését. Építésrendészeti eljárásban hozott felhívás alapján indult fennmaradási engedélyezési eljárásokban jelenleg problémát okoz, hogyha az ügyfél az eljárás szünetelését kéri, majd az eljárás folytatását nem, ezáltal az eljárás megszűnik. A fennmaradási engedélyezési eljárás hivatalból történő folytatására nincs lehetőség, és a jogvesztő határidők elteltével a szabálytalan építménnyel kapcsolatos intézkedésre a hatóságnak már nincs lehetősége. A problémát az Étv. új rendelkezése orvosolja.

41. §

A településrendezési eszközök átfogó módosítása esetében fennállhat, hogy új szerkezeti tervet vagy helyi építési szabályzatot kell elfogadni. Ez nem jelenti az új településterv elfogadását, így erre a korábbi tartalmi követelmény szabályok vonatkoznak.

42. §

A gyakorlati tapasztalatok indokolják a tetőtér-beépítéssel kapcsolatosan az Étv.-be a 60/K. § beiktatását. Ugyan az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OTÉK) 1. melléklete meghatározza a tetőtér-beépítés fogalmát (tetőtérben új helyiség, helyiségek, építményszint kialakítása), az építési gyakorlat azonban a tetőtér bővítését és a tetőtérnek bővítése nélküli átalakítását is tetőtér-beépítésnek nevezi. Az Étv. a bővítés nélküli tetőtér-beépítésről rendelkezik, és ezt a jelenlegi szövegpontosítás – a jövőre nézve – egyértelművé teszi. A 60/H. § c) pontjában szereplő műtárgyak elhelyezése természetesen együtt járhat az épület térfogatának növekedésével.

Az Étv. új 60/L. §-a átmeneti rendelkezéseket tartalmaz a településfejlesztési tervek készítése, a helyi építési szabályzatok módosítása, valamint a korábban elrendelt változtatási tilalmak tekintetében. Egyben rögzíti, hogy az illeszkedési előírásokat 2022. év végéig az önkormányzatoknak felül kell vizsgálniuk, mivel a bizonytalan jogi helyzet az ingatlanulajdonosok tulajdonhoz fűzött jogait veszélyezteti.

43. §

Az Étv. 16. § (4) bekezdésével összhangban álló kiegészítés, felhatalmazó rendelkezés kormányrendeleti szabályozás megalkotására.

44. §

Az 1. ponthoz: A településfejlesztés és a településrendezés együttesen a településtervezés, ezért az Étv. 1. § (1) bekezdés b) pontosításra szorul.

A 2., 3., 4. és 11. ponthoz: Az Étv. 32. §-a részletezi az építészeti-műszaki tervezéssel kapcsolatos szabályokat. Az építészeti-műszaki tervezés magában foglalja az építmények mellett a táj- és kertépítészeti alkotások megtervezését is, amelyre vonatkozóan az OTÉK és a helyi építési szabályzat is állapíthat meg követelményeket. Az építésügyi hatóság eljárásának egyértelműsítését szolgálja ez a rendelkezés, miszerint eljárása kiterjed a táj- és kertépítészeti alkotások vizsgálatára is.

Az 5. ponthoz: A korszerű településtervezésben az elsődleges szempont a víz helyben tartása, az elvezetés csak ennek korlátai esetén javasolt. Szükséges ezért – a környezetvédelmi követelményekkel összhangban – a hangsúly eltolása a vízmegtartás irányába. A „részbeni” elhagyása indokolt, mivel akár a teljes mennyiség helyben tartása is elvárt, ha az adottságok és lehetőségek adottak.

A 6. ponthoz: A módosítás pontosítja, hogy mikor van szükség az országos főépítész véleményének kikérésére.

A 7. ponthoz: A településrendezési előírások érvényesülését elősegítő módosítás.

A 8. ponthoz: Az önkormányzatok barnamezős területeiket továbbra is lehatárolhatják, azonban ez számukra nem kötelező. A rozsdaovezeti akcióterületek meghatározását a Kormány végzi, ebben az önkormányzatok a kormányzat segítségére lehetnek, azonban a helyi építési szabályzat szabályozási tervlapján nem kötelező a barnamezős területeket feltüntetniük.

A 9. és 10. ponthoz: A fejlesztési terv egy integrált és egyben stratégiai jellegű dokumentum, amely törvényi szinten is megjelenik.

A 11. ponthoz: Egyértelműsítést szolgáló módosítás, miszerint településenként, fővárosi kerületenként csak egy településfejlesztési terv lehetséges.

A 12. ponthoz: A településfejlesztési terv és a településrendezési típusú terv közötti összhangot tartalmazó kiegészítés.

A 13. ponthoz: Az Étv. 13. § (6) bekezdése szerinti feladatkör pontosítását tartalmazza, miszerint a polgármester feladata az elfogadott helyi építési szabályzatnak (ideértve a módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt szabályzat feltöltését is) az E-TÉR-be való feltöltése.

A 14. ponthoz: A településtervek közös készítésénél az E-TÉR rendszer működésére tekintettel szükséges módosítani az Étv. 15. § (2) bekezdését: az egyes települések vonatkozásában külön-külön egyeztetési eljárás folyik és az elfogadott terveket is külön-külön kell feltölteni. Maga a településtervezés, azaz a tervek előkészítése természetesen a több település vonatkozásában együttesen is történhet.

A 15., 17., 19., 20., 28. ponthoz: Ezen módosításokat az Inyvtv. által bevezetett, a jelenleg hatályban lévő, az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvénytől részben eltérő fogalomhasználat indokolja. Az új rendelkezések hatályba lépését követően ugyanis megszűnik a jog bejegyzése, tény feljegyzése és adat átvezetése közötti különbségtétel, az egységes fogalom a bejegyzés lesz, akár jogról, akár tényről, akár adatról beszélünk. Bejegyzés alatt a módosítást, törlést is érteni kell.

Fontos különbség továbbá, hogy jelenleg az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvényben főszabály, hogy az ingatlan-nyilvántartási eljárás ügyfél kérelmére vagy hatóság megkeresésére indul, hivatalból csak a törvényben meghatározott viszonylag szűk körben indul ingatlan-nyilvántartási eljárás. Az Ákr. a megkeresés fogalmát azonban nem abban az értelemben használja, ahogy azt az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény. Ezt a kettősséget az egyértelműség érdekében meg kellett szüntetni. A jövőben az ingatlan-nyilvántartási eljárás – az Ákr.-nek megfelelően – vagy kérelemre, vagy hivatalból indul. Mivel a bíróság vagy valamely hatóság nem lehet kérelmező, a jövőben hivatalból indul az eljárás akkor is, ha az ingatlanügyi hatóság bíróság vagy valamely hatóság beadványa alapján jár el. A megkeresés fogalom megszűnik, azt csak az Ákr. szerinti értelemben használja az Inyvtv. A bíróság elrendeli a bejegyzést, a különböző hatóságok pedig felhívják az ingatlanügyi hatóságot a bejegyzés teljesítésére.

A 16. és 18. ponthoz: A településtervezési szabályozás változása miatt szükséges pontosítást tartalmaz.

A 21–26. pontokhoz: A tudomásulvételi eljárással és a fennmaradási engedélyezéssel kapcsolatos pontosítást tartalmaz, koherenciazavart szüntet meg.

A 27. ponthoz: a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény (a továbbiakban Szankciótv.) 6. § (3) bekezdése szerint figyelmeztetés alkalmazásának akkor van helye, ha közigazgatási szabályszegés elkövetése miatt más szankció nem alkalmazható, vagy ha a közigazgatási szabályszegés az elkövetés körülményeire tekintettel csekély súlyú és a figyelmeztetéstől kellő visszatartó hatás várható. Az építésrendészeti eljárás során vagy olyan döntés születik, amelyre fogalmilag kizárt a figyelmeztetés alkalmazása (például felhívás fennmaradási engedély benyújtására), a többi esetben pedig biztosan nincs szó csekély súlyú szabályszegésről. Mivel ez utóbbi esetekben anyagilag a szankció végrehajtása megterhelő, valószínűleg a kellő visszatartó hatás sem várható a figyelmeztetéstől. A figyelmeztetéssel ráadásul a legjobb esetben is ugyanazt a hatást éri el a hatóság, mintha azonnal kötelezést bocsát ki. A Szankciótv. 6. § (5) bekezdése alapján így lehetőség van a figyelmeztetés kizárására ezekben az esetekben.

A 29. és 30. ponthoz: A településtervezési szabályozás változása miatt szükséges pontosítást tartalmaz.

A 31. ponthoz: Szövegpontosítást tartalmaz, továbbá a folyamatban lévő tervképzések lezárásának határidejét 6 hónappal kitolja.

A 32. ponthoz: Szövegpontosító javaslat, az egységes jogértelmezés és jogalkalmazás érdekében.

45. §

Az a) ponthoz: Az Étv. szükségtelenül ír elő viszonylag hosszú, 30 napos várakozási időt a településrendezési terv hatályba léptetésére az elfogadást követően. Ahogyan a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet] nem szabályozza a helyi építési szabályzatok hatálybalépésének (a kihirdetés és a hatálybalépés közötti időtartam) kérdését, úgy indokolt a rendelkezés hatályon kívül helyezése [Étv. 8. § (3) bekezdése].

A b)–f) ponthoz: Az Étv. pontosításokat igényel a megszűnt igazgatási szolgáltatási díjakkal, illetve az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárások eljárási szabályaival kapcsolatosan. A 2020. március 1-jei hatásköri átalakítás miatt köztisztviselők már nem látnak el építésügyi, építésfelügyeleti hatósági feladatot, továbbá a Lechner Tudásközpont Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság nevének pontosítása szükséges.

A g) ponthoz: Az Étv. 60. § (9) bekezdésében foglaltakkal teremti meg az összhangot a fővárosi kerületekre vonatkozó szabályozás tekintetében.

46. §

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Kultv.) módosításával a törvényjavaslat lehetővé teszi a „Minősített Közművelődési Intézmény Cím” és a „Közművelődési Minőség Díj” adományozását a közösségi színterek részére.

A törvényjavaslat új felhatalmazó rendelkezést állapít meg az Országos Idegennyelvű Könyvtár (a továbbiakban: OIK) jogállásának meghatározására vonatkozóan, figyelemmel arra, hogy az OIK törvény alapján a magyarországi nemzetiségek anyanyelvű könyvtári ellátását koordináló kulturális bázisintézmény.

47. §

Hatályon kívül helyező rendelkezések. A Kultv. 38/D. §-a és a vonatkozó felhatalmazó rendelkezés hatályon kívül helyezése deregulációs, jogtechnikai jellegű, figyelemmel arra, hogy a vonatkozó törvényi és a kapcsolódó végrehajtási szabályozás elavulttá, szükségtelenné vált.

48. §

Az Inyvt.-ben bevezetésre kerül a perfeljegyzés egy új formája, a közigazgatási perben elrendelt perfeljegyzés. A nem ingatlan-nyilvántartási döntés felülvizsgálata iránt indult közigazgatási perben eljáró bíróság az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogot, feljegyzett tényt és az ingatlan-nyilvántartásban szereplő adatot érintő perben a felperes kérésére előzetesen végrehajtható végzésével elrendeli az ingatlant érintő közigazgatási per megindítása tényének feljegyzését az ingatlan-nyilvántartásba. Az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogot, feljegyzett tényt és az ingatlan-nyilvántartásban szereplő adatot érintő per alatt olyan közigazgatási pert kell érteni, amelyben a meghozott ítélet kihatással lehet az ingatlan-nyilvántartás tartalmára, mert például az ítéletben foglaltak végrehajtása nyomán megváltozhat a bejegyzett tulajdonos személye. Tipikusan ilyen a mezőgazdasági igazgatási szerv földforgalmi ügyben hozott határozata elleni közigazgatási per.

A javaslat megállapítja a kizárólagos gazdasági tevékenységhez kapcsolódó működtetési jog ingatlan-nyilvántartási bejegyzéséhez szükséges módosításokat.

A módosítás alapján továbbá a közös tulajdonban álló ingatlanok esetén a bányavállalkozónak számos esetben nem sikerül minden tulajdonossal megállapodást kötnie bányaszolgalmi jog alapítására, ezért a hiányzó tulajdonosi hozzájárulások hatósági határozattal kerülnek pótlásra. A tulajdonosok egy részével kötött megállapodás alapján a bányavállalkozó jellemzően kezdeményezi a bejegyzésre irányuló eljárás megindítását. Addig azonban, amíg a hiányzó tulajdonosi hozzájárulások hatósági határozattal történő pótlására nem kerül sor, a bányaszolgalmi jog nem jegyezhető be. Szükséges ezért a törvényben – a kisajátítási eljárásban érvényesülő eljárásrendhez hasonlóan – arról rendelkezni, hogy közös tulajdonban álló ingatlanok esetében a tulajdonostársak egy részével kötött – bányaszolgalmi jogot alapító – szerződés alapján történő bányaszolgalmi jog bejegyzésére irányuló eljárást fel kell függeszteni mindaddig, míg a megállapodásban nem részes tulajdonostársak vonatkozásában a bányaszolgalmi

jog alapítását elrendelő végleges hatósági határozat, vagy a bányaszolgalmi jog alapítására irányuló hatósági eljárás más módon történő lezárásáról szóló végleges döntés benyújtásra nem kerül.

49. §

A javaslat megállapítja a kizárólagos gazdasági tevékenységhez kapcsolódó működtetési jog ingatlan-nyilvántartási bejegyzéséhez szükséges módosításokat.

50. §

A telekalakítási eljárási szabályokkal való összhang megteremtése érdekében szükséges a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvényben (a továbbiakban: Kötv.) is meghatározni a telekalakítás során követendő elveket. Műemlékvédelmi követelmény a kastélyparkok, egyházi ingatlan-együttesek, ipari műegyüttesek, népi vagy más épületegyüttesek fizikai valójában és az együttes elemek érvényesülését elősegítő módon történő, egy telekegységben való fenntartása. Az örökségvédelmi hatóság jelenleg a földügyi igazgatási jogkörben eljáró ingatlanügyi hatóságnak a telekalakítási eljárásában vizsgálja a feltételek gyakorlati érvényesülését: történetileg összetartozó ingatlanok, ingatlanrészek és az azokon elhelyezkedő már felismert elemek (melyeket az örökségvédelmi hatósági nyilvántartás térképi kiterjedéssel jelöl) összetartozó voltára, jelenlegi értékelhetőségére terjed ki a szakkérdése.

51. §

A módosítás kiterjeszti a védetté nyilvánított kulturális javak kereskedelmi forgalomban történő átruházásával kapcsolatos kereskedőt terhelő bejelentési kötelezettséget. Ennek eredményeképpen a kereskedelmi forgalomban történő értékesítés céljából átadott, védetté nyilvánított kulturális javakra vonatkozó, a Kötv. 52. § (3) bekezdése szerinti bejelentésre a kereskedő akkor is köteles, ha az értékesítés meghiúsul, és nem történik átruházás.

A rendelkezés alapján a védetté nyilvánított kulturális javak tulajdonosa (birtokosa) a személyazonosságát hitelt érdemlően köteles közölni a javakat értékesítés céljából átvévő kereskedővel, tekintettel arra, hogy az ilyen célból átvett védetté nyilvánított kulturális javak esetén a kereskedőt bejelentési kötelezettség terheli a hatóság felé.

53. §

A rendelkezés szűkíti a jogellenesen kivitt kulturális javak visszaszolgáltatásáról szóló 2001. évi LXXX. törvény 2. § 1. pontja alapján a hatóság által nyilvántartott kulturális javak körét. A módosítás eredményeként az Európai Unió valamely tagállama területéről jogellenesen kivitt, nemzeti kincsnek minősülő kulturális javak helyett kifejezetten a Magyarország területéről jogtalanul kivitt vagy ilyen módon behozott kulturális javak nyilvántartásának kötelezettségét írja elő.

54. §

A módosítás technikai jellegű, a jogszabályi környezetnek és a kialakult gyakorlatnak megfelelően állapítja meg, hogy a kulturális javakra vonatkozó adatszolgáltatás esetén a hatóságot a hatósági igazgatási szolgáltatási díj nem illeti meg.

55. §

Az építésügyi hatósági eljárásokhoz hasonlóan az örökségvédelmi hatósági eljárások esetében is kialakításra kerül olyan elektronikus ügyintézési felület, amely a kor elvárásainak megfelelő gyors, megbízható, egyszerű és biztonságos ügyintézés tesz lehetővé azzal, hogy az építésügyi dokumentum támogató rendszerhez hasonlóan, abba integráltan támogatja az örökségvédelmi eljárások dokumentumainak kezelését, tárolását, továbbítását. 2022. január 1-jétől az örökségvédelmi eljárásokban a rendszer alkalmazásának lehetőségével egyben kötelezővé tehető az elektronikus ügyintézés, ezt rögzíti a rendelkezés.

57. §

Szövegpontosító rendelkezés. A Kötv. 86. § (4) bekezdése kimondja az 1998. január 1-je előtt műemlék, műemlék jellegű, városképi jelentőségű kategóriában védettséget szerző védett műemlék ingatlanok esetében a Magyar Állam elővásárlási jogát, ezt a rendelkezést az elővásárlási jogot megállapító általános szabályok közé emeljük.

A Kötv. 86. § (4) bekezdése nem áll összhangban a 86. § (1a) bekezdésével, ezért az elővásárlási jog gyakorlásának egyértelművé tétele érdekében a (4) bekezdés módosításra, a 18. §-ban az (1a) bekezdés hatályon kívül helyezésre kerül.

58. §

Szövegpontosító módosítások, valamint az Inyvt. által bevezetett, a jelenleg hatályos, az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvénytől részben eltérő fogalomhasználatból adódó módosítások.

59. §

Hatályon kívül helyező rendelkezések.

66–68. §

Az új ingatlan-nyilvántartás és a más állami közhiteles nyilvántartások elektronikus adatcseréje lehetővé teszi, hogy az ingatlan-nyilvántartásnak azok az adatai, amelyeket elsődlegesen más állami nyilvántartásba jegyezték be, onnan automatikusan frissüljenek. Erre tekintettel a cégnyilvántartás és az ingatlan-nyilvántartás közötti adatátadásról a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) módosításával nem kell rendelkezni. Fontos újdonság lesz azonban, hogy ha a cégbíróság érdemi végzése (bejegyző végzés vagy egyéb eljárásban hozott érdemi végzés) közvetlen következménye, hogy az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jog vagy tény változik (keletkezik, módosul vagy törülésre kell, hogy kerüljön), akkor a cégbíróság ezt végzésével elrendeli, és biztosítani kell az új informatikai rendszer segítségével, hogy ezek a változások gördülékenyen átvezetésre is kerüljenek. Ilyen eset lehet a jövőben az átalakulás, egyesülés, szétválás cégjegyzékben történő bejegyzése. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:39. § (1) bekezdése szerint „[j]ogi személy más típusú jogi személlyé történő alakulása esetén az átalakuló jogutód megszűnik, jogai és kötelezettségei az átalakulással keletkező jogi személyre mint általános jogutódra szállnak át.” A Ptk. 3:47. §-a értelmében „[a] jogi személy egyesülésére és szétválására az átalakulásra vonatkozó szabályokat megfelelően alkalmazni kell.”

A gyakorlatban sokszor okoz gondot, hogy például beolvadás bejegyzése után az ingatlanügyi hatóság olyan jognyilatkozat benyújtását kéri hiánypótlás keretében a kérelmező jogutódtól, amelyet a már a cégnyilvántartásból törölt cég volt vezető tisztségviselőjének kellene megtennie. Ilyen jognyilatkozat tételére azonban már nincs mód, hiszen a céget törölték a cégnyilvántartásból – még ha jogutóddal is. A Ptk. általános jogutódlást kimondó szabályából az következik, hogy a törvény erejénél fogva szállnak át a jogok és kötelezettségek. Ha tehát a példaként említett esetben az egyesülési szerződésből aggály nélkül megállapítható, hogy a beolvadó jogelőd ingatlan vagyona az egyesüléssel létrejövő jogutódhoz kerül, akkor biztosítani kell, hogy ez a jogkövetkezmény fennakadás nélkül megjelenjen az ingatlan-nyilvántartásban is. A törvénymódosítás azt célozza, hogy ha ez a változás átvezethető, akkor ez iránt a cégbíróság intézkedjen.

Az átalakulás, egyesülés és szétválás mellett egyéb esetekben is felmerül annak igénye, hogy minél gyorsabban és egyszerűbben kerüljenek a változások átvezetésre. Ennek kiemelt esetköre, amikor ingatlan apporttal történik – egészben vagy részben – a cégalapítás vagy a tőkeemelés. Azt, hogy milyen feltételekkel és milyen módon kerül sor az intézkedésre, külön jogszabály fogja meghatározni.

Fontos jelezni, hogy az Inyvt. fogalomrendszerében a normaszövegben használt a „jog vagy tény keletkezése, változása vagy megszűnése” fordulat az ingatlan tulajdonosa vagy más jog jogosultja személyében történő változást is magában hordozza.

A rendelkezés megállapítja azokat a garanciális szabályokat, amelyek biztosítják, hogy ha a cég ügyében hozott cégbírósági vagy nemperes vagyonrendezési ügyben hozott bírósági végzés miatt az ingatlan-nyilvántartásban változást kell átvezetni, akkor annak lebonyolítása gördülékenyen történjen. Az új ingatlan-nyilvántartási rendszerrel

elkerülhetővé válik, hogy például az ingatlan apporttal történő cégalapítás vagy tőkeemelés esetén párhuzamosan folyjanak az eljárások a cégbíróság, illetve az ingatlanügyi hatóság előtt. Elkerülhetővé válik továbbá az is, hogy az átalakulás, szétválás, egyesülés bejegyzését követően az ügyfélnek (a cégnek) kelljen az ingatlan-nyilvántartáshoz fordulnia a változások átvezetése érdekében, hiszen a szükséges változások átvezetéséről a nemperes eljárásban eljáró (cég)bíróság fog gondoskodni. Az ingatlan-nyilvántartásban a változások átvezetése iránt csak az ingatlan-nyilvántartási bejegyzésről rendelkező döntés meghozatala után lehet intézkedni. E folyamat összetett, és jelentős részben informatikai kérdéseket is érint, így a részletes szabályokat az új ingatlan-nyilvántartási rendszer felállításáig megalkotásra kerülő végrehajtási szabályok fogják megállapítani.

A rendelkezések pontosítják a végelszámolás befejezésére vonatkozó rendelkezéseket annak érdekében, hogy egyértelműsítésre kerüljön, hogy a cégbíróság a végelszámolási záródokumentumok elfogadása után akkor tud intézkedni az ingatlan-nyilvántartás felé, ha a vagyonfelosztási javaslatból aggály nélkül, pontosan meghatározhatóak a vagyonfelosztás részletei.

A vagyonrendezési eljárásba is beillesztésre kerül a Ctv. 1. § (1a) bekezdését tartalmában lefedő rendelkezés. Mivel a vagyonrendezési eljárásban nem a cégbíróság jár el, külön rendelkezésben kell a szükséges normatív elemeket rögzíteni. Fontos utalni itt is arra, hogy a részletszabályokat végrehajtási rendelet fogja megállapítani.

Az alcím átmeneti rendelkezést is tartalmaz, amely biztosítja, hogy már az Inyvt. hatálybalépésekor folyamatban lévő eljárásokban is sor kerülhessen az új szabályok alkalmazására, emellett az alcímbe szövegpontosító rendelkezések is helyet kaptak, figyelemmel az Inyvt. terminológiájára.

Az új ingatlan-nyilvántartási rendszer indulásától az ingatlan apport tekintetében tulajdoni lap csatolására már nem lesz szükség, mert a tulajdoni lapot a cégbíróság az informatikai rendszer útján ellenőrzi. Jelezhető, hogy az új megoldások miatt a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelmek formanyomtatványa is felülvizsgálatra kerül, tehát a cégnek bár nem kell tulajdoni lapot csatolnia, azonban az ingatlan adatait pontosan meg kell majd jelölnie a nyomtatványon.

72. §

A javaslat meghatározza a Kstv. új, az országos közúttal érintett ingatlan tulajdonjogi viszonyainak rendezésére irányuló eljárás szabályait megállapító alcímét.

A Kstv. új 40/H. §-a határozza meg az eljárás tárgyi hatályát, az eljárás alá vonható, országos közúttal terhelt, magántulajdonában álló ingatlanok körét. A rendelkezésben lényeges fogalmi elemként szerepel, hogy az eljárás kizárólag e törvény hatályba lépését megelőzően forgalomba helyezett országos közúttal érintett ingatlanra indítható meg. A jogalkotó ezzel a szabályozást egyértelműen a jelenleg fennálló és jogi rendezést igénylő tényhelyzet megszüntetéséhez rendeli, a jövőben létesítendő, vagy akár az építés alatt álló országos közutakra vonatkozóan kizárja.

Ugyanebben a §-ban kerül sor az eljárás kezdeményezésére jogosult kijelölésére is (érintett országos közúthálózat felett tulajdonosi jogokat gyakorló szerv vagy az érintett országos közúthálózat vagyonkezelője).

A 40/I. § állapítja meg azt a közérdekű célt, illetve azon feltételeket, amelyek együttes fennállása esetén az eljárás megindításának helye lehet. A kisajátítási hatóság eljárása során a 40/I. §-ban foglaltak fennállását vizsgálja az eljárás alkalmazhatósága kérdésében.

A 40/J. § biztosítja az ingatlan tulajdonosa részére az eljárás megindítására jogosult kötelezését az eljárás megindítására, ha az adásvételi, vagy csereszerződés a Kstv.-ben előírt határidőben nem jött létre.

A 40/K. § az eljárással érintett ingatlanra vonatkozó további szabályokat állapít meg. Azon ingatlanok esetében, amelyek területét csak részben érinti országos közút, az eljárás az érintett területre is lefolytatható. A visszamaradó földrészlet tekintetében a részleges kisajátítás szabályai megfelelően alkalmazhatóak, hiszen a kialakítható telek nagyságát a helyi építési szabályzatok tartalmazzák. Az ingatlan tulajdonosa emellett kérheti a visszamaradó földrészlet megváltását is, ha az ingatlan visszamaradó része eredeti céljára használhatatlanná válik, vagy az ingatlannal kapcsolatos jog vagy foglalkozás gyakorlása lehetetlenné vagy számottevően költségesebbé válik, illetve ha a visszamaradó rész gazdaságos értékesítése nem lehetséges.

A 40/L. § tartalmazza a kártalanításra vonatkozó rendelkezéseket. Tekintettel arra, hogy a kártalanításra jogosultság az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdésén alapul, az eljárásban a kisajátítási eljárásra vonatkozó kártalanítási szabályok érvényesítése szükséges. Lényeges különbség azonban, hogy az eljárásban rendezni kívánt, az eljárást megelőzően kialakult tényhelyzetre tekintettel a kártalanítás nem a kisajátítási hatóság határozatának véglegessé válásától lesz esedékes, hanem az esedékességet maga a tényhelyzet teremti meg, ezért időpontjának a létrejöttének idejét, az országos közút megépülésével az ingatlant korlátozó állami tulajdon keletkezésének idejét kell tekinteni.

A 40/M. § az eljárás alapvető szabályait – így az eljárásban ügyfélnek tekintendő személyek, vagy szervek megjelölését – határozza meg.

A 40/N. § az eljárás megindításához szükséges kérelem benyújtására vonatkozó szabályokat állapítja meg. Lényeges kiemelni, hogy a törvény objektív, 6 éves határidőt állapít meg a kérelem előterjesztésére. Amennyiben az eljárást kérő a határidőt elmulasztja, a továbbiakban csak a polgári bíróságok előtt megindított peres eljárás keretében kezdeményezheti az ingatlan tulajdonjogi viszonyainak rendezését. A 40/N. § emellett felsorolja az eljárás iránti kérelem kötelező mellékleteit is. Az utóbbiak közé tartozik az ingatlanról készített változási vázrajz, amely az ingatlan megoszthatóságát teszi lehetővé, amennyiben az országos közút az ingatlan csak egy részét érinti és az önálló ingatlanok kialakíthatóak.

A 40/O. § a kisajátítási hatóság eljárási cselekményeiről, a szakértő kirendelésének szabályairól, illetve a tárgyalás tartásáról rendelkezik.

A 40/P. § a kisajátítási hatóság határozatával, annak tartalmával, a kártalanításról történő rendelkezésével és a kártalanítás megfizetésével kapcsolatos szabályokat állapítja meg. A 40/Q. § lehetőséget biztosít az eljárást kérő és a többi ügyfél részére a kártalanítás tárgyában egyezség megkötésére és hatósági határozatba foglalására.

A 40/T. § a kisajátítási hatóság által az eljárásban meghozott határozatával szembeni közigazgatási perre vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza.

A 40/U. § a véglegessé vált határozat joghatását, a földrészlet (vagy annak egy része) az állam tulajdonába kerülését állapítja meg, illetve rendelkezik, az ingatlanban bekövetkezett változás ingatlan-nyilvántartási átvezetéséről.

A 40/V. § Az ingatlan adásvételével, illetve az eljárás alapján megfizetett kártalanítás egyes adójogi kérdéseit rendezi.

Jelen módosítás a benyújtott törvényjavaslathoz szorosan kapcsolódik, arra a jogrendszeri koherencia fenntartása érdekében kerül sor.

74. §

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Tfv.) 2. § 1. pontja az átlagos minőségű termőföld meghatározása körében utal az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény szerinti törzskönyvben szereplő adatra. Az Inyvtv. nem ismeri a törzskönyv fogalmát, továbbá kikerült belőle a kerületekre történő utalás is, ezért a Tfv. 2. § 1. pontjának módosítása szükséges.

Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény 32. §-a, valamint az Inyvtv. 35. §-a határozza meg az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés alapjául szolgáló okirat tartalmi elemeit. Ezen rendelkezésektől eltérően a szőlészetről és borászatról szóló 2020. évi CLXIII. törvény 2. §-a szerinti szőlő termőhelyi kataszterbe sorolás jogi jelleg, valamint Tfv. 58/A. §-a szerinti gyümölcs termőhelyi kataszterbe sorolás jogi jelleg feltüntetéséhez elegendő megadni a kataszterbe sorolással vagy a kataszterből történő törléssel érintett földterület fekvése szerinti település nevét és a földterület helyrajzi számát, valamint, ha az adott helyrajzi számmal megjelölt földterületnek csak egy része sorolható be a kataszterbe, a kataszterbe sorolt földterület nagyságát, továbbá ebben az esetben mellékelni kell a földterületről földmérő által készített változási vázrajzot.

77. §

Az egyes közjegyzői nemperes eljárásokról szóló 2008. évi XLV. törvény módosítása szükséges az ingatlan-nyilvántartási eljárás új szabályai alapján a közjegyzőkre háruló feladatok eljárási szabályainak megteremtése érdekében.

79–80. §

A módosítás szükségességét az Inyvtv. által bevezetett fogalomhasználat indokolja. Az Inyvtv. értelmében ugyanis a közjegyzői eljárással kapcsolatos ingatlan-nyilvántartási eljárás már nem a közjegyző megkeresése, hanem hatósági felhívása, és az annak mellékleteként csatolt – az adott eljárás eredményeként létrejött – okirat alapján indul. E körben fontos hangsúlyozni, hogy a felhíváshoz csatolt végzések esetében a hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény 18. § (1) bekezdésében foglaltakat – amely szerint, ha a bekezdésben meghatározott körülmények fennállnak, úgy a közjegyző a végzésnek csak az adott személyre és vagyontárgyra vonatkozó kivonatát küldi meg, amely az intézkedés foganatosításához szükséges – alkalmazni kell.

A rendelkezés az Inyvtv. által módosított fogalomhasználat következtében szükségessé vált szövegcsere módosításokat tartalmazza.

81. §

2022. január 1-jétől hatályba lép az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottságról szóló 299/2021. (VI. 1.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 299/2021. (VI. 1.) Korm. rendelet], amely egyidejűleg hatályon kívül helyezi az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottságról szóló 17/2012. (II. 16.) Korm. rendeletet.

A 299/2021. (VI. 1.) Korm. rendelet szabályozási körében már nem szerepel a Világörökség Szakbizottság, amely korábban a világörökségről szóló 2011. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: Vötv.) 6. §-a szerinti javaslattevő, véleményező és döntés-előkészítő testület feladatait látta el. A Vötv. 6. §-a szerinti testület a 299/2021. (VI. 1.) Korm. rendelet hatályba lépését követően egy új, operatív világörökségi testület formájában kezdi meg működését. Az új világörökségi testületbe tag delegálására jogosultak köre, a testület részletes feladatai és működése a Vötv. 14. § (1) bekezdés b) pontja szerinti felhatalmazás alapján, a világörökségi területté jelölés hazai eljárásrendjéről, a világörökségi kezelési tervek tartalmi követelményeiről és elkészítésük rendjéről, a gondnokságokról, valamint a világörökségi területen az államot megillető elővásárlási jogról szóló 335/2019. (XII. 23.) Korm. rendeletben kerül szabályozásra.

Fentiek alapján, a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 22. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltakkal összhangban, az indokolatlanul párhuzamos vagy többszintű szabályozás elkerülése teszi szükségessé a Vötv. 6. §-ának fentiek szerinti módosítását.

82. §

Fontos újdonsága lesz az új ingatlan-nyilvántartási rendszernek, hogy ha a nyilvántartó bíróság érdemi végzése (nyilvántartásba vételt elrendelő végzés vagy egyéb eljárásban hozott érdemi végzés) közvetlen következménye, hogy az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jog vagy tény változik (keletkezik, módosul vagy törlésre kell, hogy kerüljön), akkor biztosítani kell az új informatikai rendszer segítségével, hogy ezek a változások gördülékenyen átvezetésre kerüljenek. Ilyen eset lehet a jövőben az átalakulás, egyesülés, szétválás nyilvántartásba történő bejegyzése. A Ptk. 3:39. § (1) bekezdése szerint „[j]ogi személy más típusú jogi személlyé történő alakulása esetén az átalakuló jogutód megszűnik, jogai és kötelezettségei az átalakulással keletkező jogi személyre mint általános jogutódra szállnak át.” A Ptk. 3:47. §-a értelmében „[a] jogi személy egyesülésére és szétválására az átalakulásra vonatkozó szabályokat megfelelően alkalmazni kell.”

A gyakorlatban sokszor okoz gondot, hogy például beolvadás bejegyzése után az ingatlanügyi hatóság olyan jognyilatkozat benyújtását kéri hiánypótlás keretében a kérelmező jogutódtól, amelyet a már a cégnyilvántartásból törölt szervezet volt vezető tisztségviselőjének kellene megtennie. Ilyen jognyilatkozat tételére azonban már nincs mód, hiszen a szervezetet törölték a nyilvántartásból – még ha jogutóddal is. A Ptk. általános jogutódlást kimondó szabályából az következik, hogy a törvény erejénél fogva szállnak át a jogok és kötelezettségek. Ha tehát a példaként említett esetben az egyesülési szerződésből aggály nélkül megállapítható, hogy a beolvadó jogelőd ingatlan vagyona az egyesüléssel létrejövő jogutódhoz kerül, akkor biztosítani kell, hogy ez a jogkövetkezmény fennakadás nélkül megjelenjen az ingatlan-nyilvántartásban is. A törvénymódosítás azt célozza, hogy ha ez a változás átvezethető, akkor ez iránt a nyilvántartó bíróság intézkedjen.

Az átalakulás, egyesülés és szétválás mellett egyéb esetekben is felmerül annak igénye, hogy minél gyorsabban és egyszerűbben kerüljenek a változások átvezetésre. Azt, hogy milyen feltételekkel és milyen módon kerül sor az intézkedésre, külön jogszabály fogja meghatározni. Fontos jelezni, hogy az Inyvtv. fogalomrendszerében a normaszövegben használt a „jog vagy tény keletkezése, változása vagy megszűnése” fordulat az ingatlan tulajdonosa vagy más jog jogosultja személyében történő változást is magában hordozza.

83–85. §

Az Inyvtv. megváltozott fogalmi rendszeréhez való alkalmazkodás érdekében szükséges módosítások, továbbá felkészülés a víziközművek ingatlanként történő nyilvántartására azzal, hogy a közhitelesség kérdésében – az ingatlan-nyilvántartás primátusát elismerve – kivezeti az ágazati nyilvántartások esetében a közhiteles minősítést.

87. §

A módosítás a gyakorlati tapasztalat alapján az egységes jogértelmezés érdekében szükséges, kiegészítve a Kötv. 71. §-ára történő hivatkozások jogtechnikai pontosításaival.

88. §

Részben az Inyvtv. megváltozott fogalomrendszeréhez való alkalmazkodás, részben gyakorlati alkalmazás céljából a soron kívüli ügyintézés esetén rendelkezésre álló ügyintézési határidő egyértelműsítése céljából indokolt módosítás. Az egységes jogalkalmazás érdekében szükséges meghatározni a soron kívüli ügyintézés határidejét, mely reálisan a rendelkezésre álló ügyintézési idő fele. Az ügyintézési határidők rögzítve lesznek az E-ING rendszerben, ezért a rendszer működésének megbízhatóságát, az ügyintézés kiszámíthatóságát is támogatja, ha a soron kívüli ügyintézés határidejét pontosan meg lehet adni.

89–90. §

A Ptk. 5:164. § (1) bekezdésének pontosítását az teszi szükségessé, hogy az ágazati törvények többsége értelmében lehetőség van közérdekű használati jognak a felek megállapodásával történő alapítására. Továbbá az Inyvtv. fogalomhasználatához kapcsolódó módosítások.

91–93. §

Kodifikációs, technikai jellegű módosítások, amelyek a Ptk., illetve a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (a továbbiakban: Ptké.) terminológiája és az Inyvtv. fogalomhasználata közötti összhangot biztosítják. Az Inyvtv. alapján a függőben tartás jogintézményét más eljárási eszközök, például az eljárások felfüggesztése vették át. Erre tekintettel a Ptké. 53/A. § (5) bekezdésének módosítása arról rendelkezik, hogy az ügyész kérelmére az eljáró bíróság végzésben dönt az érintett beadványok intézésére irányuló eljárások felfüggesztéséről.

Különböző jogszabályok ugyanazon dologra nézve különböző személyek javára állapítanak meg elővásárlási jogot, adott esetben meghatározzák azok gyakorlásának rangsorát is, nem egyszer más jogszabályok által biztosított elővásárlási jogok viszonyában is. Előfordul azonban, hogy ugyanazon dolog – az esetek többségében ingatlan – tekintetében mégsem állapítható meg egyértelműen, hogy az elővásárlási joggal érintettek közül milyen sorrendben gyakorolhatják a jogszabályon alapuló elővásárlási jogukat. Az ebből adódó jogalkalmazási bizonytalanság eloszlátása, illetve elkerülése érdekében ezért e módosítás általános szabályokat állapít meg a joggyakorlás sorrendjére vonatkozóan. Ha több személy közül az államot, a helyi önkormányzatot vagy más személyt is megillet az elővásárlási jog, úgy e jogot mindenképp az állam, azt követően a helyi önkormányzat, végül pedig a jogszabályban meghatározott más személy gyakorolhatja. Ha az elővásárlási jog gyakorlásának rangsorára vonatkozóan ez a rendelkezés nem adna kellő eligazítást, akkor a sorrend megállapításánál kiegészítő szabályként azt kell figyelembe venni, hogy az egyes személyek számára elővásárlási jogot biztosító jogszabályok közül melyik lépett korábban hatályba. Értelemszerűen ezek a szabályok irányadók a visszavásárlási, a vételi és az eladási jog esetében is, bár ez utóbbi jogok gyakorlása körében a rangsor kérdésének felmerülése nem tekinthető jellemzőnek.

95. §

Az Inyvtv.-nek megfelelően a Családi Csődvédelmi Szolgálat nem kérelmet nyújt be az ingatlanügyi hatósághoz az adósságrendezési eljárása vonatkozó adatnak az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése és törlése iránt, hanem azt hatósági felhívással rendeli el.

96. §

A partnerségi egyeztetésre vonatkozó helyi szabályok megalkotása nem kötelezettsége, hanem lehetősége az önkormányzatnak. Az E-TÉR felületen történő kötelező partnerségi elektronikus egyeztetés mellett (amelyet kormányrendelet szabályoz) fontos, de kiegészítő szerepet tölt be a helyi rendelet szerinti egyeztetés. Ezért az önkormányzati felhatalmazó rendelkezés módosul.

A településkép védelme a település vagy településrész jellegzetes, értékes, illetve hagyományt őrző építészeti arculatának és szerkezetének – az építészeti, táji érték és az örökségvédelem figyelembevételével történő – megőrzését vagy kialakítását jelenti.

Ha az adott településen évszázadok óta él őshonos magyarországi nemzetiségi közösség és működik is nemzetiségi önkormányzat, úgy elengedhetetlen, hogy a településkép-védelem elemei sorában megjelenjen a nemzetiségi közösségek sajátos hagyományokon nyugvó épített környezete, az adott településre jellemző sajátos nemzetiségi építészeti arculat. A nemzetiség által lakott településen a településkép integráns része a nemzetiségi építészeti sajátosság.

A nemzetiségek építészeti hagyományai megőrzése érdekében fontos, ha az adott települési önkormányzat a helyi rendelet megalkotása érdekében a partnerségi egyeztetések sorába bevonja a közigazgatási területén működő nemzetiségi önkormányzatot. A nemzetiségi önkormányzat nevesítése a felsorolásban indokolt, településképi szempontból csak így biztosított a nemzetiségi helyi adottság, mint érték megőrzése, fennmaradása.

97. §

Az a) és b) ponthoz: A jellemzően több településre irányadó és a Kormány által kiadásra kerülő településképi arculati kézikönyvek megnevezése („egyedi településképi arculati kézikönyv”) félrevezető, ezért a Tktv. 2/A. §-ának többi jogintézményével összhangban az ilyen kézikönyveket „kiemelt településképi arculati kézikönyveknek” indokolt nevezni. A szóhasználat kerül pontosításra, a tartalom nem változik.

A c) ponthoz: A Tktv. felhatalmazást ad az önkormányzat képviselő-testületének a településképi véleményezési, a településképi bejelentési és a településképi kötelezési eljárás részletszabályainak megállapítására. Az önkormányzat településkép-értékesítési eszközei közül ugyanakkor a szakmai konzultáció részletszabályainak megalkotására nem szerepel felhatalmazó rendelkezés a Tktv.-ben, ezt a hiányt pótolja a módosítás.

A d) ponthoz: A 8. § (2) bekezdés a) pontjánál a hatáskör átruházásáról a 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet rendelkezik, így a szabályozás nem egységes: a törvény a 8. § (2) bekezdés b)–d) pontja szerinti esetekben önkormányzatról, a 8. § (2) bekezdés a) pontja szerinti esetben a 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet főépítésről és polgármesterről szól. Célszerűbb a szabályozás kialakítása úgy, hogy a hatáskör-módosításról egységesen az önkormányzat képviselő-testülete döntsön a szervezeti és működési szabályzatban (a továbbiakban: SZMSZ). A 8. § (2) bekezdés e) pontja, a végrehajtási eljárás kimaradt a Tktv. hatályos felsorolásából, ez most pótlásra kerül olyan módon, hogy a b)–d) pontokra történő utalás hatályon kívül helyezésre kerül. Így a képviselőtestület valamennyi településkép-értékesítési eszköz átruházásáról együttesen dönthet.

98. §

A Tktv. módosítása a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 53. § (1) bekezdés b) pontjával teremti meg az összhangot, miszerint az átruházott hatáskörökről az SZMSZ-ben kell rendelkezni. Ha az SZMSZ a településkép-értékesítési eszközök értékesítését átruházza (például polgármesterre, jegyzőre, bizottságra), akkor a településképi rendeletben már az átruházás címzettje, az eljáró személy jelenik meg.

99–100. §

Az Inyvtv. 58. § (1) bekezdése értelmében az eljáró bíróság bejegyezhető jogra, tényre, illetve az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogosult és az ingatlan adataiban bekövetkezett változásokra vonatkozó, feltételt nem tartalmazó, végrehajtható határozata alapján elrendeli az ingatlan-nyilvántartási bejegyzést.

Az Inyvtv. alapján a bírósági elrendelés alapján az ingatlanügyi hatóság hivatalból folytat eljárást a bejegyzés iránt. Bejegyzésre alkalmas beadvány benyújtása esetén főszabály szerint automatikus döntéshozatalnak van helye, ezért is rendelkezik úgy az Inyvtv., hogy a bírósági elrendelés nem tartalmazhat a bejegyzéshez további feltételt, a bejegyzés alapjául szolgáló bírósági határozatnak önmagában bejegyzésre alkalmasnak kell lennie. Minderre tekintettel rögzíti a módosítás a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvényben (a továbbiakban: Pp.), hogy a bíróság kizárólag biztosítékadás mellett hozhat olyan ítéletet, amellyel az ingatlanon fennálló közös tulajdont úgy szünteti meg, hogy az ingatlant megfelelő ellenérték fejében egy vagy több tulajdonostárs tulajdonába adja. Ez a rendelkezés és a biztosítékadás részletszabályai biztosítják, hogy a közös tulajdon megszüntetéséről rendelkező ítélet ne tartalmazzon feltételt, hanem az a bejegyzésre alkalmas legyen. Az Inyvtv.-hez fűzött indokolás kimondta, hogy „amennyiben a felperes kéri a magához váltást, a kereseti kérelem szerinti ítélet meghozatala előtt a megváltási összeg előzetes megfizetésére (letétbe helyezésére) kötelezhető, míg a közös tulajdonnak másik fél általi megváltását kimondó bírósági ítélet esetén a megváltási összeg megfizetésére kötelezés mint pénzbeli marasztalás teljesítendő, illetve végrehajtandó, az nem lehet feltétele a tulajdonjog változás bejegyzésének”. Tekintettel a Pp. új 347/A. §-ában foglaltakra, az Inyvtv.-hez fűzött idézett indokolás már nem vehető figyelembe.

A Pp. 414. § (2) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság a fél kérelmére értesíti az ingatlanügyi hatóságot a felülvizsgálati kérelem benyújtásáról. Az Inyvtv. szerint azonban a bíróság nem értesíti az ingatlanügyi hatóságot, hanem elrendeli a bejegyzést, kizárva annak lehetőségét, hogy a bíróságot és a különböző hatóságokat ügyfélnek, beadványaikat pedig kérelemnek lehessen tekinteni az eljárás során.

A fentiekre tekintettel a Javaslat a Pp. 414. § (2) bekezdésének rendelkezését hozzáigazítja az Inyvtv. előírásához és rögzíti, hogy a bíróság elrendeli a felülvizsgálati kérelem benyújtása tényének bejegyzését az ingatlan-nyilvántartásba. Mivel e tény bejegyzését a bíróság rendeli el a jövőben, arról is rendelkezni szükséges, hogy amennyiben a felülvizsgálati eljárás befejeződik, a bíróságnak rendelkeznie kell a felülvizsgálati kérelem benyújtása tényének törléséről. Figyelemmel arra, hogy a tény bejegyzését az elsőfokú bíróság rendeli el, továbbá arra is, hogy a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 405. § (1) bekezdésének utaló szabálya alapján alkalmazandó Pp. 387. §-a alapján az elsőfokú bíróság közli a felekkel a felülvizsgálati eljárást befejező határozatot, indokolt a felülvizsgálati kérelem benyújtása tényének törléséről való rendelkezést is az elsőfokú bíróság hatáskörébe utalni.

A Javaslat a Pp. 446. § (3) bekezdésén átvezeti azokat a módosításokat, amelyek az Inyvtv. fogalomhasználatának változása miatt a törvények közötti összhang megteremtése érdekében szükségesek.

A Pp. 543. § (2) bekezdése szerint a bíróság az ingatlanigényperről az ingatlanügyi hatóságot is haladéktalanul értesíti. A 46. § (1) bekezdéséhez fűzött indokolásban rögzített okokból az ingatlanügyi hatóság értesítése helyett a bíróságnak a halasztó hatályú ingatlanigényszer indítása tényének az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzését kell elrendelnie, továbbá a pert befejező határozatában a bíróságnak e tény törléséről is rendelkeznie kell.

A Pp. 544. § (3) bekezdése szerint az ingatlanigényszerben hozott jogerős határozatot nemcsak a végrehajtó részére, hanem az ingatlanügyi hatóság részére is kézbesíteni kell. Ugyanakkor az Inyvtv. 58. § (1) bekezdése rendelkezik arról, hogy az eljáró bíróság bejegyezhető jogra, tényre, illetve az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogosult és az ingatlan adataiban bekövetkezett változásokra vonatkozó, feltételt nem tartalmazó, végrehajtható határozata alapján elrendeli az ingatlan-nyilvántartási bejegyzést. Ha a bíróságnak az ingatlanigényszerben hozott határozata érinti az ingatlan-nyilvántartást a fentiek szerint, úgy az Inyvtv. 58. § (1) bekezdése szerint kell eljárnia. Erre figyelemmel a határozat ingatlanügyi hatóság részére való megküldésre vonatkozó rendelkezést indokolt elhagyni a Pp.-ből.

101–102. §

A módosítás értelmében az ügyfél rendelkezési joga korlátozásra kerül annak érdekében, hogy a hatóság közlés alatt álló döntését ne legyen szükséges utóbb módosítani vagy visszavonni amiatt, mert az ügyfél „meggondolja” magát. E szabályozás a rosszhiszemű ügyféli eljárásvitel megelőzését célozza.

Tekintettel arra, hogy az Inyvt. szakít azzal a korábbi megoldással, amely szerint bizonyos esetekben a széljegyzett beadványok intézését függőben kellett tartani, és így a korábbi függőben tartási okok felfüggesztési oknak minősülnek, szükséges az Ákr. 43. § (1) bekezdés b) pontjának módosítása.

103. §

A választottbíróság jogerős és végrehajtható határozata alapján az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés iránt az arra illetékes közjegyző intézkedik. A választottbíróság a Magyar Országos Közjegyzői Kamarát keresi meg hatósági felhívásra irányuló nemperes eljárás lefolytatására illetékes közjegyző kijelölése érdekében.

104–109. §

Tekintettel arra, hogy az Inyvt. alapján az ingatlan-nyilvántartási ügyekben már nem minden ügyvédi tevékenységet gyakorló járhat el, az ügyvédi megbízások egy részének speciális jogi feltételei kerültek meghatározásra. Ha az ügyvéd vagy ügyvédi iroda nem rendelkezik legalább egy arra jogosult taggal vagy alkalmazottal, vagy nem tagja ilyen személlyel kapcsolatban álló ügyvédi társulásnak sem, akkor a megbízást nem vállalhatja el. A feltételek fennállását a teljesítéskor kell vizsgálni. A megbízások elvállalására vonatkozó korlátozás csak az Üttv. 2. § (1) bekezdésében meghatározott ügyvédi tevékenységek esetében és csak a jogszabályban meghatározott jogi és technikai feltételek esetén érvényesül.

Ingatlanra vonatkozó vagy ingatlannal kapcsolatos jog vagy tény közhiteles nyilvántartásba való bejegyzésére irányuló eljárásban (a továbbiakban: ingatlan-nyilvántartási ügy) jogi képviselő ellátására nem minden ügyvédi kamarai tag vagy nyilvántartásba vett személy jogosult. Az ingatlan-nyilvántartási ügyben való eljárási jogosultság a törvényben meghatározott feltételekhez kötött, amelyek alapján a kamara által a közhiteles ügyvédi kamarai nyilvántartásba bejegyzett jogosultsággal rendelkező ügyvédek, alkalmazott ügyvédek és kamarai jogtanácsosok láthatnak el ilyen tevékenységet az Inyvt. 42. § (1) bekezdésével összhangban.

Az ingatlan-nyilvántartási ügyben való jogi képviselő ellátásához az ügyvédi meghatalmazás általános szabályaitól eltérően elektronikus úton kell létrehozni a meghatalmazást, amelyet valamennyi jog vagy tény bejegyzésével közvetlenül érintett személynek meg kell adnia, és elektronikus úrlapon, az ingatlan-nyilvántartásról szóló törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott tartalommal és módon kell megszerkeszteni és hitelesíteni.

Az ingatlan-nyilvántartási ügyben eljárásra jogosult kizárólagos jogi képviselői joggal rendelkezik az ingatlan-nyilvántartási ügyekben, azonban a bejegyzés alapjául szolgáló okiratok előkészítésében az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Üttv.) fogalomhasználata szerinti okíratszerkesztésben a vele szorosan együtt dolgozó vagy együttműködő, de ilyen jogosultsággal nem rendelkező ügyvédi tevékenységet gyakorlók, valamint az Üttv. 42. § (3) bekezdésével összhangban az ingatlan-nyilvántartási ügyben eljárásra jogosult kamarai jogtanácsos ügyfelének a kamarai szabályzatban meghatározott követelményeknek megfelelő munkavállalói is részt vehetnek.

Az ingatlan-nyilvántartási ügyekben való eljárási jogosultsághoz kapcsolódó magasabb szintű felelősséggel összhangban a módosítás új fegyelmi büntetésként határozza meg az ingatlan-nyilvántartási ügyektől való eltiltást.

Az ingatlan-nyilvántartási ügyektől való eltiltás fegyelmi büntetés határozott időre, legalább egy, legfeljebb öt évre szabható ki. A büntetés hatálya alatt az ügyvédi tevékenység gyakorlója nem jogosult ingatlan-nyilvántartási ügyben jogi képviselő ellátására, illetve az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzés alapjául szolgáló okirat tekintetében okíratszerkesztésre és ellenjegyzésre, jogosultságát a kamarai nyilvántartásból törölni kell, illetve a büntetés kitöltéséig az egyéb feltételek teljesítése esetén sem vehető nyilvántartásba. A kizárás fegyelmi büntetéssel együttesen alkalmazott ingatlan-nyilvántartási ügyektől való eltiltás tartamába a kizárás fegyelmi büntetés végrehajtásának az időtartama nem számít bele. Az ingatlan-nyilvántartási ügyben való eljárási jogosultságtól való eltiltás fegyelmi büntetés esetében is alkalmazhatóak a hátrányos következmények alóli mentesítésre vonatkozó szabályok.

A hatályos Üttv. 130. §-a alapján a fegyelmi eljárás folyamatban léte alatt az elsőfokú fegyelmi tanács dönthet az ügyvédi tevékenység felfüggesztéséről. A módosítás megteremti az ingatlan-nyilvántartási ügyben való eljárással összefüggő jogsértések esetére megállapított új felfüggesztési szabályok és az ügyvédi tevékenység gyakorlásához való jog felfüggesztésének hatályos, az Üttv. 130. § (1) bekezdésében meghatározott szabályainak összhangját.

Az olyan ügyekben, amelyek tárgya legalább részben az eljárás alá vont személynek az ingatlan-nyilvántartásban való eljárási jogosultságán alapuló tevékenységével függ össze, elsődlegesen azt kell vizsgálni, hogy indokolt-e az ügyvédi tevékenység gyakorlásához való jog teljes felfüggesztése az Üttv. 130. § (1) bekezdése alapján. Ha ennek feltételei nem állnak fenn, de az érintett ingatlan-nyilvántartásban való eljárása az ügyfelek jogai, jogos érdekei vagy az ügyvédségbe vetett közbizalom olyan mértékű sérelmével vagy veszélyeztetésével járna, amely meghaladja az ingatlan-nyilvántartási ügyben való eljárási jogosultság felfüggesztéséből fakadó egyéni érdeksérelmet, akkor a fegyelmi tanács az ingatlan-nyilvántartási ügyben való eljárási jogosultság felfüggesztéséről dönthet.

Az új elektronikus ingatlan-nyilvántartás az ügyvédi tevékenység gyakorlására jogosultak jogi képviselőként való eljárási jogosultságát az ügyvédi kamarai nyilvántartásból való való idejű adatkéréssel ellenőrzi. A területi kamarák ezért hatósági eljárás keretében veszik nyilvántartásba a törvényi feltételeknek megfelelő ügyvédek, alkalmazott ügyvédek és kamarai jogtanácsosok esetében az ingatlan-nyilvántartási ügyben való eljárási jogosultságot. A nyilvántartásba való bejegyzés alapvető feltétele a kamarai szabályzatban előírt speciális továbbképzésben való részvétel és a megszerzett tudást igazoló számonkérés teljesítése. Ezen felül az ingatlan-nyilvántartási eljárás Inyvtv.-ben meghatározott sajátosságaira tekintettel, a megnövekedett felelősség és kockázatok a tevékenységgyakorlók és az ügyfelek érdekeit is leginkább szolgáló kezelése érdekében kiegészítő felelősségbiztosítás fenntartását írja elő a jogosultság megszerzéséhez és fenntartásához. Az ingatlan-nyilvántartási ügyben való eljárással összefüggő ügyvédi tevékenységgel okozott károk megtérítésének, illetve sérelemdíj megfizetésének a fedezetétül olyan kiegészítő felelősségbiztosítás szolgálhat, amelynek káreseményenként számított legalacsonyabb összege ötvenmillió forint. Kamarai jogtanácsosok esetében a kötelező felelősségbiztosítással azonos elvek alapján kiegészítő felelősségbiztosítás előírása sem szükséges. A jogosultság ezen felül ahhoz is kötött, hogy az ügyvéd vagy alkalmazott ügyvéd számára az ingatlan-nyilvántartási ügyek ellátásnak infrastrukturális, elsősorban informatikai feltételei a rendelkezésére álljanak, kamarai jogtanácsos esetében pedig a feltételek biztosítását a munkáltató nyilatkozatban igazolja. Nem szerezhethet ingatlan-nyilvántartási ügyben való eljárási jogosultságot, illetve elveszíti azt, aki az ingatlan-nyilvántartási ügyektől való eltiltás fegyelmi büntetés hatálya alatt áll, vagy akinek az ingatlan-nyilvántartási ügyben való eljárási jogosultságát felfüggesztették. A nyilvántartásba vétel iránti hatósági eljárásban a kérelmezőnek a közhiteles nyilvántartásból nem ellenőrizhető feltételek teljesítését például a felelősségbiztosítás meglétét igazolnia kell. Az ingatlan-nyilvántartási ügyben való eljárási jogosultságot kérelemre a kamara törli a nyilvántartásból, ha azonban a jogosult valamelyik feltételnek utóbb már nem felel meg a törlés azonnal, végrehajtható határozattal, hivatalból történik.

Átmeneti rendelkezésben szükséges szabályozni, hogy az ingatlan-nyilvántartási ügyben való eljárási jogosultság nyilvántartásba vétele iránti kérelem 2022. szeptember 1-jétől terjeszthető elő. Ha a területi kamara elnöke a kérelemnek helyt ad, legkorábban 2023. február 1-jével, vagyis az új ingatlan-nyilvántartásról szóló törvény hatálybalépésével egy időben kerül bejegyzésre a jogosultság.

Az ügyvédi kamarai nyilvántartás közhitelesen tartalmazza az ügyvéd, az alkalmazott ügyvéd és a kamarai jogtanácsos esetében az ingatlan-nyilvántartási ügyben való eljárási jogosultság fennállását. A módosítás ezért új sorral egészíti ki a mellékletben foglalt, a nyilvántartás közhiteles adattartalmát meghatározó táblázatot.

Az alcím szövegcsere módosításokat is tartalmaz, amelyek a Magyar Ügyvédi Kamara és a területi kamarák továbbképzési feladatait határozzák meg, kiegészítve a hatályos rendelkezéseket az ingatlan-nyilvántartási ügyben való eljárási jogosultság megszerzéséhez előírt továbbképzéshez és számonkéréshez kapcsolódó feladatokkal. A módosítás ezen felül kiegészíti a kiemelt szabályzatnak minősülő továbbképzési szabályzat megalkotására vonatkozó felhatalmazást az ingatlan-nyilvántartási ügyben való eljárási jogosultság megszerzéséhez előírt továbbképzésre és számonkérésre való utalással. Szükséges ezen felül az Üttv. 158. § (7) bekezdésében egyértelművé tenni, hogy a főszabálytól eltérően az ingatlan-nyilvántartási ügyben való eljárási jogosultság megszerzéséhez előírt továbbképzéshez számonkérés is kapcsolódik.

A Magyar Ügyvédi Kamara továbbképzéssel kapcsolatos feladatait egységesen az Üttv. 155. § (2) bekezdésében szükséges meghatározni, ezért indokolt a rendelkezés hatályon kívül helyezése.

111. §

Szövegpontosítás. Mivel a törvény csak definícióként rögzíti, hogy 5 ha-t meghaladó területi kiterjedésű külfejtéses művelésű bányaterületet, hulladékártalmatlanító létesítmény elhelyezésére szolgáló területet, egészségügyi, sportolási, rekreációs, közlekedési és honvédelmi területet sajátos területfelhasználású térségként ki kell jelölni, a jogalkotói célt indokolt normaként rögzíteni a jogértelmezést elősegítése érdekében.

112–114. §

Az alternatív energiák előállítása – különösen a naperőművek elhelyezése – jelentős területfoglalással jár együtt. A naperőművek erőteljes ütemű előretörése miatt a termőföld és az ökológiailag értékes területek védelmében szükséges a telepítés területi feltételeit rögzíteni a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényben (a továbbiakban: Trtv.), amely az elért védettségi szint megtartását biztosítja.

115–116. §

A módosítást a településrendezési szabályokban 2021 júliusával bekövetkezett változások, és így a területrendezési és a településrendezési előírások közötti összhang megteremtése indokolja.

117. §

Az (1) bekezdés szerinti módosítást a településrendezési szabályokban 2021 júliusával bekövetkezett változások, és így a területrendezési és a településrendezési előírások közötti összhang megteremtése indokolja.

A módosítás értelmében az új településrendezési övezettípus, a tájgazdálkodási mezőgazdasági terület is kijelölhető lesz kertes mezőgazdasági terület övezetében, valamint védett természeti területen a mezőgazdasági övezetek közül csak tájgazdálkodást lehet kijelölni.

A (2) bekezdés szerint a borszőlő termőhelyi kataszteri terület, a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület, az erdők, a kiváló termőhelyi adottságú szántók vagy az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetéhez hasonlóan a kertes mezőgazdasági területen is indokolt korlátozni az erőművek elhelyezését. Mindezek a rendelkezések az elért védettségi szint megtartását biztosítják.

118. §

A kertes mezőgazdasági terület, a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület, az erdők, a kiváló termőhelyi adottságú szántók vagy az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetéhez hasonlóan a borszőlő termőhelyi kataszteri területein is indokolt korlátozni az erőművek elhelyezését.

119. §

Szövegcsere módosító rendelkezések.

Az 1, 2. és 5. pontokhoz: Értelmezést segítő szövegpontosítások.

A 3., 4., 6–17. pontokhoz: Az új településrendezési követelményekkel történő összhangot biztosító szövegpontosítások. A 4. pontban szereplő módosítás egyben a mezőgazdasági terület övezetek kijelölését, illetve az ebbe az övezetbe való visszasorolást teszi lehetővé abban az esetben, ha a megyei területrendezési terv – így különösen naperőmű elhelyezése céljából – sajátos területfelhasználású térséget jelölt. A tervezett naperőmű megépülése esetén indokolt a mezőgazdasági terület kijelölési lehetőségének a megteremtése. A 8. pont szerinti módosítás egyben a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvénnyel történő összhangot biztosítja.

A 18–21. pontokhoz: Építésügyi hatósági jogalkalmazást elősegíti módosítások.

120. §

Az a), g) és h) ponthoz: A módosítás alapján a naperőművet a területrendezési tervben elegendő térségi jelentőségű egyedi építményként feltüntetni, sajátos területfelhasználású térségként történő kijelölése a jövőben már nem szükséges. A sajátos területfelhasználású térségként történő kijelölés követelményének feloldása mindazonáltal azért nem jelenti a védelmi szint csökkenését, mivel a sajátos területfelhasználású térség kijelölésének célja egyrészt az 5 ha feletti (tehát az Országos Területrendezési Tervben meg nem jeleníthető) különleges területek (így bányaterületek, hulladékártalmatlanítók, egészségügyi, sportolási, rekreációs, közlekedési és honvédelmi területek) megyei területrendezési tervben való megjelenítése, másrészt az erdőgazdálkodási, mezőgazdasági és települési térségre vonatkozó %-os szabályok alkalmazásának megkönnyítése annak rögzítésével, hogy a sajátos területfelhasználású térség területét a %-os számításoknál figyelmen kívül kell hagyni.

A b) ponthoz: A kormányrendeleti szóhasználat változása miatt szükséges technikai pontosítás.

A c), d) és f) ponthoz: A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvénnyel történő összhangot biztosítja, mivel a természetes és természetközeli élőhely védelmének a települési térségben is érvényesülnie kell.

Az e) ponthoz: a Trtv. 25. § (4) bekezdésével összhangban álló módosítás.

123. §

Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény 32. §-a, valamint az Inyvtv. 35. §-a határozza meg az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés alapjául szolgáló okirat tartalmi elemeit. Ezen rendelkezésektől eltérően a szőlészetről és borászatról szóló 2020. évi CLXIII. törvény 2. §-a szerinti szőlő termőhelyi kataszterbe sorolás jogi jelleg, valamint a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 58/A. §-a szerinti gyümölcs termőhelyi kataszterbe sorolás jogi jelleg feltüntetéséhez elegendő megadni a kataszterbe sorolással vagy a kataszterből történő törléssel érintett földterület fekvése szerinti település nevét és a földterület helyrajzi számát, valamint ha az adott helyrajzi számmal megjelölt földterületnek csak egy része sorolható be a kataszterbe, a kataszterbe sorolt földterület nagyságát, továbbá ebben az esetben mellékelni kell a földterületről földmérő által készített változási vázrajzot.

124–128. §

Az ingatlan-nyilvántartás újraszabályozása során kiemelt célként fogalmazódott meg, hogy az ingatlan-nyilvántartásból a lehető legteljesebb körben megismerhető legyen az adott ingatlannal összefüggésben fennálló összes jog és kötelezettség. Az Inyvtv. általános indokolása kimondta, hogy a szabályozás nem vonja el az egyes ágazatoktól az ingatlanra vonatkozó szakmai szempontú nyilvántartás vezetését, azonban kötelezővé teszi, hogy az ágazati adatok az egységes ingatlan-nyilvántartásban is megjelenjenek, valamint ehhez kapcsolatosan az ingatlan-nyilvántartási adat elsőbbségét, közhitelességét mondja ki. Ez az ingatlan-nyilvántartás primátusa, melynek érvényesüléséhez pontosítani szükséges az Inyvtv. közhitelességre vonatkozó rendelkezéseit, egyértelműsítve, hogy ha az ingatlan-nyilvántartás és más közhiteles nyilvántartás között eltérés van az Inyvtv. felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott ingatlanadat tekintetében, az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett adatot kell irányadónak tekinteni.

Pontosítani szükséges az Inyvtv.-ben az ügyleti meghatalmazás létrehozására, valamint a külföldön kiállított ügyleti meghatalmazás felhasználhatóságára vonatkozó szabályokat. Ha az okiratot a nyilatkozattevő helyett meghatalmazott írta alá, az ügyleti meghatalmazást az ingatlan-nyilvántartás elektronikus rendszerében biztosított űrlap használatával kell megszerkeszteni és hitelesíteni. Ha az ügyleti meghatalmazást külföldön állították ki, akkor az űrlapon való rögzítést magyarországi közjegyző végezheti el, akinek az eljárása a felek elektronikus hitelesítését helyettesíti.

Az Inyvtv. 48. § (1) bekezdés a) pontja úgy rendelkezne, hogy az ingatlanra vonatkozó jogok, tények bejegyzése iránti eljárást az ingatlanügyi hatóság felfüggeszti az Inyvtv. eltérő rendelkezése hiányában, a rangsorban előrébb álló beadvány elintézéséig. Ez a rendelkezés nem lép hatályba, mert az eljárás felfüggesztése nem szolgálna megfelelően a gördülékeny eljárásfolytatást. Helyette az Inyvtv. a 47/A. §-ban úgy rendelkezik, hogy ha a beadványt a rangsorban előrébb álló beadvány előzi, az ügyintézési határidő a rangsorban előrébb álló beadvány elintézését követő munkanapon kezdődik. A 48. §-t érintő további módosítások pontosító jellegűek, céljuk, hogy az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvényben meghatározott eljárás-felfüggesztési okok a jövőben is hasonló tartalommal legyenek szabályozva.

A közös tulajdonban álló ingatlanok esetén a bányavállalkozónak számos esetben nem sikerül minden tulajdonossal megállapodást kötnie bányaszolgalmi jog alapítására, ezért a hiányzó tulajdonosi hozzájárulások hatósági határozattal kerülnek pótlásra. A tulajdonosok egy részével kötött megállapodás alapján a bányavállalkozó jellemzően kezdeményezi a bejegyzésre irányuló eljárás megindítását. Addig azonban, amíg a hiányzó tulajdonosi hozzájárulások hatósági határozattal történő pótlására nem kerül sor, a bányaszolgalmi jog nem jegyezhető be. Szükséges ezért a törvényben – a kisajátítási eljárásban érvényesülő eljárásrendhez hasonlóan – arról rendelkezni, hogy közös tulajdonban álló ingatlanok esetében a tulajdonostársak egy részével kötött – bányaszolgalmi jogot alapító – szerződés alapján történő bányaszolgalmi jog bejegyzésére irányuló eljárást fel kell függeszteni mindaddig, míg a megállapodásban nem részes tulajdonostársak vonatkozásában a bányaszolgalmi jog alapítását elrendelő végleges hatósági határozat, vagy a bányaszolgalmi jog alapítására irányuló hatósági eljárás más módon történő lezárásáról szóló végleges döntés benyújtásra nem kerül.

Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvényben bevezetett jogintézményt átveszi az Inyvtv. azzal, hogy a perbejegyzést a bíróság nem a felperes kérelmére, hanem hivatalból rendeli el. A felperes azonnali jogvédelem iránti kérelmére a bíróság ideiglenes intézkedésként elrendelheti az ingatlant érintő közigazgatási per megindítása tényének bejegyzését követően érkezett beadványok intézésének felfüggesztését. Az új szabályozás lehetővé teszi, hogy harmadik személyek az ingatlan-nyilvántartásból értesüljenek az ingatlant érintő közigazgatási per folyamatban létéről, valamint hatékony jogvédelmet biztosít a felperes számára.

A törvényben az új alcím bevezetése az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvénynek az Inyvtv. elfogadását követően hatályba lépett rendelkezése átvételét szolgálja.

Az új rendelkezés felhatalmazza a Kormányt, hogy az elektronikus ingatlan-nyilvántartáshoz kapcsolódó, az Inyvtv. rendelkezéseinek érvényesülését szolgáló E-ING rendszeren kívüli informatikai rendszerek kötelező kiépítéséről és azoknak az E-ingatlan-nyilvántartási rendszerrel történő összekapcsolásáról döntsön.

Az Inyvtv. 2. § (2) bekezdése a törvényen belül bevezeti a hatósági felhívás fogalmát, amely a közjegyzők, bírósági végrehajtók és más hatóságok megkeresésére indult eljárásokat foglalja össze. A megkeresés az ágazati jogszabályokban, így többek között a Pp.-ben, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvényben és a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvényben is használt fogalom, amely azonban nem csak az ingatlanügyi hatóság eljárása iránti eljárási cselekményeket foglalja össze. Az Inyvtv. fogalomhasználatát a hatósági eljárásokban alkalmazandó az Ákr. 25. §-a szerinti megkereséssel való fogalmi ütközés elkerülése indokolja, amikor a hatósági felhívás fogalmát alkalmazza. Mind az Inyvtv.-ben, mind az ágazati törvényekben indokolt a megkeresés kifejezés következetes lecserélése felhívásra, többek között az alapul szolgáló határozatok egységes szövegezése miatt is.

Az Inyvtv. 59. § (1) bekezdése értelmében hatósági felhívás esetén a bejegyzés nemcsak végrehajtható határozaton, hanem jogszabály rendelkezésén is alapulhat, feltéve, hogy egyértelműen meghatározza az érintett ingatlant, valamint a bejegyzendő jogot, tényt vagy adatot.

A módosítás célja a terrorizmust elhárító szerv vagy a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv törvényben meghatározott feladatainak ellátásához szükséges feltételek biztosítása.

Végző előterjesztői indokolás az egyes képzéseket és a foglalkoztatást érintő törvények módosításáról szóló 2021. évi CXLVII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, továbbá a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvényben (a továbbiakban: Flt.) és a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról, valamint a foglalkoztatás felügyeletéről szóló 2020. évi CXXXV. törvényben (a továbbiakban: Fftv.) foglalt módosítások célja, hogy az elbocsátott munkavállalók támogatását szolgáló Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alapról (EGAA) és az 1309/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. április 28-i (EU) 2021/691 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: EGAA rendelet), valamint az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) létrehozásáról és az 1296/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1057 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: ESZA rendelet) végrehajtásához szükséges rendelkezéseket és technikai módosításokat megállapítsa.

A felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: Fktv.) módosítása a gyakorlati tapasztalatok alapján szigorítja a felnőttképzési államigazgatási szerv által lefolytatott ellenőrzés eredményeként alkalmazható szankciókat. Ennek során bevezetésre kerül a tevékenység folytatásától való eltiltás figyelmeztetés alkalmazása nélkül azon esetekre, ahol a felnőttképző a képzés lefolytatásához állami támogatást vesz igénybe, vagy a képzésben résztvevők a képzés díját a Diákhitel Központ Zártkörűen Működő Részvénytársaság által folyósított képzési hitelből finanszírozzák. A szigorúbb szankció ezen felnőttképzők ellenőrzése során abban az esetben alkalmazható, ha a felnőttképzés adatszolgáltatási rendszerébe szolgáltatott adatok alapján a felnőttképző a képzést látszólag lefolytatta, a helyszíni ellenőrzés során ugyanakkor nem tudja a jogszabály által előírt dokumentáció bemutatásával igazolni a képzés valós lefolytatását.

Az Fktv. módosítása az állami támogatásokkal való visszaélés elkerülése érdekében a fenti esetben a felnőttképző engedélyének azonnali visszavonását, a felnőttképzők nyilvántartásából való azonnali törlését, a felnőttképzési tevékenység folytatásától két évre történő eltiltást és a közigazgatási bírság kiszabását együttesen teszi lehetővé, mivel ezen esetben enyhébb szankció alkalmazásától, nevezetesen a felnőttképző jogszabályszerű működésre való felszólításától értelemszerűen visszatartó hatás nem várható olyan képzők esetében, amelyek működése feltételezhetően kizárólag az állami támogatások visszaélésszerű igénybevételére irányul és valós felnőttképzési tevékenység nem áll mögötte.

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvényt (a továbbiakban: Nftv.) érintő módosítások nem érintik az Alaptörvény 38. cikk (6) bekezdésében meghatározott tárgykört és nem függenek össze a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokról szóló 2021. évi IX. törvény szerint ellátott közfeladat lényeges tartalmával.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

Átmeneti rendelkezés.

A 2. §-hoz

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvényben (a továbbiakban: Itv.) a teljes személyes illetékmentesség kiterjesztését a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokról szóló törvény szerinti alapítvány fenntartásában lévő felsőoktatási intézményekre az indokolja, hogy a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány feladatait az általa fenntartott intézmények által látja el, továbbá az Itv.-ben a közhasznú szervezetek is illetékmentességben részesülnek.

A 3. §-hoz

Az EGAA rendelet és az ESZA rendelet végrehajtásához szükséges jogharmonizációs záradék.

A 4. §-hoz

Szövegcsérés módosítások.

A 4. § a) pontjához:

A megváltozott jogszabályi környezet miatt szükséges terminológiai átvezetés, mivel az Flt. az állás keresők tekintetében már nem támogatásról, hanem ellátásról szól.

A 4. § b) pontjához:

A megváltozott jogszabályi környezet miatt szükséges terminológiai átvezetés. Az Fftv. és végrehajtási rendeletei már nem szabályozzák a keresetpótló juttatást, ugyanakkor lehetséges továbbra is, hogy egyes esetekben a foglalkoztatást elősegítő támogatások nyújtása során szükséges a postai út és így a postaköltség finanszírozása is.

A 4. § c), i) és l) pontjához:

A 2014–2020-as programozási időszak lezárultával és a 2021–2027-es ciklus indulásával az európai uniós strukturális alapok, köztük a humán befektetést szolgáló Európai Szociális Alap is módosult. A korábbi, az Flt.-ben is hivatkozott Európai Szociális Alap (a továbbiakban: ESZA) megnevezése változott, helyét az Európai Szociális Alap Plusz (a továbbiakban: ESZA+) vette át, így az uniós társfinanszírozású munkaerőpiaci programok jövőbeni, az ESZA mellett az ESZA+ keretében történő finanszírozhatóságának megteremtése, az ESZA kapcsán bevezetett fogalmak és az ESZA keretében megteremtett eljárási szabályok kiterjesztése érdekében indokolt a módosítás.

A 4. § d) pontjához:

A megváltozott jogszabályi környezet miatt szükséges terminológiai átvezetés, mivel a foglalkoztatást elősegítő támogatásokkal kapcsolatos szabályokat, így a hatásköri és illetékességi szabályokat is 2021. március 1-je óta az Fftv. és végrehajtási rendeletei tartalmazzák.

A 4. § e), f) és h) pontjához:

A módosítás által bevezetett egységes szóhasználattal az eljárási szabályok mind az ESZA, mind az ESZA+ kapcsán alkalmazandóvá válnak.

A 4. § g) pontjához:

Az ESZA+ kapcsán az ESZA rendeletben előírt adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése érdekében szükséges a bekezdés kiegészítése az ESZA rendeletre való hivatkozással.

A 4. § j) pontjához:

A megváltozott jogszabályi környezet miatt szükséges terminológiai átvezetés, mivel szükséges az egészségügyi szolgálati jogviszony fogalom megjelenítése is az Flt.-ben az ellátások igénybevételéhez.

A 4. § k) pontjához:

A megváltozott jogszabályi környezet miatt szükséges terminológiai átvezetés, tekintettel arra, hogy már nincs sor- vagy tartalékos katonai szolgálat. Ugyanakkor az Flt. figyelembe veszi más esetekben is, hogy az ügyfél önkéntes tartalékos katonai szolgálat keretében tényleges szolgálatot teljesít-e.

Az 5. §-hoz

Hatályon kívül helyező rendelkezés.

Az 5. § a) pontjához:

A megváltozott jogszabályi környezet miatt szükséges módosítás, a kiüresedett rendelkezések hatályon kívül helyezésével. A foglalkoztatási érdekegyeztetést más érdekegyeztetési fórumok váltották fel, valamint az állami foglalkoztatási szervvel való együttműködési kötelezettség átkerült az Fftv.-be, így indokolatlan a párhuzamos szabályozás.

Az 5. § b) és c) pontjához:

A megváltozott jogszabálykörnyezet miatt szükséges módosítás, a kiüresedett rendelkezések hatályon kívül helyezésével, mivel a foglalkoztatási érdekegyeztetést más érdekegyeztetési fórumok váltották fel. Az Fftv. hatálybalépésével az álláskeresőnek felkínált lehetőségek is megváltoztak, annak szabályozása a támogatási szabályok közt nyert elhelyezést.

Az 5. § d) pontjához:

A megváltozott jogszabálykörnyezet miatt szükséges módosítás, a kiüresedett rendelkezések hatályon kívül helyezésével. A rendelkezés egy korábbi szabályozás maradványa, ilyen típusú finanszírozás már nem történik a Gazdaság-újraindítási Foglalkoztatási Alapból.

Az 5. § e) pontjához:

A megváltozott jogszabálykörnyezet miatt szükséges módosítás a kiüresedett rendelkezések hatályon kívül helyezésével. A hatályos szabályozás pontosítása szükséges, mivel a felsorolt bevételek beszedése a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hatáskörébe tartozik, így nem is lehet ezzel kapcsolatosan semmilyen kiadása a Gazdaság-újraindítási Foglalkoztatási Alapnak.

Az 5. § f) pontjához:

Az EGAA rendelet végrehajtásához szükséges módosítás. Technikai jellegű módosítás, amely az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alapot (a továbbiakban: EGAA) szabályozó új rendelet számának beillesztésével lehetővé teszi az EGAA-ból származó források Gazdaság-újraindítási Foglalkoztatási Alap bevételei közötti elszámolását a változó jogszabályi környezet mellett is.

Az 5. § g) pontjához:

A megváltozott jogszabályi környezet miatt szükséges az eljárási szabályok pontosítása, mivel az eljárási szabályokon túl a foglalkoztatást elősegítő támogatásokkal kapcsolatos rendelkezéseket 2021. március 1-je óta az Fftv. és végrehajtási rendelete tartalmazzák.

Az 5. § h) pontjához:

Az Ftt. 8. § (6) bekezdés b) pontjának hatályon kívül helyezése miatt szükséges a vonatkozó hivatkozás hatályon kívül helyezése is.

Az 5. § i) pontjához:

Az ESZA rendelet végrehajtásához szükséges módosítás, az új rendelet ugyanis nem ír elő adatszolgáltatási kötelezettséget azt érintően, hogy a résztvevő nevel-e 3 évesnél fiatalabb kisgyermeket.

Az 5. § j) pontjához:

A megváltozott jogszabálykörnyezet miatt szükséges módosítás, a kiüresedett rendelkezések hatályon kívül helyezésével, mivel mind az adatrögzítés, adatszolgáltatás, mind a munkaerőigénnyel kapcsolatos szabályok megváltoztak az elmúlt években.

A 6. §-hoz

Az állami felsőoktatási intézmény tekintetében a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényt (a továbbiakban: Kjt.) az Nftv.-ben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni. Az állami felsőoktatási intézményben a Kjt. határozza meg az egyes közalkalmazottak előmeneteli és illetményrendszerét. Jelen Kjt. módosítás megteremti az állami felsőoktatási intézményekben a 15+15%-os béremelés hátterét.

A 7. és 8. §-hoz

A külföldön szerzett oklevelek elismerésének egyszerűsítése és gyorsítása érdekében a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény módosítása.

A 9. §-hoz

A módosítás megteremti a lehetőségét annak, hogy a nem pedagógus munkakörben foglalkoztatott, adott esetben pedagógus szakképzettséggel nem rendelkező, de az állami iskolákban előírt képesítési feltételeknek megfelelő, nevelő-oktató munkát végző hit- és erkölcsoktatók – saját választásuk alapján – a pedagógus előmeneteli rendszerben részt vegyenek és címzetes minősítést szerezzenek.

A 10. §-hoz

A § lehetővé teszi, hogy az egyházi jogi személy mellett a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány és az általa fenntartott felsőoktatási intézmény is vagyonkezelőként kijelölhető lehessen, illetve vele vagyonkezelési szerződés legyen köthető az állam, illetve a helyi önkormányzat tulajdonában álló nemzeti vagyon tekintetében.

A 11. §-hoz

A jogkoherencia elősegítése, amelyet a telephely fogalmának korábbi megváltozása tesz szükségessé.

Továbbá a § a felsőoktatási intézmény tekintetében – a felsőoktatási intézmény szervezetén kívül önállóan működő és gazdálkodó köznevelési intézmény és szakképző intézmény fenntartói modellje mellett – lehetővé teszi a köznevelési intézmény és a szakképző intézmény olyan fenntartását, amelynek keretében az – hasonlóan a szakképzési centrumokhoz – a felsőoktatási intézmény részeként működik. Ebben az esetben a köznevelési intézmény és a szakképző intézmény rendelkezik jogi személyiséggel, de jogképessége korlátozott. A § e korlátozott jogképesség tartalmát és terjedelmét állapítja meg.

A 12. §-hoz

Rugalmasabbá, ezáltal külföldi hallgatók számára vonzóbbá válik egészségügyi felsőoktatásunk azáltal, hogy az általános orvosképzésben részt vevők számára a doktori képzés komplex vizsgájáig tartó szakasz, ehhez tartozó dolgozat megvédése esetén, önállóan is értelmezhetővé, elvégezhetővé válik. Az ilyen képzésben az általános orvosi tanulmányokkal párhuzamosan kell részt venni, a végzett hallgató pedig külföldön a képzési területre utaló doktori cím használatára válik jogosulttá.

A 13. §-hoz

A módosítás lehetővé teszi, hogy a mesterképzés utolsó évében a hallgató a doktori képzéshez tartozó krediteket vehessen fel.

A 14. §-hoz

A közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány fenntartásában működő felsőoktatási intézménynek a szakképzési centrum jogállását kell gyakorolnia az ingyenes vagyonkezelés tekintetében. Tekintettel arra, hogy az állami szakképző intézmények, illetve a szakképzési centrumok tekintetében külön deklarálja a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Szt.) az ingyenességet függetlenül attól, hogy a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvényből mint költségvetési szerv számára levezethető módon ez fennáll, a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány fenntartásában működő felsőoktatási intézmények fenntartásában működő szakképző intézmények tekintetében is ugyanezen elv alapján indokolt az Szt. megfelelő rendelkezése hatálya alá tartozásáról rendelkezni az Nftv.-ben.

A 15. §-hoz

A képzési hely fogalmának meghatározása a jogkoherencia érdekében.

A 16. §-hoz

Indokolt a tanári pedagógus szakok képzési és kimeneti követelményeinek miniszteri közzétételéről szóló szabályt valamennyi pedagógus szakra, így például a tanító szak képzési és kimeneti követelményeire is kiterjeszteni.

A 17. §-hoz

A Testnevelés Egyetem nevének Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetemre történő változtatása.

A 18. §-hoz

Szövegcsérés, jogtechnikai módosítások.

A 19. §-hoz

A hatályon kívül helyező rendelkezés elősegíti a részismereti képzés szabályainak rugalmassá tételét, orvosolva, hogy eddig csak felsőfokú végzettséggel rendelkezők vehettek részt részismereti képzésben.

A 20. §-hoz

A módosítás átalakítja a felnőttképzési szakértői nyilvántartásba vételhez szükséges feltételeket azzal, hogy már a nyilvántartásba vételhez előírja a kötelező továbbképzés elvégzését és ehhez kapcsolódóan az eredményes vizsga letételét. A hatályos szabályozás erre a nyilvántartásba vételt követően fél évet adott a felnőttképzési szakértőknek, amely a gyakorlati alkalmazás során problémásnak bizonyult. Azon szakértők számára, akik 2022. január 1-jén szerepelnek a nyilvántartásban és még nem tettek eleget továbbképzési kötelezettségüknek, a szabályozás a következő esedékes továbbképzési időszak végéig ad lehetőséget erre.

A 21. §-hoz

A tervezet a felnőttképzők ellenőrzése során alkalmazható szankciókat szigorítva – a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény rendelkezéseivel összhangban – figyelmeztetés szankció alkalmazásának kizárásával, azonnali hatállyal lehetővé teszi a tevékenységtől való eltávolítást olyan felnőttképzők esetében, amelyek költségvetési támogatásból vagy európai uniós forrásból szerveznek képzést, illetve amelyek képzéseinek díját a résztvevők a Diákhitel Központ Zrt. által folyósított képzési hitelből finanszírozzák, ugyanakkor tevékenységük mögött nem áll dokumentumokkal igazolható valós felnőttképzési tevékenység.

A 22. §-hoz

A hallgatói hitelrendszerről szóló 1/2012. (I. 20.) Korm. rendelet módosításával összhangban szigorodnak a képzési hitel feltételei. A jogosultsági feltételek szigorítása során törvényi szinten kerül rögzítésre, hogy a képzési hitel csak azon képzések esetén igényelhető, amelyeknél bemeneti feltételként legalább középfokú végzettség van előírva. Ezen felül a képzési hitel igényléséhez követelményként kerül rögzítésre a legalább egyéves, folyamatos társadalombiztosítási jogviszony megléte és annak igazolása, valamint a képzési díj legalább 20 százalékát kitevő önrész megfizetése a képzési hitel igénylése előtt. Törvényi szinten kerül szabályozására, hogy képzési hitel csak az olyan felnőttképzővel fennálló jogviszony után igényelhető, amely felnőttképzővel a Diákhitel szervezet együttműködési megállapodást kötött.

A módosítás a szigorúbb jogosultsági feltételek mellett rendelkezik a jogosultsági feltételek ellenőrzése során a Diákhitel szervezet által megismert személyes adatok kezelésének szabályairól is.

A 23. §-hoz

Pontosításra kerül a törvény képzési hitelt érintő felhatalmazó rendelkezése.

A 24. §-hoz

A módosítás átalakítja a felnőttképzési szakértői nyilvántartásba vételhez szükséges feltételeket azzal, hogy már a nyilvántartásba vételhez előírja a kötelező továbbképzés elvégzését és ehhez kapcsolódóan az eredményes vizsga letételét. A hatályos szabályozás erre a nyilvántartásba vételt követően fél évet adott a felnőttképzési szakértőknek, amely a gyakorlati alkalmazás során problémásnak bizonyult. Azon szakértők számára, akik 2022. január 1-jén szerepelnek a nyilvántartásban és még nem tettek eleget továbbképzési kötelezettségüknek, a szabályozás a következő esedékes továbbképzési időszak végéig ad lehetőséget erre.

A 25. §-hoz

A módosítás 2022. szeptember 1-jétől bevezeti a jogosultsági feltételek központi kormányzati szolgáltatási busz használatával történő ellenőrzését a Diákhitel szervezet által.

A 26. §-hoz

A Diákhitel szervezet 2022. szeptember 1-jétől nemcsak visszaélés gyanúja esetén, hanem minden benyújtott hitelkérelem vonatkozásában ellenőrizheti a jogosultsági feltételek fennállását központi kormányzati szolgáltatási busz használatával vagy a jogosultsági feltételre vonatkozó adatot kezelő szerv közvetlen megkeresése útján.

A 27. §-hoz

Jogtechnikai módosításra kerül sor.

A 28. §-hoz

A § a gazdálkodó tevékenységével összefüggő polgári jogi kapcsolataiban gazdálkodó szervezetnek minősíti a felsőoktatási intézményt. Erre a gyakorlatban abból a szempontból van szükség, hogy a felsőoktatási intézmény részeként működő szakképző intézmény tanulója, képzésben részt vevő személye tekintetében a felsőoktatási intézmény duális képzőhelyként megjelenhessen és pl. egy egészségügyi szakképzés keretében a szakirányú oktatás a szintén a felsőoktatási intézmény szervezeti egységeként működő klinikai központban is végezhető legyen. Ez esetben a szakképzési munkaszerződést ugyanakkor nem a klinikai központtal, hanem a felsőoktatási intézménnyel kell megkötöni, tehát a tanuló munkaviszonya a felsőoktatási intézménnyel jön létre és a szakirányú oktatáshoz kapcsolódóan a duális képzőhely által a szakképzési hozzájárulásból igénybe vehető adókedvezmény érvényesítésére is a felsőoktatási intézmény lesz jogosult.

A 29. és 30. §-hoz

Az érintettek köréből igényként fogalmazódott meg, hogy az állami iskola 1–8. évfolyamán az etikaóra helyett választható, a bevett egyház, illetve belső egyházi jogi személye által szervezett hit- és erkölcsstan órát tartó személy, az állam, a települési önkormányzat vagy a nemzetiségi önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézményben a szülő, tanuló kérésére szervezett és nem a kötelező tanórai foglalkozások részét képező hitoktatást (fakultatív hitoktatás), továbbá az egyházi iskolákban a nem a saját felekezetnek megfelelő (pl. katolikus iskolában református hittant a tantervbe, órarendbe beépített tantárgyként) hittanoktatást végző személy a köznevelés információs rendszerében nyilvántartásba kerüljön, és rendelkezzen oktatási azonosítóval. A módosítás értelmében a nyilvántartás a tevékenység finanszírozásának ellenőrzése céljából tartalmazza a személy adatait, azonban a munkajogi jogviszony megszűnését követő 30 napon belül ezen adatok törlésre kerülnek.

A 31. §-hoz

Az oktatási nyilvántartásról szóló 2018. LXXXIX. törvény 2. melléklete alapján az ellátott gyermekekre, tanulóira vonatkozó adatokat a pedagógiai szakszolgálatnak a gyermeket, tanulót közvetlenül ellátó munkatársa, a gyermeket, tanulót közvetlenül ellátó pedagógiai szakszolgálati intézmény vezetője ismerheti meg. A kiegészítés biztosítja annak a lehetőségét, hogy informatikai fejlesztés révén kapcsolódóan a központi családtámogatási szerv részére a gyermek, tanuló sajátos nevelési igényének megállapításáról a szakszolgálatok az ellátásaik során keletkezett szakmai dokumentumokat az ellátottra vonatkozóan ágazatközi központi kiszolgáló rendszeren belül biztosítsák.

A 32. §-hoz

Az érintettek köréből igényként fogalmazódott meg, hogy az állami iskola 1–8. évfolyamán az etikaóra helyett választható, a bevett egyház, illetve belső egyházi jogi személye által szervezett hit- és erkölcsstan órát tartó személy, az állam, a települési önkormányzat vagy a nemzetiségi önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézményben a szülő, tanuló kérésére szervezett és nem a kötelező tanórai foglalkozások részét képező hitoktatást (fakultatív hitoktatás), továbbá az egyházi iskolákban a nem a saját felekezetnek megfelelő (pl. katolikus iskolában református hittant a tantervbe, órarendbe beépített tantárgyként) hittanoktatást végző személy a köznevelés információs rendszerében nyilvántartásba kerüljön, és rendelkezzen oktatási azonosítóval. A módosítás értelmében a nyilvántartás a tevékenység finanszírozásának ellenőrzése céljából tartalmazza a személy adatait, azonban a munkajogi jogviszony megszűnését követő 30 napon belül ezen adatok törlésre kerülnek.

A módosítás – a gyakorlatban felmerült igényekhez igazodva – a szakképzés információs rendszerének adattartalma közé beemeli a legmagasabb iskolai végzettséget és szakképzettséget, illetve szakképesítést és ennek, valamint a felnőttképzés adatszolgáltatási rendszerében egyébként már nyilvántartott ilyen adatnak a Diákhitel szervezet számára történő átadását a képzési hitelhez kapcsolódóan lehetővé teszi.

A 33. §-hoz

A módosítás – a gyakorlatban felmerült igényekhez igazodva – a szakképzés információs rendszerének adattartalma közé beemeli a legmagasabb iskolai végzettséget és szakképzettséget, illetve szakképesítést és ennek, valamint a felnőttképzés adatszolgáltatási rendszerében egyébként már nyilvántartott ilyen adatnak a Diákhitel szervezet számára történő átadását a képzési hitelhez kapcsolódóan lehetővé teszi.

A 34. §-hoz

A módosítás meghatározza a programkövetelmény nyilvántartásba vételére, módosítására és törlésére irányuló eljárásnak az általános közigazgatási eljárásról szóló törvényhez képest alkalmazandó speciális szabályait. E körben az ügyintézési határidőt – figyelembe véve az eljárás bonyolultságára és a tényállás tisztázása körében előírt részben kötött bizonyítási rendet – három hónapban állapítja meg és előírja a szakértő kötelező igénybevételét, akinek a feladata a valós gazdasági igénynek való megfelelés és a programkövetelmény tartalmának szakmai-módszertani szempontú megfelelése tekintetében szakvélemény elkészítése.

A 35. §-hoz

A módosítás biztosítja a szakképzésben részt vevő személy számára a képzési hitel igénybevételének lehetőségét.

A 36. §-hoz

A módosítás pontosítja a szakképzési munkaszerződésekhez kapcsolódó adatszolgáltatással érintett adatköröket, illetve az adatszolgáltatásra nyitva álló határidőt annak érdekében, hogy kizárólag hibátlan és feldolgozott bevételek alapján adatok átadása történjen meg.

A 37. §-hoz

Szövegcsere módosító rendelkezések. A programkövetelmények nyilvántartásba vételére, módosítására és törlésére irányuló eljárás a jövőben igazgatási szolgáltatási díjköteles lesz.

A nem állami felsőoktatási intézmény tekintetében a módosítás az Nftv. szerinti együttműködési megállapodás helyett a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokról szóló törvény szerint közfeladat-finanszírozási szerződés ilyen rendelkezése esetén lehetővé teszi a szakképző intézmény fenntartói irányítási hatáskörének gyakorlását.

A rendelkezés a szakképzésért felelős miniszter mellett az oktatásért felelős miniszter által a nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján megkötendő szakképzési megállapodás esetén is lehetővé teszi a szakképzési hozzájárulás érvényesítését.

Egyebekben a § kodifikációs pontosításokat tartalmaz.

A 38. §-hoz

Hatályon kívül helyező módosító rendelkezések.

A 39. §-hoz

A Soproni Egyetemért Alapítvány közfeladat-ellátásához szükséges vagyonjuttatásra vonatkozó részletszabályok kerülnek megállapításra.

A 40. §-hoz

A Soproni Egyetemért Alapítvány közfeladat-ellátásához szükséges vagyonyjuttatásra vonatkozó részletszabályok kerülnek megállapításra.

A 41. §-hoz

A sarkalatossági záradék kiegészítésére kerül sor az új rendelkezésekre tekintettel.

A 42. §-hoz

A GYŐR-PÉR REPÜLTŐTÉR Korlátolt Felelősségű Társaság állami részesedésének helyesbítése.

A 43. §-hoz

Az Universitas Miskolcensis Alapítvány közfeladat-ellátásához szükséges vagyonyjuttatásra vonatkozó részletszabályok kerülnek módosításra.

A 44. §-hoz

Az Universitas Miskolcensis Alapítvány közfeladat-ellátásához szükséges vagyonyjuttatásra vonatkozó részletszabályok kerülnek módosításra.

A 45. §-hoz

A foglalkoztatást elősegítő támogatások szabályainak a gazdaság újraindítása érdekében történő módosítása. Az alanyi kör kiszélesítése elősegíti, hogy a jelenlegi gazdasági és társadalmi helyzetben a korábbinál szélesebb körben, még célozottabban lehessen foglalkoztatást elősegítő támogatást nyújtani.

A 46. §-hoz

Az EGAA rendelet végrehajtásához szükséges jogharmonizációs záradék. A 2014–2020-as költségvetési időszak lezárultával és a 2021–2027-es ciklus indulásával az elbocsátott munkavállalók támogatását szolgáló Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap felhasználási szabályait lefektető európai parlamenti és tanácsi rendelet módosult.

A 47. §-hoz

A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemért Alapítvány közfeladat-ellátásához szükséges vagyonyjuttatásra vonatkozó részletszabály kerül megállapításra.

A 48. §-hoz

Pontosítás az MKSZN Magyar Kertészeti Szaporítóanyag Nonprofit Kft. szétválásának rendezése érdekében.

A 49. §-hoz

A sarkalatossági záradék kiegészítésére, illetve jogtechnikai módosításra kerül sor.

Az 50. §-hoz

Jogtechnikai pontosításra kerül sor.

Az 51. §-hoz

A közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítvány részére a közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítványokról szóló 2021. évi IX. törvény (a továbbiakban: KEKVA tv.) szerinti közfeladathoz rendelt vagyongazdálkodói jogra vonatkozó szabály pontosítása.

Az alapítvány a közfeladathoz rendelt vagyonkezelői joga alapján az e jogával terhelt vagyontárgyat a hatályos szabályozás szerint harmadik személy részére – sem visszterhesen, sem ingyenesen – használatba nem adhatja, hasznosítás céljára nem engedheti át csak és kizárólag a tulajdonában álló gazdasági társaság vagy általa létesített, illetve fenntartott intézménye részére. Az alapítványok által fenntartott intézmények sok esetben oktatási, kutatási közfeladataikat kizárólagos tulajdonukban álló gazdasági társaságon keresztül látják el. Az intézmény és a 100%-os tulajdonú gazdasági társaságai szimbiózisban működnek. A közfeladat-ellátás biztosítása érdekében indokolt az alapítványi kezelésben lévő ingatlanok hasznosítási jogát átengedni gazdasági társaságok számára, figyelembe véve az intézmény kizárólagos tulajdonosi helyzetéből fakadó, a saját intézmény irányításával megegyező befolyásgyakorlás fennállását is.

Előfordul, hogy alapítvány által vagyonkezelt területeken közszolgáltatáshoz (pl.: adótorony) kapcsolódó infrastruktúra van, amely tekintetében a korábbi vagyonkezelő bérleti szerződését kötött. A jelenlegi szabályozás alapján a lejáró szerződések nem köthetőek újra, így a szolgáltatók jogalap nélkül használnák ezeket a területrészeket. Szükséges a KEKVA tv. módosítása annak érdekében, hogy ezekre a területrészekre új szerződéseket lehessen kötni a szolgáltatókkal.

Az alapítványok vagyonkezelésében álló vegyes tulajdonosi joggyakorlású ingatlanok esetében az alrészleteken lakhatás céljára szolgáló ingatlanok is vannak (az ingatlanok alrészletén). Ezen ingatlanok – tipikusan lakások – hasznosítása elsősorban az alapítvány által fenntartott intézmény munkavállalóinak szolgálati lakásban történő elhelyezését szolgálja. A szolgálati lakás biztosítása is bérleti szerződéssel valósul meg jellemzően a munkáltató és a munkavállaló között. A javaslat alapján ezen lakásokra az alapítvány és a fenntartott intézmény munkavállalója között jönne létre bérleti jogviszony. Ahhoz, hogy ez legitim módon megtörténhessen, ezt a kivételt is rögzíteni szükséges a törvényben.

Az 52. §-hoz

A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemért Alapítvány létrehozásáról, valamint a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemért Alapítvány és a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem működéséhez szükséges feltételek és forrás biztosításáról szóló 2020. évi CXLII. törvény módosítása értelmében a Gödöllői Királyi Kastély Közhazsnú Nonprofit Kft. állami tulajdonrészét a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemért Alapítvány vette át, amelyre tekintettel szükséges Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemért Alapítvány törvényben rögzített közfeladatainak bővítése.

Továbbá a Debreceni Egyetem feladatainak bővülése miatt szükséges a kiegészítés.

Az 53. §-hoz

Jogtechnikai pontosításra kerül sor.

Az 54. §-hoz

A modellváltást követően szükséges egyes ingóságok és ingatlanok tulajdonjogának rendezése a fenntartóváltással érintett szakképző intézmények kapcsán.

Az 55. §-hoz

A sarkalatosági záradék kiegészítésére kerül sor az új rendelkezésre tekintettel.

Az 56. és 57. §-hoz

A Gróf Tisza István Debreceni Egyetemért Alapítvány fenntartásában működő Debreceni Egyetem közfeladat-ellátásához szükséges vagyonjuttatásra vonatkozó részletszabály kerül megállapításra.

Az 58. és 59. §-hoz

Rendelkezések arról, hogy a Rudolf Kalman Óbudai Egyetemért Alapítvány céljai és feladata megvalósításához szükséges 1/A–1/C. melléklet szerinti vagyonelemek és követelések ingyenesen az Alapítvány tulajdonába kerülnek.

A 60. és 61. §-hoz

A Rudolf Kalman Óbudai Egyetemért Alapítvány tulajdonába adandó állami vagyonelemek kapcsán rögzítésre kerül, hogy azok elidegenítésére vonatkozó szándék esetében az államot vételi jog illeti meg, és harmadik személy részére kizárólag akkor kerülhet sor az elidegenítésre, ha az állam nem kíván élni e jogával. A Rudolf Kalman Óbudai Egyetemért Alapítvány jogutód nélküli megszűnése esetén az 1/A–1/C. melléklet szerinti vagyonelemek tulajdonjoga az államra száll vissza.

A Rudolf Kalman Óbudai Egyetemért Alapítvány a részére juttatott állami vagyonelemek elidegenítéséből származó bevételek az elidegenítés költségeinek kiegyenlítését követően fennmaradó részét a Rudolf Kalman Óbudai Egyetemért Alapítvány céljai és feladatai megvalósítására köteles fordítani, ezzel is elősegítve a meghatározott közérdekű célok hatékony megvalósíthatóságát.

A rendelkezés kizárja a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény egyes, ingyenes vagyonjuttatásra vonatkozó szabályainak alkalmazását.

A 62. §-hoz

A § a Rudolf Kalman Óbudai Egyetemért Alapítvány tulajdonába adandó állami vagyonelemek és követelések felsorolását tartalmazó mellékletekről rendelkezik.

A 63. §-hoz

A módosítás jogtechnikai pontosítást tartalmaz.

A 64. §-hoz

A sarkalatosági záradék kiegészítésére kerül sor az új rendelkezésekre tekintettel.

A 65. §-hoz

A törvénymódosítást a volt szovjet laktanya kármentesítésével kapcsolatban a felelősségvállalás rendezése teszi szükségessé.

A Szeged II. kerület, belterület 01392/29 helyrajzi számú ingatlan tekintetében – amely a szovjet csapatok magyarországi kivonulásáig szovjet katonai bázisként működött – eshetőlegesen fennállhat a környezeti kármentesítés lehetősége és kötelessége, figyelemmel arra, hogy az ingatlanra nézve teljeskörű környezeti kárfelmérés, illetve környezeti kármentesítés eddig nem történt meg.

A 66. §-hoz

A rendelkezés pontosítására kerül sor.

A 67. §-hoz

A tulajdoni lapoknak megfelelő pontosításokra kerül sor.

A 68–72. §-hoz

A modellváltást követően szükséges egyes ingóságok és ingatlanok tulajdonjogának rendezése a fenntartóváltással érintett szakképző intézmények kapcsán.

A 73. §-hoz

A sarkalatosági záradék kiegészítésére kerül sor az új rendelkezésekre tekintettel.

A 74. §-hoz

Vagyonjuttatással kapcsolatos rendelkezés.

A 75. §-hoz

A sarkalatossági záradék kiegészítésére kerül sor az új rendelkezésre tekintettel.

A 76. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

A 77. §-hoz

Sarkalatossági záradék.

A 78. §-hoz

Jogharmonizációs záradék.

**Végső előterjesztői indokolás
az egyes kulturális tárgyú és egyéb törvények módosításáról szóló 2021. évi CXLVIII. törvényhez***ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS*

A törvényjavaslat célja, hogy megteremtse az egyes kulturális tárgyú törvényi rendelkezések alkalmazása során a gyakorlatban felmerült szabályozási igények jogszabályi alapjait.

Ennek érdekében a törvényjavaslat biztosítja, hogy a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok fenntartásába került előadó-művészeti szervezetek az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló 2008. évi XCIX. törvény (a továbbiakban: Emtv.) szerinti minősítése fennmaradjon, azt ne veszítsék el a fenntartó személyében bekövetkezett változás miatt. A javaslat szintén egyértelműsíti azt a korábban megalkotott szabályt, amely szerint a Magyar Művészeti Akadémia (a továbbiakban: MMA) rendes tagjainak sorába egyszerűsített eljárás lefolytatásával felvehetők új rendes tagok a Nemzet Művésze címet viselő személyek köréből. A javaslat továbbá a Magyar Kultúraért Alapítvány (a továbbiakban: MKA) által ellátott közfeladatok körét is pontosítja az MKA minél szélesebb spektrumú feladatellátásának biztosítása érdekében, és tartalmazza a Petőfi Irodalmi Ügynökség Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság átalakulása miatt szükséges módosításokat is.

A felsőoktatási területet érintő módosítások között szerepel a Nemzeti Közzolgálati Egyetem (a továbbiakban: Egyetem) által jelenleg is ellátott tevékenység – közzolgálati tisztviselők képzése és továbbképzése – alapfeladatként történő megjelenítése törvényi szinten, valamint azon lehetőség megteremtése, hogy az Egyetemen foglalkoztatott minden személy (jogállásától függetlenül) részesüljön a béremelésben, beleértve a törvényben nevesített vezényelt és kirendelt foglalkoztatottakat is. A törvényjavaslat a felsőoktatási intézmények fenntartóváltásával kialakult, az egyidejűleg végbemenő működési modellváltáshoz és számviteli kérdésekhez kapcsolódó speciális helyzetet is kezeli. Ezekon túlmenően jelen javaslat alapján egy velencei és egy gárdonyi állami tulajdonú ingatlan kerül a Kárpát-medencei Művészeti Népfőiskola Alapítvány tulajdonába, annak nevelési, oktatási és felsőoktatási feladatai ellátásának elősegítése céljából.

A törvényjavaslat tartalmazza a rendvédelmi igazgatási alkalmazottak részére a 2022. évre megállapítandó 5% mértékű illetményemelés törvényi alapjának megteremtését, rendelkezik a betegségregiszterek tekintetében új adatkezelési célként az egyéni betegút követés megjelöléséről, valamint lehetővé teszi, hogy a történelmi emlékhelyek fenntartható használatára is elérhető legyen központi költségvetési forrás.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Lakástv.) 45. § (4) bekezdésének módosítása – az abban foglalt esetkörök kiegészítésként – az azonos bérlő bérleti jogviszonyai időtartamának összeszámításáról rendelkezik, egyrészt akkor, ha a bérlő olyan lakások bérleti jogának cseréje révén, melyeken a 45. § (1) bekezdése alapján a vételi jog szempontjából figyelembe vehetőek, időközben másik lakásba került, másrészt akkor, ha a bérlővel – rendszerint a család gyermekekkel gyarapodása miatt szükségessé váló lakásbővítést követően – új bérleti jogviszonyt létesítettek az általa bérelt lakás bővítését követően.

2. §

Pontosító rendelkezés annak egyértelműsítése érdekében, hogy vételi jog gyakorlása esetén a társasházzá alakítás határideje mindig az első forgalmi érték közlésére a Lakástv. 47. § (1) bekezdésében előírt határidő.

3. §

Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvény 2023. február 1-jével kiegészítette volna a személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról szóló 1996. évi XX. törvény (a továbbiakban: Szaztv.) 37. § (3) bekezdését egy új k) ponttal. Azonban a Szaztv. e módosítás hatálybalépése előtt kiegészül egy új ponttal, így a jelen rendelkezésben foglalt módosítás következő pontként illeszthető be. Az eredeti módosító rendelkezés hatályba nem lépéséről az ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti rendelkezésekről, valamint egyes, az ingatlan-nyilvántartással, területrendezéssel, településrendezéssel kapcsolatos és kulturális tárgyú törvények módosításáról szóló törvény rendelkezik.

4–9. §

A keresőképtelenség orvosi felülvizsgálata, továbbá a munkáltató által kezdeményezett keresőképtelenségi felülvizsgálat a fővárosi és megyei kormányhivatalok hatáskörébe tartozó feladat, mely során a felülvéleményező orvos, illetve a szakértő főorvos a keresőképtelenséget megállapító orvos munkáját jelenleg papír alapú dokumentáció alapján ellenőrzi. A helyszíni ellenőrzések egyszerűsítését, gyorsaságát és költséghatékonyságát szolgálja a postai út helyett az EESZT útján történő adatlekérés. Az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Eüak.) 4. § (2) bekezdés f) pontjában meghatározott adatkezelési cél alapján, hasonlóan a rehabilitációs orvosszakértői feladatkörhöz, a keresőképtelenség megállapításának felülvizsgálati feladatai kapcsán is indokolt az ellenőrzendő egészségügyi adatokhoz való hozzáférést az EESZT útján biztosítani. Az elhúzódó pandémiás helyzetre tekintettel a keresőképtelenségi felülvizsgálati feladatokhoz kapcsolódó helyszíni ellenőrzések lebonyolítása számos akadályba ütközik, nehezen szervezhető, továbbá nem költséghatékony, mely miatt hasonlóan a már jelenleg is biztosított rehabilitációs orvosszakértői kormányhivatali feladatkör EESZT hozzáféréshez a keresőképtelenségi felülvizsgálati feladatai kapcsán is indokolt az ellenőrzendő egészségügyi adatokhoz való hozzáférést az EESZT útján biztosítani. A hozzáférés biztosítása a járványhelyzetre tekintettel a munkavégzés zökkenőmentes biztosítása miatt mihamarabb indokolt.

A módosítás indoka a betegségegyeztetések tekintetében új adatkezelési célként az egyéni betegút követés megjelölése.

A pandémia-regiszter tekintetében előírásra kerül a kapcsolati kóddal történő adatkezelés az azonosításra alkalmas személyes adatok körében, valamint az egészségügyi adatokkal való ismételt összekapcsolás feltételei az adatvédelmi követelményeknek való megfelelés érdekében.

A járványügyi feladatok hatékony ellátása érdekében a módosítás rendelkezik arról, hogy egyes szűk esetkörökben sor kerülhet korábban, a módosításban meghatározott időpontot követően keletkezett egészségügyi adatok kezelésére.

10–11. §

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény felhatalmazó rendelkezéseinek kiegészítését az indokolja, hogy szakmai szempontok, így különösen a hangsúlyos egészségügyi, állapotjavító cél alapján szükséges a lovasterápiát, valamint a fogyatékos és a sérült személynek speciális fejlesztő, rehabilitációs célú lovas szolgáltatásokat nyújtó személyek képzési feltételeinek az egészségügyért felelős miniszter rendeletében történő megállapítása.

12. §

Célszerű a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvényben (a továbbiakban: Kötv.) az emlékhelyek mellett az emlékpontok kijelölését is a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság hatáskörébe utalni.

13. §, 1. melléklet

A Kötv. 2. melléklete két nemzeti emlékhely tekintetében pontosításra kerül. A rákoskeresztúri Újköztemető Nemzeti Gyászpark nemzeti emlékhely kibővül a váci, a márianosztrai és a sopronkőhidai rabtemetővel. Ezzel a nemzeti emlékhelyek száma nem emelkedik, csupán a 2012 óta nemzeti emlékhely Nemzeti Gyászpark és Kísfogház bővül három további helyszínnel.

A Győri Egyházmegye kérése szerint pontosításra kerülnek a területhez tartozó helyszínek elnevezései és adatai, és két oda nem illő ingatlan – a Hotel Konferencia és Szent László Látogatóközpont – törlésre kerül.

14. §

Szövegcsere módosító rendelkezések. A Kötv. hatályos szövege a nemzeti emlékhelyek támogatását teszi lehetővé (Kötv. 61/H. §), viszont indokolt, hogy a történelmi emlékhelyek fenntartható használatára is elérhető legyen központi költségvetési forrás. Emellett az emlékpontok szabályozásának egységesítése és az emlékhelyek rendszerébe történő illesztése szükséges. E módosítások az emlékhelyek státuszát nem érintik, a nemzeti emlékhelyet továbbra is az Országgyűlés törvényben, a történelmi emlékhelyet pedig a Kormány rendeletben nyilvánítja emlékhellyé.

15. §

A § hatályon kívül helyezéséről rendelkezik, mivel a Kötv. 23/G. § (5) bekezdése szükségtelenné válik, ha a kijelölt örökségvédelmi szerv maga a Magyar Nemzeti Múzeum lesz, a Kötv. 64/B. §-a pedig szintén a feladatkörök változása miatt válik feleslegessé. Az emlékpontok kijelölése a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság hatáskörébe kerül, ezért a Kötv. 93. § (6) bekezdés a) pontja is hatályát veszti.

16. §

A módosítás megteremti annak a lehetőségét, hogy a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok fenntartásában lévő előadó-művészeti szervezetek is Emtv. szerinti minősítést kapjanak.

17. §

Az utóbbi időben egyes előadó-művészeti szervezetek fenntartója tekintetében változás következett be, miután korábban állami vagy önkormányzati fenntartásban álló előadó-művészeti szervezetek közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok fenntartásába kerültek át. Az Emtv. 11. §-a szerinti minősítéssel a korábban állami vagy önkormányzati fenntartásban álló, minősítéssel rendelkező előadó-művészeti szervezetek nem minősíthetők a fenntartó személyében bekövetkezett változás miatt. Az átmeneti rendelkezés célja, hogy a törvény

hatálybalépését megelőzően állami vagy önkormányzati fenntartásból közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány fenntartásába került előadó-művészeti szervezetnek az állami vagy önkormányzati fenntartás időtartama alatt az Emtv. 11. § (2) vagy (3) bekezdése szerint szerzett minősítését a fenntartó személyében bekövetkezett változás nem érintse. A rendelkezés által a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány fenntartásába kerülő előadó-művészeti szervezetek tekintetében az éves minősítési eljárás során változatlan marad a korábban benyújtott adatszolgáltatás alapján az emberi erőforrások minisztere rendeletében rögzített minősítés.

18. §

A hatályos Magyar Művészeti Akadémiáról szóló 2011. évi CIX. törvény (a továbbiakban: MMA tv.) szerint az MMA általi kötelezettségvállalásról 150 millió forint értékhatárig az elnök, 500 millió forint értékhatárig az elnökség, ezt meghaladó összegű kötelezettségvállalásról pedig a közgyűlés dönt. A közgyűlés döntési kompetenciáját meghatározó szabály alóli kivételt határoz meg az MMA tv. a 27. § (4) bekezdésében, emellett tartalmaz egy szigorító kitélet is a 14. § i) pontjában.

A törvényjavaslat – a közgyűlési döntési hatáskört meghatározó főszabály alóli kivétel előírásával – lehetővé teszi, hogy abban az esetben, ha a kötelezettségvállalás célja az MMA által az MMA tv. szerint alapított, vagy az MMA többségi befolyása alatt működő gazdasági társaság működésének az MMA költségvetéséből való támogatása, akkor e támogatásról az elnökség döntsön – az MMA tv. 17. § (1) bekezdése és a 17. § (5) bekezdés h) pontja alapján – abban az esetben is, ha annak értéke az 500 millió forintot meghaladja.

A javaslat azt célozza, hogy az MMA gazdasági társaságai a közgyűlés összehívása nélkül, megfelelő időben hozzájussanak a működésükhöz szükséges forrásokhoz. A javaslat mellőzi a döntési szintek felesleges felfelé irányítását, a többszáz fős közgyűlésre terhelését, egyúttal a döntési hatáskört úgy határolja le, hogy a döntéserőtel való felelősség egyértelműen tisztázható legyen. A nyilvánosság, az átláthatóság és az ellenőrizhetőség az elnökség közgyűlésnek való beszámolási kötelezettsége fenntartásával továbbra is biztosított.

19. §

A hatályos szabályozás szerint a Nemzet Művésze díj adományozását bárki kezdeményezheti a javaslatlétellel jogosultnál. Javaslatlétellel jogosultak a díj birtokosai, bizonyos törvényi feltételek mellett az MMA tagozatai, valamint a kultúráért felelős miniszter. A Nemzet Művésze cím viselőinek korlátlan személyi javaslatlételi joga indokolatlanul felduzzasztja a díjra javasolt személyek számát, egyben csorbítja a javaslatlétel értékét. Ezért a törvenymódosítás annak bevezetésére irányul – először a 2022. évi Nemzet Művésze díj adományozása eljárásában alkalmazandóan –, hogy a Nemzet Művésze díj birtokosa legfeljebb egy személyt javasolhasson a díjra egy évben. A Nemzet Művésze címet egyidejűleg viselők száma rendszerint közelíti a hetven főt – ami a törvényi felső létszámkorlát –, ezért a módosítás érvényesítése mellett is jelentős számú javaslatlétellel kell számolni. A jogalkotó rögzíti azt is, hogy ha egy díjbirtokos több személyt is javasol, akkor a díj odaítéléséről való döntéshozatalnál a javaslatlételi egyikét sem veheti figyelembe Nemzet Művésze díj Bizottság.

20. §

Az egyszerűsített felvételi eljárás – amelynek részletszabályai az MMA alapszabályában (a továbbiakban: Alapszabály) fektetendők le – első alkalommal a 2022. évi Nemzet Művésze díjak odaítélését követően alkalmazandó. A szabály első alkalmazásakor – kizárólag ezen egyszeri alkalommal – nem csak a Nemzet Művésze díj 2022. évi díjazottja választható az Alapszabály szerinti feltételekkel, és a szintén az Alapszabályban rögzített egyszerűsített eljárás szabályai mentén rendes taggá, hanem a Nemzet Művésze címet a 2022. évet megelőzően elnyert díjazott is. A javaslat szorosan összefügg a felsőoktatás szabályozására vonatkozó és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi CXLVIII. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 38. §-ának hatályba nem lépéséről szóló rendelkezéssel. Ekként az átmeneti rendelkezésnek nem lesz része a rendes tagság kérelmezésére vonatkozó elem, mert az átmeneti rendelkezés alapjául szolgáló törvényi szabályozásban sem szerepel ilyen kitétel, és a felvétel részletszabályait nem a törvény, hanem az Alapszabály határozza meg az MMA tv. 2022. november 5-étől hatályos 7. § (9) bekezdése szerint.

21. §

Nyelvhelyességi korrekció.

22. §

A felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény 1. § (1) bekezdés a) pontja szerint felnőttképzési tevékenységnek minősül – egyebek mellett – a felsőoktatási intézmény alaptevékenységébe nem tartozó oktatás és képzés.

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Nftv.) 2. § (1) bekezdése szerint a felsőoktatási intézmény az Nftv.-ben meghatározottak szerint – az oktatás, a tudományos kutatás, a művészeti alkotótevékenység mint alaptevékenység folytatására – létesített szervezet. Az Nftv. 2. § (3) bekezdése rögzíti, hogy a felsőoktatási intézmény oktatási alaptevékenysége magában foglalja a felsőoktatási szakképzést, alapképzést, mesterképzést, a doktori képzést és a szakirányú továbbképzést.

Ennek alapján a közszolgálati tisztviselők képzése és továbbképzése nem minősül az Egyetem alaptevékenységének, ezért a felnőttképzési tevékenységek körébe sorolandó.

Az Egyetem alapító okirata, valamint vonatkozó jogszabályok rendelkezései alapján köteles ellátni a közszolgálati tisztviselők képzését és továbbképzését, ezért szükséges e tevékenység alaptevékenységként történő rögzítése a Nemzeti Közszolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvényben (a továbbiakban: NKE tv.).

23. §

Az NKE tv. 36. § (4) bekezdés f) pontja a vezetői állományra szűkíti a vezényeltteknek adható illetménykiegészítés lehetőségét, amelyet javasolt a nem vezetői állományra is kiterjeszteni.

24. §

A pontosító javaslat célja az Egyetem költségvetésének jóváhagyása vonatkozásában az elemi költségvetés jóváhagyásának elvégzése, valamint a pénzügyőri státuszon adó- és vámhatósági szolgálati jogviszonyban álló hallgatókra vonatkozó egységes fogalomhasználat megteremtése.

Az Egyetem olyan képzéseket is folytat, melyek nem tartoznak az államtudományi és közigazgatási, a rendészeti, a katonai, a nemzetbiztonsági, vagy a nemzetközi és európai közszolgálati felsőoktatás körébe, azonban szükséges feltételeket előírni a képzések sajátosságaira figyelemmel.

A javaslat kiterjeszti továbbá azok körét, akik más jogviszonyuk mellett az Egyetemen közalkalmazotti jogviszony keretében munkakört, vezetői beosztást tölthetnek be.

25. §

A § hatályon kívül helyező rendelkezést tartalmaz.

26. §

A javaslat megemeli a főpolgármester, a polgármesterek és a közgyűlési elnökök díjazását. A főpolgármester illetménye 1 500 000 forintra, a megyei jogú város polgármesterének, a fővárosi kerületi önkormányzat polgármesterének illetménye 1 300 000 forintra emelkedik. A közgyűlési elnök illetménye a viszonyítási alap emelkedése miatt szintén növekszik. A polgármesteri illetmények tekintetében a szabályozás az Möt. 71. § (4) bekezdésében meghatározott kategóriákat érintetlenül hagyja, viszont az egyes kategóriákhoz kapcsolódó százalékos arányokat megváltoztatja. Nem változik a polgármesteri illetményhez kötődő egyéb illetmények és járandóságok megállapításának módja sem. A módosítás 2022. január 1-jén lép hatályba.

27. §

A felsőoktatási intézményeknél a fenntartóváltással egyidejűleg működési modellváltásra is sor került, az érintett felsőoktatási intézmények kikerültek a költségvetési gazdálkodási és beszámolási rendszeréből. E működési modellváltás sajátos jogutódlással történt, ugyanakkor arra közvetlenül nem alkalmazhatóak a jogi személyek átalakulására, azon belül a vagyონmérlegekre vonatkozó előírások. Ennek következtében a fenntartóváltást megelőző saját tőkestruktúra került átvezetésre a fenntartóváltást követő nyitó adatként, esetenként negatív tőketartalékot, és negatív eredménytartalékot eredményezve.

Tekintettel arra, hogy a számvitelről szóló törvény előírása szerint a tőketartalék negatív nem lehet (szemben a korábbi költségvetési gazdálkodás szerinti számvitelben kimutatott tőkeváltozással), valamint arra, hogy célszerű megteremteni a lehetőségét a korábbi időszak negatív eredménytartaléka megszüntetésének is, indokolt a javasolt kiegészítő rendelkezés beiktatása az átmeneti rendelkezések közé.

A közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok az érintett felsőoktatási intézményeknek fenntartói és tulajdonosai is egyben. E felsőoktatási intézmények jelentős vagyonnal rendelkeznek, amelyet indokolt valamilyen formában az alapítvány számviteli beszámolójában is megjeleníteni. Tekintettel azonban arra, hogy a felsőoktatási intézményekben lévő tulajdon nem feleltethető meg a klasszikus tulajdoni részesedéseknek, erről a modellváltó egyetemek tekintetében indokolt külön rendelkezni. A módosítás a kimutatandó részesedés értékére vonatkozóan is sajátos szabályt fogalmaz meg, amikor a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány beszámolójának mérlegében kimutatandó részesedés mindenkor értékét az egyetem azonos mérlegfordulónapra vonatkozó beszámolójának mérlegében kimutatott saját tőke értékéhez köti.

A törvénymódosítás nem érinti az Alaptörvény 38. cikk (6) bekezdésében meghatározott tárgykört, és nem függ össze a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokról szóló 2021. évi IX. törvény (a továbbiakban: a KEKVA tv.) szerint ellátott közfeladat lényeges tartalmával.

28. §

A közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok által ellátott közfeladatok közül számottevő jelentőséggel bír az oktatási és tehetség gondozási tevékenység. Indokolt tehát az Nftv. e rendelkezését a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokra tekintettel módosítani.

A törvénymódosítás nem érinti az Alaptörvény 38. cikk (6) bekezdésében meghatározott tárgykört, és nem függ össze a KEKVA tv. szerint ellátott közfeladat lényeges tartalmával.

29. §

A Magyar Állatorvosi Kamaráról, valamint az állatorvosi szolgáltatói tevékenység végzéséről szóló 2012. évi CXXVII. törvény 2022. január 1-jétől hatályos 36. § (2) bekezdése és 54. §-a szerint önálló tevékenység keretében állatorvosi tevékenység folytatására az az állatorvos jogosult, aki legalább 5 éves szakmai gyakorlattal rendelkezik, és e szabályt a 2017., 2018., 2019., 2020. és 2021. évben állatorvosi diplomát szerzett állatorvos vonatkozásában a diploma megszerzésének évét követő hatodik év első napjától kell alkalmazni. Jelen javaslat az 54. § rendelkezéseit felváltva úgy rendelkezik, hogy a már praxissal (önálló rendelővel) rendelkező állatorvosokra ad átmenetet úgy, hogy az 5 éves szakmai gyakorlatra vonatkozó rendelkezést a tevékenység megkezdésének évét követő hatodik év első napjától, a 36. § (3) bekezdése szerinti szakmai előmenetelre vonatkozó rendelkezést 2023. január 1-jétől kell alkalmazni.

30. §, 2. melléklet

A rendvédelmi igazgatási alkalmazottak illetményrendszerére vonatkozó új szabályozás elfogadásakor a Kormány döntött arról, hogy a rendvédelmi igazgatási alkalmazottak esetében 2019-ben 20%-os, majd azt követően 3 éven keresztül (2020., 2021., 2022. évek) évenként további 5-5%-os béremelést lát szükségesnek. A 20%-os emelés bértömegre vetítetten történt. Az elmúlt években a törvényi szintű szabályozás a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) módosításával történt. A Hszt. 12. melléklete tartalmazza az alsó és felső illetményhatárokat, amelyeken belül a munkáltató megállapítja az illetményt. A jelen módosítás a rendvédelmi igazgatási alkalmazottak részére 2022. évre megállapítandó 5% mértékű illetményemelés törvényi alapjának megteremtését tartalmazza.

A módosítás munkaköri kategóriánként tartalmazza a rendvédelmi alkalmazottakat megillető illetmény emelt határait.

31. §

Jogtechnikai és koherenciát biztosító módosításra kerül sor.

32. §

Az egyetemi modellváltás miatt szükségessé vált jogszabályi módosítás a határon túli hallgatók egészségügyi jogosultságát rendezi.

33. §

Jogtechnikai pontosítás. Az MMA tv. 7. § (8) bekezdésében rögzített, az általános tagfelvételre vonatkozó közgyűlési döntéshozatalról szóló rendelkezések – csakúgy, mint a 7. § (4)–(7) bekezdése – nem alkalmazandók a Nemzet Művésze címet viselő személyek egyszerűsített eljárásban való rendes tagi felvétele során. A 7. § (8) bekezdésének rendelkezése helyett a 7. § (9) bekezdésében rögzített, speciális szabályt kell alkalmazni, miszerint a közgyűlés dönt az elé terjesztett jelöltek rendes taggá választásáról titkos szavazással, egyszerű többséggel, és a rendes tagi jogviszony kezdőnapja a megválasztást követő nap lesz.

A javaslat a Módtv. kihirdetett, de csak 2022. november 5-én hatályba lépő rendelkezését igazítja ki a szabályozási cél elérése érdekében.

34. §

Jogtechnikai pontosítás, a Módtv. 38. § hatályba nem lépése okán szükséges.

35. §

A javaslat a Módtv. kihirdetett, 2022. november 5-én hatályba léptetni tervezett átmeneti rendelkezésének hatályba nem lépéséről rendelkezik, és szorosan összefügg a 21. §-sal. Ekként – mivel a szabályozás célja másképp nem érhető el – a hatályba nem lépő átmeneti rendelkezés helyett az átmeneti időszakra vonatkozó szabály újbóli megállapítására kerül sor.

36. §, 3. melléklet

A KEKVA tv. 1. mellékletében foglalt táblázat pontosításra kerül, illetve kiegészül az MKA által ellátott új feladatokkal, illetve a Petőfi Kulturális Ügynökség Zártkörűen Működő Részvénytársaság jogutódlására tekintettel.

A Színház- és Filmművészetért Alapítvány közfeladatai is pontosításra kerülnek. A Színház- és Filmművészetért Alapítvány közfeladatai a 2021. évi CXIII. törvény elfogadásával bővültek. Az új közfeladat célja a kortárs színművészet támogatása a magyar színjátszás múltjának megismertetésével és bemutatásával, valamint értékeinek és örökségének megőrzésével és hozzáférhetővé tételével. Ezen tevékenységek többnyire a múzeumi tevékenységre jellemző múltbéli események, hagyományok bemutatását tartják elsődleges céljuknak. Mivel a két eltérő tevékenység bemutatása az előadó-művészet, illetve a színház-és filmművészet területén használatos fogalomrendszeren belül sokszor szintézisben jelennek meg, ezért szükséges e jól elhatárolható meghatározást a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokról szóló 2021. évi IX. törvény 1. mellékletében rögzíteni.

37. §, 45. §

A javaslat a Magyar Kultúraért Alapítvány létrehozásáról, valamint a Magyar Kultúraért Alapítvány és a Petőfi Irodalmi Ügynökség Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság részére történő vagyonjuttatásról szóló 2021. évi XVI. törvény (a továbbiakban: MKA tv.) módosításának célja, hogy a Budapest III. kerület 18386/9 helyrajzi számú, valamint a Budapest III. kerület 18019 helyrajzi számú ingatlanok átadása után is szükséges azokon a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság számára egy szűkebb körű használati jogot biztosítani.

38. §, 40. §, 4. melléklet

A javaslat szerint nyíregyházi és szolnoki ingatlanok kerülnek a Petőfi Irodalmi Ügynökség Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: PKÜ) tulajdonába, melyek könnyűzenei kreatív házak megvalósításának helyszínéül fognak szolgálni.

39. §

A PKÜ-nek juttatandó ingatlanok felsorolása kiegészül még egy ingatlannal, a Budapest 23796/32 helyrajzi számú ingatlan kivett üdülő és sporttelep és park besorolása. A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 4. § (1) bekezdés g) pontja szerint az állam kizárólagos tulajdonába tartozik, ezért szükséges kimondani ingyenes tulajdonba adása esetén a nemzeti vagyonról szóló 2011. CXCVI. törvény 6. § (1) bekezdésétől való eltérést.

41. §

A PKÜ a 4/B. § szerinti ingatlan és a 4. melléklet szerinti ingatlanok tulajdonjogát az azokon fennálló terhekkel együtt szerzi meg.

42–44. §

Az MKA tv. 4/A. § és a 4/B. § szerinti ingatlanjuttatással egyidejűleg a 4/B. § szerinti ingatlanban, valamint a 4. melléklet szerinti ingatlanokban elhelyezett állami tulajdonú ingóságok e törvény erejénél fogva, a fennálló vagyonkezelői jog egyidejű megszűnésével a PKÜ tulajdonába kerülnek. Az MKA tv. 4/B. § és a 4. melléklet szerinti szerinti ingatlanokkal átszálló ingóságokról jegyzőkönyvet kell felvenni, amelyet az átadó és az átvevő képviselőjére jogosult személy ír alá.

A PKÜ-t az e törvényből fakadó jogok és kötelezettségek vonatkozásában az Ügynökség jogutódjának kell tekinteni.

46–47. §

Az egyes agrártárgyú törvények módosításáról szóló 2021. évi LX. törvény 92. §-ának hatályba nem lépése okán szükséges jogtechnikai pontosítás.

A Magyar Állatorvosi Kamaráról, valamint az állatorvosi szolgáltatói tevékenység végzéséről szóló 2012. évi CXXVII. törvény 54. §-ának újraszövegezése miatt szükséges hatályvesztő rendelkezés.

48–52. §, 5. melléklet

A magyar állam 1/1 arányú tulajdonában és a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen működő Részvénytársaság tulajdonosi joggyakorlása alatt álló, Gárdony belterület, 5437 hrsz.-ú, kivett üdülőépület, udvar megnevezésű, 6356 m² terület nagyságú (természetben 2484 Gárdony, Üdülők útja 27. alatt található) ingatlan alkalmas a Kárpát-medencei Művészeti Népfőiskola Alapítvány nevelési, oktatási és felsőoktatási feladatai ellátásához kapcsolódóan szálláshelyként történő működtetésre. Ezzel orvosolható lenne a konferenciák, művészeti fesztiválok idején megtapasztalt folyamatos szálláshiány.

A magyar állam 1/1 arányú tulajdonában álló és a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság vagyonkezelésében lévő Velence, belterület 4477/1 helyrajzi számú, kivett lakóház, udvar, gazdasági épület megnevezésű ingatlan a javaslat alapján ingyenesen a Kárpát-medencei Művészeti Népfőiskola Alapítvány tulajdonába kerül, amely a Velencei-tavi Kistérségért Alapítvánnyal közösen, a Velencei-tó flóráját és faunáját bemutató „erdei” iskolát és – együttműködésben a Velencei Vízi Sport Clubbal (VVSC) – ifjúsági sportbázist működtet majd a területen.

A Kárpát-medencei Művészeti Népfőiskola Alapítvány részére átadásra kerülő Gárdony belterület, 5437 helyrajzi számú ingatlan tekintetében a jelenlegi vagyonkezelő, a Belügyminisztérium útján jelezte, hogy az átadással szintén érintett Velence, belterület, 4477/1 helyrajzi számú ingatlanon átjárási szolgálat biztosítását kéri a Velence, belterület, 4475/2 helyrajzi számú kivett töltés megnevezésű ingatlan megközelítése céljából.

A kalocsai főszékesegyház környezetében, a Kalocsa 1019/3 és 1019/4 helyrajzi számú ingatlanokon régészeti feltárási engedély alapján jelenleg is régészeti kutatás folyik. Ennek során már előkerültek a korábbi román-gótikus székesegyház pillérei, valamint – a főszékesegyházat körülölelő egykori temetőből – kilenc rétegben sírhelyek. A régészeti kutatás jelenlegi fázisából is már megállapítható, hogy kiemelt történeti és kulturális jelentőségű régészeti lelőhelyről van szó, amelynek megőrzése és a széles nyilvánosság számára történő bemutatása a települési önkormányzat teherbíró képességét meghaladó, országos jelentőségű feladat. A Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye vállalta, hogy vagyonkezelésbe kerülése esetén – a főszékesegyházzal és az ASTRICEUM Érseki Múzeum többi kiállításával egy egységet képezve – ellátja a régészeti emlékek megóvásának és bemutatásának feladatát is, egyben biztosítja az érintett ingatlanokon a gyalogosforgalom fenntartását. Ezért a javaslat a középkori vallási kulturális emlékeink bemutatása érdekében a két ingatlan egyházi vagyonkezelésbe kerüléséről rendelkezik.

53. §

Hatályba léptető rendelkezés.

54. §

Sarkalatossági záradék.

Végső előterjesztői indokolás

a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság 2020. évi egységes költségvetésének végrehajtásáról szóló 2021. évi CXLIX. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) elnöke a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 134. § (3) bekezdésében foglalt határidőig benyújtotta a 2020. évi – a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának (a továbbiakban: Médiatanács) költségvetését is magába foglaló – egységes költségvetéséről szóló törvényjavaslat-tervezetét az Országgyűlés költségvetési ügyekben illetékes bizottságához.

A Költségvetési bizottság döntött a Hatóság 2020. évi egységes költségvetéséről szóló törvényjavaslat benyújtásáról, majd azt az Országgyűlés elé terjesztette. Az Országgyűlés a megtárgyalást követően a 2019. évi XCV. törvénnyel fogadta el a költségvetést.

A Hatóság kiadási és bevételi főösszege 38 400,0 millió Ft-ban került jóváhagyásra, a Médiatanács működési költségvetését pedig 627,0 millió Ft összeggel hagyta jóvá az Országgyűlés.

A Médiatanács kezelésében lévő kiadások és bevételek 2020. évi főösszege 1 600,0 millió Ft, a jóváhagyott előirányzatok szerint.

Az Mttv. 136. § (15) bekezdése alapján, a Hatóság egységes költségvetésének mellékleteként a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (a továbbiakban: Alap) 2020. évi költségvetését 93 364,1 millió Ft összeggel hagyta jóvá a törvényhozó testület, amelyet a 2020. évi XCIX. törvény 103 126,3 millió Ft összegre módosított.

A Televíziós Film Mecenatúrára vonatkozó szabályozást a 2020. évi XCIX. törvény hatályon kívül helyezte, az előirányzatot szereplő 3 500 millió Ft sorsáról az Mttv. 209. § (4) bekezdése rendelkezik.

Az Mttv. 134. § (3) bekezdésében és a (10) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a Hatóság elnöke elkészítette az egységes költségvetés végrehajtásáról szóló zárszámadási törvényjavaslatot, melyet a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően határidőben benyújtott az Országgyűléshez, annak Költségvetési bizottságán keresztül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A Hatóság 2020. évi költségvetési főösszegeinek teljesülése.

2. §

A HATÓSÁG 2020. ÉVI KIADÁSAINAK TELJESÜLÉSE

A Hatóság törvény szerinti költségvetési kiadási előirányzata 38 400,0 millió Ft volt, amely 2020-ban 96,9%-kal, 37 215,8 millió Ft-tal teljesült. A kiadási előirányzatok alakulása az alábbi táblázatban látható. A kiadási előirányzatok teljesítésének indokolása a következő táblázat elemzése során kerül bemutatásra.

adatok millió Ft-ban

Sorszám	Kiadások	Eredeti előirányzat	Teljesítés	Eltérés (=4-3)	Eltérés% (=4/3)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1.	Személyi juttatások	10 000,0	9 121,7	-878,3	91,2%
1.1.	Foglalkoztatottak személyi juttatásai	9 660,9	8 940,2	-720,7	92,5%
1.2.	Külső személyi juttatások	339,1	181,5	-157,6	53,5%
2.	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	2 050,0	1 612,8	-437,2	78,7%
3.	Dologi kiadások	13 000,0	13 272,1	272,1	102,1%
3.1.	Készletbeszerzés	200,0	269,5	69,5	134,8%
3.2.	Kommunikációs szolgáltatások	2 666,0	2 209,0	-457,0	82,9%
3.3.	Szolgáltatási kiadások	2 735,0	3 164,5	429,5	115,7%
3.4.	Kiküldetés, reklám- és propaganda kiadások	405,0	203,3	-201,7	50,2%
3.5.	Különféle befizetések és egyéb dologi kiadások	6 994,0	7 425,8	431,8	106,2%
4.	Egyéb működési célú kiadások	8 600,0	8 656,6	56,6	100,7%
5.	Beruházások	4 750,0	4 552,6	-197,4	95,8%
5.1.	Immateriális javak beszerzése, létesítése	480,0	337,6	-142,4	70,3%
5.2.	Ingatlanok beszerzése, létesítése	1 276,3	1 824,4	548,1	142,9%
5.3.	Informatikai eszközök beszerzése, létesítése	600,0	767,3	167,3	127,9%
5.4.	Egyéb tárgyi eszközök beszerzése, létesítése	1 550,0	1 105,3	-444,7	71,3%
5.5.	Beruházási célú előzetesen felszámított áfa	843,7	518,0	-325,7	61,4%
Költségvetési kiadások		38 400,0	37 215,8	-1 184,2	96,9%
Maradvány		0,0	49 382,0	49 382,0	-
Kiadások összesen		38 400,0	86 597,8	48 197,8	-

1. SZEMÉLYI JUTTATÁSOK

A személyi juttatások teljesítése 2020. évben 9 121,7 millió Ft volt, ami 8,8%-kal alacsonyabb a tervezettnél (10 000,0 millió Ft). A megtakarítás összetevőit az alábbi jogcímcsoportok szerinti elemzés mutatja be.

1.1. Foglalkoztatottak személyi juttatásai

A foglalkoztatottak személyi juttatásai előirányzatának teljesítése 8 940,2 millió Ft volt. Az eredeti előirányzathoz képest kialakult 720,7 millió Ft-os megtakarítás fő oka a tervezettnél alacsonyabb létszám. Míg a törvény szerinti előirányzat tervezése 700 fővel történt, addig a teljes évet figyelembe véve, átlag 654 fővel működött a Hatóság.

1.2. Külső személyi juttatások

A külső személyi juttatások soron 157,6 millió Ft megtakarítás keletkezett, ugyanis az előirányzott 339,1 millió Ft-hoz képest csak 181,5 millió Ft-os kifizetés történt (53,5%). A fő megtakarítás a megbízási díjak jogcímen figyelhető meg. Az eredeti terv (219,1 millió Ft) csak 102,6 millió Ft-tal teljesült, melynek magyarázata, hogy a Nemzeti Filmiroda

év eleji kiválása a Hatóság szervezeti egységei közül, jelentős, előre nem látható megtakarítást jelentett ezen a soron. További megtakarítást jelentett a reprezentációs kiadások alacsonyabb teljesítése (61,3 millió Ft) az eredeti tervszámhoz (100,0 millió Ft) képest, melynek oka, hogy a pandémia miatt a tervezettnél lényegesen kevesebb rendezvény valósult meg.

2. MUNKAADÓKAT TERHELŐ JÁRULÉKOK ÉS SZOCIÁLIS HOZZÁJÁRULÁSI ADÓ

A munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó teljesítése az előirányzathoz viszonyítva 437,2 millió Ft összegű, 21,3%-os megtakarítást mutat. Az előirányzat tartalmazza a szociális hozzájárulási adót, a rehabilitációs- és a táppénz hozzájárulást, valamint a munkáltatót terhelő személyi jövedelemadót is. A jogcímen belül a legjelentősebb tétel a szociális hozzájárulási adó, amelynek az 1 767,8 millió Ft-os terve 83,5%-ban teljesült (1 476,7 millió Ft). Az eltérést az éves szintű létszámmegtakarítás mellett az is magyarázza, hogy 2020 második félévében a szociális hozzájárulási adó mértéke 17,5%-ról 15,5%-ra csökkent. További jelentősebb megtakarítás (66,1 millió Ft) jelentkezett a munkaadót terhelő személyi jövedelemadó kiadási soron is.

3. DOLOGI KIADÁSOK

A dologi kiadások teljesítése 2020. évben 13 272,1 millió Ft volt, ami 2,1%-kal magasabb a tervezettnél (13 000,0 millió Ft). A túlköltség okait az alábbi, főbb jogcímcsoportok szerinti elemzés mutatja be.

3.1. Készletbeszerzés

A készletbeszerzés kiadásai (szakmai anyagok és üzemeltetési anyagok) a tervet 34,8%-kal lépték túl az év végére. A jogcímen belül az informatikai anyagbeszerzések növekedtek meg jelentősen, a Hatóság 141,9 millió Ft-ot költött erre a célra a tervezett 51,0 millió Ft-os keretet túllépve. Ezt az indokolta, hogy a működés biztosításához a szokásos beszerzéseken felül szükségessé vált a járványhelyzet miatt kialakult távmunka feltételeinek megteremtése, ami magával vonzotta például a HP szerverek kapacitás bővítését, valamint a hozzá kapcsolódó SSD meghajtó beszerzéseket. A Hatóság erre a két célra összesen 80,5 millió Ft-ot költött.

3.2. Kommunikációs szolgáltatások

A jogcím tartalmazza az informatikai szolgáltatások (számítógépes rendszerek, szoftverek tervezése, üzemeltetése, informatikai eszközök bérlete), illetve az adatátviteli célú távközlési díjak, szolgáltatások költségeit. Az előirányzaton 2020-ban jelentős megtakarítás keletkezett, a törvényi előirányzathoz képest 457,0 millió Ft értékben. Jogcím csoporton belül a legjelentősebb tételt az informatikai szolgáltatások képezik, ahol a megtakarítás túlnyomó része képződött meg, mivel a teljesítés (2 173,3 millió Ft), a tervezett értéknek csak a 82,5%-át érte el. Ezen belül az adatbázisok, szoftverek fejlesztésére költött a tervezettnél jelentősen kisebb összeget a Hatóság. A kategória legnagyobb kiadási tételei: az MSEA licenzek megújítására fordított 181,1 millió Ft, a frekvenciagazdálkodási rendszer (FMS) karbantartásra fizetett 152,3 millió Ft, a Nemzeti Távközlési Gerinchálózat működtetésére kifizetett 142,7 millió Ft.

3.3. Szolgáltatási kiadások

A szolgáltatási kiadások soron a tárgyév végére 429,5 millió Ft-os túlteljesítés történt. A túlteljesítés fő magyarázata, hogy a Hatóságnál számos, nagy költségvetésű projekt zajlik, amelyek finanszírozása a tárgyévi költségvetési bevételek helyett, a korábbi évek tartalékaiból történik. Így ezen kiadások teljesítése, „többletkiadásként” tekinthető, mivel a tárgyévi költségvetés sem a bevételi, sem pedig a kiadási oldalát nem tartalmazza. Így például a karbantartási szolgáltatások soron – ahol a túlköltség értéke 126,8 millió Ft –, az alábbi projektekkel kapcsolatos kifizetések teljesültek: NARNIA projektre (EMC mérőkamra és szerverközpont építése) 45,4 millió Ft, Búvösvölgy Sopron projektre (Soproni Búvösvölgy Médiaértés-oktató központ építése) 70,3 millió Ft. Összességében, a karbantartási beszerzésekből 166,4 millió Ft a korábbi évek tartalékaiból került finanszírozásra, a tárgyévi költségvetést 400,4 millió Ft terhelte. A szakmai tevékenységet segítő szolgáltatások soron 847,1 millió Ft teljesítés történt, ami a 815,0 millió Ft-os tervet csak 3,9%-kal lépte túl. A szolgáltatási kiadások jelentős túlköltségének másik összetevője az egyéb szolgáltatások kiadásai, ahol a teljesítés 29,7%-kal haladta meg a tervet. A NARNIA projekt hatása ezen a jogcímen is megfigyelhető, 158,8 millió Ft-os kifizetés kapcsolódik a kivitelező felé, a korábbi évek tartalékainak a terhére.

3.4. Kiküldetés, reklám- és propaganda kiadások

A kiküldetés, reklám- és propaganda kiadások jogcímen látható jelentős megtakarítás elsődleges oka a külföldi kiküldetéseknek a járványhelyzet miatti csökkenése, amihez hozzájárult a rendezvényekhez kapcsolódó reklám kiadások nagymértékű visszaesése is. A Hatóságnál 2020 márciusától felfüggesztésre került az összes külföldi kiküldetés.

3.5. Különféle befizetések és egyéb dologi kiadások

A különféle befizetések és egyéb dologi kiadások előirányzat 6,2%-kal lépte túl a törvényi előirányzatot. A jogcímcsoport teljesítésének 99,3%-át az általános forgalmi adóval kapcsolatos előirányzatok teszik ki. A működési célú előzetesen felszámított általános forgalmi adó 1 378,1 millió Ft összegben teljesült, ami a törvény szerinti előirányzat 3,5%-os túllépését jelenti, mely a dologi kiadások után felszámított érvényes áfa kulcs szerint kerül kiszámításra. A fizetendő általános forgalmi adó 5 992,2 millió Ft összeget tett ki, melyet az áfás bevétel-növekmény és a beruházásokon jelentkező jelentős elmaradás áfa vonzatának együttes hatása okoz (110,0%-os teljesítés).

4. EGYÉB MŰKÖDÉSI CÉLÚ KIADÁSOK

A jogcímen a 8 656,6 millió Ft-os pénzügyi teljesítésből a legjelentősebb tétel az Alap részére átadott 8 400,0 millió Ft összegű egyéb működési célú támogatás volt. Az Mttv. 134. § (5) bekezdése szerint, a Hatóság a saját bevételek azon részét, amelyet a működésére nem használ fel, illetve amelyekből nem képez működési tartalékot – az Elnök rendelkezése szerint – átadhatja az Alap részére. Ennek alapján, februárban és júniusban is 4 200,0-4 200,0 millió Ft került átutalásra az Alap részére. Az Alap a támogatás összegét az M4 és M5 csatornák HD terjesztésével kapcsolatos műsorszórási költségeinek finanszírozása közérdekű célra használhatta fel.

5. BERUHÁZÁSOK

A beruházások előirányzati kerete terhére 4 552,6 millió Ft értékű kifizetés történt (95,8%-os teljesítés), a Hatóság átgondolt, központosított beszerzéseinek köszönhetően. A legnagyobb arányú megtakarítás az immateriális javak beszerzése soron látható (70,3%-os teljesítés).

5.1. Immateriális javak beszerzése, létesítése

A beruházások legkisebb értékű jogcímcsoportja az immateriális javak beszerzése, amely a tárgyév során a 337,6 millió Ft-os teljesítéssel arányait tekintve jelentős megtakarítást mutat. A kifizetések közül kiemelendő a teljesítések 32,0%-át (107,9 millió Ft) kitevő, a Hír-Közmű rendszer kifejlesztéséhez kapcsolódó beszerzés. További kiemelkedő kiadási tétel az informatikai terheléelosztó rendszer beszerzése is, 42,6 millió Ft összegben.

5.2. Ingatlanok beszerzése, létesítése

A jogcímen látható 548,1 millió Ft-os túlköltség a két kiemelt beruházási (építési) projekthez kapcsolódik, mindkettő finanszírozása a korábbi évek tartalékaiból történik. Az EMC mérőlabor és szerverközpont építésére ezen a jogcímen a Hatóság 884,4 millió Ft-ot fizetett a kivitelezőnek, 59,7 millió Ft-ot a lebonyolítási feladatok ellátásáért, valamint 45,8 millió Ft-ot a tervezési feladatok elvégzéséért. A Sopron Búvösvölgy projekt kivitelezője részére az év során 817,4 millió Ft került kifizetésre ezen a jogcímen, szintén az előző évek tartalékainak a terhére. A projekt a tervnek megfelelően év végére befejeződött, az épület átadása megtörtént.

5.3. Informatikai eszközök beszerzése, létesítése

Az informatikai eszközök beszerzése 167,3 millió Ft-os túlköltséssel zárult. Ez több tényezőtől adódik, egyrészt jelentős értékű (196,8 millió Ft) IRIS storage (streaming média adatok tárolási rendszere) beszerzés történt, másrészt szükségessé vált a mérésvezérlő eszközök felújítása, amire 149,6 millió Ft-ot költött a Hatóság. Ezeken túlmenően, említésre érdemes a Búvösvölgy Sopron projekt kapcsán a kliens és központi eszközök 73,0 millió Ft értékű beszerzése, továbbá terven felül, a távmunka ellátásához szükséges hordozható és asztali felhasználói eszközök beszerzése 54,8 millió Ft összegben.

5.4. Egyéb tárgyi eszközök beszerzése, létesítése

A beruházási kiadások második legnagyobb összegét az egyéb tárgyi eszközök beszerzése adja. A legjelentősebb tétel a műszerbeszerzésekhez köthető (701,5 millió Ft), ez a jogcímcsoport 63,5%-át teszi ki. A Hatóság jelentős, 355,2 millió Ft összegben vásárolt mérőműszereket, valamint 195,1 millió Ft értékű beszerzés történt monitoring állomás létesítéséhez szükséges mérési eszközökre vonatkozóan. További jelentős kiadást képvisel a mérőrendszerek smart vezérlés kialakítását biztosító eszköz 158,1 millió Ft-ért történő beszerzése.

5.5. Beruházási célú előzetesen felszámított áfa

A beruházási célú előzetesen felszámított áfa összege a hatályos előírásoknak megfelelő áfakulccsal számolva teljesült, ami 325,7 millió Ft megtakarítást jelent a törvényi előírányzathoz képest. Ez a változás egyrészt a beruházásokon mutatkozó megtakarítással, másrészt a Bűvösvölgy Sopron projekt fordított áfa elszámolásával magyarázható (az áfa elszámolása a dologi kiadások közt történt).

3. §

A HATÓSÁG 2020. ÉVI BEVÉTELEINEK TELJESÜLÉSE

A Hatóság teljes, törvény szerinti költségvetési bevételi előirányzata 38 400,0 millió Ft volt, amely 2020-ban 99,9%-kal, 38 344,8 millió Ft-tal teljesült. A bevételi előirányzatok, valamint azok 2020. évi teljesítéseinek bemutatása az alábbi táblázatban kerültek összefoglalásra.

adatok millió Ft-ban

Sorszám	Bevételek	Eredeti előirányzat	Teljesítés	Eltérés (=4-3)	Eltérés% (=4/3)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	2 282,3	2 282,4	0,1	100,0%
2.	Közhatalmi bevételek	29 111,3	28 693,7	-417,6	98,6%
2.1.	Igazgatási szolgáltatási díjak	685,8	303,8	-382,0	44,3%
2.1.1.	Elektronikus hírközlési igazgatási eljárási díjak	252,2	303,6	51,4	120,4%
2.1.2.	Rádióamatőr vizsgadíj	0,2	0,2	0,0	100,0%
2.1.3.	Mozgóképszakmai hatósági és eljárási díjak	433,4	0,0	-433,4	0,0%
2.2.	Frekvenciadíjak	23 324,3	23 387,5	63,2	100,3%
2.3.	Azonosítók díja	2 500,0	2 555,2	55,2	102,2%
2.4.	Felügyeleti díj	2 104,6	2 069,0	-35,6	98,3%
2.5.	Üzemeltetési díj	0,0	1,9	1,9	-
2.6.	Egyéb bírság bevételei	496,3	376,3	-120,0	75,8%
2.7.	Késedelmi pótlék	0,3	0,0	-0,3	0,0%
3.	Működési bevételek	6 994,4	7 350,3	355,9	105,1%
3.1.	Készletértékesítés ellenértéke	0,0	0,4	0,4	-
3.2.	Szolgáltatások ellenértéke	0,0	2,7	2,7	-
3.3.	Tulajdonosi bevételek	0,0	2,8	2,8	-
3.4.	Kiszámlázott általános forgalmi adó	6 973,9	7 126,3	152,4	102,2%
3.5.	Biztosító által fizetett kártérítés	0,5	11,7	11,2	2340,0%
3.6.	Egyéb működési bevételek	20,0	206,4	186,4	1032,0%
4.	Felhalmozási bevételek	5,0	11,0	6,0	220,0%
5.	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	7,0	7,4	0,4	105,7%
Költségvetési bevételek		38 400,0	38 344,8	-55,2	99,9%
6.	Finanszírozási bevételek	0,0	48 253,0	48 253,0	-
Bevételek összesen		38 400,0	86 597,8	48 197,8	-

1. MŰKÖDÉSI CÉLÚ TÁMOGATÁSOK ÁLLAMHÁZTARTÁSON BELÜLRŐL

Ezen az előirányzaton az Alap által átutalt, a Médiatanács hivatali szervének működését biztosító forrás szerepel 2 282,3 millió Ft összeggel. Az előirányzat fedezi a teljes Médiafelügyeleti Divízió, valamint a Médiatanács Titkárság Főosztály kiadásait, amely magában foglalja a Médiatudományi Intézet költségeit is. A 2020-as évben az előirányzat 100,0%-os teljesülést mutat.

2. KÖZHATALMI BEVÉTELEK

Össességében, a közhatalmi bevételek előirányzata a 29 111,3 millió Ft eredeti előirányzathoz képest, 417,6 millió Ft-tal alacsonyabb összeggel, 28 693,7 millió Ft-ban realizálódott, mely 98,6%-os teljesülést jelent.

2.1. Igazgatási szolgáltatási díjak

Az igazgatási szolgáltatási díjak a teljes bevételi struktúrában relatíve kisebb nagyságrendet képviselnek, amelyek az eredetileg tervezett 685,8 millió Ft-tal szemben 303,8 millió Ft összeggel teljesültek, ami 44,3%-os teljesítést jelent. A teljesítésből 303,6 millió Ft az elektronikus hírközlési igazgatási eljárási díjakhoz, míg 0,2 millió Ft a rádióamatőr vizsgadíjakhoz kapcsolódik.

2.1.1. Elektronikus hírközlési igazgatási eljárási díjak

Az elektronikus hírközlési igazgatási eljárási díjknál mutatózó túlteljesítés (51,4 millió Ft) döntő mértékben az antennák, szerkezeteik engedélyezési eljárási díjának növekedésével magyarázható. A mobilszolgáltatási piacra 2019-ben belépő DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft. a mérsékeltebb fejlesztési várakozások ellenére, magasabb volumenű beruházási és építési tevékenységbe fogott a 2020-as évben, ami az építési és használatbavételi engedélykérelmek és az engedélyezésből származó díjbevételek előre nem látható megemelkedését eredményezte. A pénzforgalmi befolyás az eredeti előirányzathoz képest 120,4%-os teljesítést jelent.

2.1.2. Rádióamatőr vizsgadíj

Az igazgatási szolgáltatási díjak között szerepel a rádióamatőr vizsgadíj, melynek összege nem releváns, a teljesítés az eredeti előirányzatnak megfelelően alakult.

2.1.3. Mozdóképszakmai hatósági és eljárási díjak

A jogcím esetében lényeges változást hozott az Országgyűlés 2019. december 10-i ülésnapján elfogadott, egyes törvényeknek a Nemzeti Filmintézet Közhasznú Nonprofit Zrt. létrehozásával összefüggő módosításáról szóló 2019. évi CVI. törvény, ugyanis a hatályba lépő szabályozás szerint, a Nemzeti Filmiroda felügyelete 2020. január 1-től a Miniszterelnöki Kabinetirodához került. Ennek eredményeképpen, a 2020-as évtől kezdődően, a Hatóság költségvetéséből átkerültek a mozgóképszakmai hatósági eljárásokból származó bevételek a Miniszterelnöki Kabinetiroda költségvetésébe. A 433,4 millió Ft összegű előirányzat tervezésekor, fenti információk még nem álltak a Hatóság rendelkezésére.

2.2. Frekvenciadíjak

A 2020. évi tervezés keretét – az előző évekhez hasonlóan – egyrészt a három, országosan meghatározó mobilszolgáltató céggel (Magyar Telekom Nyrt., Telenor Magyarország Zrt., Vodafone Magyarország Zrt.) 2013. szeptember 6-án aláírt hatósági szerződés módosítása, másrészt a széles vagy egyre szélesebb sávú (sáv szélesség > 25 kHz) rendszerek után fizetendő díjak határozták meg. Ide tartoznak az országos lefedettséget elérő mobiltelefon rendszerek és az e hálózathoz kapcsolódó mikrohullámú kiszolgáló összeköttetések. A tárgyévi bevételek nagyságrendjére és pénzforgalmi ütemezésére komoly befolyással volt, hogy a három nagy mobilszolgáltató céggel és a DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft.-vel 2015. január 15-én aláírásra került az a hatósági szerződésmódosítás, melynek értelmében a számlázások és fizetések rendje egységesítésre került. Az egységesítés érdekében folytatott egyeztetéseket követően, a Felek abban állapodtak meg, hogy a szolgáltatók a sávdíjat 2015. január 1-jétől negyedéves gyakorisággal fizetik. A hatósági szerződések alapján, a 2014. december 31. dátumig éves, negyedéves, illetve havi ütemezésben fizetett addigi sávdíjak helyett, 2015. január 1-jétől negyedéves számlázási ütemezésre tért át a Hatóság. A frekvenciadíjak összességében az eredeti előirányzathoz (23 324,3 millió Ft) képest 100,3%-ban, azaz 23 387,5 millió Ft összegben teljesültek. Az alábbi táblázat részletesen bemutatja a frekvenciadíjak jogcímenkénti 2020. évi eredeti előirányzatát és azok teljesülését.

adatok millió Ft-ban

	Megnevezés	Eredeti előirányzat	Teljesítés	Eltérés
1.	Mobil koncessziós díjak	4 918,5	5 278,5	360,0
1.1.	GSM 900 MHz sávdíj	2 016,0	2 376,0	360,0
1.2.	DCS 1800 MHz sávdíj	2 902,5	2 902,5	0,0
2.	UMTS sávdíj	2 025,0	2 025,0	0,0
3.	Műsorszóró frekvenciadíj	626,6	654,0	27,4
4.	URH frekvenciadíj	520,5	519,1	-1,4
5.	Mikrohullámú frekvenciadíj	1 895,0	2 032,5	137,5
6.	Egyéb frekvenciák használati díja	46,0	45,1	-0,9
7.	2012. évi pályázat frekvenciadíjai	677,5	718,0	40,5
7.1.	E-GSM 900 MHz sávdíj	486,0	526,5	40,5
7.2.	26 GHz sávdíj	191,5	191,5	0,0
8.	2014. évi pályázat frekvenciadíjai	9 013,7	9 013,7	0,0
8.1.	450 MHz sávdíj	265,7	265,7	0,0
8.2.	800 MHz sávdíj	5 400,0	5 400,0	0,0
8.3.	900 MHz sávdíj	450,0	450,0	0,0
8.4.	1800 MHz sávdíj	670,5	670,5	0,0
8.5.	2600 MHz sávdíj	2 227,5	2 227,5	0,0
9.	2016. évi pályázat frekvenciadíja (3400-3800 MHz sávdíj)	648,0	486,0	-162,0
10.	2019. évi pályázat frekvenciadíjai	2 953,5	2 615,6	-337,9
10.1.	700 MHz sávdíj	487,5	650,0	162,5
10.2.	2100 MHz sávdíj	1 170,0	877,5	-292,5
10.3.	2600 MHz sávdíj	0,0	0,0	0,0
10.4.	3600 MHz sávdíj	1 296,0	1 088,1	-207,9
	Frekvenciadíjak bevétele összesen	23 324,3	23 387,5	63,2

Mobil koncessziós díjak

A három nagy mobilszolgáltató hatósági szerződések alapján, frekvenciahasználati jogosultsággal rendelkezik a 900 MHz-es és 1800 MHz-es frekvenciasávokban Magyarország teljes területén, a földfelszín tekintetében, beleértve a metrálóutakat is. A szolgáltatók a szerződésben meghatározott frekvenciasávokban az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény 188. § 72. pontjában foglalt meghatározás szerinti mobil rádiótelefon szolgáltatás nyújtására jogosultak. A hatósági szerződés alapján szerzett frekvenciahasználati jogosultság szerint, a szolgáltatóknak kizárólagos joguk van arra, hogy a jogosultsággal érintett frekvenciasávokban a frekvenciahasználathoz szükséges frekvenciakijelölés és rádióengedély kiadása érdekében eljárjanak.

GSM 900 MHz sávdíj

A módosított hatósági szerződések szerinti éves díj a GSM 900 MHz frekvenciasávban 2 376,0 millió Ft, azonban a Vodafone Magyarország Zrt. a 2020. évi négy negyedéves fizetési kötelezettségéből 2019-ben két negyedévet előre kifizetett, így a tárgyévra 2 016,0 millió Ft összeg került a tervbe. A 360,0 millió Ft többlet magyarázata, hogy két szolgáltató 2020-ban is teljesített előrefizetést, a Vodafone Magyarország Zrt. április hónapban előre kifizette a 2021 májusában esedékes 2020 I. negyedévének sávdíját, valamint a Telenor Magyarország Zrt. december hónapban előre kifizette a 2021 februárjában esedékes 2019 IV. negyedévének sávdíját. Összességében, a pénzforgalmi teljesítés 2 376,0 millió Ft volt, így a tervhez képest 360,0 millió Ft többlet realizálódott.

DCS 1800 MHz sávdíj

Az 1800 MHz-es sáv díjfizetési szempontból két fő egységre bontható, amelyeket a hatályos hatósági szerződések definiálnak. A számlázás és befizetés a tárgynegyedét követő negyedévben történik. A Telenor Magyarország Zrt. 2004. évben megnyert és 2013 októberétől használt DCS „G” blokkja után, a frekvencialekötés és -használat díjáról szóló 1/2011. (III. 31.) NMHH rendelet (a továbbiakban: tarifarendelet) szerint kell fizetni a sávdíjat. Ennek összege a 2014. évi sávrendezés és engedélyezés utáni 2*15 MHz-es blokkra 56,3 millió Ft/hó. A számlázás ezen a jogcímen havi ütemezésű. A szolgáltatói befizetések 2 902,5 millió Ft összegben, terv szerint teljesültek.

UMTS sávdíj

A tarifarendelet e sávra vonatkozó díjszámítási eljárása és együtthatói 2014. január óta nem változtak, ezáltal ezen a jogcímen a korábbi évek bevételeivel azonos nagyságrendű teljesülést lehetett tervezni. Ennek összege a tavalyi évhez hasonlóan 2 025,0 millió Ft volt, amely összeg terv szerint teljesült.

Műsorszóró frekvenciadíj

A műsorszóró frekvenciadíj esetében 27,4 millió Ft többletteljesítés realizálódott. 2020. év során a földfelszíni televízió műsorszórás tekintetében több változás is történt. 2020. szeptember 5-én lejárt az Antenna Hungária hatósági szerződése a földfelszíni televíziós és rádiós multiplexek üzemeltetésére, valamint a 700 MHz-es sávot ki kellett üríteni. Az Antenna Hungária nyerte el a 2020–2032 közötti időszakra az országos földfelszíni televíziós hálózatok üzemeltetési jogosultságát. Ennek nyomán változás történt, miszerint három országos hálózatban technológiaváltásra (DVB-T2) került sor, az 5. országos földfelszíni televízió hálózat ütemezetten, teljes mértékben kiépült, a többi hálózatban két-három új telephely létesült, néhány adóállomás esetén teljesítménymelésre is sor került, valamint a 700 MHz-es sáv kiürítése miatt szükségessé váltak frekvenciacserék. Emellett a legtöbb helyi és körzeti digitális földfelszíni televízió esetében a frekvenciacserék mellett teljesítménymelés is történt az új üzemeltetési jogosultságok nyomán. Ezen változások összessége a frekvenciahasználati és -lekötési díjakban is növekedést eredményezett.

URH frekvenciadíj

Az URH sávban évek óta stagnál a rendszerek száma és inkább a hálózatok korszerűsítésével lehet számolni, mint azok számának növekedésével. Az egészségügyi veszélyhelyzet miatt számos alkalmi rendezvény került törlésre, így ez is negatívan hatott a bevételekre. A bevételi elmaradás 1,4 millió Ft volt.

Mikrohullámú frekvenciadíj

A mikrohullámú frekvenciasávok legnagyobb felhasználói a mobil szolgáltatók és a nagy sebességű adathálózatok. Az előző években tapasztalt frekvenciahasználati díj stagnálása után növekedés indult el 2020-ban. Ennek több magyarázata is van. Az optikai hálózatok nem tudtak olyan gyorsan fejlődni, mint amennyire a bázisállomási rendszereket bővíteni kellett, így a szolgáltatók kénytelenek voltak mikrohullámú eszközöket telepíteni. A szolgáltatók terjeszteni próbálják az 5G rendszereket, amelyek részére nagyobb átviteli kapacitás allokálása szükséges. A 26 GHz-es frekvenciasávot az EU az 5G rendszerek részére kívánja felhasználni. Ennek következménye, hogy a szolgáltatók nem kívánnak ilyen eszközökkel hálózatot építeni. A korábbi években végrehajtott készülék-modernizálás kapcsán kapott átviteli kapacitás-bővülés már nem volt elegendő a szolgáltatói igényeknek, ezért a sáv szélességet is bővíteni kellett a gyorsabb adatátvitel érdekében. A felsoroltak következtében, a pénzforgalmi teljesítés a tervezett 1 895,0 millió Ft helyett 137,5 millió Ft-tal magasabb összeggel, 2 032,5 millió Ft-tal valósult meg.

Egyéb frekvenciák használati díja

E kategóriába azon rendszerek tartoznak, amelyek a főbb frekvenciasávok kategóriáiba nem illenek. Tekintettel az ilyen típusú rendszerekben üzemeltetett alacsony állomásszámbra és díjtételre, ez nem szignifikáns összeg a frekvenciadíj bevételek között. A teljesítés mindössze 0,9 millió Ft-tal maradt el az eredeti előirányzattól, a tervezés bázis alapon történt.

2012. évi pályázat frekvenciadíjai

A Hatóság a 2012-ben lezárult pályázati eljárás során értékesített frekvenciasávok használatából összesen 677,5 millió Ft bevételt prognosztizált, mellyel szemben a teljesülés 718,0 millió Ft volt.

E-GSM 900 MHz sávdíj

A 2013. október 11-én módosított hatósági szerződések biztosítják a három nagy szolgáltató 2012. évben elnyert E-GSM 900 MHz frekvenciasáv blokkjainak használatát, valamint ezek határozzák meg a sávdíjak értékét. A 2020-as évre 486,0 millió Ft bevétellel kalkulált a Hatóság. A pénzforgalmi teljesítés 526,5 millió Ft volt. A 40,5 millió Ft többlet magyarázata, hogy a Telenor Magyarország Zrt. 2020. december hónapban előre kifizette a 2021 februárjában esedékes sávdíját.

26 GHz sávdíj

A 2012. évi pályázat szerint, a 26 GHz-es mikrohullámú sávban a fix sávdíjas mikro bevételek 2014 óta konstans értéken vannak és a jövőben sem várható ennek módosulása. A sávokat használó szolgáltatók továbbra is aktívan üzemeltetnek eszközöket ebben a spektrumban is. A sávban kismértékű sávrendezés történt, amelynek nem volt hatása a díjbevételekre. Az előirányzat 100,0%-os teljesülést mutat.

2014. évi pályázat frekvenciadíjai

A Hatóság a 2014-ben lezárult pályázati eljárás során értékesített frekvenciasávok használatából összesen 9 013,7 millió Ft bevételt tervezett, amely 100,0%-ban teljesült.

450 MHz sávdíj

A sávot 2014. évben az MVM Net Zrt. nyerte meg. A cég alapvetően a kormányzat részére kívánt távközlési szolgáltatást nyújtani a hálózat kiépítése után, melynek ütemezését és főbb jellemzőit a hatósági szerződés rögzíti. Az előirányzat 100,0%-os teljesülést mutat.

800 MHz sávdíj

A 800 MHz-es sávban minden blokk elkelt, így a három nyertes szolgáltató havi 450,0 millió Ft-os fizetési kötelezettséggel bír, amely a számlaegységesítési megállapodásnak megfelelően, a negyedév első hónapjának közepén kerül kiszámlázásra, 30 napos fizetési határidővel. A tervezett 5 400,0 millió Ft bevétel 100,0%-ban teljesült.

900 MHz sávdíj

A 900 MHz-es sávban szintén minden blokk elkelt, így a három nyertes szolgáltató havi 37,5 millió Ft-os fizetési kötelezettséggel bír a 2015. január 15-én módosított hatósági szerződés szerinti fizetési határidővel. Az előirányzat 100,0%-os teljesülést mutat.

1800 MHz sávdíj

Az 1800 MHz-es sávban is minden blokk értékesítésre került. A két nyertes szolgáltatónál havi 55,9 millió Ft-os fizetési kötelezettség jelentkezik. A betervezett összeg mindkét szolgáltató (Magyar Telekom Nyrt., DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft.) részéről teljes összegben megfizetésre került.

2600 MHz sávdíj

A 2600 MHz-es sávban négy blokk kelt el. A nyertes szolgáltatóknak összesen 2 227,5 millió Ft díjfizetési kötelezettségük keletkezett. A szolgáltatók a díjakat 100,0%-ban befizették, így a tervösszeg teljesült.

2016. évi pályázat frekvenciadíja (3400-3800 MHz sávdíj)

A Hatóság a 3400-3800 MHz frekvenciasáv értékesítése során, 80 MHz frekvenciamennyiséget értékesített sikeresen. Frekvenciahasználati jogosultságot nyert 18 évre (2034. június 15-ig) a DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft., és a Vodafone Magyarország Zrt. A 648,0 millió Ft tervvel szemben a teljesülés 486,0 millió Ft volt. A hálózat kiépítésének első 4 évében 50,0%-os díjkedvezmény illette meg a szolgáltatókat, de ez a kedvezmény 2020. július hónaptól lejárt. Azonban az újabb (2019. évben megkezdett) pályázat során lehetőségük volt az induló szolgáltatóknak 50,0%-os díjkedvezményt kérni a további időszakra. A Vodafone Magyarország Zrt. nyilatkozata

szerint, igénybe kívánta venni a díjkedvezményt, ami a tervezetthez képest 6*27,0 millió Ft, azaz 162,0 millió Ft elmaradást eredményezett. A Vodafone Magyarország Zrt. nyilatkozata a tervezés időszakában még nem volt ismert.

2019. évi pályázat frekvenciadíjai

Összesen négy frekvenciablokkban került kiírásra pályázat, amelynek alapvető célja az 5G hálózatok terjedésének segítése volt. A pályázati folyamat elhúzódott, mert jogi probléma merült fel az egyik indulóval kapcsolatban. A jogi kérdés 2020. márciusban rendeződött, s ezt követően lehetett megtartani a jogosultságok értékesítését.

700 MHz sávdíj

A sáv korábban a műsorszóró szolgálathoz tartozott. A sáv rendezése után lehetőség nyílt itt is szélessávú szolgáltatások nyújtására. A meghirdetett frekvenciakészlet egésze elkelt, mindhárom pályázó nyert valamekkora spektrumra használati jogot. A tervezéskor bizonytalansági faktor volt, hogy a műsorszóró rendszereket üzemeltető Antenna Hungária Zrt. tudja-e tartani az ütemtervet a rendszerek átállításával. Mivel ez határidőre megtörtént, a nyertes távközlési szolgáltatók szeptembertől üzembe helyezhették eszközeiket. Így a tervezett három hónappal szemben, négyhavi frekvenciadíj került kiszámlázásra és befizetésre.

2100 MHz sávdíj

A meghirdetett három blokk elkelt, összesen 2*15 MHz spektrum terjedelemben. Tervezéskor nem volt ismert, hogy a pályázati folyamat mikor zárul le. Ez csak 2020. április 1-én történt meg a fejezet bevezetőjében említett jogi probléma miatt, a számlázást csak ezután lehetett megkezdeni, így a tervben szereplő tizenkét havi díjtól elmaradva, csak kilenc havi frekvenciadíj realizálódott. A sávban két pályázó (Magyar Telekom Nyrt., Vodafone Magyarország Zrt.) nyert jogosultságot.

2600 MHz sávdíj

Nem volt érdeklődő a meghirdetett sávban. Ez már a tervezés időszakában vélelmezhető volt.

3600 MHz sávdíj

A meghirdetett teljes frekvenciakészlet elkelt, mindegyik pályázó nyert valamekkora sávot az 5G rendszerek részére. Tervezéskor nem volt ismert, hogy mekkora frekvenciamennyiség kerül eladásra, és a pályázati folyamat mikor zárul le. A pályázat lezárása végül 2020. április 1-én történt meg, s a Hatóság ezután kezdhette meg a számlázást a tervezett havi 108,0 millió Ft helyett magasabb, havi 120,9 millió Ft összeggel a hátralevő kilenc hónapra. A számlázásban a tervezetthez képest három hónap maradt ki.

2.3. Azonosítók díja

Az azonosítók díja esetében a törvényi előírászat 2 500,0 millió Ft, míg a teljesülés 2 555,2 millió Ft volt. Az előírászat 102,2%-ban teljesült. 2020-ban a beérkezett azonosítóengedélyezéssel kapcsolatos kérelmek, illetve a hivatalból indított eljárások száma az előző évitől alig tért el. A tárgyévben nem voltak olyan jogszabályi változások és azonosítóhasználati díjtétel változások, melyek az elektronikus hírközlési szolgáltatók azonosítógazdálkodását befolyásoló, ügyszámot generáló tényezők lehettek volna. Az összes 2020. évi eljárás eredményeként 138 db véglegesített határozat vagy végzés került kiadásra. Ebben az évben is kisebb számban fordultak elő azonosítóhasználati díj fizetési kötelezettség elmaradása miatt indított visszavonási-, illetve számmezőátadási eljárások. A 2020-ban kiszámlázott azonosítóhasználati díj az előző évihez képest kismértékben növekedett. Nagyobb cégváltás az UPC Magyarország Kft. 2020. március 31-i hatályú Vodafone Magyarország Zrt.-be történő beolvadása volt. A Vodafone Magyarország Zrt. 2020. április 1-től, mint az UPC Magyarország Kft. jogutódja folytatja az UPC Magyarország Kft., mint jogelőd elektronikus hírközlési szolgáltatásainak nyújtását Magyarországon.

2.4. Felügyeleti díj

A 2020. évi előirányzatot (2 104,6 millió Ft) és a teljesítést (2 069,0 millió Ft) összehasonlítva, felügyeleti díj vonatkozásában a tervezettnél 35,6 millió Ft-tal alacsonyabb teljesítés realizálódott. A terv alatti teljesülés csupán technikai jellegű, a Vodafone Magyarország Zrt. 2020 decemberében esedékes 249,0 millió Ft összegű számláját 2021 januárjában rendezte, amennyiben a teljesítés 2020-ban megtörtént volna, az előirányzat jelentős többletet mutatna. 2020-ban a szakterület az óvatosság elve alapján tervezte a bevételt, mivel a törölt szolgáltatók, cégösszevonások, megszűnések száma bizonytalanságot okozott. 2020-ban a felügyeleti díj teljesítés az előirányzathoz viszonyítva 98,3%-os volt.

2.5. Üzemeltetési díj

A műsorterjesztés és a digitális átállás szabályairól szóló 2007. évi LXXIV. törvény 43/N. § (6) bekezdése alapján, a helyi és körzeti vételkörzetű földfelszíni műsorterjesztési szolgáltatások nyújtását lehetővé tevő digitális televízió-műsorszóró adó üzemeltetési jogosultságának gyakorlására feljogosító hatósági szerződésben a felek által meghatározott üzemeltetési jogosultságért fizetendő díj terven felüli bevételként realizálódott, amely nem volt számottevő összegű.

2.6. Egyéb bírság bevételei

Ezen a jogcímen a 496,3 millió Ft eredeti előirányzattal szemben 376,3 millió Ft bevételt realizált a Hatóság. A bírság nagyságrendje a tervezéskor nehezen becsülhető, mivel a kirótt bírságok nagymértékben függenek a szolgáltatói jogkövetés szintjétől. A három legnagyobb befizetett bírság a Magyar Telekom Nyrt.-hez kapcsolódik. Építmény használatbavételi engedély hiányában elektronikus hírközlési szolgáltatás nyújtása miatt: június hónapban 55,0 millió Ft, október hónapban további 35,0 millió Ft realizálódott. A kötbérkezelési eljárásainak vizsgálata során feltárt ismételt jogsértések miatt: december hónapban 30,0 millió Ft befizetése történt meg.

2.7. Késedelmi pótlék

Az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Áhsz.) értelmében a díjak, valamint az adók módjára behajtható bevételekhez kapcsolódó késedelmi pótlékot a közhatalmi bevételek között kell kimutatni. Ezen a jogcímen a 0,3 millió Ft tervvel szemben a 2020-as év folyamán a teljesítés nem érte el a százazres nagyságrendet.

3. MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK

3.1. Készletértékesítés ellenértéke

Ez a jogcím a Hatóságnál nem számottevő, így ez az előirányzat 0,0 millió Ft összegben szerepelt a tervben, melyre a teljesítés 0,4 millió Ft volt.

3.2. Szolgáltatások ellenértéke

Ez a jogcím a Hatóságnál nem releváns, így ez az előirányzat 0,0 millió Ft összegben szerepelt a tervben, melyre a teljesítés 2,7 millió Ft volt.

3.3. Tulajdonosi bevételek

Ezen a jogcímen a Hatóság nem tervezett bevételt 2020. évre. Terven felüli bevételként 2,8 millió Ft folyt be, amely az Interszputnyik Nemzetközi Űrtávközlési Szervezet befizetéséhez kapcsolódik. E szervezetnek Magyarország az egyik alapító tagja. A nemzetközi szerződés alapján, a Hatóság képviseli hazánkat, így a szervezet a Hatóság részére utalta át a tárgyévben Magyarországot illető osztalékot.

3.4. Kiszámlázott általános forgalmi adó

A kiszámlázott általános forgalmi adó bevételek az adóköteles bevételek után befolyt áfa összegét tartalmazzák, a 2020. évre érvényes 27%-os kulccsal. Adóköteles bevételek a frekvenciadíjak, az azonosítók díja, az üzemeltetési díj, a felhalmozási bevételek és a működési bevételek meghatározott áfaköteles része (pl. pályázati dokumentáció díja, pályázati részvételi díj). A kiszámlázott díjak általános forgalmi adó tartalma az eredeti előirányzat 6 973,9 millió Ft-os összegével szemben 7 126,3 millió Ft-ban teljesült. Ez 2,2%-os túlteljesítést jelent, melynek magyarázata az egyéb működési bevételekből (pályázati részvételi díjak) származó bevételi többlet áfa vonzata, valamint az Antenna Hungária Zrt. részére kiszámlázott, árbevétel alapú koncessziós díj áfája.

3.5. Biztosító által fizetett kártérítés

Az Áhsz. értelmében, ezt a jogcímet külön soron kell nyilvántartani. A Hatóság bázis alapon tervezve 0,5 millió Ft bevételt irányzott elő, mellyel szemben a teljesülés 11,7 millió Ft volt, mely főként a gépjárművek visszatérített biztosításából ered.

3.6. Egyéb működési bevételek

Ezen a soron a kötbérből, kártérítésből, kiadások és alkalmazottak térítéseiből, valamint a frekvencia tenderek pályázati részvételi díjából származó bevételek szerepelnek. A teljesítés a 20,0 millió Ft-os eredeti előiránnyal szemben 206,4 millió Ft összegben valósult meg. A jelentős eltérés magyarázata, hogy a 2020. évi költségvetés tervezési időszakában még nem volt ismert a 900 MHz-es és az 1800 MHz-es frekvenciasávok árverésének lebonyolítása, amelyen az indulás feltételeként 50,0 millió Ft részvételi díj megfizetése volt kikötve. A pályázattal kapcsolatban végül a Magyar Telekom Nyrt., a Vodafone Magyarország Zrt. és a Telenor Magyarország Zrt. fizetett be egyenként 50,0-50,0 millió Ft-ot, így összességében ezen a jogcímen 150,0 millió Ft többletbevételt realizált a Hatóság. További, terven felüli bevételként jelent meg a Klubrádió Zrt. által fizetett 30,9 millió Ft-os perköltség.

4. FELHALMOZÁSI BEVÉTELEK

Ezen a jogcímen jelenik meg az ingatlanok értékesítéséből, a felesleges és az elhasználadott eszközök selejtezését követő értékesítésből, továbbá a lecserélt gépjárművek eladásából származó bevételek. Az 5,0 millió Ft eredeti előiránnyalhoz viszonyítva, a teljesítés 11,0 millió Ft volt, mely 6,0 millió Ft többletteljesítést mutat.

5. FELHALMOZÁSI CÉLÚ ÁTVETT PÉNZESZKÖZÖK

A dolgozóknak nyújtott lakáskölcsön visszatérülése a 7,0 millió Ft előiránnyal szemben 7,4 millió Ft összegben realizálódott.

KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK

Összességében a Hatóság 2020. évi költségvetési bevétele 38 344,8 millió Ft volt, amely az eredeti előirányzat összegéhez (38 400,0 millió Ft) viszonyítva 99,9%-os teljesítést mutat. Többletbevétel 2020-ban nem keletkezett.

6. FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK

A Hatóság a széleskörű feladatainak maradéktalan végrehajtása érdekében, a tárgyévi költségvetésében keletkező megtakarításaiból tartalékokat képez, melyek felhasználását az év végén kiadott Elnöki Rendelkezésben szabályozza, majd a zárszámadási törvény elfogadásával, az Országgyűlés hagyja jóvá. A hatályos számviteli rend szerint, a pénzügyi beszámolóban az előző években képzett maradványokat bevételként kell szerepeltetni. Így az előző évek Elnöki Rendelkezései, valamint a jóváhagyott zárszámadási törvényekből a fel nem használt tartalékok összegét az előirányzatok között finanszírozási bevételként kell figyelembe venni. Fentieknek megfelelően, a bevételek között összességében 48 253,0 millió Ft-tal szerepel – pénzforgalom nélkül – az előző évi tartalékok állománya, finanszírozási bevételek megnevezéssel.

BEVÉTELEK ÖSSZESEN

A Hatóság bevételei, amely a költségvetési és finanszírozási bevételek összege, mindösszesen 86 597,8 millió Ft összegben teljesültek 2020-ban.

4. §

A HATÓSÁG TÁRGYÉVI MARADVÁNYA ÉS TARTALÉKA

TÁRGYÉVI MARADVÁNY

A maradványfelhasználással korrigált bevételi és kiadási teljesítés 4 962,7 millió Ft tárgyévi pénzmaradványt mutat, melynek felhasználására vonatkozóan az alábbi táblázatban összefoglalt javaslat került előterjesztésre, a 2020. évi működési tartalékról, valamint a 2020. évi maradvány terhére szóló kötelezettségvállalásról és az MTVA részére történő befizetésről szóló 5/2020. számú Elnöki Rendelkezéssel egyezően. A Hatóság a 2020. évi 376,3 millió Ft összegű bírságból származó bevétele az Mttv. vonatkozó előírásai alapján a médiatudatosság fejlesztésére fordítható. A Hatóság a nemzeti mérésügyi feladatainak hatékony ellátásáért, valamint a vonatkozó EU-s irányelveknek történő maradéktalan megfelelés érdekében, árnyékolt és reflexiómentes mérőkamra és szerverközpont építésének beruházásáról (NARNIA projekt) hozott döntést. A Hatóság e projekt megvalósítására 4 586,4 millió Ft-ot különít el a 2020. évi maradvány terhére.

A Hatóság tartalékainak alakulását az alábbi táblázat mutatja be.

Megnevezés		adatok millió Ft-ban
		Összeg
1.	Előző évek tartalékainak nyitó értéke	48 253,0
2.	Előző évek tartalékainak évközi változása (növekedés/csökkenés)	-3 833,7
Ebből: Felhasználások		
	Kötelezettségvállalással lekötött 2019. évi maradvány felhasználása	-379,0
	E-közmű felhasználás	-306,1
	Bírságból médiatudatosság fejlesztésére felhasználás	-1 674,6
	EMC mérőlabor forrás felhasználás	-1 290,7
	Megváltozott munkaképességűek részére hírközlési szolgáltatás biztosítása	-132,9
	Digitális földfelszíni technológia váltás kiadásai	-50,4
Átcsoportosítások		
	2019. évi kötelezettségvállalással terhelt maradvány felhasználásának meghiúsulása	-3,8
	Átcsoportosítás EMC mérőlabor forrásra	+3,8
3.	Előző évek fel nem használt maradványai (1.+2.)	44 419,3
4.	Tárgyévi működési pénzmaradvány	4 962,7
	Ebből: 2020. évi befolyt bírság felhasználása a médiatudatosság fejlesztés forrásra	376,3
	Maradványképzés EMC forrás növelésére	4 586,4
Pénzmaradvány záró értéke összesen (3.+4.)		49 382,0

A 2020. évben keletkezett pénzmaradvány teljes összege kötelezettségvállalással lekötött maradványnak minősül, így a Hatóságnak az Országgyűlés döntési hatáskörébe tartozó szabad maradványa nincs.

A HATÓSÁG TARTALÉKAINAK RÉSZLETES BEMUTATÁSA

Következő évek működési tartaléka

(18 375,0 millió Ft)

A következő évek működési tartaléka az Mttv. 134. § (1) bekezdésében adott felhatalmazás alapján jött létre Elnöki rendelkezések alapján a korábbi években. A Hatóság ugyanezen § (4) bekezdése szerinti saját bevételeiből – a bírság kivételével – évente legfeljebb a tényleges adott évi bevétele huszonöt százalékának megfelelő mértékig tartalékot képezhet. Az így képzett tartalék a következő években a Hatóság működésének, feladatai ellátásának fedezetére használható fel. A Hatóság ellátja mind a média, mind a hírközlés szabályozási és felügyeleti feladatait. Ennek célja a fejlődés és a piaci verseny kibontakoztatása és a fogyasztók érdekeinek hatékony képviselete.

Forrás 12 tartalék (Hír-Közmű)

(5 705,7 millió Ft)

A Hatóság a Hír-Közmű nyilvántartás létrehozásával a teljes magyarországi hírközlési rendszer átláthatósága szempontjából kiemelkedő (a földhivatali nyilvántartási rendszerhez hasonló) jelentőségű katasztert hoz létre, mely hosszabb távon képes kiszolgálni a hatósági és ágazati szabályozó tevékenységein túl az állami szervek és az EU részéről felmerülő, egyre növekvő adatszolgáltatási igényeket.

2020 februárjában a Hatóság szerződést kötött az elektronikus hírközlő hálózatok térinformatikai alapú, országos nyilvántartó rendszerének létrehozására (Hír-Közmű nyilvántartás), amely támogatást nyújt majd a hatósági munkavégzéshez. A Hír-Közmű rendszer több lépcsőben kerül kialakításra, melyből az első ütem a nyilvántartás adatbázis struktúrájának, valamint az építésügyi hatósági és építésfelügyeleti eljárások elektronikus támogatását megvalósító rendszerkomponensnek a fejlesztése és bevezetése Hír-Közmű 1.0 néven. 2020-ban elfogadásra került a követelményspecifikáció és a rendszerterv. Élesítés várhatóan 2021. II. félévben lesz.

A fejlesztés részeként kialakításra kerül egy, a hírközlő hálózat tervezőket támogató külön szoftverkomponens is, amely segítséget nyújt a Hatóság számára benyújtandó, valamint a kivitelezéshez szükséges tervdokumentációk előállításában. Ez a komponens 2020-ban az Egységes Szakági Tervezéstámogató Rendszer (ESZTER) elnevezést kapta. A program tesztelése 2021. márciusban kezdődik.

Forrás 13 tartalék (Digitális átállás II., „Netre fel!”)

(6 990,1 millió Ft)

A Hatóság spektrumgazdálkodásának fő feladata, hogy a folyamatosan változó szakmai, nemzetközi jogi és technológiai környezeti feltételek között a nemzeti és nemzetközi szabályozással összhangban az elérhető lehető legnagyobb társadalmi haszonnal biztosítsa a gondjára bízott, a nemzeti vagyoni részét képező rádióspektrum mint fontos társadalmi, kulturális és gazdasági értéket képviselő korlátos, kizárólagosan állami tulajdonú erőforrás lehető leghatékonyabb, és káros zavarástól mentes használatát.

A technológiai fejlődéssel párhuzamosan változik a frekvenciák használata is. A 700 MHz-es sáv mobil szélessávra történő hasznosítása megtörtént és a 3,6 GHz-es sávval együtt gerincét adják a hazai új generációs hálózatok, azaz az 5G elterjedésének.

A frekvenciák átrendezése, a technológiai fejlődés ráirányítja a Hatóság figyelmét arra, hogy fokozottan ügyeljen a korszerű, költséghatékony frekvencia használat támogatására (pl. DVB-T2 bevezetés, 5G úttörő sávok elérhetővé tétele), a vezeték nélküli internethez való hozzáférés bárki általi elérhetőségére (legalább 4G VoLTE elterjedésének támogatása), és gondolja át a feleslegessé vált, korszerűtlen technológiák mielőbbi kivezetésének lehetőségét. Magyarországon nemzetközi összehasonlításban is kiemelkedően jók a 4G (LTE) hálózatok lefedettségi és kapacitásbeli paraméterei. Az uniós kötelezettségek alapján módosított elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény céljai között is szerepel, hogy a szakszerű és hatékony rádióspektrum-használat révén a nagy sebességű, szélessávú vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatások elérését kell biztosítani az ország területén. A mobil adat (internet) forgalom több mint 96,0%-a 4G-s hálózatokon történik. Jelentős erőforrások (frekvencia, pénz és emberi erőforrások) szabadulhatnának fel az elavult 3G technológia kivezetésével, mely az 5G bevezetése után újabb lökést adhatna a digitalizációnak, a digitális versenyképesség növelésének, a digitális kompetenciák fejlesztésének. A 3G kivezetése egy jól koordinált szakmai, társadalmi előkészítést igénylő feladat, melyben erős lakossági kommunikáció szükséges azért, hogy az állampolgárok felkészültek legyenek a technológia és a végberendezések kapcsán, hogy milyen alternatívák közül választhatnak. Az elavult 3G-s készülékek cseréjének támogatása segíti az állampolgárok bekapcsolódását a digitális vérkeringésbe, ezzel is növelve a vezeték nélküli internethozzáférések arányát. A Hatóság megítélése szerint, itt az állampolgárok és az állam érdeke közös, hiszen a digitális állam, egészségügy, oktatás és még számos elektronikus igénybevehető szolgáltatás válik elérhetővé a modern mobilkommunikációs hálózatra való csatlakozás révén.

EMC mérőkamra és szerverközpont tartalék

(17 649,4 millió Ft)

A Hatóság a több éves előkészítő munkálatokat követően, a 2020-as évben megkezdte a Nyílt Európai Unió közbeszerzési eljárás keretében kiválasztott kivitelezővel az új, modern, többfunkciós műszaki épület létrehozásának fizikai megvalósítását a Visegrádi utcai telephelyén. A forrás ennek megvalósítása során használható fel. Az épület két legjelentősebb eleme egy új EMC mérőkamra több kisebb méretű mérőlaboratóriummal, valamint egy biztonságos adat- és szerverközpont.

A Hatóság piacfelügyeleti és frekvenciagazdálkodási feladatai elvégzéséhez ún. mérőkamrákat használ. A technika fejlődésével a hatóságnak is lépést kell tartania, ezért a közel 20 éve kialakított és használt EMC mérőkamrájának lecserélését tervezi. Akkreditációja, valamint hazai elismertsége és a nemzetközi együttműködés zavartalanságának megőrzése érdekében az új, nagyobb méretű, épületen belüli zárt mérőkamrát egy ennek megfelelően kialakítandó épületben hozza létre.

Az egyre nagyobb adatigényű és gyorsabb forgalmú digitalizálódó gazdaságban, a felügyelt szolgáltatásokkal szintén lépést tartva az új épületben egy TIER3-as minőségű korszerű adatközpontot is kialakít a hatóság. A tervek szerint az épületen belül helyet kapnak parkolók, tárgyalók, irodák és egy nagyobb helyiség is a nemzetközi és belföldi koordinációs értekezletek, workshopok és konferenciák számára.

2020. január-február hónapban megtörtént a beérkezett három ajánlat feldolgozása. A Bíráló Bizottság a beérkezett ajánlatokat érvényessé, és a közbeszerzési eljárást eredményessé nyilvánította, az eljárás nyertese a GRABARICS Kft. lett. Az építési projekt teljes költsége nettó 17,7 milliárd Ft lett.

A munkaterület átadására 2020. május 27-én került sor a kivitelező részére. Május végén a szükséges engedélyek beszerzése, az állapotfelmérések elvégzése és a munkaterület kialakítását követően megkezdődtek a közel egy hónapig tartó bontási munkálatok. 2020. július hónapban megkezdődött a több hónapon át tartó mélyépítési munkafázis, melynek keretében elindult a talaj kitermelése és elszállítása, és megkezdődött a résfalas munkagödör kialakítása. A munkagödör mélyítésével párhuzamosan haladva került sor a talajhorgonyzásra és a csőtámaszok elhelyezésére. A 2021-es évben a tervek szerint elkészül az új többfunkciós műszaki épület alapozása és megindulnak az építkezés szerkezetépítési és magasépítészeti munkái.

Bírság tartalék

(661,8 millió Ft)

Az Mttv. 134. § (9) bekezdése szerinti forrás: a Hatóság a hírközlés és a média területén a tudatos fogyasztói döntéshozatal kultúrájának fejlesztésére jogosult felhasználni az előző évben a hírközlési és médiapiac szereplőitől befolyt bírságok teljes összegét. Így különösen: a hírközlési és médiajog, a verseny- és fogyasztóvédelmi politika körébe tartozó tudományos-oktatási programok támogatására; a hírközlési és a médiajoggal, illetve fogyasztóvédelmi politikával foglalkozó szakemberek képzésére; a hírközlési és médiapolitikával, valamint a fogyasztói döntéshozattal kapcsolatos tájékozottság növelése érdekében végzett tájékoztatásra. Legjelentősebb felhasználási célja a Bűvösvölgy médiaértés-oktató központok létesítésének és üzemeltetési kiadásainak biztosítása. A tárgyévben e célból rendelkezésre álló, de fel nem használt összeg a következő évre átvihető.

5. §

A MÉDIATANÁCS 2020. ÉVI MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉSÉNEK VÉGREHAJTÁSA

Az Országgyűlés a Hatóság egységes költségvetésének részeként hagyta jóvá a Médiatanács működési költségvetésének kiadási és bevételi főösszegeit. A bevételi előirányzat fedezetét az Országgyűlés az Mttv. 135. § (2) bekezdésében meghatározott, Alap által kezelt pénzügyi források terhére biztosította. A működési költségvetésben a hatályos államháztartási számviteli szabályozásnak megfelelően, megjelenik a Médiatanács kezelésében lévő előirányzatok részeként tervezett, az Alap részére továbbutalandó bevételekhez és kiadásokhoz kapcsolódó általános forgalmi adó fizetési kötelezettség. Az előírásoknak megfelelően, a költségvetési maradvány kimutatás nemcsak a tárgyévben képződött maradványt, hanem az előző évek maradványát is tartalmazza. A beszámoló alapján, a teljeskörűséget biztosítva, külön előirányzatként szerepel a finanszírozási bevételek előirányzata. A maradvány felhasználási céljáról külön rendelkezési javaslatot tartalmaz az előterjesztés. A működési költségvetés végrehajtásának elemzése az eredeti előirányzatok és azok év végi teljesülése alapján történt.

A KIADÁSOK ALAKULÁSA

1. SZEMÉLYI JUTTATÁSOK

A személyi juttatások előirányzat tartalmazza a Médiatanács elnökének és tagjainak a tiszteletdíját, valamint a Médiatanács munkájának szakértői támogatására biztosított megbízási díj forrását. A személyi juttatások előirányzat teljesítése 89,1 millió Ft volt, ami 87,4%-a az eredeti előirányzatnak.

2. MUNKAADÓKAT TERHELŐ JÁRULÉKOK ÉS SZOCIÁLIS HOZZÁJÁRULÁSI ADÓ

A tiszteletdíjak és a megbízási díjak után számított szociális hozzájárulási adó mértéke 15,5%-os volt a tárgyévben. A személyi juttatásokhoz kapcsolódó munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó előirányzat 16,4 millió Ft összegben, 91,1%-on teljesült.

3. DOLOGI KIADÁSOK

A dologi kiadások teljesítése 329,7 millió Ft volt, ami az eredeti előirányzathoz (479,0 millió Ft) viszonyítva 68,8%-os teljesítést jelent. Az előirányzat tartalmazza a kommunikációs szolgáltatások teljesítését (0,2 millió Ft), a szolgáltatási kiadásokat (3,6 millió Ft), valamint a különféle befizetések és egyéb dologi kiadások teljesítését is (325,9 millió Ft). Ez utóbbi rovat része a működési célú előzetesen felszámított áfa (0,1 millió Ft), a médiapiaci bevételek után fizetendő áfa (325,4 millió Ft), valamint az egyéb dologi kiadások teljesítése (0,4 millió Ft). A tényleges, a Médiatanács működéséhez kapcsolódó nettó dologi kiadások összege 3,8 millió Ft volt.

4. EGYÉB MŰKÖDÉSI CÉLÚ KIADÁSOK

Az egyéb működési célú kiadások 21,1 millió Ft-os teljesítésébe a Médiatanács társzabályozói szervezetekkel megkötött együttműködési megállapodásainak teljesítése tartozik. A négy társzabályozó szervezet, valamint a részükre juttatott támogatás összege a következő: Magyar Elektronikus Műsorszolgáltatók Egyesülete (8,3 millió Ft), Önszabályozó Reklám Testület (4,7 millió Ft), Magyar Lapkiadók Egyesülete (6,1 millió Ft), Magyarországi Tartalomszolgáltatók Egyesülete (2,0 millió Ft). Az egyéb működési célú kiadások módosított előirányzatában jelenik meg a korábbi évek működési tartaléka 78,9 millió Ft összegben.

KÖLTSÉGVETÉSI KIADÁSOK

A költségvetési kiadások 456,3 millió Ft-os összege az eredeti előirányzat 72,8%-os teljesítését mutatja.

BEVÉTELEK

1. MŰKÖDÉSI CÉLÚ TÁMOGATÁSOK ÁLLAMHÁZTARTÁSON BELÜLRŐL

A Médiatanács működését biztosító támogatás [Mttv. 135. § (2) bek.] az Alaptól 197,8 millió Ft-ban teljesült, ami az eredeti előirányzat 100,0%-a.

2. MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK

A működési bevételek között kerül kimutatásra a médiaszolgáltatási és egyéb díjszámlák utáni kiszámlázott áfa összege, amely 327,7 millió Ft összegben teljesült és a teljes előirányzati teljesítés (342,5 millió Ft) 95,7%-a. Az egyéb működési bevételek rovat teljesítése 14,8 millió Ft volt. A működési bevételek teljesítésének az eredeti előirányzathoz (429,2 millió Ft) viszonyított elmaradása (79,8%) a médiaszolgáltatási díjak bevételi előirányzatán mutatkozó alulteljesítéssel magyarázható (a médiaszolgáltatási és egyéb díjak fizetendő áfája a hatályos számviteli rendnek megfelelően, ezen az előirányzaton belül jelenik meg).

KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK

A költségvetési bevételek 540,3 millió Ft összegben teljesültek, ami 86,2%-os teljesítést jelent az eredeti előirányzat összegéhez képest.

3. FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK

A finanszírozási bevételek módosított előirányzata és teljesítése is – a jogszabályi előírásoknak megfelelően – a korábbi évek maradványainak előírását tartalmazzák tényleges pénzforgalom nélkül. Az Áhsz. 56/A. § (1) bekezdése előírta (átmeneti rendelkezés), hogy a 2019. évi maradvány igénybevételének 2020. évi könyvelése során a 2019. évi záró főkönyvi kivonat adatai alapján számolt korrigált záró pénzeszköz értékének és a 2019. évi éves költségvetési beszámolóban a Maradványkimutatás űrlap C) Összes maradvány sorában kimutatott összegben mutatkozó különbözetet korrekcióként kötelező lekönyvelni. Az új államháztartási számvitel 2014. évi bevezetése óta halmozódó egyezőtlenységek ezzel 2020. évben rendezésre kerültek, a Médiatanács 2019. évben kimutatott 102,6 millió Ft-os maradványa a korrekcióval 23,7 millió Ft-tal csökkent. Az eltérést az Alapot megillető médiaszolgáltatási bevételekhez kapcsolódó általános forgalmi adó fizetési kötelezettség finanszírozására az Alap által megelőlegezett áfa összeg elszámolása okozta. Fentiek alapján, a Hatóság 2019. évi egységes költségvetésének végrehajtásáról szóló 2020. évi CXXXI. törvényben, a Médiatanács részére jóváhagyott maradvány összege (102,6 millió Ft) a korrekció (-23,7 millió Ft) figyelembe vételével, 78,9 millió Ft összegre módosult.

BEVÉTELEK ÖSSZESEN

A bevételek mindösszesen 619,2 millió Ft értékben (98,8%) teljesültek 2020-ban.

PÉNZMARADVÁNY MEGÁLLAPÍTÁSA

Az éves költségvetési beszámoló „Maradványkimutatás” űrlapja szerint, az alaptevékenység kötelezettségvállalással terhelt pénzmaradványának összege 162,9 millió Ft, ebből 78,9 millió Ft előző években keletkezett, 84,0 millió Ft pedig a 2020. évben keletkezett maradvány. Az előterjesztés azt a javaslatot teszi, hogy a tárgyévi 84,0 millió Ft összegű maradvány kerüljön a Médiatanács működési tartalékába. A teljes működési tartalék összege így 162,9 millió Ft.

A MÉDIATANÁCS KEZELÉSÉBEN LÉVŐ 2020. ÉVI ELŐIRÁNYZATOK VÉGREHAJTÁSA

A Médiatanács kezelésében lévő előirányzatok költségvetése magában foglalja a Médiatanács nevében kiszámlázott médiaszolgáltatási díjak, frekvencia- és támogatási pályázati díjak, bírságok, kötbérek, valamint az óvadékok teljesítéseit. A bevételi előirányzatok a médiapiaci szereplőkkel történő elszámolásokat tartalmazza, azaz döntően a partnerek által befizetett különböző díjakat és befizetéseket. Ezzel szemben a kiadási előirányzatok az Alappal történő elszámolásokat, így a beérkezett díjak Alapot illető továbbutalásait tartalmazzák. Az előirányzatok elemzése az eredeti előirányzatok és azok év végi teljesülése alapján történt.

KIADÁSOK

1. MÉDIASZOLGÁLTATÁSI DÍJ

A médiaszolgáltatási díjak kiadási előirányzatának teljesítése 1 202,9 millió Ft volt, ami 76,6%-os teljesítést jelentett.

2. FREKVENCIAPÁLYÁZATI DÍJ

A frekvenciapályázati díj kiadási előirányzata 10,0 millió Ft összegben teljesült (200,0%).

3. TÁMOGATÁSI PÁLYÁZATI DÍJ

A támogatási pályázati díj kiadási előirányzatának teljesítése 1,1 millió Ft volt.

4. KÖTBÉR ÉS BÍRSÁG

A kötbér és bírság kiadási előirányzat 30,3 millió Ft-tal teljesült.

5. ÓVADÉK

Az óvadék kiadási előirányzata 14,0 millió Ft volt 2020-ban.

KIADÁSOK ÖSSZESEN

A Médiatanács kezelésében lévő kiadási előirányzatok teljesítése 2020-ban összességében 1 258,3 millió Ft volt. A fenti előirányzatok alul-, vagy túlteljesítéseinek okai a bevételi oldalon kerülnek bemutatásra.

BEVÉTELEK

1. MÉDIASZOLGÁLTATÁSI DÍJ

A Médiatanács által kiszámlázott, véglegesen az Alapot illető médiaszolgáltatási díjbevételek 2020-ban 1 203,2 millió Ft összegben teljesült, amely az eredeti előirányzat 76,6%-a. A jelentős elmaradás magyarázata, hogy a Kormány a koronavírus gazdasági hatásait ellensúlyozandó, a veszélyhelyzet során az elektronikus azonosítási feltételekkel, a végrehajtással és a médiaszolgáltatási díjjal kapcsolatos egyes jogszabályok eltérő alkalmazásáról szóló 132/2020. (IV. 17.) Korm. rendeletben mentesítette a médiaszolgáltatókat a 2020. II. negyedéves médiaszolgáltatási díj befizetése alól. Így nagyságrendileg 25,0%-os elmaradás volt prognosztizálható előzetesen ezen az előirányzaton, amely év végére realizálódott is.

2. FREKVENCIAPÁLYÁZATI DÍJ

A frekvenciapályázati díj előirányzat teljesítése 10,0 millió Ft volt, amely döntően két budapesti pályázathoz kapcsolódott (Budapest 92,9 MHz, Budapest 92,1 MHz).

3. TÁMOGATÁSI PÁLYÁZATI DÍJ

A jelentős alulteljesítés (4,0%) magyarázata, hogy az Alap támogatási területét szabályozó Általános Pályázati Feltételek (a továbbiakban: ÁPF) 2019. november 5-i módosítása értelmében, a támogatási pályázati díjak közvetlenül az Alaphoz folynak be. Az ÁPF ezen módosítása a 2020-as támogatási év alap pályázatait (REZSI, RÁDIÓÁLLANDÓ, TVÁLLANDÓ, KMUSZ) érintette, a 2019-es támogatási év pályázati díjai még a Médiatanácshoz folytak be. A pályázati eljárások a költségvetési évtől eltérően kerülnek kiírásra, a támogatások kötelezettségvállalásai és a folyósítások is folyamatosak. Ezzel magyarázható, hogy a RÁDIÓÁLLANDÓ2019 és a TVÁLLANDÓ2019 pályázati eljárások 4. fordulójának beadási határideje 2020 januárjára esett, így a 2020 januárjában pályázók még közvetlenül a Médiatanácshoz fizették be a pályázati díjat. Ezek voltak az utolsó eljárások utolsó fordulói, amikben a Médiatanácshoz fizettek támogatási pályázati díjat, innentől minden támogatási pályázati díj az Alaphoz folyik be.

4. KÖTBÉR ÉS BÍRSÁG

A kötbér és bírság jogcímen mutatkozó jelentős mértékű túlteljesítés (610,0%) magyarázata hogy ezen jogcím, természetéből fakadóan, nehezen tervezhető. A médiaszolgáltatókat számos esetben bírságtolták meg 2020-ban, jellemzően a kiskorúak káros műsorokkal szembeni védelme érdekében, burkolt reklám közzététele és a támogatási szabályok megsértése, valamint adatszolgáltatási kötelezettségek elmulasztása miatt. Összesen 46 médiaszolgáltató kapott bírságot 2020-ban, a többség 100 ezer Ft alatt. A Magyar RTL Televízió Zrt. összesen 9 alkalommal fizetett bírságot 2020-ban, 19,5 millió Ft értékben.

5. ÓVADÉK

Az óvadék előirányzat teljesítése 14,0 millió Ft volt, amelyet döntően a fogyasztói árindex változás miatt történt óvadék-növekmények kiszámlázása és azok befizetései magyarázzák.

BEVÉTELEK ÖSSZESEN

A 2020. évi bevételi teljesítés 1 258,3 millió Ft volt, ez az eredeti előirányzat 78,6%-a.

6. §

A MÉDIASZOLGÁLTATÁS-TÁMOGATÓ ÉS VAGYONKEZELŐ ALAP 2020. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSÉNEK VÉGREHAJTÁSA

Az Alap 2020-as költségvetését a Hatóság költségvetésének részeként az Országgyűlés a 2019. évi XCV. törvénnyel fogadta el.

A Magyarország 2021. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2020. évi LXXVI. törvény 53. §-a szerint, a közszolgálati hozzájárulás 2020-ban 94 540,8 millió Ft-ra emelkedett, a törvény 51. § alapján a 2020. július 1. napját követő időszakra vonatkozó különbözet (9 762,2 millió Ft) 2020. novemberben került átutalásra az Alap pénzforgalmi számlájára. A megemelt költségvetési hozzájárulás miatt a Hatóság költségvetésének részeként az Alap költségvetése a 2020. évi XCIX. törvénnyel módosításra került.

A Médiatanács 775/2020 (IX. 1.) és 1011/2020 (XI. 11.) számú döntései értelmében, az Mttv. 134. § (2) bekezdése alapján, a Hatóság elnöke az Alap 2020. évi költségvetésében újabb átcsoportosításokat rendelt el.

Az Alap a könyveit a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény, valamint a számviteli törvény szerinti egyéb szervezetek beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 479/2016. (XII. 28.) Korm. rendeletnek megfelelően vezeti. A számviteli szabályokból és a főkönyvet alátámasztó analitikus nyilvántartásokból jelen beszámoló adatai leképezhetők. A zárszámadás adatainak megbízhatóságát az Alap könyvvizsgálója által elvégzett ellenőrzés is alátámasztotta.

A költségvetés az év közben ismertté vált adatok és tények, az előre nem kalkulálható, bekövetkezett események miatt módosult. A költségvetés teljesülését nagymértékben befolyásolta a vírushelyzet és a Kormány által kihirdetett veszélyhelyzettel összefüggésben meghozott központi intézkedések hatása.

KIADÁSOK

1. TOVÁBBUTALANDÓ KÖZZSZOLGÁLATI HOZZÁJÁRULÁS

1.1. Médiatanács

Az Országgyűlés a Hatóság költségvetésével együtt fogadta el a Médiatanács költségvetését a 2019. évi XCV. törvénnyel. Az előirányzat az eredeti előirányzatnak megfelelően teljesült.

1.2. Médiatanács hivatali szervezete

A kiadás az eredeti előirányzatnak megfelelően teljesült.

1.3. Közzszolgálati Közalapítvány

Az előirányzat az eredeti előirányzatnak megfelelően teljesült.

2. MAGYAR MÉDIA MECENATÚRA TÁMOGATÁS

Az Mttv. az Alap feladataként határozza meg a közzszolgálati célú műsorszámok, támogatását. Az Mttv. 137. § (1) bekezdése alapján e támogatásokat nyilvános pályázat útján kell biztosítani. Az Alapon belül a Támogatási Iroda látja el ezt a feladatot. Az Mttv. módosításának megfelelően, a 2019-es évtől az Alap nem támogat filmalkotásokat, az eredeti előirányzat is ennek megfelelően került meghatározásra a költségvetés elfogadásakor. A korábbi évek támogatási gyakorlatában ezek a támogatások jelentős összeget tettek ki. A 2020-as évben 1 310,0 millió Ft összegben kerültek pályázati felhívások elfogadásra. Ez az összeg tovább bővült a keretemelésekkel 0,9 millió Ft értékben. A Médiatanács az előirányzatot a pénzmaradványok terhére a kötelezettségvállalással terhelt maradvánnyal, 1 133,1 millió Ft-tal, valamint a visszafizetett támogatások összegével és a befektetések hozamával, 1 759,4 millió Ft-tal emelte meg.

Az előirányzatból 1 553,2 millió Ft teljesült. A 2020-ban kiutalt támogatások összege 1 519,2 millió Ft volt, ebből a 2020-ban megkötött szerződések alapján folyósított összeg 901,8 millió Ft, a korábbi években kötött szerződések alapján utalt összeg 617,4 millió Ft volt. A kiadási sor tartalmazza a bírálati költségeket is, ezek 34,0 millió Ft-ot tesznek ki.

3. DUNA MÉDIASZOLGÁLTATÓ NONPROFIT ZRT.

A TELENOR SATELLITE AS és a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. közötti perben egyezségi ajánlat érkezett, amelynek értelmében a 2015-ben képzett céltartaléknál jelentősen alacsonyabb összeggel sikerült lezárni a pert. Peres félként a költség a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt.-t terhelte, így szükséges volt a részére folyósított támogatás egyszeri emelése. A Médiatanács 1011/2020 (XI. 11.) számú döntése értelmében, az Mttv. 134. § (2) bekezdése alapján, a Hatóság elnöke az Alap 2020. évi költségvetésében fentiek alapján 650,0 millió Ft átcsoportosítást rendelt el.

A teljesülés 1,6 millió Ft-tal magasabb lett, melynek magyarázata a 2019. IV. negyedévi 2020-ban kifizetett jogdíjak és a 2020. évi áfa fizetés miatti finanszírozás összegei, melyek 2021-ben kerülnek kompenzálásra.

4. MTVA MÉDIASZOLGÁLTATÁS-TÁMOGATÁSI ÉS VAGYONKEZELÉSI TEVÉKENYSÉGÉNEK KIADÁSAI

Ez a kiadási sor tartalmazza a műsorgyártási, sugárzási költségeket, a dolgozók bérét, járulékait és a fenntartáshoz szükséges egyéb kiadásokat is. Az eredeti dologi kiadások előirányzatot a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság 2020. évi egységes költségvetéséről szóló 2019. évi XCV. törvény módosításáról szóló 2020. évi XCIX. törvény 63 864,7 millió Ft-ra módosította. A Médiatanács 1011/2020 (XI. 11.) számú döntése értelmében, az Mttv. 134. § (2) bekezdése alapján, a Hatóság elnöke az Alap 2020. évi költségvetésében 991,5 millió Ft átcsoportosítást (csökkentést) rendelt el. Az előirányzat teljesülése ennél még 5 708,3 millió Ft-tal alacsonyabb lett. A dologi költségeknél az év közben többször módosított előirányzathoz viszonyított elmaradás a vírushelyzettel magyarázható. Több soron is költségmegtakarítás jelentkezett, a főbb megtakarítás a műsoros direkt költségeknél adódott, de a back office és HQ dologi költségek is elmaradtak a tervtől (pl. a reklámköltségeknél a kampányok csúszása, valamint a vírushelyzet miatt elmaradt kulturális események és műsorok reklámköltségeinek elmaradása miatt, a kieső reklámbevételek következtében az ügynöki jutalékok is csökkentek).

A személyi juttatások és járulékok teljesülése elmaradt az előirányzattól. Az eltérést egyrészt az év közben be nem töltött státuszok miatti bérköltség megtakarítás okozta, mivel az időszak alatti átlagos létszám alulmaradt a tervezetthez képest. A létszám jelentős alulmaradása járulék oldalon is megtakarítást eredményezett, ezenkívül pedig a szociális hozzájárulási adó és EKHO 2020. július elsejétől hatályba lépett 17,5%-ról 15,5%-ra történő mérsékléséből további járulékmegtakarítás realizálódott.

A közszolgálati hozzájárulás emelése lehetővé tette, hogy a tervezettnél és az előző évinél magasabb összegű beruházások valósuljanak meg.

5. MAGYAR RÁDIÓ MŰVÉSZETI EGYÜTTESEI NONPROFIT KFT. TÁMOGATÁSA

A Magyar Rádió Művészeti Együttese kiadási előirányzatáról a Médiatanács 1011/2020 (XI. 11.) számú döntése értelmében, az Mttv. 134. § (2) bekezdése alapján, a Hatóság elnöke az Alap 2020. évi költségvetésében 100,0 millió Ft-ot átcsoportosított, tekintettel arra, hogy a vírushelyzet miatt év közben nem tervezett támogatásban részesült.

Az előirányzat teljesülése a 100,0 millió Ft-os csökkenéshez viszonyítva 135,0 millió Ft-tal magasabb lett, mert a Magyar Rádió Művészeti Együttese és az Alap közötti, áfa követeléssel és a 2016–2018. évekre vonatkozó, át nem utalt támogatással kapcsolatos függőben lévő elszámolások 2020. év végén rendezésre kerültek.

6. MTVA DIGITALIZÁCIÓS MŰHELY KFT. MŰKÖDÉSI TÁMOGATÁSA

Az MTVA Digitalizációs Műhely Kft. támogatása 49,0 millió Ft-tal emelkedett, mivel a vírushelyzet miatt a zökkenőmentes munkavégzés és a home office széleskörű bevezetéséhez rendkívüli beszerzésekre volt szükség. A Médiatanács 1011/2020 (XI. 11.) számú döntése értelmében, az Mttv. 134. § (2) bekezdése alapján, a Hatóság elnöke az Alap 2020. évi költségvetésében az összeget átcsoportosította, a teljesülés a módosított előirányzatnak megfelelően történt.

7. KÖZSZOLGÁLATI MÉDIAAKADÉMIA ALAPÍTVÁNY

Az előirányzat az eredeti előirányzatnak megfelelően teljesült.

8. A MÉDIATANÁCSOT TERHELŐ, A MÉDIASZOLGÁLTATÓK ÁLTAL BE NEM FIZETETT ÁFA

A tárgyévben az Alap 127,6 millió Ft-ot utalt át finanszírozásként a Médiatanács részére. A térülésként visszautalt összegek a bevételek között kerülnek bemutatásra.

9. SZERZŐI JOGDÍJAK (MUST CARRY)

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 28. § (6) bekezdése alapján fizetendő ún. „must carry” díjakat az Alap köteles megfizetni. A teljesítés az előirányzatnak megfelelően valósult meg. Az Alap ezen kívül a bemutatott műsorok tekintetében számla alapján fizet az Artisjus részére szerzői jogdíjat, ezek a jogdíjak az Alap kiadásai között a 4.2. előirányzat számon szerepelnek.

10. AZ MTTV 134. § (5) BEKEZDÉSE SZERINTI BEFIZETÉSEK FELHASZNÁLÁSA

A bevételek között ismertetett okokból kapott valamennyi forrás felhasználásra került 2020-ban.

11. MTVA KAMATFIZETÉSI KÖTELEZETTSÉGE, EGYÉB PÉNZÜGYI RÁFORDÍTÁSOK

A kamatfizetési kötelezettség a tervezettnél kevesebb hitel igénybevétele miatt alakult kedvezőbbben.

12. EGYÉB CÉLTÁMOGATÁSOK FELHASZNÁLÁSA

A Médiatanács 1011/2020 (XI. 11.) számú döntése értelmében, az Mttv. 134. § (2) bekezdése alapján a Hatóság elnöke az Alap 2020. évi költségvetésében a céltámogatások bevételi előirányzata alapján a kiadási előirányzatban is 797,8 millió Ft átcsoportosítást rendelt el. A teljesülés az átcsoportosított előirányzatnál alacsonyabb lett az alábbiak szerint.

A KDS támogatás esetében a folyósított 352,5 millió Ft-ból 2020-ban 225,8 millió Ft került felhasználásra, mivel a vírushelyzet miatt elhúzódtak a beszerzések. A támogatás felhasználására 2021. március 31-ig van lehetőség.

Az archívum költözésre kapott 445,3 millió Ft támogatás 2020. december elején került folyósításra, és a támogatói okirat szerint a támogatott tevékenység időtartama a 2020. május 15. – 2021. december 31. közötti időszak. 2020-ban 13,0 millió Ft került felhasználásra.

A közmunkaprogram során 31,1 millió Ft kiadás, a válsághelyzeti támogatás és az Euranet támogatás kapcsán pedig a bevétellel egyező kiadás merült fel (15,0 millió Ft, illetve 12,3 millió Ft).

13. ÁTADOTT PÉNZESZKÖZÖK, TÁMOGATÁSOK

Az Alap a következő szervezeteknek nyújtott támogatást: szakszervezetek támogatása 15,9 millió Ft, Közzszolgálat a Magyar Kultúráért Alapítvány 11,9 millió Ft.

KÖLTSÉGVETÉSEN KÍVÜLI TÉTELEK

A költségvetésen kívüli tételek az Alap 2020. január 1-én fennálló hitelállományának visszafizetését, az óvadékok és a munkáltatói kölcsönök állományváltozását tükrözi, melyet részletesen az alábbi táblázat mutat be.

adatok millió Ft-ban

	Nyitó 2020.01.01.	Növekedés	Csökkenés	Záró 2020.12.31.
Pénzeszközt növelő tételek				
Támogatási alszámla	519,7	53,5	37,0	536,2
Nem országos médiaszolgáltatók óvadéka	512,3	37,5	23,1	526,7
Függő pályázati díj	7,4	16,0	13,9	9,5
Hitelek	3 097,3	0,0	3 097,3	0,0
Rulírozó hitel	300,0	0,0	300,0	0,0
Folyószámlahitel	2 797,3	0,0	2 797,3	0,0
További tételek	40,0	38,0	37,3	40,7
Egyéb óvadék	40,0	38,0	37,3	40,7
Pénzeszközt csökkentő tételek				
Munkáltatói lakáskölcsön	102,0	5,0	17,1	89,9
Összhatás	3 555,0	86,5	3 154,5	487,0

KÖZZSZOLGÁLATI TARTALÉK

Az Mttv. 136. § (3b) bekezdése szerint, a Médiatanács az Alap vezérigazgatójának a zárszámadási törvényjavaslat benyújtásáig előterjesztett indokolt kérelmére a közzszolgálati kötelezettségek jövőbeni teljesítése, a hatékony gazdálkodás elősegítése érdekében az Alap számára a tárgyév vonatkozásán nyújtott források fel nem használt részéből közzszolgálati tartalékot képezhet. A közzszolgálati tartalék kizárólag a közzszolgálati feladatellátás költségeinek fedezésére használható fel.

A 2020. évben fel nem használt források összege 1 025,6 millió Ft, mely összeg kötelezettségvállalással terhelt, így az Mttv. 136. § (3a) bekezdése alapján, az Alapnak a központi költségvetésbe befizetési kötelezettsége nem keletkezett.

A Médiatanács a 2020. évben fel nem használt források összegére közzszolgálati tartalékot képzett.

BEVÉTELEK

1. KÖZZSZOLGÁLATI HOZZÁJÁRULÁS

A Magyarország 2021. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2020. évi LXXVI. törvény 53. §-a szerint, a közzszolgálati hozzájárulás 2020-ban 94 540,8 millió Ft-ra emelkedett, a törvény 51. § alapján a 2020. július 1. napját követő időszakra vonatkozó különbözet (9 762,2 millió Ft) 2020. novemberben került átutalásra az Alap pénzforgalmi számlájára. A bevétel a módosított előirányzatnak megfelelően teljesült.

2. MÉDIASZOLGÁLTATÁSI DÍJ

Az Mttv. 136. § (3) bekezdése értelmében, az Alap bevétele a médiaszolgáltatási díj. A médiaszolgáltatási díjat a Médiatanács szedi be és utalja tovább az Alap részére. A médiaszolgáltatási díj bevétel tartalmazza az országos, körzeti, helyi médiaszolgáltatók médiaszolgáltatási díját. A Kormány döntésének megfelelően a médiaszolgáltatók 2020. II. negyedévében a 132/2020. (IV. 17.) számú Korm. rendeletnek megfelelően, mentesültek a médiaszolgáltatási díj megfizetése alól. A Médiatanács 1011/2020 (XI. 11.) számú döntése értelmében, az Mttv. 134. § (2) bekezdése alapján, a Hatóság elnöke az Alap 2020. évi költségvetésében fentiek alapján 392,5 millió Ft átcsoportosítást (csökkentést) rendelt el. A teljesülés 25,4 millió Ft-tal magasabb lett.

3. PÁLYÁZATI DÍJAK (TÁMOGATÁSI, FREKVENCIA)

Az Alap pályázati díj bevétele két tételből tevődik össze, a támogatási pályázati díjból, és a jogosultsági pályázati díjból. A pályázati díj bevételek esetében a bevételként elszámolt összeg nem a pénzforgalmi teljesülés, hanem az adott évben lezárult pályázati eljárások, fordulók pályázati díjbevétele. Év végén az Alapnál maradó pályázati díjak függő tételek, amik a költségvetésen kívüli tételek között kerülnek kimutatásra.

4. MÉDIASZOLGÁLTATÁSI SZERZŐDÉSSZEGÉSI KÖTBÉR, BÍRSÁG, ÓVADÉK

Ezen a jogcímen az Mttv. megsértése, valamint a médiaszolgáltatási szerződés megszegése miatt a Médiatanács által kirótt bírságok, kötbérek szerepelnek. Emellett az Alap bevételeit képezik a médiaszolgáltatási díjak késedelmes megfizetéséből eredő késedelmi kamatok is.

5. AZ MTTV. 134. § (5) BEKEZDÉSE SZERINTI BEFIZETÉSEK

Az Mttv.-nek a Hatóság és a Médiatanács gazdálkodására vonatkozó szabályai, különösen az Mttv. 134. § (5) bekezdése megfelelő alkalmazásával, a közfeladat ellátásának folyamatos magas szintű biztosítása érdekében a Hatóság elnöke úgy határozott, hogy 8 400 millió Ft összeget átad az Alap részére, melyet az Alap a műsorszórási költségeinek finanszírozása közérdekű célra használt fel. A teljesülés az eredeti előirányzatnak megfelelően alakult.

6. EGYÉB CÉLTÁMOGATÁSOK

Az Alap 2020-ban a Pázmány Péter Katolikus Egyetem oktatási célú ingatlanjainak bővítéséhez és fejlesztéséhez szükséges kormányzati intézkedésekről szóló 1461/2020. (VII. 30.) Korm. határozat alapján 445,3 millió Ft támogatást kapott a Bródy Sándor utcai ingatlanban található Hangarchívumának áthelyezése céljából, a Digitális Jólét Program keretében pedig a Közgűjteményi Digitalizálási Stratégia megvalósítása érdekében 352,5 millió Ft céltámogatásban részesült a felmerülő személyi és dologi kiadások, valamint beruházások fedezetére. A Médiatanács 1011/2020 (XI. 11.) számú döntése értelmében, az Mttv. 134. § (2) bekezdése alapján, a Hatóság elnöke az Alap 2020. évi költségvetésében fentiek alapján 797,8 millió Ft átcsoportosítást rendelt el. A teljesülés az átcsoportosításnál 54,0 millió Ft-tal magasabb lett a következők szerint.

Az Alap részt vesz a közmunkaprogramban, e program keretében felmerült kiadásai jelentős részét támogatás formájában megkapja. Ezen a jogcímen 26,7 millió Ft folyt be az Alaphoz.

Az Alap csatlakozott az Euranet rádiós programhoz, a tárgyévben 12,3 millió Ft támogatás realizálódott ezen a címen.

Védelmi támogatás jogcímen 15,0 millió Ft-ot kapott az Alap.

7. FINANSZÍROZOTT ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓ VISSZATÉRÍTÉSE

Az Mttv. 136. § (3) bekezdése alapján a médiaszolgáltatási díj az Alap bevétele, azt a Médiatanács szedi be és utalja át az Alap részére. A médiaszolgáltatási díj áfa köteles bevétel. A kiszámlázott, azonban pénzügyileg nem rendezett díjak után az áfa fizetési kötelezettség a Médiatanácsot terheli. Mivel az általa beszedett díj az Alap bevétele, így a meg nem fizetett díjak után keletkező áfa összegét az Alap finanszírozza meg a Médiatanács részére. A tárgyévben, valamint az előző években finanszírozott áfa összegéből a Médiatanács 146,1 millió Ft-ot térített meg.

8. VISSZAKÖVETELT TÁMOGATÁSOK

A visszakövetelt, vagy önkéntesen visszafizetett céltámogatásokból 62,1 millió Ft bevétel folyt be.

9. KERESKEDELMI, VAGYONGAZDÁLKODÁSI ÉS EGYÉB BEVÉTELEK

Az Alap az Mttv. keretein belül reklámtevékenységet, tartalomértékesítést is végez, bevétele származik a kezelésében lévő ingatlanvagyon hasznosításából és egyéb vállalkozási tevékenységből. Ezeken a jogcímenek 6 201,9 millió Ft bruttó bevételt realizált az Alap.

HITELEK

Az Alap 2017. október 31-én 15 milliárd Ft összegű hitel- és garancia keretszerződést („Klub-hitelszerződés”) kötött az OTP Bank Nyrt. – MKB Bank Nyrt. – KDB Bank Európa Zrt. bankok által alkotott konzorciummal, mely 9 milliárd Ft rulírozó bankgarancia-keretet, 3 milliárd Ft rulírozó hitelkeretet és 3 milliárd Ft folyószámlahitel keretet tartalmazott. Az Alap 2021–2025. évi középtávú üzleti terv előrejelzései alapján és az elmúlt időszak üzleti folyamatait figyelembe véve, célszerűvé vált a Klub-hitelszerződés módosítása, mely 2020. szeptember 24-én megtörtént.

A szerződésmódosításban megfogalmazott főbb változások az alábbiak:

- A Klub-hitelszerződés 2022. október 31-i lejáratának 3 évvel, 2025. október 31-ig, bankgarancia esetén 2027. október 31-ig történő meghosszabbítása.
- A 9 milliárd Ft összegű rulírozó bankgarancia keret EUR-ra történő átszerződése és 26 millió EUR-ra történő emelése. A keret igény esetén forintban is lehívható. Az elmúlt években a sportjogokkal kapcsolatosan kizárólag EUR-ban volt szükség bankgarancia lehívására, a hitelkeret eurósításával az árfolyamkockázat jelentősen csökkent.
- Többéves bankgarancia esetén a kibocsátási díj fizetése ezidáig évente történt. Mivel lehetőség van a lejárat előtt a bankgaranciákat az időközben kifizetett kötelezettségekkel csökkenteni, ezért az Alap számára kedvező módon a szerződésmódosítás után az első éves díj kifizetését követően a díjak negyedévente az aktuális, fennálló bankgarancia összege után kerülnek kifizetésre.
- A rulírozó-hitel keret EUR-ra történő átszerződése, 12 millió EUR-ra történő emelése. A keret igény esetén forintban is lehívható.
- 2019-ben az Alap fizetési kötelezettségeinek 22%-a devizában, nagyrészt EUR-ban és USD-ben keletkezett, likviditási problémák esetén ezen fizetési kötelezettségek fedezetére költséghatékonyabb EUR hitel lehívása.
- A folyószámla-hitel keret 4 milliárd Ft-ra emelése.
- A forintban megjelenő kötelezettségek teljesítése folyószámla-hitel igénybevételével olcsóbb, mint a rulírozó hitellel, ezért az Alap ennek 1/3-dal történő növelését kezdeményezte.
- Új, ún. ancillary típusú, treasury keret leszerződése, mely lehetővé teszi az Alap részére, hogy a Klubhitelben részt vevő bankokkal bilaterális treasury-keretszerződéseket kössön.
- 2020. év végére az OTP Bank Nyrt. és az MKB Bank Nyrt. bankokkal sikerült kétoldalú treasury szerződést kötni. 2020-ban 1 db határidős ügylet kötése valósult meg az OTP Bank Nyrt.-vel.
- A rendelkezési tartási jutalék és a kibocsátási díj felülvizsgálata mindhárom tétel esetében.
- A bankgarancia keret terhére, nemzetközi sportjog szerződésekhez összesen 9 516 840 EUR összegben kerültek egyedi garanciák kibocsátásra, így 2020. december 31-én 16 483 160 EUR szabad keret állt rendelkezésre.
- 2020. év során folyószámlahitel és rulírozó hitel igénybevételére nem volt szükség. A 2019-ben lehívott 300 millió forint rulírozó hitel 2020. január 30-án visszafizetésre került.

A záró pénzállomány megoszlását az alábbi táblázat mutatja be.

adatok millió Ft-ban

Záró pénzállomány 2020.12.31.	Összeg	Kötelezettség-vállalással terhelt	Kötelezettség-vállalással nem terhelt
Alap pénzforgalmi számlák*	1 105,0	1 105,0	0,0
Egyéb tételek	1 064,3	1 064,3	0,0
Költségvetésen kívüli tételek	40,7	40,7	0,0
Támogatási alszámla	761,0	1 440,1	-679,1
Céltámogatások	2 649,3	903,8	1 745,5
Költségvetésen kívüli tételek	536,2	536,3	-0,1
Visszafizetett támogatások	62,1	0,0	62,1
Alszámla hiánya	-2 486,6	0,0	-2 486,6
Összesen	1 866,0	2 545,1	-679,1

*Az Alap működési számlái

7. §

Hatályba léptető rendelkezés.

8. §

Sarkalatossági záradék.

III. Kormányrendeletekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

a felnőttképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 11/2020. (II. 7.) Korm. rendelet módosításáról szóló 738/2021. (XII. 21.) Korm. rendelethez

A jogszabály tervezetéhez tartozó indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. §-a, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján kerül közzétételre.

A felnőttképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 11/2020. (II. 7.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) módosításának elsődleges indoka, hogy végrehajtási rendeleti szinten is elvégezze a jogalkalmazók jelzései alapján szükségessé vált, döntően technikai jellegű módosításokat a felnőttképzés megújult rendszerében, ezzel elősegítve a felnőttképzés rendszerének működését.

A Korm. rendeletet érintő módosítások alapvetően részletszabályok pontosítására, kiegészítésére irányuló rendelkezéseket tartalmaznak, amelyek segítik a felnőttképzési rendszer hatékonyabb működését, szélesebb körű feladatellátását.

A Korm. rendelet a gyakorlati tapasztalatok alapján módosítja a felnőttképzési szakértők kirendelésére, illetve továbbképzésére vonatkozó egyes rendelkezéseket.

Végső előterjesztői indokolás

a nemzeti és történelmi emlékhelyek használatáról és fenntartható használatuk támogatásáról, valamint a Nemzeti Örökség Intézete létrehozásáról szóló 144/2013. (V. 14.) Korm. rendelet módosításáról szóló 740/2021. (XII. 21.) Korm. rendelethez

Az indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A nemzeti emlékhelyek használati rendjét, valamint a nemzeti emlékhely fenntartható használatát elősegítő támogatási szerződés megkötésével kapcsolatos részletszabályokat a nemzeti emlékhelyek használati rendjéről szóló 302/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet tartalmazza. Figyelemmel arra, hogy a központi költségvetési támogatást a történelmi emlékhelyek esetében is szükséges biztosítani, az új kormányrendelet a korábbi szabályok fenntartása mellett e helyszínekre is kiterjedően határozza meg a hatályát.

A fentieknek megfelelően a rendelet tartalmazza, hogy az emlékhelyek milyen célra használhatóak, az emlékhelyek esetében kötelezően elkészítendő használati tervek előkészítésére, tartalmára, felülvizsgálatára vonatkozó rendelkezéseket, valamint az emlékhelyek támogatására vonatkozó eljárás (támogatási kérelem tartalma, mellékletei, elbírálása) rendjét.

Jelen módosítás személyes adatot nem érint, annak kezelésére vonatkozó rendelkezést nem tartalmaz.

Az Indokolások Tárát az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Az Indokolások Tára hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarkozlony.hu> honlapon érhető el.